UNIVERSITY OF
ILLINOIS LIBRARY
AT URBANA-CHAMPAIGN
BOOKSTACKS

Digitized by the Internet Archive
in 2025 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign

https://archive.org/details/folkelivsbillede04bull

FOLKELIVSBILLEDER

AV

JACOB B. BULL

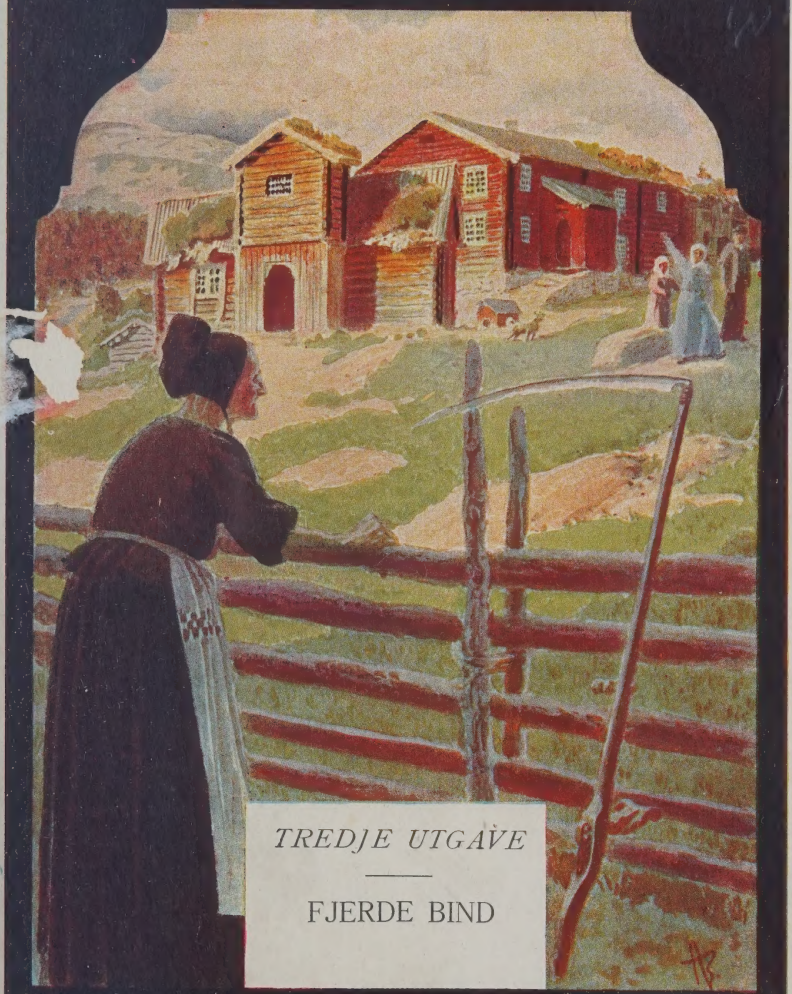

TREDJE UTGAVE

FJERDE BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

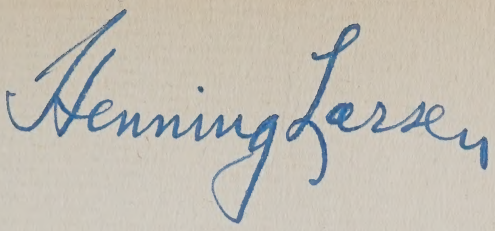
Henning Larsen

JACOB B. BULL

FOLKELIVSBILLEDER

: TREDJE FOLKEUTGAVE

JACOB B. BULL

FOLKELIVS BILLEDER

FJERDE BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
KRISTIANIA OG KØBENHAVN
MDCCCCXIX

A/S P. M. BYE & CO., KRISTIANIA

839.83
B87fo
1919
v.4

I STORSKOGEN

Johan Dilt.

Blandt de mange gløgge Fjeldfolk, som jeg paa mine Færder til Østerdalens fagre Fjeld og dens dype, svale Skoger har gjort Bekjendtskap med, indtar Johan Dilt en Plads for sig selv.

Han var yngre Søn fra en av Nordbygdernes større Gaarder og arvet sammen med sin ældre Bror Gaarden, som de begge drev i Fællesskap. Men det var mere Fantasi og Eventyrlyst end Stadighet og Strævsomhet i de to Gaardssønner. Plog og Harv blev ofte staaende — Hund og Gevær hadde større Dragning, og slik gik det til agters med Gaardens Stell. En vakker Dag maatte de levere det hele, og Johan Dilt stod der nu uten anden Eiendom end et Par slitte Sko, et Par fillete Husuer, en halvgammel Elgehund og en Bjørnestudser med Flintelaas. Jo, det er sandt — han hadde da mer: En stærk, seig Krop, rødgult, kort Haar og et Par kloke, blaa Øine i det skjægtynde Ansigt. Med alt dette flyttet han nord til en av Dalens mest bortglemte Avbygder, fik sig en Hytte til Laans under en av Gaardene der og skulde nu til at livnære sig med sine Hænders mangehaande Gjerninger.

Og Ernæringen blev mangehaande, det er sikkert og visst. I regelret Arbeide gik det ikke rart med Johan Dilt. Han holdt det gaaende i Høiden en Uke, og sendte de saa Bud efter ham, var han borte. Hvor henne? Ja, det visste ingen. Men Hund og Børse var heller ikke hjemme, og saa kunde det hænde, at Husbond fik Bud med en eller anden Gjætergut eller Landeveisslænger,

at nu maatte han sende fire Hester med Kløv til Skogs — Johan Dilt hadde Ferskmat, som skulde hentes.

Og hadde han ikke faat Livet av en Elg, saa kom han gjerne slængende med en Tiur eller Aarhane eller et Par Pund Fjeldørret i en Næverskrukke. Av og til var han ikke daarligere Kar, end at han kunde spikre en Bjørneskalle paa Stuevæggen sin heller; men det var nu langt imellem.

Der fandtes dem, som mente, han raamed mer end han traf, og det kunde vel ogsaa være noget i det; for han laa saa jevnt i Skogen, at skulde han ha truffet alt det Vildt, han møtte, vilde han ha været en farlig Kar. Og var det sandt alt det han fortalte, saa var han en svare Kar allikevel; ti kvikkere Fant til at faa ihop og stelle til alle Skogens Historier har jeg aldrig truffet, og slik som han fortalte! Det levde alt, selv de døde Bjørner og Elger, Fortællingen gjaldt.

Mig blev han frem gjennem Tiderne en nyttig Medhjælp i alt, hvad der hørte Skogen og Fjeldet til. Han viste mig Elgelægstrer; han fulgte mig paa vanskelige Færder indover ukjendte Trakter; han flaadde mine skudte Ræver, og han skjøt mine uttjente Hunder, naar deres Dødsdom var fældt. Han halvsaalet mine Sko, naar det knep — ja, han var ikke fri for at være Skrædder heller.

Men hver Gang han hadde været heldig i Skogen, laa han gjerne stille i sin Hytte flere Dager i Træk. Da var det ikke Raad at faa rørt ham av Flekken. Det var, som om han laa og fordøiet sin Bedrift. Men fortælle gjorde han like fuldt, saa det lyste og tindret av de blaa Øine.

Det var en Kveld sidst i August 1886. I den lille Hytte oppe i Oppistubakken sat Johan Dilt fremved Varmen og smurte Beksømsko. Attmed sat en graa, halvstor Hund, Blanding av Harehund og Finnebikkje. Det var Johan Dilts Dyrehund, «Flink». Paa Krakken ved Siden av sat min Ven W. og jeg, lyttende; ti nu var Johan Dilt midt inde i en Bjørnehistorie.

«Jo, det var'n Halt-Ola og je — vi skulde framaat 'sa

Bækkøm, som kjem uti Onnsettåa aava Brænna aa sjaa etter Bjønnøm. Je hadde endda 'na svarte Gammalhunden min, og hain var itte grei Kar tel aa ta Fælen hain, om døm var ailler saa gamle.

Aa jo — ret som vi kom frampaa aat Bækkøm, fekk 'n Pasop fresk Fæl. Hain vart saa stri ti Banna Gut, saa det var stygge Spell, og Busta reste'n, saa je skjønte, hain var indpaa.

Naa ligg det jussøm en liten Bergkamm aava 'na Bækken og midt paa 'sa Bergkammøm staar det en diger Furukraka. Aat 'sa Krakkaøm vilde Bikkja endelin, saa je hadde i Von paa det, at der hadde Bjønnen vørré.

«Naa lyt Du huke dei ner og gaa stilt,» sa je aat'm Halt-Ola.

«Je tørs itte gaa je Gut,» sa'n.

Og itte fekk je'n taa Flekkøm heil, endda je kaildte'n baade Skarv og ainna.

«Ja, saa faar Du staa att med Hunnøm Du da, saa ska' je gaa,» sa je.

Jo — det skulde'n, og saa strøk je i Vei alene da aat 'sa Krakkaøm.

Hanaen paa Børsen hadde je spænt, og det var itte frit før anna heill je kjindte Hjerte' kakke ti Bringen paa mei je au. Før hain er slem Bjønnen, sir Du, bir'n braaskræmt.

Ja, je dro mei op aat Krakkaøm; men ingen Bjønn sau je.

Men mar je skulde sjaa mei attenner aat'm Halt-Ola og faa fram Bikkja, saa var'n borte baade hain og Bikkja, Gut. Fekk je itte sjaa'n langt ned med Bækken, Gut — hain kute da Gut, saa rædd var'n. Og Bikkja dro'n etter sei i Banna.

Hoi Gut, aa sint je var. Je hadde Børsa oppe Gut, og var ment paa og smelle paa'n. Men saa raadde naa Kristendommen ti mei den Gaangen au.

Je vart naa liggend att je, baade en halv Time og en tel. Men itte aakke hørde je heill sau je naaen Bjønn.

Fælen (tyk l): Færderne, Sporene. — i Von paa: en Formodning om. — sau je: saa jeg. — kute: sprang.

Naa er det slik der opmed 'sa Bækkøm, det det er en høi Rabb aava 'na Bergkammen. Deroppaa er det myy Smaaskau, mest Smaagran.

Ret, som je ligg og stirer, faar je sjaa naae, som rører sei oppi 'sa Granøm.

Det var Hue' paa en Bjønn Gut. Sto'n itte der saa immari slu og snuste og tok Vær taa'm Halt-Ola; men mei sau'n itte — det skjønte je væl.

Vent Du — Du kjem fuill nemmer, tænkte je ved mei sjøl. Je laag hoggende rolin.

Aa jo. Mar'n hadde staat der i Stønn, bar det i Vei neøver Rabben aat Bækkøm; men snuse gjor'n hele Tia. Hain hadde Vær taa naae, men hain trudde fuill, det var Være' etter'm Ola.

«Saa skøt je Gut.»

«Bom?» brøt min Ven W. ind midt i Fortællingen.

«Det var je, som skøt, itte Du,» svarte Johan Dilt, skottet bort paa mig og lo.

«Aa nei, det vart nok itte Bom det Gut.

Bjønnen datt att aa Bak uti Bækken og vart liggend der aa sparke, tell je fekk ladd att. Saa fekk'n i Kule tel, og saa sa'n itte mer. Men fulere Fant tel Bjønn skulde Du ailler ha sit lell. Hadde'n itte Post paa øss oppaa Bakkøm der. Og rent Umulihets Raa' var det aa kaammaa aat'm paa naaen ann' Vei, ailt det je vet.»

«Hvor blev det av Halt-Ola?» spurte jeg.

«Hain datt øverenne hain au, mar det small. Og saa kom Hunden draenes aat Bjønnem og røk like paa'n. Men da'n Ola hørde det, je hadde skøti Bjønn, vart'n svært tel Kar att. Hain kom sei opatt da og kom framaat hain au. Og ailler har je sit'n halte saa lite.»

Vi to Tilhørere lo pligtskyldigst. Beksømskoene kom paa sin Plads, og Johan Dilt tok sig en Pipe.

Det var en liten Stund stille i den dunkle, sotete Hytte.

Min Ven W. strøk Hunden nedover Ryggen.

«Hvad er det for Slags Kjøter, dette da?» spurte han.

Johan Dilt saa kvasst bort paa ham.

«Ta er itte Kjøter det Gut.»

«Aa, han ser mig ut til allehaande,» mente jeg.

«Det er kainskje bærer Blo' ti 'sa heill ti dei,» sier Johan Dilt.

«Aa, det er naa Blandingsrace,» sier W.

«Blandingsrasa er bedste Rasa det,» svarer Johan.

«Pokker vet, aa det er før Slags Rase ti dei,» føier han til.

«Jægerrase er det naa itte,» sier han.

Saa ler vi alle.

«Nei 'na Hu'nn er go' hain,» sier Johan Dilt igjen. Det har forarget ham dette.

«Du har nok stor Nasa Du, og kainskje Du har fin Nasa au; men hass Nasa har Du itte.»

Og saa bar det i Vei med at fortælle om denne vidunderlige Hunds mange vidunderlige Bedrifter. I Godveir og Stygveir hadde den været Johan Dilts trofaste Ledestjerne og Følgesvend, og mere end én Elg, som var gaat paa Sjøen, mere end én Bjørn, som var gaat i Fjeld, hadde den tat for aapent Veir, hvor andre Hunder hverken visste ut eller ind.

Hunden sat ved Siden av, saa paa Johan og logret. Det saa ut, som om den forstod det hele og nød Situationen.

«Har Du aldrig skutt Jerv eller slike Dyr,» spurte W. med ett.

«Nei, itte Jerv. Det Svine' agter sei nok. Men her ene Aare' hadde je Fæl paa it Dyr Gut, som je ailler har sit før. Det var en Maaraa, je dro i Vei etter Ælgjem. Je dro opmed Kvenningen og norøver der. Men ret som je kom oppi en liten Dal der i Fjelbanna, fekk je Fæl taa it Dyr, som hadde gaat saa snodi. Hain hadde helle sei opmed Bakkøm, men itte som Ælgjen bruker. Nei, det gik i Kors og i Krok, og itte var det store Spaar heill. Je trudde mest, de hadde vøre en Renskalv; men nei. Je fekk sjaa Fæla rekti væl Gut — det va itte det lell.

helle: holdt.

Men de længer je kom, de værre vart det med 'sa Fælen, og tel slut vart a rent borte ti et Gransnar nea Veien. Je ska' seie dei, aa je trur det var.»

Vi er begge opmærksomme.

«Det var et slikt Dyr, døm kailder Rødyr — døm fainn att Bena taa et slikt her sø-i Rødlien ene Aare'. Det kunde itte væra naae anna heill det.*

Men Ræv har je skøte, og det mange. Det var her ene Aare', mar sidste Læmænfloa var. Det var myy baade taa kvit Ugle og Ræv paa Fjela det Aare'. Saa var det en Dag, je var aat Sølendaløm med naae Kopp aat'm Erik Søstu. Mar je kjem aat 'sa Stenhytten frammed Hovardem, faar je sjaa ti naae kvitt, som fær og leker der. Je lurde mei framaat, og saa var det Kvitræv Gut. Je skøt Mora og fire Onger paa saammaa Flekkøm, men to fekk je itte ti.

Der ser Du it taa Skinnøm.» Han pekte op under Slinden, hvor der hang et tørket, morkent Hvitrævskind, graatt av Sot.

Og atter gaar der en liten Stilhet for et Minut eller to gjennem Rummet, mens Varmen døser av og Johan Dilt sitter hensunken med Hændene ihopkneppt over det ene Knæ.

* * *

Johan Dilt, som aldrig har været syk andet end den ene Gangen, da han holdt paa at bli brændt levende op, har allikevel hat sine Sorger. Sønnen hans, en vakker, stærk Kar, vilde ikke slaa sig til Ro hjemme. Nu var han dragen til Amerika, og om ham talte Faren altid. Det var, som kredset han om sin egen forspildte Ungdom, naar Talen kom paa Sønnen. Og han var saa styggelig harm, at det skulde gaa den Veien. For spræ-kere og godkyndtere Kar skulde de nu ha vondt for at finde i Bygden, hændt til alt, flink Fløter og Skytter, rivendes Arbeidskar, ja Spillemand attpaa for den Sags Skyld. Og Johan Dilts Øine straalte, naar han skrøt

* Daadyr er utsat i det Søndenfjeldske. Maaske har det været et forvildet Eksemplar av denne Art.

av Sønnen; men saa ristet han paa Hodet og mente paa det, at det var Synd og Skam, at slik en Ungdom skulde ta Amerikaveien.

«Ja, je faar naa ailler sjaa att'n,» sluttet han altid, hvergang han hadde talt om Sønnen.

* *
*

Det var noget overordentlig gløggt og aandsnærværende i Johan Dilts Ansigt. Særlig var Øinene kloke. En Spøk gik ham aldrig forbi; han lot sig aldrig narre av en dulgt Mening. Han var vant til at finde Sporene i Skogen, og han fandt dem ogsaa i Menneskenes Færd. Skjønte han, det var Uveir i Vente hos Husbond, var han aldrig at se. Forstod han, det var Godveir, var han altid fremme.

Han hadde paa en Fornemmelse, naar der kom Fremmede til Grænden, og aldrig har jeg været der i Bygden, uten at hans brede, litt lutte Skikkelse har dukket op straks bakefter for at hilse og tales ved.

Medmindre han da laa i Skogen; for da var han ikke at regne paa.

Glad var han altid og fornøiet med Tingene, som de faldt. Aat Flatbrød med Myssmør og drak svart Kaffe lange Tider — aat Renkjøt og Elgbif med Smørklining og Skjørost til andre Tider, men altid like blid.

Og fik han en Dram, blev hele Manden skinnende som en Kobberkjele. Og én kunde høre Velværet gotte sig i ham og leve, eftersom Drammen gik i ham.

Det forholdt sig nok saa, som Folk sa, at skulde Johan Dilt træffe noget levende, naar han skjøt, saa maatte det staa stille. Bom, dørgende stille.

Tiur paa Topp, Elg i Myr, Ren paa Flaa var han Mand for at greie; men kom der en Hare i hans Vei, blystret han for at faa den til at sætte sig. Og mer end én dundrende Bom har han skut paa stort og smaat, som drog i Vei, før han fik klemt av.

Rypejagt kunde han i det hele tat ikke forstaa, og en Doublé paa flyvende Fugl stod for ham som en overnaturlig Præstation.

«Je skøt bære der, Rypa v a r je,» sa han, naar W. spurte ham, hvorfor han ikke drev mer med den Slags Jagt.

«Nei, mar Fuglen flyr heill Dyre' spring, da ska' døm væra fri da,» la han til. «Konsta, det er den aa kaammaa in paa døm og skjøte døm, mar døm staar rolin — det bir sikkreste Døen au det,» sa han efter en Stund.

Disse vise Bemærkninger gav os Flugtskyttere et og andet at tænke paa. Johan Dilt skjønte Tausheten. «Aa ja,» sa han. «Je har fønni att mer heill e skadd Rype etter Dø i Fjela je, Kærer, og mange daue au,» la han til.

Det hadde sin Sandhet dette, og hans Ord lærte mig: aldrig at fyre uten sikkert Sigte og godt Hold. De lange Hold og Slumpeskuddene burde forbydes som uhæderlig Sport.

Det blev senkveldes, inden vi gik fra Johan Dilts Hytte. Han stod der i Svalen, bred og stærk. Det skinte hvitt paa Rensdyrhornene og den grinende Bjørneskalle, der vi gik. Vi hørte Hunden læpje Melrøre fremved Hundehuset; vi saa Emen av den sluknende Ild og en Skygge forbi Vinduet. Og som vi gik hjem under den mørke Augusthimmels tunge Ro, kom jeg til at tænke paa, hvem som i Grunden var lykkeligst, han den oprindelige enkle Natur med sit aapne Syn for alt Skogens Eventyr og sine smaa Fordringer til Livets Velvære eller vi, Byens forvænte Barn med vor umættelige Længsel, vore uendelige Krav og vore evige Drømme.

Dagen efter, da vi paa Optur til Sæteren passerte Johan Dilts Hytte, var der tomt. Han var atter dragen til Skogs for at friste Jagtlivets vilkaarlige Lykke og slite de mange Døgn for et Minuts Held til Tap eller Vinding.

Komne op til Søvolden hørte vi langt i Nord nede i Lien et Skud. Den skarpe Smeld meldte, at det var Rifleskud. Var det Johan Dilt, som skjøt? Hadde Kuglen stanset et Dyrs Liv i dypeste Fred og Stilhet, eller var det en dundrende Bom?

Paa Østerdalsfjeldene.

Det røk i Nekkjølbua midt inde paa Østerdalsvidderne, og den gamle Fisker, som drog sig opmed Neka for at naa Neksjølia til Kvelds, undret paa, hvad det kunde være for Folk.

Der laa Klarveir over alle Fjeld og Solvarme i Lufte; Pengeris og Brisk duftet; den stærke Myrlugt blandet sig deri. Fra Øst snek Aftenskyggene sig varsomt over de graabrune Vidder; men Solen gyldet endnu Sølenfjeld; Gloføken stod disigviolet i Dagsvindingen, og Graahøgda, tæt i Nord, laa natfarvet med tung Tegning mot den kjøligblaa Himmel.

Nu sang de derinde.

Det maatte være Byfolk. Sjuluspær (saa hette den gamle Fiskeren) glemte rent at se efter Snøret og satte fast i et Vidjeris. Slik blev han staaende, til Sangen brøt av. Saa satte han forsigtig ny Betmark paa Kroken, spyttet paa og slængte ut.

Da Sangen var slut, fløt Stilheten dobbelt øde ind; fra det fjerne fornam en Nekfaldets dove Sus og av og til knistret en Lemæn i Vidjekjærrene.

Nu sang det igjen derinde, men denne Gang bare en enkelt Strofe; saa kom stærk Latter av flere Stemmer.

Røken fra Ljaaren hvirvlet saa blaa og varm; Budøren gik op; en gik ut efter noget Ved og straks ind igjen; flere mørke Skygger saaes mot det stærke Lys paa Aaren. Saa smeldtes Budøren igjen.

Sjuluspær tok Snøret ind og klemte Betmarken godt av Kroken; — kunde hænde, det var en varm Kop Kaffe

at faa eller — endda frakere — en Dram. Han gløttet ned i Fiskeskrukken, gned de fiskevaate Fingrer av paa Bukseknærne, spyttet og styret saa forsigtig frem mot Nekkjølbua.

* *
*

Rundt den sprakende Ild i Nekkjølbua laa og sat vi et lystigt Selskap, nylig komne til Fjelds fra Unnsettgrænden. Det var «Finngutten», «Mærkelig-Anders», min Ven «Yorkshiregrisen» kaldet, samt «Lord», «Finn» og jeg ikke at forglemme.

Finngutten sat paa en Stubbe tæt ved Aaren og pudset Geværer; Mærkelig-Anders dovnet med Hændene i Fang og Snadden i stærkeste Damp; jeg kokte Kaffe. Men Yorkshiren hadde lagt Beslag paa en hel Bænk; der laa han langstrakt paa Ryg, med Armene over Hodet og glante i Taket. Han fordøiet.

Finngutten var med som Kjendtmand over alle Fjeld og udmærket Rensdyrskytte; Mærkelig-Anders som Kok og Livtjener.

Det mærkeligste ved Mærkelig-Anders var det, at han fandt alting saa mærkeligt, og at han kunde alt Kvindfolkarbeide. Finngutten hadde betrodd mig, at Mærkelig-Anders i Grunden var litt av en Sjaataap og det var ikke saa underligt, mente han; for hans Far var en Hedemarking og hans Mor en Elverumssokning, og den Blanding likte ikke Vorherre.

Til Rendalen var han kommen som et Slags Budeie eller Schweizer eller slikt. Han hadde bare én Konkurrent her i Dalen, og dét var Lang-Anton, Tull-Anton, en gulhaaret, dunhaaret Tomsing, som gik med Tørklæde paa Hodet og strikket Strømper og skrek med fint Maal som et Kvindfolk, naar noget var paafærde, men blev rasende og lot de smaa, lyse Grisøine fare iltert frem og tilbake under de hvite Øienlok, naar Karerne slog paa at ville gifte sig med ham til Vaaren.

Sjaataap: Dumrian.

Det tok i Døren; «Lord» gav et Glæfs, Kaffeen kokte over. Det var Sjuluspær, som kom.

Han blev staaende et Øieblik i Døraapningen og mønstret Selskapet; saa steg han ind.

«Godkveld!»

«Godkveld; se til, Du faar sitte.»

Det er jeg, som svarer.

«Aa — Tak — je skulde ikke sitte heller,» sier Sjuluspær — og sætter sig.

Kaffeen slaaes op i Koppene; Yorkshiregrisen strækker paa sig og kommer op.

«Det er Skytterer, sir je,» mæler Pær forsigtig og klapper «Finn», som er blit opmærksom paa den stærke Fiskelugt og nøie undersøker hans Knær og hele lavere Menneske.

«Ja, vi er saa,» svarer jeg. «Og Du er efter Fisken?»

«Jeg skulde freste.» Pærs langsomme, graa Øine mønstrer nøie vore Geværer, vor Proviant og stanser ved Kaffekoppene, som staar paa Langbænken midt mot Døren.

«Det er vel itte vondt før Fisk, naar Du er ute, kain je tro,» sier Finngutten, han hugger Kaffesukkeret op med Tollekniven og bruker Knytnæven som Klubbe.

«Aa, det er itte rart, Gut. Hain er blit rent borte iaar, Fisken,» mener Sjuluspær, tar sin Tobaksdaase frem, stikker langsomt den brukte Buss i Vestelommen og biter en ny av.

«Du ska' se, hain er trollstukken,» sier Mækelig-Anders og skyver en Kaffekop bort til ham, efterat vi andre har faat først.

«Aa Tak, ska' Du spandere?» Pær forsyner sig stilfærdig med Fløte av Ølflasken, biter Halvparten av et Stykke Sukker, lægger Resten tilbake paa Bænken, helder Kaffe paa Skaalen og blaaser paa.

«Faa se Skrukken din.» Finngutten tar Sjuluspærs Fiskeskrukke og skotter nedi.

«Hoi Gut!» sier han.

«Det er Kokfisk før mange Dager dette,» sier Mær-

kelig-Anders, han vælter hele Dyngen ut paa Bænken. De store, blanke Ørreter kjipper med Kjæften og slaar med Spolen; de var ferske nok; Sjuluspær sitter og karver Tobak i den hule Haand, klemmer den ned i Lerpipen med Lillefingeren og lar sig beundre.

«Ja, Du Pær, Du Pær,» sier Finngutten, skakker paa Hodet, smiler, ser alvorlig op, rister atter paa Hodet og maa smile paany, samler sig saa endelig sammen og præsenterer det normale Alvor.

Jeg faar en Fornemmelse av, at nu skulde en Dram gjøre godt, og henter frem en Flaske Lysholmer. Stort Alvor og stille Likegyldighet hos Finngutten, Mærkelig-Anders og Sjuluspær.

«Her har Du for Fisken,» sier Yorkshiregrisen og kaster en Halvdaler bort til Pær.

«Ska' je sælge da?» spør Pær stilfærdig og tar imot. «Ja Du faar ha Tak da,» lægger han til, rækker Haanden frem og brætter pa Skjoldluen i stort Alvor.

«Saa faar vi ta Kjøpskaalen med det samme;» — jeg rækker ham Glasset.

«Nei kain detta gaa an da, Gut?» — han tar imot. «Ja, Skaal da og Lykke paa Turen.» «Tak.»

Han drikker — Halvparten.

«Nei. Drik ut.»

«Haa — aah!» Han drikker Resten, rækker Glasset tilbake med Hodet bortvendt og et stærkt Grin, som om det rev ham for ramt nedover Halsen.

Samme Optrin om igjen med Finngutten og Mærkelig-Anders.

«Det var gode Saker, det,» sier Finngutten, han sætter Glasset paa Hylden.

«Ja, de Karerne har nok gode Saker døm,» sier Mærkelig-Anders. Han ser likegyldig hen i Veiret. Det faldt jo av sig selv.

Efter Drammen blev der kokt Toddyvand; Pipene kom frem, og Munden kom paa Glid om Trolldom og Eventyr.

Sjuluspær fortalte først:

«Det var her ene Aare', je og han Rød-Knut laa ned-

med Kvarsevjen, da Siken gik om Høsten. Det var endda det Aare', sidste Lemænflommen kom. Han Knut dro Nota, og je var Not-stake. Det var ostyggelig kaildt om Kvelden; Skodda laa tjuk, og vi skulde netop til aa kaste næste Varpe'.

«Hoi saa mye Fisk,» sier'n Knut. Hain tel aa dra ind, ailt han aarker. Fik je se det blinke i Buken paa Siken, Gut, indi Noten, og det var et Blask i Vassskorpen, saa det var svære Ting.

«Skynd dei og dra naa, Gut,» sier je; je kjendte, det blev saa tungt.

Men just som je saa sier, begynder'n Knut aa storskratle, saa det skrald i Aasen, og itte vilde'n slutte heller.

«Aa Deggeren er det Du skratler av, Du da Gut?» sier je halv sint.

Han bare skratler og drar, drar og skratler, og da Nota kommer i Land, er a stappendes fuld taa død Lemæn. Men itte en Fisk aa sjaa, Gut.

Je faar itte Tid til aa ta ti en Ed, saa hører je, det banker tre Gaanger i Baaten. Og saa sier det med fint Maal, næsten som et Kvindfolk:

«Røv itte Kokfisken min, Karer!» Da blev je rent underlig, Gut.

«Hørte Du det?» sa je aat'm Knut.

«Hæ?» sa'n Knut.

«Hørte Du, aa den der sa?» spurte je.

«Nei, var det likt sei,» sa'n Knut.

Ret som je staar, faar je sjaa et Lys, som brænder i Vass-skorpen. «Ser Du itte det Lyset heller, da?» sier je.

«Je ser ailler det Grann, je,» svarer'n Knut.

Da førstod je, at det var Skrømt ute, og saa tok je Kniven min, gjorde Kors over'n og kastet den tvers over der, Lyset brandt. Borte blev det ailt ihop. Men saa kom Skodda saa tjuk, saa vi næsten itte saa aa faa greid Nota, Gut.»

«Det var rent nivst detta,» sier Finngutten og tar sig forsigtig en Slurk av Toddyen.

«Mærkelig,» supplerer Mærkelig-Anders.

«Du har vel aldrig set noget til Troll eller slikt, Du?» sier Yorkshiregrisen til Finngutten.

«Aa je vet itte je, Gut,» svarer Finngutten, han drar paa det. «Det er, lissom je itte trur stort paa detta, je,» fortsætter han og tænder Pipen.

«Du har da vel altid set Trollulv eller Trollfugl,» sier jeg, for at faa ham paa Glid.

«Aa ja, det er itte frit før det,» sier Finngutten. «Je fik Livet taa en her ene Aare' oppe ved Hembergene. Je møtte'n i Rakstveien straks ovenom Sørvolden. Først gav je'n e Kule, da 'n sprang; da satte'n sei og saa paa mei og gren, og Øine hadde'n som gloendes Kul. Je ladde og gav 'n e tel. Da snudde'n Baken til og satte den lange Rompa tre Gaanger i Veiret. Saa forstod je, det var Trollulv, og saa tok je en gammal Sølvknap, je hadde i Skjortbringen, og la'n foran Krudtet og brændte paa. Da datt'n. Men slikt Skind paa Ulv skulde Du ailler ha set!»

Her spyttet Finngutten troværdig. Han hadde talt.

Saa tok Mærkelig-Anders stilfærdig Ordet med sin myke, beskedne Stemme:

«Har Dere ailler blit var noget Underjordsfolk her paa disse Kanter, da?»

«Aa det var nok itte frit før det her heller i gammal Tid,» svarte Sjuluspær. «Men Underjordsfolket er blit borte nu.» Han kløer sig under Skjoldluen med et Par Fingrer og sætter et erfarent Ansigt op.

«Nedover paa Elverumskanten og Aamoten er det rent mærkeligt fuldt av slik Skrømt, baade Hulderkuller og Nisser og Byttinger og —»

«Bravo,» sier Yorkshiregrisen og rykker nærmere, saa det knaker i Bubænken.

Saa fortalte Mærkelig-Anders med alle sømmelige Pauser og Mellemrum:

«Det var engang en Sæterkulle, som hette Marit. Hun gik og gjette en Kveld oppe i Haugen ovenfor Sæterhusene deres. Saa led det til, at Solen skulde gaa ned. Men som det er, faar hun se en stor Buskap med saa

mange Kjør og Gjeter, at det var stygge Ting, og det lokket og sang saa vakkert borti Skogen, saa hun ikke visste, om hun skulde graate eller le. Og saa fik hun se et vakkert Kvindfolk, som hadde rød Stak og blaa Trøie.

«Hvem kan det være?» tænkte Marit, hun syntes, hun skulde kjende alle Sæterjentene ogsaa. Men saa kom dette Kvindfolket nærmere, og saa fik hun se, at hun hadde en lang Kurompe, og saa skjønte hun, at det var Huldra, og saa skyndte hun sig og tok Bundingsstikkene sine og kastet over Buskapen, saa ikke Huldra skulde magtstjæle den.

Men ei Ku blev igjen, for hun hadde ikke Bundingsstikker nok at kaste, og den blev borte i samme Blinken, og det var endda den bedste Melkekua, Marit hadde.

Saa begyndte hun da at graate og bære sig og drog hjemover med Buskapen; men da hun kom et litet Stykke paa Veien, saa møtte hun en gammel styg Kall, som kom frem av selve Fjeldet.

«Bytte, bytte Bu,
fem Gjeter for e' Ku,»

sa Kallen.

«Hvad er det, Du sier?» sa Marit.

«Bytte, bytte, Bu,
fem Gjeter for e' Ku,»

skrek Kallen, saa det gnald i Aasen.

Da Marit kom hjem, stod der fem gilde Gjeter i Fjøset hendes. Men Kua si fik hun aldrig se mere.»

Efter Anders's Fortælling blev der en Pause, som «Lord» efter Evne utfyldte ved at klø sig bak Øret med den venstre Bakfot, saa Halsbaandet skranglet.

«Rypehund vel?» spør Sjuluspær.

Jo, det var da det.

«Flink Hund vel?» fortsætter han og knipser «Lord» hen til sig. «Finn» ser dovent op.

«Ja, det er rigtig stygflink Hund detta,» sier Finn-

gutten med Erfaringens Overbevisning. «Lord» blir strøken og kjælet for.

«Har I aldrig hørt noget til Nissen heroppe?» spør jeg Sjuluspær.

«Nei, den kjinder je itte naae til,» sier han tversikkert.

«Det er vel før kaildt før den Karen heropøver,» spøker Finngutten, han har læst om ham i Bøkene, han maa vite. «De fandt igjen en Bukse efter slik en her paa Tønsett ene Aaret. Den var frossen fast til Laavgulvet, Gut; det hadde vel blit brændkaildt om Natta, der han laag, sir Du.»

«Ja, den Nissen, hain holder sei mest utpaa Hedemarken og deromkring, hain,» oplyser Mærkelig-Anders.

«Men Byttinger og slikt finns det nok av her i Skogbygdene,» lægger han til.

Saa fortalte han da, at Bedstemoder til Mor hans engang aatte en Bytting, som Huldra hadde lagt ind i Sætervuggen en svart Torsdagskveld, mens Kvindfolket bandt ind Buskapen.

Den Huldreungen hette endda Pær. Han blev i tre Aar; men aldrig vilde han tale, alt de prøvde paa at faa ham til. Det eneste Ord, som kom fra ham, var engang Faren slog sig sint over, at Ungen skrek; for han var svær til at skrike om Nættene og bære sig, mest som e Katte skrek.

«Det var da en Fandens Unge,» sa Far hans og kastet og vred sig i Sengen.

«Ja,» sa'n Pær.

Men saa var det en Dag, de tok Skallet av et Eg og satte paa Toppen av en Kornstør, slik for Morro Skyld.

Da storlo Byttingen mest som en voksen Kar, og saa sa han:

«Nei nu har jeg levd i sju Granefald; men aldrig har jeg set saa stor en Tvuru i saa lita Gryte,» sa han.

Med det samme saa skrek det «Pær!» langt oppe i Aasen.

«Her,» sa'n Pær, og borte var'n, og kom aldrig mere igjen.

Fortællingen gik nu istaa; ti det led mot Kveld. Finngutten satte Foten op paa Aarkanten for at løse Skoremmene; Yorkshiregrisen drog et mægtigt Suk, hvori al Naturens Velvære laa uttrykt; langet ut efter sit tykke Plæd, væltet sig over paa Tverbænken, gjorde nogen orienterende Bauter frem og tilbake for at finde Stilling og lukket velbehagelig Øinene; — komme nu for ham, hvad der vilde.

Men borte i Kroken tuslet Mærkelig-Anders og Sjuluspær med at improvisere Husrum til to. Ti det faldt av sig selv, at Sjuluspær blev over Natten.

Jeg gik et Øieblik ut for at dra Luft efter Aftenens Glæder. Mørket og Nattekulden virket som et forfriskende Bad paa alle Sanser, herligt som koldt Vand for et Minut eller to; men ikke længer. Øinene tok snart Konturer frem av Mørket, eftersom de blev vante; — Fjeldformer skimtedes; Busker klumpet sig hist og her; Birkestammer begyndte at hvitne, hvor de stod nær. Saa kom Kulden ubønhørlig snikende, voksende; da var jeg glad, at jeg hørte Lyden av sprakende Ild og kjendte Emen av varm Røk nær ved, og jeg skyndte mig fra Fjeldets øde Ensomhet hurtig ind til Husly, Varme og Mennesker. Da jeg kom ind, var Yorkshiregrisen allerede avgaat ved en blid Slummer, der kun nu og da blev avbrutt av den dystre Naturlyd, som ubehagelige Mennesker kalder Snorken. Han hadde gjort en Kuvending og laa med den vigtigste Del av sit Legeme mot Varmen, litet anende, hvad bemeldte Legemsdel den næste Dag skulde gjennemgaa, og hvad derom var skrevet i Skjæbnens Bok.

Mærkelig-Anders og Sjuluspær var krøpne ihop under en fillete Frak borte i Hjørnet av den anden Tvervæg. Finngutten hadde gjort istand til mig og sig selv paa Langvæggen. Der laa han allerede med den korte Skraatobakspipe i fuld Virksomhet og stirret ind i Ilden. Den skarpe Tobaksluft, Røken, som slog ind, Dampen av tørkede Klær, Varmen og Stilheten ute stemte til Søvn. Jeg kom hurtig under Uldtæppet og gjorde som Yorkshiregrisen. Snorkingen, Ilden, som sød og spra-

ket, Følelsen av, at Finngutten endnu var vaaken og lot sine Tanker sværme videre om, — alt dette dysset mig, Skyggerne paa Væggen mørknet, efter som det brændte ut; Hundene laa og drømte om Jagt, smaabjeffet i Søvne og rykket i Labbene; — jeg hørte det hele som gjennem en Taake, maatte likesom vækkes ved hver Lyd, der forstyrret, men sank hver Gang mere sammen; — en behagelig Varme kjendtes, — Stemninger gled hen over mig, — Forestillinger kom og gik med lange Mellemrum, til Slutning meningsløse — utviskede — — jeg sov.

* *
*

Paa Skillet mellem Neksjølia og Spekedalen ligger der, som under selve Granhøgdnuten, en stor Fjeldflaa, flat som et Stuegulv og mange tusen Alen i Vidde.

Her paa «Graahøgdfløiet», som det kaldes, sætter om Høsten Renshopene hverandre Stævne. Hoper paa flere Hundre Dyr, som leker og sprætter, slaas og stanges i kaateste Lynne, saa Rensdyrmosen spruter hele Fløiet bortover. Kommer én uforvarende indpaa slik en Hop, farer den sammen som et Blink, alle Dyr i en Klynge, ser sig om et Sekund eller to, og saa bærer det i Vei i strak Galop ind over Viddene, helst nordom Graahøgda eller vestover til Storbækfatet under Elgshøgdens beiterike Skraaninger.

Opover fra Nekkjølbua mot dette Fløiet strævet vi os i Morgenkulden, vi Selskapet fra igaar, jagtlystne og ivrige. Mærkelig-Anders bar Bagagen; Finngutten førte «Finn» i Baand; Yorkshiregrisen og jeg gik med Dobbeltløpene færdige til Skud; ti «Lord» hadde Rypefot. Langt nedenunder os, hvor Neka drog sig som en smal, blank Stripe mellem det graabrune Vidjekrat, saa vi som en liten svart Prik Sjuluspær stræve sig frem. Han hadde forlatt os paa Morgenkvisten og skulde til Neksjølia paa Østsiden av Graahøgda.

Det lette paa opover Fjeldskraaningen. Brændhete i Ansigtet og blanke av Svette naadde vi Fløiet. Høgda laa der med sit graablaa Stenras like paa Siden av os,

forunderlig nær i den solblanke Luft; men Renshopen, som hadde levet i vor Indbildning, og gjort os Gangen let, saa vi intet til.

«Fillebikkje,» sier Finngutten og rykker Hunden til sig. Pæsende og lat lægger «Finn» sig i Solsteken. Den vil ikke mer.

Som en Melsæk paa en Vogn kommer Yorkshiregrisen til Sæte midt paa Bakken.

«Hit med Skræppen, Anders; dette gaar minsæl ikke.» Han slænger Hatten av tilhøire og Geværet tilvenstre, strækker det ene Ben i Retning mot Sølenfjeld, det andre mot Kværninghøgden. Pfyh! sier han og tørker Svetten. Vi andre slaar os ned ved Siden av; Mærkelig-Anders faar Nisten op.

«Jeg tænker, vi tar Todtsupen, jeg,» sier Yorkshiregrisen og drikker først.

«Det vaate bruker kaammaa først,» sier Finngutten.

Mat og Drikke er Poesi; det kan jeg bevidne. Da Nisteskræppen blev knappet, og Pipene kom frem, var al Anstrængelse og Skuffelse glemt. Fjeldviddens mægtige Stemning fór ind i os alle fire, der vi laa; den kom underlig nok først til Utbrudd hos Mærkelig-Anders. Han lot sine vemodige blaa Øine svømme ut over Landskapet, tok Pipen ut av Munden og utbrød:

«Det var da mærkeligt til vakre Fjeld, Du!»

Han hadde Ret.

Under os laa Vidden som et forstenet Hav; mot Sydøst blaanet Sølen med Sølensjøen og Missjøen, Langsjøen og Istern glitrende ved Foten, rakt i Øst fortonet Fæmundsjøen sig som en disig, blaa Stripe, og bent i Vest tegnet Rondanes violette Fjeldslotte sine eventyrlige Konturer mot Snehættens drivhvite Bakgrund.

Nærmere, i Nordøst, løftet Elghøpiggen og Tronfjeld sine trodsige Hoder, og inde mellem alt dette Øde anet vi Fjelddalene som hemmelighetsfulde Revner i de umaadelige, størknede Stenbølger. Og Solskin over alt! Fjeldvand og Bækkesig blinket; den graa Vidde stod i lys, varm Farvetone, saa langt Øiet kunde magte; Fjeldbeitene og Myrene skinte friskt indimellem.

Yorkshiregrisen var av det bløte Slaget, som let blir fugtig i Øinene over noget vakkert. Fjeldviddens fagre Vildhet og ubændige Magt overvældet ham aldeles. Han saa paa mig med et underligt Blik.

«Storartet,» mumlet han skjælvende i Maalet. Saa reiste han sig fra sin makelige Stilling, ende op og tok Hatten av. Vi andre blev formelig grepne. Det var dødsstille.

Mig gik denne umiddelbare Ærbødighet for en stor Natur vekslende koldt og varmt gjennem Kroppen som en uventet Glæde. Hver Flek heroppe hadde jo for mig sine Minder fra Barndommen av. Minder fra Fisketurer og Jagtturer, Sæterliv og Skifærd, Sagn og Eventyr.

«Der ser Du Guldoksen og Guldkua,» sier jeg varsomt og peker mot Sydøst henover Sølendalsveien.

«Hvor henne?» spør Yorkshiregrisen, endnu litt adspredt.

«Ser Du ikke de to graae Haugene der borte i Misterfløiet, hitenfor Hovarden?»

Jo nu saa han.

Sagnet sier, at her blev i gammel Tid en Guldokse gravet ned i den ene Haug og en Guldko i den anden. Visknut blev spurt til Raads, og han sa, at den, som grov til Bunds i Haugen en Torsdagsnat uten at hoste, snakke eller le, han skulde finde Skatten.

«De har gravet der tre Stykker av dem,» oplyser Finngutten. «Men saa traf det sig saa ilde, at den ene av dem blev krimfuld paa Morgensiden, og saa hostet han.

«Nu har Du spolert alt ihop, din Tosk,» sier den andre.

Saa begyndte den tredje at le.

«Du er itte likere, Du, din Sjaataap,» sier han. Og dermed var det forbi med hele Herligheten.»

Finngutten kaster Geværet over Akselen og tar Hunden i Baand. Det var Tegn til Opbrud.

«Paa den Kanten har Du Jutulskaret,» falder Anders ind og peker mot Vest ad Glomdalen til.

Jutulskaret er en av Rendalens største Naturmærk-

værdigheter. Fra Midtskogen paa Rendalsiden til Barkalden i Glomdalen er Fjeldvæggen brutt ut like til Bunds. Uhyre Stenras fylder Dalen; lodrette Klippevægger av et helt Fadervors Høide stænger paa begge Sider.

Saa fortæller Sagnet om Jutulskaret:

«Glomdalsjutulen i Tronfjeld og Rendalsjutulen i Sølenfjeld blev engang i gammel Tid Uvenner om Gaardmærkerne sine. En Vaar i værste Isgangstiden faar Rendalsjutulen se Glomsdalsjutulen staa og hugge med den digre Stenøksen sin det ene svære Hugget efter det andre i selve Fjeldskillet.

«Aa gjør Du før Slag?» roper Rendalsjutulen.

«Ei høgg ei,» svarer Glomjutulen.

«Aa høgg Du før Slag da?» spør Rendalsjutulen.

«Vasstro aat Bækka mine,» sier Glomjutulen.

Da Rendalsjutulen skjønner, at Glomjutulen vil hugge hele Glommen over i Rendalen, blir han eitrende sint, tar Storøksen sin og kiler den i Skallen paa Glomjutulen, saa at det braker mellem Fjeldene og Jutulen stuper stendød til Dals. Der ligger han den Dag i Dag, og Øksen til Rendalsjutulen kan Du endnu se midt paa Fjeldet. Men Lykke var det, at Rendalsjutulen var tidlig oppe den Dagen; for hadde Glomjutulen faat hugge et eneste Hugg til, saa var Glommen gaat over i Rendalen og hadde tat med sig baade Mark og Skog like til Fjelds.»

Vi gaar og smaaprater om dette Sagn og har netop naadd Nordsiden av Graahøgden, der hvor Veien bøier ned til Spekedalen, da «Lord» med ett gjør Front mot Nord og trækker an like mot Vinden med høit løftet Hode.

Det er Ryper.

Geværene kommer av Skuldrene i en Fart.

Hunden gaar langsommere og langsommere, gjør sig mindre og mindre; — der fik den Stand og staar som spikret.

Vi vader over Bække, bakser os frem gjennem Vidjeris og naar endelig op.

«Avance!» «Lord» tar nogen Skridt, men stanser igjen. «Avance!» kommanderer jeg paany. Atter et Par Skridt og atter Stand.

«Gak, gak, gak, —» lyder det svakt mellem Buskene. «Gak gak gak —» saa letter Hunrypen med snurrende Vingeslag og derefter hele Kuldet, klynkende og klukkende: «Piup, Piup, Piup.» Fire knatrende Skud falder; — de to første Ryper er vore.

— — — — — I flere Timer gik Jagten paa det prægtige Rypeterræn. Sækkene begyndte at tynge; vi trak os nedover mot Spekedalen, som laa dypt nede i Dalbunden med sine speilblanke Sjøer, kranset av Birk og Furu.

Det var bløtlændt, saa vi, ret som det var, traadte i til over Støvleskaftene. Det skal sies til Yorkshiregrisens Hæder, at han tok Marsjens Besværligheter med Ro og et godt Humør. Slap han op, saa forstod han altid at utfylde Hviletiden med et eller andet godt Indfald, og var han den første til at sætte sig, saa var han til Gjengjæld altid den sidste til at reise sig igjen.

Men ingen kan undgaa sin Skjæbne.

Vi skulde netop passere et forræderisk Myrtøv; Mærkelig-Anders, Finngutten og jeg hadde med Besværlighet ekspederet os over ved vaagsomme Hopp fra Tue til Tue — Yorkshiregrisen stod ængstelig tilbake paa Bredden.

Men der var intet Valg. Myrtøvet maatte passeres; — det fik briste eller bære. Yorkshiregrisen skjøt Hjertet op i Livet og hoppet. Det gik heldig.

«Bravo, Tjukken!»

Atter et Hop. Ogsaa heldig. Yorkshiregrisens Ansigt antar et overlegent Uttryk; den Baut hadde han aldrig trodd, han skulde klare.

«Bare gaa Dere!» Freidig planter han sin Elefantfot like i den gulgrønne Myr, som han i sin Glæde over at ha klaret Tuene antar for fast Grund.

Vi andre, som har vendt os for at gaa videre, i den Tro, at alt var klart, hører først en underlig gurglende

Lyd og saa et sagte «Faen!» — Der ligger Yorkshiregrisen i Myren til like op under Armene.

«Hei Dere!» Han kaver og sparker, mens Latteren braker ut over ham; kommer ikke av Flekken. «Hold Kjæft! Er det no'e at le av dette da, Tosken?» — han er ildrød i Ansigtet.

«Hvordan har Du det, Abraham?»

«Kan Du ikke skynde Dig da, Gut!» lyder der ængstelig, — han orker ikke mere og hugger sig fast i en Tue.

Saa maa vi da til med Redningen. Mærkelig-Anders og Finngutten faar Tak i hver sin Nedfaldsbirk og stikker indunder, en paa hver Side. De har været med paa at lempe Buskapen op av Myra før.

Saa begynder Arbeidet.

«Aa haa hei oppen da og ho! —»

«Aa hi» — — de slipper Taket og ler. Yorkshiregrisen kan ikke andet end le med, og «Lord», som synes, dette er et forunderligt Tilfælde av Lek og Spetakel, lægger Hodet mellem Labbene, vifter med Halen og gir det ene overgivne Glæfs efter det andre.

Saa tages der atter fat: «Aa hi, hei oppen da aa ho,» osv.

Endelig er da Yorkshiregrisen oppe og vader i Land, tungt som en Flodhest fra Nilens Dynd. Men muggen var han hele Resten av Veien og kom først i godt Humør, da han stod i Skjorten og stekte sin Krop foran Aaren i Spekedalssæteren.

Det var i Løvhaugshusene, vi hadde slaat os ned. Lars Løvhaugen hadde lovt os et godt Kveldfiske i Speksjøen og var i fuldt Arbeide ute paa Sætervolden med at sætte Net istand.

Datteren drev paa frem og tilbake mellem Melkeboden og ind; — hun dækket Bordet med Rømme, Dravle, Spekekjøt og alt det, som godt var. Det er enerstrødd paa Gulvet; den fete Tyrived blaffer og lyser i magiske Streif bortover Sætervæggen.

Yorkshiregrisen har netop tømt en diger Bjerkebolle med Melk, og jeg ligger paa Bænken og nyder Blod-

varmen, der risler og sildrer som Styrke og Velvære gjennem alle Aarer. Da hører vi et langt Kremt ute paa Stenhellen.

«Jasaa Du? Saa det er'n Jakob Præistesøn som driv her oppi Fjelløm?» Det var gamle Semming Skolemesters Stemme. Han hadde været Grundlægger av min første Visdom i denne Verden for 25 Aar siden og var allerede da tør som en gammel Vindfaldsgran.

«Goddagen,» han stanser i Avstand, støttet paa sin Stok, og ser paa Selskapet.

«Goddag, Semming.»

«Goddagen, og Tak før sidst.» Han gaar nærmere.

«Sir je itte feil i min Ailderdom, saa er det'n Jakob Præistesøn, som vil se opp att iaar au,» fortsætter han; han tar Hatten av.

«Ja, det er nok mig,» sier jeg. «Og Du er like frisk?»

«Je er saa; det var støggt at klage,» svarer han. — Ildslyset falder paa det gamle, tørre Ansigt med de røde Øienlok og den stride, gulhvite Skjægrot, som nu har savnet Kniv i flere Uker.

«I dør aldrig heropover,» bemærker jeg spøkende.

«Vi tørker bort,» svarer Semming Skolemester tørt og sætter sig.

«Ja, var det itte det, je sae teil din Far, hain Præisten Buill; Du blir ijn Kjæmpe, sae je, ijn stoillt Viking, sae je; — mein aa er 'ta før ijn Kær, Du har med dei — da?»

Jeg præsenterte Yorkshiregrisen.

«Ja ha — ja ha da, det er fuill saa det — da?» — dette «da» kom hurtig og uventet efterpaa som en Smek med Tungen.

Pause og stille Mønstring.

«Dø er etter Rypen?»

«Efter, hvad der kan træffe sig,» svarer jeg.

«Ja, Dø vart fuill ikke vankelmodine, om sjølve Bjønn kom, Dø — da, kain je førstaa.»

«Nei, ikke om saa en Gammel-Erik selv —.»

«Hysch — hysch, tal itte støggt; dein Mainn er nemmer, heil vi tror, hain,» advarer Semming.

«Du skulde vel ikke ha set den Karen her i Fjeldet?» spør Yorkshiregrisen interessert.

«Ne—hei, itte her,» svarer Skolemesteren nølende.

«Hvorhenne da?» spør jeg.

«Jo, det var ijn ganske besynderlig Hæindelse før et kristent Mæniske det, min kjære Jakob — je sir naa, Du ligner Far dine —; jo det var en Gang, je vart ordinert aat Bygden slik i en Hastighet og skulde hematt om Kveillen.

Og eftersom je kjem opøver Unnsettbergja da, sir Du, min kjære Jakob — det var kulstappendes mørkt dein Kveillen, overmaade mørkt og roggsamt var det; ja Du sir paa mei, Du Jakob Præistesøn; je skjønner, Du har i svak Tru! — mein je lyver itte, va det likt sei! Skuille Du tru, je ville begaa den Syinn at lyve før Dei, Du Jakob kjære Præistesøn? Ja eftersøm — søm je seier — je naa naadde Bergjøm, saa fik je se et ostyggeli støggt Syn. Mørkt var det om Kveillen, som sagt var; je gaar just i min egen Spekkelering — vi kan aille ha vore Tanker, min godeste Kjæmpe — ja for je har sagt dei, Du er ijn Kjæmpe aa sjaa paa —, ja som je naa gaar slik og spasserer, hvad sir je, Jakob? Jo ret som je kjem aat værste Bergjøm, faar je syndige Mæniske se ijn diger svart Gris.

Kommer ikke deinna Grisen traavenes imot mei, og taagg Frøa gjore'n, bære saa Skomme' valt, og Auer hadde'n saa store som Tallekker og gloendes som Ild og Svovel. Ja, det er gudskaftelig Sanning, min høie Herre, du Jakob, Søn av Præisten vor. Je kain itte nægte før det, je vart jussom en Smule — en liten Smule — da — frygtsommelig og skvat til Side, som'n flau forbi mei; Hjertet er ijn underli Ting, min kjære Mainn! Je vart rent skjælven, Gut, og itte fekk je føre mei aa bede ijn Bønn heil; for det gik saa svinakti fort né-øver Bergja. Mein da'n drog førbi mei, vart je kald som en død Mæniske, slik Glufs sto det taa'm.

Ja, sei mei Du nu, Jakob, tror ikke Du som je, at detta var den onde Satanas selv; — ja, je er ovver-

taagg Frøa: tygget Fraaden.

bevisst derom —; je kain itte før di; mein je trur, det var hain — om je saa skal seie det Faen sjøl —; itte før di je vil seie naa bespotteli, Gud fri og bevare mei fraa saadant, va de likt sei —; Du kain da sjaa det paa mei, ijn gamel Mainn; mein jaddon trur je, det var den Onde, som sto føre mei — ijn slik diger svart Gris da! — Itte har døm naaen slik paa Unnsett, det je vet —, og itte uti Bygden heil —; og di Auan — døm var da saa at seie som it ildsprutende Bjerg —, saa før mine Auer da.»

«Hvor blev der saa av den Grisen da?»

«Jo, eftersom Nysgjerrinheten var stor hos mei, vart je begjærlien etter aa sjaa, aa det vart taa 'na Grisen, og saa tok je Mainsmot aat mei, gamel som je var, og skoitte etter'm —; og saa fekk je sjaa'n bak au; og jaddon hadde'n itte et digert Aue der au Gut; men saa med in Gaang vart'n saa liten, saa liten og hofte op paa in stor Sten, og der gik'n ijn i sjølve Stenen.

Men da tok je Kuten, Gut. Opøver Bergja uten Stop heill Stans, mest som jei var vanvittin, og da je kom hem, saa sporte min gode Kone — je har ijn trofast Hustru i alskens Besværligheter, min høie Herre, — saa sporte min gode Kone, om je va døitti aat Onnsettaaen — saa svett var je. «Nei,» sae je; «men je ha møtt Faen sjøl,» sae je. «Du sir slik ut,» sae ho. — Nei le naa itte taa ijn gamel Mainn, da, min værdige Ven; det hadde sin Rektighet med den Saken; før da je skuille teil aa byte og tok mine daglige Bokser paa, saa var døm saa romme, saa døm slang om Føtøm, slik var je følle tur paa 'na vetle Ria. Men Flesk kuinne je ailler eta sia.»

«Det er fuill defføre, Du itte tør slakte 'na Gammelgrisen din da væ, Semming?» sier Finngutten.

«Nei, den har jei gjømt teil ijt Selskap før Dei, naar Du kjem aat Onnsettgræin'n paa Besøk; før som sagt var i Paradis: Det er itte godt for Mænisket at være alene,» svarer Semming Skolemester og sætter et kløktigt Ansigt op.

hofte: hoppet. — va døitti aat: hadde faldt i.

«Naa faar Dere komme, Karer,» roper Lars ind fra Gangen. Vi gjør os istand, Yorkshiregrisen og jeg, faar Stænger og Snører frem, efterser Fluer og Sluk og glemmer rent Skolemesteren. Denne iagttar alt det nymodens Kram med vantro Opmærksomhet. Saa sier han ganske umotivert:

«Je tok Far din støggt en Gaang je i Skolekommissionen uti Bygden.»

«Naada?» spør jeg nysgjerrig; jeg er ikke istand til at faa Tak i Tankeforbindelsen mellem dette og det foregaaende.

«Jo, je skal si dei, min kjære Jakob, hain var urimelin en Gaang — som træffe kain den bedste. —»

«Naa, hvad sa saa Du?»

«Je sae ailler et Ord, je —; det tok aat'm det, Gut,» svarer Semming Skolemester, sætter Hatten paa og gaar, vindskjæv og tør, en Gjenganger fra en svunden Tid, den sidste i sit Slags der i Bygden. Han var fornærmet.

* *
*

Ute var det blit Kveld. Taaken seg graakold frem av Skogsnarene rundt Speksjøen, og de sidste Solstreif farvet Fjeldene rundt omkring. Dystre Slagskygger faldt mellem Dalene; Skogen stod natsort speilet i det bløte, stille Vand.

Vi gik tause ned til Baaten, hvor Lars ventet os med Nettene.

«Syng nu, Lars,» bad jeg, da vi gled ut over Sjøen. Da sang Lars med mørkt, kraftigt Maal til en dyster Melodi Rensdyrskyttens Sang, slik som jeg hadde hørt den saa mangen en Kveld mellem Fjeldene heroppe.

Sjaa Skuggen blir mørk og lang;
sjaa Solskjiva gjømer sig bang
bakom Fjéllbringa —; gak hem naa Skjytte.
Det skraper og tusk
bak Sten og i Busk —;
det er Huldra.

Aa haa, slik ho fanger mit Sind!
Aa nei, den som fekk kaammaa in
indom Guillvæggen hinnes i Fjéle'.
Det lurer og ler
bak Skogens Trer —;
det er Huldra.

Hu nei — det bir roggsamt aa sjaa
ailt det Skrømte, som kjem og vil gaa
ifraa Skogen og fram øver Fjéle'.
Det skugger saa svart,
det suser saa rart
øver Fjéle'!

«Øver Fjéle',» gjentok vi andre av al vor Kraft. Ekko svarte døende langt borte. «Er her Troll nedmed Sjøen iaar ogsaa Lars?» spør jeg.

«Det er itte frit bortmed Landstøen her,» sier Lars alvorlig. «Døm lyt fram tur Fjela og drikke, naar Sola gaar ned. Gjætergutten saa døm her en Kveld.» Han spytter i Nævene og ror stærkere. Et Plask høres, en Ørret slaar og tar Snoren ut, saa det dirrer i Snellen.

Snat er Hulder og Underjordsfolk glemt over Fiskelykke og Jagtglæder; fjerne Stemmer og Aaretak høres paa den ensomme Fjeldsjø til langt paa Nat, mens Mærkelig-Anders og Finngutten sover Fjeldbondens faste Søvn paa Bubænken i Spekedalssæteren, hvor et Klemt av en Saubjælde nu og da eller et mæt Støn fra Fjøset er det eneste Tegn til Liv i Fjeldets slumrende Øde.

Venner.

Der hvor Tunna og Renaelv møtes, laa i gamle Dager langs Elvevoldene et Par hundredaarige Gaarder. Stuene var brunbrændte av stekende Sommersol; Stabbur og Ildhus stod skjæve av Ælde, færdige til Fald. De gammeldagse Blyvinduer brøt i grønne og violette Farver som efter anløpent Metal, og de digre Bjørneskaller paa Stabburvæggene hang hvite og morkne med utfaldne Tænder og tomme Øienhuler.

Hæse Bandhunder holdt rasende Larm, naar nogen kjørte forbi; en ældgammel Gubbe med Stav i Haand stod ved Vedskjulet og snudde sig langsomt for at se efter dem, som fôr.

Paa den Tid, jeg nu fortæller om, var der voksne Sønner paa Gaardene. Per hette den ene og Knut den andre. Begge var de Bjørneskyttere, og altid gik de i Skogen sammen.

Det var ikke vondt for Bjørn oppe i Dalene den Tiden, og indover de bratte, ulændte Fjeldras nordenom Elvevoldene holdt den gjerne til baade Høst og Vinter.

Saa var det en klar, solblank Dag ut i Februar Maaned, at Elvevoldsguttene drog i Vei paa Ski for at se efter et gammelt Bjørnehi nord i Fonnaaslien. Det gik tungt opover Bratten; for Sneen var ryr av Kulden, og de hadde endda Hunden i Baand.

«Undre mig paa om'n Goffar er heme,» sa Knut, han stanset og tændte paa Pipen.

Goffar: Bedstefar, her brukt som Kjælenavn paa Bjørnen.

«Han holder vel Husene nu efter al Julturingen,» svarer Per, han binder den ene Ski fastere.

De er komne op paa Høiden. Nordensnoen staar dem like i Ansigtet. I over en Time gaar de bent frem mot Nord. Endelig naar de indunder et storstenet Bergras, hvor bare en og anden skrumpen Furu holder Stand for Veiret. Knut tar Pipen, banker den ut og lægger den i Vestelommen. De sætter begge to Knaldhætter paa, løser Hunden og gaar varsomt fremover. Hunden drar bent frem, like mot Hiet. Den var kjendt i Trakten. Men knapt er den kommen til Aapningen, før den tversnur, reiser Bust og knurrer.

«Hain er da heme,» sier Knut. En hører Kneppet av Hanerne, som spændes.

Da sætter med ett Hunden i et Glæfs, gjør et Kast bakover, nærmere Skytterne og gaar saa paa igjen med hidsige Glæfs. Et stort, sortbrunt Hode kommer langsomt frem i Aapningen.

Løssneen drysser og driver nedover.

Per lægger an.

«Vent!» roper Knut. Men det er for sent. Skuddet braker mellem Aasene. Et mægtigt Gaul høres — Bjørnen sprænger sig frem av Hiet.

Hunden er bak paa den som et Lyn; Bjørnen slænger efter den med Labben, men reiser sig straks og gaar bent paa Per, som staar med Geværkolben løftet.

Knut tar Sigte midt i Bringen og trykker av. Det klikker. Han spænder skjælvende Hanen, sigter paany og klikker.

Pers Geværkolbe suser ind i Bjørneskallen, men splintres. Bjørnen gir et nyt Gaul, vildt, saa det dirrer i Skogen. Saa slaar den Per under sig. Hunden er paa Bjørnen bakfra og river og sliter som en rasende.

Bjørnen løfter sig halvt for at slaa efter den og slipper med det samme Taket i Pers Skulder.

Da falder der et nyt Skud. Bjørnen gjør et Sæt frem og synker grue nedover Per. De brede Ramer risper og strækker sig som i Krampe; — saa vælter den tungt om paa Siden. Den er død.

Da Knut har faat væltet Bjørnens tunge Krop bort av sin Kamerat, ser han denne ligge likblek og blødende.

«Aassen gik det?» spør Knut.

«Je trur'n runderte mei,» svarer Per anstrængt og langt.

«Skulde Du ha set slikt,» sier Knut; han bøier sig ned. Klærne var rispet op fra Skulderen og nedover, og det gapte ind paa røde Kjøttet. «Detta var stygt det, Gut,» mumler han.

Per smiler, et mat, blekt Smil.

«Den, som bare var fremme i Bygden,» sier Knut langsomt og ser sig omkring. Det var halvanden Mil til Folk og ingen Vei.

«Aa dit kjem je ailler,» svarer Per; han lukker Øinene og ligger stille hen.

«Aa saa slemt er det vel itte,» mener Knut, han bøier sig ned og spænder Skiene av ham. Gaar saa selv et Par Hundred Alen bortover og leter, til han finder et Nedfaldstræ. Han tar Øksen frem av Skræppen, skraper Sneen av og gjør et Par Hugg. Jo, det er Furu, fet og gammel. «Naa ska' det snart bli Varme,» roper han bortover.

Det tok nogen Minutter, saa slog Ilden sydende og sprakende i Veiret. Men det tok dobbelt saa lang Tid at faa Per bort til Varmen.

Knut spændte sine egne Ski av, la Pers ved Siden, fik den Saarede varsomt lagt oppaa — og drog ham paa den Vis gjennem Snehaugene.

«Du stræver ihjæl dei,» hvisker Per, han ser op paa ham.

Knut svarer ikke. Staar bare og stirrer paa ham.

«Trur Du, Du klarer dei et Par Timer,» spør han tilslut.

Per ligger en Stund taus. «Bære je kain holde Varmen,» sier han som hen for sig selv.

Knut snudde sig og saa efter Hunden. «Læg dei,» sa han.

Og Hunden krøp logrende op mot Per, med Hodet i hans Fang og stirret ham op i Øinene.

Saa spændte Knut Skiene paa, tok Skistaven og Vaattene.

«Je ska' væra snar,» sier han.

Per ser paa ham. «Du faar ha Tak før ailt da,» sier han lavt. «Og saa faar Du hilse døm Godnat allesammen.»

Knut staar en Stund og ser paa ham. «Du trur itte, Du kain holde Varmen,» spør han tilslut.

«Aa nei.»

Knut sætter Skistaven fra sig og trækker langsomt sin varme Vinterkofte av.

Da reiser Per sig halvt paa Albuen, men falder tungt tilbake igjen. «Nei, nei,» mumler han.

Men Knut bøier sig mot ham og lægger Koften varsomt over Bryst og Liv. «Naa tænker je, Du klarer dei,» sier han. «Og saa er det vel bedst, je drar i Vei,» føier han til, han staar der i Skjorteærmene i Vinterkulden. Saa tar han Staven. «Ja farvel da.»

«Farvel,» mumler Per og ser langt paa ham.

Og med lange, sikre Tak drar den haardføre Bjørnejæger ut over Viddene ad Bygden til.

En halv Time senere faar Konen paa nordre Elvevolden se en Kar komme strykende paa Ski nedover bratte Elvevoldsløpen, saa Snespruten staar.

Hun blev staaende og stirre, til han kom ganske nær. Det var Knut, Sønnen hendes.

«Men i al Verdsens Rike!» Hun roper til, men bryter med ett av. For Sønnen falder.

«Faa — faa Folk til Skogs!» stønner han.

Konen slaar Hændene ihop. «Ja har je itte sagt det!» Ja har je itte sagt det!»

«Skynd dei!» hvisker Sønnen og reiser sig anstrængt. Moren snur braatt og styrter ind i Huset.

Et Kvarters Tid efter drar to Mand med Skikjælke paa Ski indover Skogen efer Sporet for at hente Per Elvevoldene, og Elvevoldsgubben kjører i hængende Trav den lange Vei efter Doktoren.

Men fremme ved Aaren i Elvevoldsstuen sitter Knut og røker sin Pipe og fortæller Kvindfolkene, hvordan

det var gaat til. Og oppe paa Vidden ved det blafrende Baal ligger en Finnehund paa Vakt og stirrer ind i et blekt Ansigt med halvlukkede, tilslørede Øine.

Ved Kveldstid kom Mændene tilbake fra Fjeldet med Per Elvevoldene paa Skikjælken. Han hadde kviknet til, da de hadde faat heldt varm Kaffe i ham; men Saaret var stivt av størknet Blod, og han kunde ikke røre et Lem.

Men da de bar ham ind i Stuen, hvor Moderen stod og jamret sig, vendte han Hodet mot et Par Karer, som fulgte:

«Det ligg att en Bjønn indpaa Fjeldet,» sa han med et mat Smil.

Saa kom Doktoren.

Per levde mange Aar efter den Dag. Og mange Bjørner skjøt han og Knut siden sammen. Men naar man spurte ham, hvordan han kjendte sig under Bjørnekløerne, lo han, tok sig gjerne til den skjæve Skulder og sa saa longt:

«Aa det var rart au.»

Magnhild Utistuen og Bjønn-Raamaren.

I Unnsettdalens østre Skraaning, nord i Fjeldbaandet, der, hvor Uggelåa gaar larmende til Dals, laa der i gamle Dager mellem vilde Styrtninger og storstenet Ur en enslig Sæter. Gammelsæteren kaldes den nu i Bygden; men ingen holder til der længer i de forfaldne Hus; bare en vildsom Rensdyrskytte kan stanse der for at koke sig en Kaffedryp eller en Rypefanger ligge der midtvinters for at sætte ut Snarer i Bjerkeskogen rundt omkring.

Alle de, som hadde Buskap der i gammel Tid, er forlængst flyttet syd paa Fjeldet til Søvolden ved Kværninga; for i Gammelsæteren blev der tilslut saa bjørnefængt, at det var Uraad at ha Buskapen i Fred. Aarvisst kom Udyr frempaa like ind til Sætervolden, og som tiest var det gammel Ska'bjørn, diger og graa, med hvit Ring om Halsen.

Et av de sidste Aar der laa Buskap i Gammelsæteren, hadde de i Utistu en Jente, som hette Magnhild. Hun var høi og lys med hvasse blaa Øine, fort i Vendingen og et Jern til alt Arbeide. Godt likt var hun av alle, som kjendte hende; for der gik det Ord, at fik hun tilovers for nogen, glemte hun dem aldrig, og tok hun noget paa sig, drev hun det frem, om det saa skulde gaa paa Liv og Helse løs.

Derfor sa ogsaa Utistukonen, da de andre bar sig ilde og spurte, om hun vaaget at ha Buskapen i Gammelsæteren det Aaret:

«Aa je har naa a Magnhild da,» sa hun.
Ja, da mente de andre ogsaa, at det kunde gaa for sig.

* *
*

Sommeren blev varm og lun, og det var Fred i Fjeldene. Alle Myrer stod drivende hvite av Myrblom og siden røde av Myrbærkart; av Ryper og Barfugl lavet det rundt Myrene og i Skogsnarene. Slagspor efter Bjørn var sjelden at se; bare en eneste Gang kom Gjætergutten og meldte, at han hadde set Færder efter Udyr oppe i Uggelaabortet; men det var nok bare Ungbjørn, saa vidt han kunde forstaa.

Men saa kom de mørke Høstkvelder. Nordenvind og Sne-iling hven gjennem Skogene; Multemyrene stod graagule i Nattekulden, og var det Mildveir en Dag, saa pisket Regnet, saa det høljet om Nættene, og Søndenvinden ulte i Murpipen.

I den Tid gik Magnhild illsvien om Dagen og stirret efter Buskapen hver evige Kveld, saasnart Sol var nede.

For det visste hun, at skulde Udyr frempaa, saa vilde det komme nu.

Og det kom, værre end hun hadde tænkt.

En Dag, hun stod og kjærnet Smør ute paa Stenhellen, fik hun med ett høre Sauen komme dragende til Volds, skræmt; den drog bent ind paa Sautrøen og ende ind i Saufjøset.

Da skjønte hun, der maatte være noget paa Færde i Fjeldet.

Og ret som hun staar og lyer, faar hun høre Gjætergutten komme ropende fremover Rakstveien, andpust og forgraaten.

«Det er Ska'bjønn frampaa,» ropte han.

Magnhild reiste sig kvasst.

«Er Du styren?» sa hun og la Kjærnen. La saa paa Sprang ind i Melkebua, kom ut igjen med Buøksen i Haanden og satte til Fjelds Kuveien nordover.

Gjætergutten efter med Luren i Haanden.

Da de naadde nord paa Stenrabbene ved Uggelaaen, fik de nok Syn for, at her var Ufyse fremme.

Att og fram i Bjerkeskogen paa nordre Siden av Aaen drog Buskapen i vildt Sprang med Raut og Bølj. Og mellem dem sprang der og kastet sig en diger, graabrun Slagbjørn, gav nu og da et Jø, saa det raamet i Aasen og prøvde alt i ett at faa Slag paa en eller anden Ku, som vaaget sig frem foran de andre.

Forrest i Hopen var Bjældkua Dagros med blodsprængte Øine og sænket Hode. Gang paa Gang var den like borti. Gang paa Gang reiste Bjørnen sig til Slag; men altid kom andre Krøttør færdige til at sætte Hornene ind, og saa maatte Ubæstet unda, alt den orket.

Slik bar det nordover nærmere og nærmere Myren, og Dagros kom mer og mer foran de andre.

Magnhild satte ut i Aaen, saa Vasspruten stod, og strævet sig opover Aabredden gjennem Enerriset.

Kommen oppaa, stanset hun, stirret og blev kold.

«Dagros,» skrek hun, «Dagros!» — Og saa satte hun paa Sprang med stønnende Pust gjennem Vier og Krat utover mot Myren.

For fremom de andre var Dagros dragen, ut paa Myren, hvor Bjørnen stod og ventet. I tunge Tak naadde Bjældkoen frem, sank i og kom op igjen, men ændset intet og satte ende paa.

Magnhild stanset andpust ved Myrkanten.

«Dagros,» skrek hun i vildeste Angst.

Men Dagros hadde naadd frem og bøide nu Hodet for at ta Bjørnen paa Hornene. Da vender Udyret Siden til. Sætter i et Jø, saa Kua farer sammen i et Sæt, løfter den ene Rame høit og slaar til. Som truffen av et Skud styrter Dagros i Knæ og blir staaende slik med Hodet ned i Myren. Saa siger Bakkroppen langsomt ned og blir stille.

I samme Stund sitter Bjørnen med et Brøl paa Ryggen av den.

Da kommer Magnhild med løftet Øks vadende frem over Myren.

«Dit Bæst, vil Du gaa,» roper hun.

Gjætergutten paa Stenhammeren derborte sætter Luren for Munden og blaaser, saa det skjærer i Aasene. Og Buskapen lægger ut i Myren en efter en, blaaser og bøljer og vil frem.

Da reiser Bjørnen sig halvt op og flekker Tænder. Magnhild er tæt ved. Saa drar den sig langsomt ned av Dyret, gir et kort Gaul og lunter bortover Myren.

Kommen borti Myrkanten paa andre Siden sætter den sig, lægger Labbene ihop og blaaser over til Jenten.

«Vil Du dra dig, dit Bæst!» roper hun og lægger i Vei igjen. Da sætter den paa Sprang indover Fjeldet. Og Gjætergutten paa Haugen der borte blaaser, saa Øinene staar blodrøde i Hodet paa ham.

* *
*

Frempaa Myren laa Dagros still og død. Ved Siden stod Magnhild og stirret. Kjakebenet paa Kua var slaat ind, saa der syntes en dyp Søkk, og slik Magt hadde der været i Slaget, at Hodet og det høire Horn var kjørt langt ned i Myren og stod fast der.

Kreaturene kom vadende fremover og stod og blaaste og snuste rundt omkring. Gjætergutten hadde ogsaa naadd fremtil.

«Skulde Du ha set slikt da,» sier Magnhild med ett, og fra de blaa, skarpe Øine er det, som om Graaten med en Gang sprætter frem. Ørsmaa, stærke Taarer drypper nedover, kringt og fort.

Saa bøier hun sig ned og stryker det døde Dyr nedover Halsen, Gang paa Gang, Gang paa Gang uten at si et Ord.

Gjætergutten staar taus ved Siden.

Da reiser Magnhild sig endelig langsomt.

«Det var endda vel, han ikke fik Livet av fler,» sier Gjætergutten.

Magnhild bøier sig igjen ned.

«Skulde Du ha set slikt,» sier hun.

Saa snur hun sig. «Kom,» sier hun og gaar langsomt frem over Myren.

Det tok over en halv Time at faa Buskapen stagget. Hun maatte bort til hver eneste en og godsnakke og gi dem Salt; men alt i ett skottet hun bort paa Myren, der Dagros laa.

Saa prøvde hun at faa Buskapen hjemover; men ingen vilde komme, endda Gjætergutten brukte baade Slag og Godord. For hver og en i Buskapen ventet paa Bjældkua, og det var ikke frit for, at de begyndte at se sig om og at raute. Men hjem vilde de ikke gaa. For det var ingen, som lokket, og ingen Bjælde at følge.

Da gaar Magnhild langsomt bortover Myren igjen, bort til Dagros og spænder Bjælden av. Ser paa Dyret, som ligger der, drar en tung Pust og gaar.

Saa begynder hun at lokke.

«Kjyra, aa stakkara!» Det skalv og bævret gjennem Luften; det tok i stærkere og stærkere; det sang som en vild, døende Tone.

«Kjyra — aa stakkara!» — og hun gik foran og lokket, og indimellem slog hun Klemt paa Klemt med Dagroses tunge Bjælde.

Buskapen slog efter en om senn, rautet og fulgte.

Magnhild tok beneste Rakstveien fremover og lokket alt i ett. Men midt i Lokken var det med ett, som om noget brast. Taarerne styrtet frem med en Hikst, og Tonen brøt tvers av, som om et Hugg var faldt. Hun orket ikke mer. Tok begge Hænder for Øinene og satte sig ned.

Slik sat hun en Stund.

Da stak der en bred, vaat Mule like bort i Fanget paa hende. Det var Svartsi. Hun reiste sig brat, strøk Kua over Snuten og gik.

Og saa tok hun igjen til at lokke:

«Kjyra! aa stakkara! Kjyra! Kom naa!» Og slik drog det hjemover med Bjældeklang og Lokk, som om ingenting var.

Men oppe i Myren laa Dagros død og kold.

* * *

en om senn: en ad Gangen.

Samme Kveld kom Gjætergutten hæsblæsende nedover og fortalte, hvad der var hændt.

Utistukonen slog Hændene ihop og bar sig.

«Sa jeg det ikke,» ropte alle Konerne paa Nabogaardene og rugget med Hodet hit og dit.

Men Utistumanden gik like bort paa Millehaugen til'n Langener, Bjønnraamaren, og meldte, at nu fik han dra til Gammelsæteren og det straks; for Ska'bjørn hadde været frempaa og slaat ihjæl en av de bedste Kjørene hans.

Morgenen efter kom Gjætergutten oppaa igjen og hadde Langener med.

«Naa kommer den, som Bjønn skal ta,» sa Langener smilende, han satte sig fremved Aaren.

«Aa ja, det kan trængs,» svarte Magnhild kort; hun satte Mat frem.

Og i alle de Dager, som nu kom, var hun kort i Svarene og haard i Øinene, som om hun gik og tænkte paa en eneste Ting. Og det gjorde hun ogsaa.

Langener drog ende bort paa Myren med Hest og Slæde for at kjøre Dagros hjem.

Da han kom borttil, hadde Bjørnen været frempaa, revet Buken op og tat noget av Indvoldene.

Langener la Hodet og Indvoldene og noget av Benene igjen og kjørte Resten frem paa Volden. Der blev det saltet ned i en Saa; men det maatte Langener gjøre selv; for Magnhild vilde ikke være med.

Saa drog han i Skumringen bortover mot Uggelåa for at lægge sig i Hold, om Bjørnen skulde komme frempaa igjen.

Da det blev høgstnattes, kom Langener hjem.

Magnhild laa vaaken og paaklædd.

«Naa?» sa hun og reiste sig.

«Det er itte skottlyst længer,» sa Langener, han satte Børsen fra sig.

«Du kunde vel vente, til det blev,» svarer Magnhild, hun spiker Tørved og reiser op i Aaren. Men da Ilden lyste op, fik hun se Langener sitte der blek.

«Saa Du no?» spurte hun.

«Nei, je bare hørte,» svarte han lavt.

«Det maatte være et digert Bæst,» føier han til.

«Aa ja, han var diger,» svarer hun kort.

Saa satte Langener sig bort og fik Mat, og Magnhild la sig igjen, men i fulde Klær som før.

* *
*

Det begyndte at lysne av Dag. Den sluknende Varme paa Aaren kastet blafrende Blink mot de duggede Ruter. En og anden utbrændt Ski seg ihop fremme i Ilden; av og til lyste det stærkt op, naar Varmen fik Tak i en fet Kvist eller en Rot.

Borte paa Sæterbænken laa Langener, Bjønnraamaren og sov, saa det dundret. Børsen stod ved Siden, og paa Bordet stod Matfatet tomt.

Da med ett reiser Magnhild sig stilt. Faar Skoene paa sig, lister sig frem dit, Børsen staar, tar den og gaar ut. Men paa Sæterbænken snorker Bjønnraamaren videre Sundhetens og Retfærdighetens mætte Søvn.

Fra første Graalysing og like til Solen randt laa den kjække Jente paa Stenhamrene bortmed Myren og ventet paa, at Bjørnen skulde komme frempaa. Men intet saa hun og intet hørte hun, og saa drog hun sig skjælvende av Kulde hjemover.

I Sæterdøren møtte hun Bjønnraamaren.

«Har Du set slik Jente Du,» sa han og lo; han tok Børsen fra hende — han hadde lett efter den nu i over en halv Time baade høit og lavt.

«Har Du set slik Kar Du!» svarte Magnhild kort. Saa gik hun hen og tok Melkasken og drog like ut i Fjøset.

Bjønnraamaren stod og klødde sig i Hodet og stirret efter hende.

Saa drog han sig langsomt nedover mot Fjøset, blev staaende i Fjøsdøren og gløtte paa hende, der hun sat med Hodet lænet op til Svartsi og melket, saa det fosset i Asken.

«Ja neimen om Du faar fara her efter denne Bjønnen om Nættene,» sier han endelig.

Hun svarer ikke. Bare melker som før.

«Hain kunde være folkvond,» sier han og smiler.

«Ja, skogræd er 'n da itte,» svarer hun, reiser sig, tar Melkekrakken og flytter bort under nærmeste Ku.

«Jøss for Jinte Du!» sier Langener og ler tvungent. Saa drar han sig langsomt ut av Fjøset igjen.

* *
*

Om en Stund staar han igjen inde i Fjøset. Gjætergutten staar ved Siden og spikker paa en Ringstav. For nu skal snart Buskapen løses.

«Ska' je hjælpe dei aa mjølke?» spør Langener med ett.

«Som Du vil med dét,» svarer Magnhild, hun ser visst paa ham.

«Hvor ska' je begynne?» spør Langener, han smiler og lager sig liksom til.

«Aa, Du kan ta Oppistuvædden,» svarer Magnhild tørt.

Da slaar Gjætergutten ut i en Latter og huker sig unda. For det hadde hændt, maa vite, at Langener hadde skutt ihjæl en diger Vædder for 'n Simen Oppistuen, engang han laa paa Lur efter Bjørn i en Bu nordved Neka.

Den Nat, som nu kom, laa Langener fremved Aatet paa Myren like til Solen randt, men da han kom hjem, hadde han intet set.

«Slik Skabjørn er styggelig vår,» sier han.

* *
*

Det er tredje Natten. Langener ligger inde; for der blaaser en forrykende Nordenvind, og Nysneen ligger i Driver rundt Husvæggene.

Ut paa Morgensiden vaakner Magnhild og farer op. Hun har hørt det knake i Skigarden ved Sautrøen.

Hun gaar i Strømpelæsten bort til Vinduet, tørker Duggen av med Haanden og stirrer ut.

Da hører hun et knakende Smeld i Saufjøsdøren og en Larm av Sau, som springer.

Og like ved Fjøsdøren ser hun i det graa Morgenlys et mørkt Dyr løfte Ramen til Slag og smelde til anden Gang, saa Døren splintres i Stumper og Stykker. Saa sætter Bæstet ende ind i Sauflokken.

Magnhild hugg Tak i Geværet, som stod like ved, og vilde ut; men med det samme kom Bjørnen ut med en stor sparkende Sau i Flabben. Magnhild skrek til, satte Bøssepipen bent ut gjennem Vindusruten, saa Glassplintrerne sildret, tok Sigte og klemte av, netop som Bjørnen skulde til at hoppe over Hafællen med Sauen i Gapet.

Langener sprat ende op av Bænken, da det smald; han gned sig i Øinene og stirret paa Jenten.

«Je spør dei je,» sa han.

Men Magnhild stod som fjetret og stirret ut gjennem den knuste Rute.

For paa den andre Siden av Skigarden vred og væltet der sig i voldsomme Kast noget digert mørkt, og et klagende Gaul skar gjennem Natstilheten.

Langener stirret samme Vei. Hans Mund blev staaende halvaapen, og han glodde med store, forbausede Øine paa Jenten.

«Je spør dei rekti je,» sa han.

Men da seg Jenten ned paa Krakken og slap Bøssen, saa det smald i Gulvet.

«Jamen tror je, hain strøk med,» sa hun.

Langener til at stirre ut igjen. Men nu var alt stille.

«Ska' vi sjaa utpaa?» spurte han.

«Nei, gaa ut aat 'm Du naa; Du, som Kar er,» sier hun, hun tar sig for Bringen og puster litt tungt.

Han bøier sig efter Bøssen.

«Je faar la' Bøssa føst,» sier han.

«Hain kunde finde paa aa leve endda, Raanautet,» føier han til.

Hafællen: Gjærdet.

Da han hadde ladet længe og omhyggelig, fik han endelig Døren op og drog ut.

Gjætergutten fulgte og hadde Øks med. Magnhild kom sig frem i Døren.

«Nei, sjaa Sauen,» ropte hun.

For frem paa Trøen sprang og hinket der en halt Sau med en diger rød Flek ved Bogen. Og før Magnhild visste Ordet av var hun midt ute i Sautrøen.

«Nei, Du store Under,» ropte hun.

Hun hadde faat Tak i Sauen og stod nu og stirret paa Saaret.

«Nei, kom hit naa,» ropte Langener bortved Skigarden.

«Ha ha!» skrek Gjætergutten og svingte Øksen.

Magnhild gik langsomt fremtil.

Der laa en diger Skabjørn med de mægtige Ramer ihopdragne som i Krampe.

En mørk, tynd Blodstripe drog nedover Stenene. Ellers var der intet at se.

Langener tok en Ski av Hafællen og stak bortpaa den. Den rørte ikke en Led.

Han stod en Stund og stirret.

Saa snudde han sig mot Magnhild.

«Dau,» sa han.

Hun stod en Stund uten at svare. Saa med ett satte hun i at le.

«Nei Du store!» sa hun og slog sig paa Knærne.

«Ja slikt skulde Du fuill ailler ha sit,» sa Gjætergutten. Saa saa han op paa Langener. Og med ett kom han likesom til at forstaa det Hele. «Haa haa,» lo han, saa fra Langener bort paa Magnhild og sprang unda.

Langener klødde sig bak Øret, længe.

«Ja skulde Du ha set frakere Kvindfolk da,» sa han grætten.

Saa tok han frem Kniven og begyndte at flaa Bjørnen.

* *
*

Beretningen om Magnhilds Daad naadde snart til Dals; for samme Kveld kom Sjølvefolket i Utistu oppaa for at se, hvordan alt stod til, og for at faa Buskapen hjem.

«Ja Du Magnhild, Du Magnhild,» sier Utistukonen; de stod alle og saa paa Langener, som flaadde.

«Men Herregud da Ener, haasdan kunde detta gaa før sei da?» spør Utistugubben; han staar og smaasmiler.

«Nei, Du kain saa seie,» svarer Ener, mut.

Det var stilt en Stund.

«Nei men — gjorde Du ailler det Støv,» maatte Utistugubben til igjen.

«Hain kjørde fram Kua hain,» sa Gjætergutten tørt.

Freya.

Det er en Høstmorgen i Botne Sogn ved Holmestrand. Natteduggen ligger kjølig over Engene, med Skodde rundt Grøfter og Bækkefar. Løvskogen staar i stærke Farver, Bjerken kraftig gul, Rogn og Asp i rødt og violet mot Granskogens evig grønne. Fra Akrene kommer der av og til en søt Lugt av modent Korn; men rundt alle de bare Knauser staar Hasselbuskene med blekgult, døende Løv og færdige Nøtter i de grønbleke Hamser. Og Nypetorn med rødmende Frugt haker fast, der vi gaar, og mørke Slagspor synes efter os overalt i den graahvite Dugg bortover Engene.

For vi er paa Harejagt i Holtanmarken, og Klokken er ikke mer end halv tre om Morgenen.

Nu og da skvatrer en Skjære, som er blit vækket for tidlig; av og til flygter en Nøtteskrike lydløst over i nærmeste Krat, opskræmt av Jagtropene.

Men i Vest over Fjeldene sees en svak, rødmende Stripe i Granskogen. Det er Solen, som kommer.

Hundene er slaaet ut og over i Aasen bent imot. Vi staar og lytter i det dyvaate Græs og venter Losen. For her skulde være nok av Hare i Holtanmarken.

Men borte under Aasen til Venstre ligger Holtangaardenes Klynge søvntung og graa i den gryende Morgen.

«Maatru han er ute idag, han Helge?» sier Lensmandsgutten, hans store, graa Øine gaar urolige rundt omkring.

«Han har 'nte været ute i Marken paa to Aar mindst,

sia han runderte venstre Foten sin,» sier Dæhlien — han er av Slægten han, maa vite.

«Hysch!» sier Lensmandsgutten og lyer.

«Jo, der hører vi det sandelig, det første, kjølige Kvink av Flora — saa et til varmere, og saa Spørrens grove Maal i fuld Los med Floras fine, begjærlige Kvink indimellem.

«Lo—os!» skriker Dæhlien, og saa lægger vi i Vei, hver paa vor Kant, for at ta Post.

En halv Times Tid gaar Losen, men stadig i uveisomt Lænde og med Tap paa Tap. Spørren driver, og Flora tar op Gang paa Gang. Vi flytter og flytter, eftersom Losen gaar; men det er næsten ugjørligt i Ulændet. Saa blir det endelig langt Tap — et Par raadløse Kvink av og til — saa er alt forbi.

I ti lange Minutter er det stille i Skogen. Jægerørets Fantasi hører Losen langt, langt borte i Stilheten; med halvaapen Mund og tilbakeholdt Aandedræt staar vi der spændt i hver Nerve for at avgjøre, hvad der er Bedrag og hvad der er Virkelighet.

En Smaafugl snurrer op fra Orekrattet tæt ved, saa Duggen drysser; Draape efter Draape falder med Knepp paa de store Stormhatblade nedenunder.

«Hoi,» skriker Lensmandsgutten fra Holtanknausen over til os andre.

«Ho—i!» svarer Dæhlien, han staar nærmere mig.

«Haai!» svarer jeg kortere og gaar frem. Vi drar os over mot Lensmandsgutten.

«Det maa væra en Skaraonge,» sier han; han sitter paa en stor Sten og venter.

«Hysch,» sier Dæhlien med ett og tar mig haardt i Armen.

Der gaar sandelig Losen paany! Men ikke med Spørrens grove Maal og ikke med Floras fine, ujevne Kvink indimellem.

En høi, syngende Los, fast og jevn som et Slagur, lys og jublende med langt Ekko over Høiderne, mørk og energisk, naar den kommer bakom en Knaus eller nedi en Dal. Nærmere og nærmere kommer Jaget, klart

og klingende nedover Aasen, og Hunden øser paa, saa det risler os som et Styrtebad over alle Nerver.

«Hu Freya!» bryter Lensmandsgutten ut, river Geværet til sig og styrter avsted paa Post.

Men Dæhlien staar som fjetret med lysende Ansigt og stirrende Øine og lytter efter Losen.

Nu slaar vore to Hunder til. Og nedover Jordene bærer det, Freyas høie Maal som en jevn Sang gjennem det hele, og Spørrens grove og Floras fine Bjæf hakkende over og under og paa Siden. Lensmandsgutten faar se Haren i en Sving og smelder paa — en feiende Bom; Haren kaster; Spørren og Flora, som jager hurtigst, kommer i Stormlos, jager forbi Kastet, langt nedover Veien og — taper.

Men efter, paa Sporet, kommer i jevn Los en halvstor, lysbrun Hund, stopper ved Kastet, ser sig om, ser paa Dæhlien med store, brune, forstandige Øine og vifter saa smaat i Halen; saa slaar den en Ring tilvenstre, men kommer straks ind igjen, saa en stor Ring tilhøire — og tar Haren op.

Det var Freya. Den navngjetne Holtanfreya, hvis Bedrifter var i alle Jægeres Mund, og hvis Maal var kjendt over Botne, Vaale og Hof Sogne av hver og en, som gav sig av med at gaa i Skogen.

Losen gik en Stund for fuldt Kobbel; men saa gik Haren over i Grønaasen og begyndte at smaature i Stenurene der. Og hvordan det var eller ikke var, hvad enten vore Hunder kjendte sig fremmede i Trakten eller opgav den umulige Konkurrance, nok er det: efter en halv Times Tid kom Spørren ind, og ti Minutter efter kom Flora.

Dæhlien koblet dem begge.

Men over i Grønaasen drev Freya alene. Ustanselig.

«Skal vi ikke dra over?» spør jeg; jeg synes det er Synd paa Hunden.

«Aa hu faar drive et Par Timer først,» sier Dæhlien. «Saa kjem nok Haraen hitatt,» føier han til, han er kjendt i Terrænet.

Saa sætter han sig paa en Sten og tar Skræppen op.

Solen er kommen frem over Aasen; Fuglelivet er begyndt, og vi sitter og nyter Jagtlivets Velvære i Morgenkjøligheten. I tre Timer drev Freya Haren i Grønaasen. I tre Timer sat vi og røkte og pratet paa samme Flek, jeg harm over, at vi skulde late det udmærkede Dyr drive saa længe paa egen Haand, Dæhlien tryg og kjendt og sikker i sin Sak.

«Hu holder nok paa 'n,» er hans evige Svar, hvergang jeg vil bryte op.

Og endelig: efter tre og en halv Times Los forlater Haren Aasen og drar paa Vidden indover. Svakere og svakere høres det; vi maa anspænde hver Nerve for at fange Lyden.

«Nu er det Tap,» sier jeg.

«Hu holder nok paa 'n,» svarer Dæhlien. Saa reiser han sig, tar sin Bøsse og rusler opover paa Post.

Og virkelig. Fra det Fjerne hører jeg paany som en Anelse Freyas syngende Maal. Langsomt kommer den nærmere, Losen; langsomt økes den, Klangen, og inden ti Minutter er den like under Holtanknausene.

Og som om Hunden triumferer over, at den nu er Jægerne nær, øser den atter paa, saa det risler varmt og koldt over os og Hjertet slaar, saa det høres høit.

Da falder der et Skud nede i Skraaningen.

«Todt!» skrikes der opover.

Langsomt drar vi os nedover mot Veien. Der staar Holtangubben selv midt paa Jordet med Haren i den ene Haand og Freya koblet ved den anden.

«Haasdan Fillebikjer har Dere, Dere da Karer,» sier han smilende.

Saa hilses der, og Gamlingen gav sig ikke, førend vi blev med indom Gaarden og fik os en Todtsup og Mat attpaa.

Dette var mit andet Møte med Freya. Men faa av Fremmede har siden saa ofte som jeg fulgt Freya i Marken Aar efter Aar, og da jeg var den eneste, som fik være med Holtangubben paa hendes sidste Jagt, føler jeg mig kaldet til at fortælle hendes Historie.

* *
*

Saalænge Jægere kunde mindes, hadde Holtankarerne hat de bedste Jagthunder i Botne Sogn. Racen var arvet ved Aarhundredets Begyndelse efter en gammel, pensioneret Oberst, som bodde der paa Gaarden, og siden den Tid fandtes der støtt og stadig paa Holtan et Par sorte, brunlabbete Harehunder, hvorav den ene hette Pan og den andre Freya.

Men saa hændte det her for en fem og tyve Aar siden eller saa omkring, at der overgik Helge Holtan, som da hadde Gaarden, en stor Ulykke. Han hadde laant ut Hundene sine til en Svoger i Hof Sogn, og en vakker Dag kom der Bud fra Hof med Pan i Baand og det sørgelig Budskap, at Freya hadde fældt Stok over sig i Skogen, og at de hadde maattet skyte den.

Holtangubben sa ikke et Ord. Tok bare Pan og bandt den. Men han spiste ikke den Dag og litet den næste. Og Konen paa Gaarden graat, hvergang hun kom igjen med Matkoppen fra Hundehuset.

Der blev ikke jaget i Holtanskogene den Høst. Pan stod traurig bunden og sørget, og Holtangubbens Dobbeltløp hang rustent paa Væggen med gamle Ladninger i.

Saa en Dag i Slutningen av Oktober, netop som de holdt paa at ta op Potetene, kom der et Taterfølge med Hest og Kjærre frem paa Gaarden.

Helge Holtan hadde netop spændt fra til Eftasvæl og stod i Stalddøren, da Tateren selv kom bort til ham og spurte, om han ikke skulde kjøpe Messingarbeide av ham iaar.

Holtangubben blev staaende og stirre uten at svare. For borte paa Fantelasset saa han mellem Filler og Kjeler og Skrap en vakker Jagthundhvalp sitte og snuse ut i Luften.

«Aa har Du for no' levannes paa Lasset da?» spør han, han støtter sig op til Stalddøren.

Tateren snur Hodet og plystrer. Hvalpen paa Kjærren lægger Ørene, kommer sig langsomt frem av Fillene, hopper ned og kryper myk og hukende frem mot sin Herre.

Det var en lysbrun Tispehvalp med mørke, fløielsbrune Ører, store blaabrune Øine og et Skimt av hvitt ytterst paa Haletippen.

Holtangubben staar en Stund og ser paa den.

«Hvad skal Du ha for Hvalpen din?» sier han likegyldig.

«Byd mig, Husbond.»

Holtangubben lokker paa Hunden. Bøier sig ned og klapper den.

«Ja, Bisken, stakkars Bisken,» sier han, klapper den igjen og reiser sig.

«En Daler,» sier han og ser visst paa Tateren.

Denne snur sig braatt. «Kuoni,» sier han haardt og peker paa Kjærren.

Hundehvalpen ser paa ham ræd — labber avsted, ser sig hele Tiden tilbake og hopper op i Kjærren.

Efter en Times Prat frem og tilbake kjøper Holtangubben Hvalpen for to Daler med Messinghalsbaand og alt.

Bunden ved Siden av Pan stod den der liten og ihopkrøpen og stirret fortapt efter det bortkjørende Følge; men ved Siden av Kjærren gik der en tolvaars Jente og saa sig tilbake alt i ett med brunsorte, sorgfulde Øine. Hun hadde mistet sin bedste Ven.

Den lille Jagthundhvalp blev snart alles Yndling. Det varte ikke mer end et Par Dager, før den blev døpt Freya og gik løs omkring — til Pans store Forargelse. Den holdt et syndigt Leven mellem Hønsene, ærtet daglig en liten hvit Gris, som de hadde der paa Gaarden, næsten rød av Sinne, trak Sengklær og Gangklær, som hang ute til Luftning, ned fra Skigarden og gnog med sine skarpe, blaahvite Hvalpetænder paa alle de Støvler, den kunde overkomme.

Jentene var av og til efter den med en Sopelime eller en Vaskeklut; men Avstraffelsen sluttet gjerne med Lek og Spetakkel, naar Freya med store skadefro Øine og Hodet mellem Labbene lekte Hund og Hare med dem bortover Gaardspladsen, gav fra sig smaa irriterende Bjæf for at ærte dem paa sig og saa flygtet rundryg-

get i Krok og i Krings med Tungen ut av Halsen, naar de satte efter hende.

Blev noget borte paa Gaarden, saa Holtangubben gik smaasint omkring og skjændte, sa de bare:

«Det er vel hu Freya.»

— Da stoppet han midt i Sætningen, klødde sig i Hodet og sa:

«Nei dennane evige Bikkja da Du!»

Dermed var alt godt og vel.

Av og til, naar han grep hende paa fersk Gjerning, kunde han ta hende i Nakken og løfte hende op; men naar saa Bikkjeungen hang der efter det fløielsbløte Nakkeskind med glisende Tænder og skakke Øine uten at si et Muk, kunde han ikke bare sig for at le, og — saa slap han Taket.

Og ikke før var Hvalpen nede, før den tok Tak i hans Bukseben, og saa drog han sig smilende bortover Gaarden med Hunden hængende og slængende og knurrende rundt Foten.

«Skal der bli Skogshund av slikt, saa blir det av alt,» sa da gjerne Konen.

Paa den Maate gik det til langt ut paa Vaaren. Saa en vakker Dag tok Holtangubben sig sammen og bandt uten videre Freya ved Siden av Pan i gamle Freyas Hundehus. Og alt hvad den kvinket og pep — like litet hjalp det, og alt hvad Gaardens Folk bad, like litet nyttet det.

«En ska 'nte skjæmme bort saa godt et Emne,» sa Holtangubben, han stod bortved Hundehuset og gav Freya nystekte Vafler.

Og saa stod da Freya bunden ved Siden av Pan, like til Høsten kom.

* *
*

Femtende August gik ind med mildt, smaaskyet Veir og stærk Natteduggg. Ved Femtiden om Morgenen stod Holtangubben og jeg i Kjøkkenet og drak Kaffe. En av Jentene gik barbent og sovende omkring for at finde

Mat til Hundene, og ute paa Gaarden stod Jon Husmand med Pan og Freya i Kobbel og en lang, gammeldags Hagle i Rem paa Ryggen.

Holtangubben trængte ikke gaa langt efter Haren; for tæt ved Husmandspladsen hadde to Stykker ligget fremme paa Akeren nu hver evige Kveld i hele Sommer.

«Det blir vel ei underli Jagt dettane,» sier Holtangubben; han stanser ved Grinden til Utmarken og løfter Kroken av.

«Aa det er lite sætend første Gongen,» svarer Jon Husmand.

Komne op i Løvskogen slipper vi Pan. Den slaar straks ut og blir borte. Freya staar og stirrer efter den med store, forundrede Øine og vifter saa smaat med Halen.

«Skjønner Du dettane Du au da, Stakkarsheta?» sier Holtangubben.

Da tar Pan ut tæt ved, og i klingende Los bærer det opover Aasen.

Holtangubben slipper Freya. Med undrende Øine staar den et Par Sekunder og lytter, saa lunker den avsted efter Losen.

Ret som den skal bøie av og ind i Skogen, kommer Haren efter selve Veien drivende like mot den. Freya gir et forskrækket Bjæff og reiser Bust; Haren kaster og gaar ind i Smaaskogen; men nu er ogsaa Pan der, og før vi visste Ordet av, slog Freya til.

Hele den næste Time stod Holtangubben og jeg urørlig paa Post og lyttet til Losen, som gik uavladelig Aasen rundt med Pans grove Maal og Freyas ivrige Hvalpekvink indimellem.

Der blev endelig Tap, og Holtangubben kom ruslende nedover mot mig fortere, end hans Vane var.

«Skulde Du ha set Maken tel Bikkjehvalp!» utbrøt han.

«Hysch,» ropte jeg. «Hørte vi ikke der igjen Freyas fine Kvink? Og nu et underlig, uvant Beskrik?»

Holtangubben stod som forstenet, stirret mig bent ind i Ansigtet og lyet.

«Tar'nte Bikkjedævelen Haran opatt sjøl, eller har Øra detti ta mig?» sier han grepen.

Han hørte ikke feil, Holtangubben. Freya drev Haren paa egen Haand et helt langt Minut, saa det sang i Lien; da slog Pan til, og som Losen kom drivende nedover med Ekko i den kjølige Morgenstund, stod vi der, Holtangubben og jeg, andagtsfulde som under et Kirkehvælvs brusende Orgelmusik. Vi kjendte begge to, at nu var vi Vidner til en Skogsdaad saa ualmindelig, at vi aldrig i vort Liv fik høre slikt omigjen. En Unghund, som slaar til, jager og greier Tap første Gang, den er i Skogen!

«Vi lyt paa Post att, Gut!» sier Holtangubben, han stryker sig over det hete Ansigt og smaaspringer opover.

Ti Minutter efter smald det, og Todtskriket ljomet nedover mot mig.

Holtangubben gik rakere i Ryggen hjem fra Jagten den Dag, og Freya, som var blit smurt dygtig med Hareblod om Ørene og Næsen, gik halvt nysgjerrig og halvt ræd i Kobbelet og drog Veir av den skutte Hare, som slang hit og dit paa Jon Husmands Ryg.

Freya blev snart berømt over Grevskapene. Alle kjendte dens sikre, klingende Los; alle visste at fortælle om dens utrolige Utholdenhet, og der gik Ord, at naar Holtanfreya var i Marken, blev Haren enten skutt, tat eller dreven i Berg.

Jeg var selv med paa en av disse navngjetne Jagter, og jeg oplevde her noget saa eiendommeligt, at jeg aldrig kan glemme det.

Det var en klar Septembermorgen med staalblaa, soltindrende Himmel og Høstens rike Farvedryss over Landskapet. Lugt av modent Korn og visnende Løv drev hit og dit i det bløte Luftdrag. Aspetrærne smaaskalv i Skogstilheten. Trost skvatret i Buskene, Smaafugl flygtet og fløi, hvor vi gik frem.

Vi var fire i Følge. Holtangubben og jeg med hver vor Hund i Kobbel og et Par Kjendinger fra Østlandet, som var komne hit for at jage. Det var ved Syv-

tiden, og endnu hadde vi ikke sluppet; for Holtangubben vilde over i Hillestadaasen, hvor der skulde være «tjukt ta Hara.» Freya gik hele Tiden og drog Aapentveir, snudde sig av og til og saa paa Holtangubben; Flora laa stramt i Kobbelet og hostet, ret som det var, i Ivrigheten.

Da vi vel var komne over i Aasen, stanset Holtangubben.

«Slepp hu Flora først!» sier han og sætter sig paa en Sten.

Jeg slap, og Flora, der var het som Ild, og jaget som en Stormvind, saalænge Kræftene slog til, forsvandt i Skogen.

Holtangubben tændte sin Snadde; Freya saa paa ham, logret, drog saa et langt Pust og la sig — som paa Vakt.

Der var stilt en ti Minutter i Skogen. Solen stod varmt paa, og Lugten av Holtangubbens stærke Skraatobak drog som Glufs forbi. Med et klang et Kvink tæt ved; Freya løftet Hodet. «Los,» hvisket jeg; jeg kjendte Hunden. Den støtte aldrig paa Foten. Og før vi fik Geværene fat, tok det i med Beskrik ikke mere end hundred Alen fra os.

Freya for op som stukken av en Orm. «Fy,» ropte Holtangubben og blev sittende. Hunden krøp ihop med Halen mellem Benene, men satte sig saa og lyet rolig efter Losen.

«Det blir nok din Tur,» sa Holtangubben. De to andre var alt sprungne paa Post; jeg stod raadvild.

«Staa Du! Det blir'nte lang Losen,» sa Holtangubben smilende.

Og han fik Ret. Flora med sit hurtige Jag fik snart Tap i det ujevne Lænde; den tok op et Par Ganger, drev en Tur eller to og tapte igjen; Losen drog sig mer og mer op over i bratte Aasen; der blev atter Tap; saa et Par raadløse Kvink og saa Stilhet.

«Hu jagar for braafort,» sa Holtangubben og reiste sig. Vi skrek paa de andre; Flora kom ind, og saa ruslet vi langsomt opover mot Tapet.

Holtangubben stanset, saa sig om, men sa ikke et

Ord. Saa slap han Freya. Den saa op paa ham og viftet saa smaat med Halen. Han gjorde et Tegn med Haanden; da slog den ut.

Det tok nogen Tid, før den fik greiet Tapet; men med et hører vi et betagent Bjæff, saa nok ett, stærkere, og nu skyller Freyas klangfulde Maal som en bred Bølge nedover Aasen.

«Naa har Dere Los, Karer,» sier Holtangubben og reiser sig.

Og vi fik Los, det var visst og sandt. Fra Klokken otte om Morgenen til fire om Eftermiddagen drev Freya Haren ustanselig gjennem Hillestadaasens vanskelige Lænde, snart med Tap paa Tap og Gjentak paa Gjentak like til Tops, snart i øsende Los til Dals igjen: og Skud blev der ikke at faa i den veiløse, kviststærke Smaaskog.

Men ved Firetiden kom Holtangubben nedover til mig, der stod og lyttet efter Losen, som nu var gaat over i Hofmarken langt, langt inde.

«Har Du hørt paa Maken i dit Liv?» sier han, skjælvende i Maalet og stirrer mig bent ind i Ansigtet med begeistrede, blanke Øine. Og fra det Fjerne bærer Losens hendøende, ensformige Tone Bud fra det utholdende, trofaste Dyr med en Stemning saa stærk, at jeg ikke magter at svare et Ord.

«Skal vi dra efter?» fik jeg endelig frem.

Holtangubben blev staaende og stirre paa mig. «Dra etter!» brøt han ut og blev rød i Ansigtet. «Ja, om jeg saa ska' gaa tel imaara tidli, ska' jeg dra etter,» sier han, snur tvert og gaar.

Ved Femtiden stod vi i Hofaasen og lyet. Høit oppe i bratteste Aasen klang Freyas Maal, men mørkt og dæmpet, saa vi ikke rigtig kunde faa Tak paa, hvor det var henne.

Holtangubben stod et Minut og stirret opover. Saa tok han med ett Geværet.

«Hu staar for Berg,» sa han og la i Vei paa Sprang beneste Vei til Aasen.

Dypt inde i et Bergras stod Freya. Saa dypt, at

Holtangubben, som først kom borttil og krøp ind, blev sittende blek og taus, da han endelig fik drat sig varsomt ut igjen.

Da jeg naadde frem, bøide han sig ned og lokket. «Freya, se her!» ropte han indover.

Freyas indestængte, hidsige Bjæff taug med ett. Saa kom der en knistrende, skrapende Lyd langt inde fra og saa en ynkelig Kvink.

«Hu faar'nte lea sei,» sier Holtangubben, han blir saa underlig død i Stemmen. Paany bøier han sig ned og kryper ind. Der er dødsens stille. Saa høres det ynkelige Kvink igjen. Holtangubben tar Spændtak mot Stenene for at krype længer ind.

Jeg griper ham med begge Hænder om Foten. «Nei, nei!» roper jeg.

«Slepp!» svarer han kvass og drar Foten til sig.

De to andre staar ved Siden og stirrer; jeg kjender det risle koldt nedover min Ryg av Angst.

Nu ser vi ham ikke længer. Men derindefra hører vi det dæmpet og mildt: «Ja Bisken, lig still Du Bisken!» Og saa atter det tause, forsigtige Arbeide.

Vi stod sikkert et Minut i den dødeligste Angst. Vi var alle drevne Jægere og visste, at en eneste Sten, som løsnet, var Døden. Da kom Holtangubben endelig langsomt frem igjen.

Han reiste sig, dødblek av Anstrængelsen.

«Gaa hem etter Græv og Jønstaurer,» sier han. «Og faa et Par av Kara med,» lægger han til.

Da reiste jeg mig op. «En Hund er nu bare en Hund,» sa jeg. «Og Du gaar ikke derind en Gang til. Du har Kone og Barn,» la jeg til.

Holtangubben saa paa mig længe.

Saa sa han mykt:

«Jeg vet inte haassen det er med mei og dennane Bikkja; men — det er kanskje Synd aa holde ta et Dyr.» Han vendte sig bort. Det eneste, som hørtes, var Freyas forlatte Kvink inde i Berget.

Jeg gik. Det var en halv Mil hjem, og det tok henimot to Timer, før jeg kom igjen med Hjælp. Men i

al den Tid — det fortalte de to Østlændinger siden — hadde Holtangubben ligget halvt inde i Berget og snakket til Freya for at holde den rolig. For begyndte Hunden at arbeide paa egen Haand derinde i de løse Stenrøiser, var det den visse Død.

Og nu begyndte det store Frelsningsarbeide. Sten for Sten ovenifra og nedover, varsomt og seigt, Time efter Time og Holtangubben altid foran, altid i de tyngste Tak. Freya kvinket, og Holtangubben svarte, som en vild Fugl, der leter efter sin Unge i Skogen.

Ved Midnatstid var det værste gjort.

Gjennem de gresne Stener skimtet vi ved Lyset fra Tyrispikene Freyas brune Hode; men vi visste alle, at nu var den største Fare for Haanden, naar Hunden begyndte at røre paa sig. Sten for Sten blev varsomt flyttet. Holtangubben strakte sin Arm ind og fik Tak i Freyas Nakkeskind. Da begyndte Hunden at knistre og arbeide med Bakføtter og Labber i de løse Stener. Den store Stenhelle, som laa over hans Hode, begyndte at gli.

Vi skrek til i Angst vi, som stod hos; men Holtangubben satte med al sin Magt Knæet under Hellen og drog med begge Hænder Freya frem. Saa faldt han bakover mellem Stener med den store Helle over det venstre Ben.

I næste Øieblik hadde ti stærke Armer brutt Hellen op, og Holtangubben blev lagt i Lyngen borte ved Varmen. Han var besvimt.

Men Freya stod hos og snuste og slikket hans Hænder og logret med Halen.

Det varte ikke længe, før Holtangubben kom til sig selv igjen.

«Aasdan blei det med hu Freya?» spurte han mat og saa op. Men da var Hunden ogsaa oppe i Ansigtet paa ham, kvinket og slikket i overgiven Glæde.

«Aa nei da, Bisken min!» Han tok Hunden ind til sig og strøk den over Hodet. Men saa kom Smerterne i den ødelagte Fot.

Vi bar ham hjem paa en Granbaare og kom til Gaarden tidlig paa Morgenen.

Men da Konen hans stod forskrækket ved Baaren, smilte han bare til hende med et blekt, anstrængt Smil. «Vi fekk a da ut att lel,» sa han.

Men ingen av os tænkte paa, hverken den Morgen eller siden, at oppe i Hofbergene laa der under et nedgravet Fjeldras en dødsskræmt Hare indestængt Dag efter Dag, Nat efter Nat, til Døden forbarmet sig. Først mange Aar efter fôr Erindringen som et Stik gjennem mig. Og jeg syntes, jeg saa det lille døende Hode med det mørke Øie bøie sig og synke.

* *
*

Det er fem Aar senere. Holtangubben gaar med stivt Ben, og Freya er blit en gammel Hund. De gulnende Tænder er slitte, og i Øiets store Dyp har Holtangubben med Sorg opdaget en blaahvit Taake, det ubarmhjertige Tegn paa Alderdom og svindende Syn.

Men i Losen gik Freya som før, kanske forsigtigere, kanske langsommere, men med samme Utholdenhet og samme Sikkerhet som i sin bedste Tid. Det faldt sig saa underlig, at jeg, som hadde været Vidne til dens første Los, ogsaa skulde høre dens sidste.

Jeg var kommen paa Besøk i de kjendte Trakter, og Holtangubben, som hørte, jeg var i Bygden, gav sig ikke, før han fik mig med nordover.

«Vi lyt prubere Haraen en Gong tel,» sa han.

Det var noksaa vemodig, da vi næste Dag drog avsted paa Jagten, Holtangubben, Freya og jeg. Den samme slitte Grind, den samme kjendte Utmark som for ti Aar siden, men en gammel Jæger, som lutet mot Graven og en gammel Hund, som snart hadde tjent ut!

Borte ved Korsveien, der hvor Freya første Gang hadde møtt Haren, slap Holtangubben.

Hunden, der var kjendt i Marken som Holtangubben i sin egen Stue, slog straks ut tilvenstre og tok efter et kort Søk Haren op.

Aa, hvor jeg kjendte Drevet igjen! Den samme overvældende Paaøsning i jevnt Terræn, den samme forsigtige, søkende Los, naar Haren hadde kastet; bare at der i Klangen var kommet noget brutt, som skar i Hjertet, og i Spranget noget stivt og kantet, som en likesom vilde hjælpe. Jeg saa ikke paa Holtangubben, om han mærket noget; men mig grep det med en uendelig sorgfuld Følelse.

Da kom Holtangubben bort til mig. «Bare vent, tel hu faar lea paa sei ei Stønn,» sa han. Han hadde kjendt det han ogsaa. Og kanske ikke idag for første Gang.

Eftersom Freya blev varm i Drevet, fik Maalet Ungdom og Losen Fart. Det var en gammel Ramler, Hunden hadde faat paa Benene, og den slog Gang paa Gang over i Aasene rundt omkring og turede der. Time efter Time drev Freya, og Time efter Time sat Holtangubben og jeg hver paa vor Stubbe og hørte paa. Endelig efter vel tre Timers Jagt slaar Haren atter over i Holtanmarken.

«Du lyt dr› dei opover, ska' Du naa i Hold med noe,» sier han brutt i Maalet.

Jeg fulgte hans Raad og tok Post, snart ved den ene, snart ved den anden Sti opover Aasen, alt eftersom Losen gik; men aldrig kom jeg i Maal, og aldrig vilde den jevne, klingende Los ta slut. Og for anden Gang bar det i Vei over Aasene.

Jeg drog mig nedover til Holtangubben igjen for at faa ham med efter Losen; men da jeg traf ham, sat han paa en Stubbe og graat den gamle Mand.

Jeg gik bort til ham. Han saa op.

«Aa, det er saa underlig,» sa han; «vi har blet for gamle, baade hu Freya og jeg.»

Han snufset til igjen og strøk med sin tørre, krokete Haandbak Taarene væk.

«Ja, Du synes vel, det er rart dettane Du?» sier han igjen.

«Men jeg sitter naa her og ingenting orker jeg, og hu driver paa hu stakkar!

Ramler: Han-hare.

Men retnaa ska' det være slut,» sier han og reiser sig.

Saa gaar han langsomt opover — paa Post.

Der kom en Følelse som av Høitid over mig. Der var slik Magt i den gamle Mand, der han gik, og slik underlig Stilhet i Naturen. Som om den kjendte paa sig, at nu holdt Slægter paa at skifte. Og fra det fjerne kom Freya i øsende Los. Det gav Ekko mellem Aasene, det gik som en flommende Jubel over de lange Moer i stigende Magt og Klang bent ditover, hvor Holtangubben stod. Men inderst inde i den vældige Tone steg der likesom noget bønligt frem, noget der likesom var ifærd med at briste, drevet til sin ytterste Grænse. Da faldt der et Skud. Og det blev med ett saa stille i Skogen.

«Todt!» klang det saart og brustent nedover mot mig.

— — —

Da jeg naadde frem, stod Holtangubben der, likblek, støttet til sit Gevær. Og foran ham i Veien laa Freya, skutt, henslængt, som en Hare truffen i Spranget.

* *
*

Ingen fik vite, hvordan Freya endte; men Aaret efter saa jeg i Avisene Holtangubbens Dødsannonce.

I Storskogen.

Paa høieste Kjølen, midtveis mellem Hanestad paa Glomdalssiden og Bergsett paa Rendalssiden, ligger Harsjøen, staalblaa og kold, kranset av Granskog med Islæt av Rensdyrmose i det magre Beite rundt Breddene. Harsjøvolden kaldes Sæteren like ved Sjøen i Nord; den ligger i tættere Skog og varmere Veirlag med Græsflekker rundt Volden og fete Myrtøv med Bækkesig mot Vest og Nord. Og rundt omkring ligger veirhaarde Sæterer, Klettvolden og Kalberget under Fjeldhamrene i Sydvest og Bergsettvolden i Syd, hvor Haarrenna løser Sjøen ut og skummende søker Dalbunden ved Hornsett i Rendalens ytre Bygdelag.

Kommer Du længer frem mot Rensdalssiden, frempaa Trønneskampen eller utpaa Grova, den gamle Vei, som gaar ende ned i Dalen, saa har Du fremfor dig rakt i Øst Rendalssølens mægtige Fjeld, seks tusind Fot, blaanende syv Mil borte, med Sneflekker i Skarene og stundom i August Maaned drivende hvitt av natfalden Nysne. Men ende ned, i tusind Fots Dyp, ligger Rendalen, dyrket og fin, med Renas Sølvbaand i dristige Slyngninger mellem kvægende Grønt, de rød- og hvitmalte Gaarder med stille Røk, Kirken fredelig og tung midt i Høyegaardenes Klynge og som en Anelse i Syd Lomnæssjøen med ytre Rendalens Kirke fagert beliggende paa Otnæsodden.

Over disse timelange Fjeld, gjennem disse mørke Skoger, hvor den Reisende nu i makelige, tvespændte Vogner nyder al Landskapets Herlighet, laa der for endel Aar tilbake en ensom Fjeldvei, farbar for Kløvhest og

fjeldvant Mand, storstenet og fuld av Bækkefar, med Klopper av tverlagte Furukløvninger over de endeløse Myrer.

Og hænder det endnu, at den, som reiser, kjender Pustet av Storskogens Aande, naar pludselig en Tiur eller Orre flakser op ved Veikanten fra slette Furumoen, eller naar Hestene slaar Hodet op, stanser og tar Veir og Skydskaren peker utover Myren, hvor en Elgokse staar til Knæs i Græs en tusind Alen borte og ser efter det blinkende Kjøretøi, saa var det nok ikke frit for, at den som i gamle Dager gik Kjølveien, ret som det var fik se Slaget efter en Bjørn langs Multemyrene, en opvæltet Sten med Mærker i Jordbunden efter de stærke Ramer eller en oprotet Maurtuve like i Veikanten.

Og av og til utover Høsten faldt der i Skogstilheten et tungt Skud fra en Bjørnestudser, naar en eller anden av Bygdens haardføre Mænd laa ute Høstnatten paa Vakt ved Aate rundt Sætervoldene.

* *
*

Det var en Septemberkveld. Harsjøen laa blank i Maaneskinnet, som lyste trolldomsfuldt med farlige Farver, slik som det ofte sees over Høifjeldet og i de dype Skoger.

Myrene dampet i Nattekulden; Rimfrost laa over Sætertrøene; men fra den sorte Skog fløt Sætervinduenes Lys stille frem, og Lyden av Melkasker, som tømtes, og Melkekrakker, som sattes til Rette inde i Fjøset, fortalte, at endnu var der nogen Dager av Sætertiden igjen hernede i Skogmarken.

I Høyehusene, som laa nærmest Sjøen, var Bordskiven alt slaat ned og Kveldsmat sat frem.

En helkokt Gjedde stod paa Bordet i et blankskuret Enertraug; Rømmegrøt og Vafler ved Siden; saa desuten Søtmelk i en Bjerkekolle, nykjærnet Smør, Dravle og Gubost, Saltost og Blandsmør, Spekekjøt og Bitetibrød plantet rundt omkring, og mystisk inde mellem al denne Overflødighet stod en liten Blikkop med kokt

Sukker i Biter og hvidt Sukker i mindre Biter og bebudet Kaffe.

Der var disket op med, hvad Huset formaadde idag; for vi var komne der fra Glomdalssiden fire Mand høi, kjendte Folk, ja endog Skyldfolk iblandt, med en sint Dyrehund i Baand og et Par røde Jagthunder løse — til stor Fortørnelse for Buskapen, som rent vilde gjøre Ende paa os nede i Stormyrsvingen.

For Vinduet til Høire sat 'n Hakkon i sin lysgraa Vadmelsdragt, mager og slankbygget, med det fine, dristige Ansigt og de lysblaa, gløgge Øine. Paa Langbænken med Ryggen mot Varmen sat Finngutten og jeg, vi to gamle Kamerater fra Østfjeldene, og ved Siden av os i Beskyttelses Nærhet, stod Lysholm No. 1, halvfuld eller halvtømt, eftersom én vilde ta det, samt et godt brukt Præmiebæger av Sølv, mærket H. H. 1875.

Men for Tværenden av Bordet sat gamle Haakkaa oppi Sveøm, Bygdens ældste Skytte og værste Skrønemaker, og det vilde ikke si litet i de Tider.

Den første Dram var tat; Fjeldstivheten var varmet op; nu gik Praten med Jagthistorier over alle Fjeld og gjennem alt Skogens Mørke.

Finngutten hadde netop fortalt om den store Skabjørnen, som blev skutt av Gjæterjenten paa Gammelsæteren Føraaret, just som den med en Sau i Kjæften skulde hoppe over Sautrøskigarden, tæt ved Volden; nu sat gamle Haakkaa oppi Sveøm og smaadrog paa Smilen og arbeidet med sine slitte, tobaksbrune Tandkroner i noget seigt Spekekjøt; de mørkeblaa Øine skottet klokt frem under de buskete Bryn, fra den ene til den andre; — jeg kunde skjønne, han hadde Lyst til at gi et Ord med i Laget.

Spekekjøtbiten gled langsomt ned; han tok sig en Slurk av Melkeøsen, strøk sig forsigtig med Haandbaken om Munden, og saa kom det stærkt og skjælvende, med dyp, ru Stemme og Mundviker som bævret ved hvert Ord:

«Ja det var da svært til Skabjønn ogsaa detta; men én kan træffe til at raake ut for dem, som er værre.»

Vi sætter forventningsfulde Ansigter op, troende og fromme.

Saa fortsætter han:

«Det er med Bjønnen som med Folk; han blir værre, eftersom han blir ældre.»

Vi ler, og Finngutten sier:

«Det er stygt at høre en gammel Mand tale slik.»

Haakkaa lægger rolig Blandsmør paa Brødet. Saa sier han lunt:

«Aa, det gaar an med mig, som ikke er blit værre paa min Alderdom; men hvordan i Himlens Rike skal det gaa med dig, som alt er slik nu, ung som Du er?

Latter og Jubel fra os andre.

Finngutten gjorde Kast med Hode og Øine til os to, at nu var Gamlingen kommen paa Glid.

«En sier, Bjønnen skal naa Mands Alder, og jamen tror jeg, det er sandt, Gut,» fortsætter Haakkaa og tar mot Kaffekoppen, som en lyslet Jente byr.

«Jeg fik Livet av en her ene Aaret; han var naa sikkert oppi de firs; kvit, ser Du, omkring Bringa og graa bakover Buken, rigtig et Svin til Bjønn! Slog han ikke ihjæl otte Krøttør for'n Tølløv Heljes borti Spekedalen. Og som jeg fik se'n, gik'n med Oksen i Fanget, Gut; akkurat saa let, som om Du eller jeg bar en Lamonge. Men saa fik'n et Skot da, og saa gav'n fra sig et Jø, saa ustyggelig stygt da, og saa datt'n. Men jamen blev det ikke et stort Søk i Bakken, efter'n der'n datt.»

«Det var vel den Bjørnen, som gik og fridde til hende Jenia det?» spør Finngutten fult og blunker til os.

«Ja, ikke blev den Jenta raadløs, som fik slik Frier.» Haakkaa skotter bort i Aaren, hvor den lyslette Jenten staar og rører i Myssmørkjelen. «Ellers skal én ikke le av slikt,» fortsætter han saa dæmpet, som det gaar an med hans stærke Røst. «For Bjønn er mest som Folk, han. Her ene Aaret laa der en Tjenestjente — vakker, frisk Jente, Gut — borti Nysætern i Utistuhusene. Hu kom ut for en Bjønn en Dag, hun gik med Buskapen. Han kom bent mot hende, Gut, og saa slog

hun sig ende ned. For det hadde hun hørt var det bedste. Bjønnen gik bort til hende og snuste paa hende og vendte hende. Hun laa still. Saa satte han sig. Hun gløttet op. Saa begyndte han at fikte og flengse med Labbene og riste paa Hodet og bar sig saa underlig. Hun bare laa still og saa paa'n. Saa rullet han sig og sprat op og hadde alle Slags rare Fagter og Kast, gik rundt Jenta og gren og gjorde sig lækker. Da blev Jenta ræd, Gut, og saa satte a i aa skrike! Da tok Bjønnen paa Sprangen; men hun saa, at han glante attender flere Ganger. Den Bjønnen var indom Volden syv eller otte Ganger om Høsten, mens Jenta var der; men aldrig rørte'n Buskapen.»

«Det var dem, som sa, at den Bjønnen var ældste Søn i Opistugaarden,» sier Finngutten likegyldig.

«Hm! Tullgut! Høre efter slikt,» svarer Haakkaa oppi Sveøm, karver likegyldig Skraatobak i den hule Haand og fylder Kridtpipen, sikker i sin Sak.

Nu tok'n Hakkon Ordet.

Han fortæller med straalende Øine og livlig Minespil en av sine mange Hændelser fra Bjørnejagtene i Glomlien, vilde, vaagsomme Scener med Oplevelsens Troværdighet i alle Træk.

Det var engang, han og'n Halvor skulde se om et gammelt Hi borti Kivdalen midtvinters. Det var Bjørn der; det var sikkert nok; men dyp Sne var falden og knakende Kulde kommen like efter.

Skiene bar daarlig opover; for Sneen var ryr som Sand, og de strævde svært fremover Liene.

Han Halvor var nu sidst, han; for han var tyngst i Kroppen, ser Du, og sen i Vendingen; men'n Pær Lykkjen og'n Hakkon gik jevnsides, saa Svetten randt av dem.

Han Pær, som var længst i Fotlaget og stivest til at gaa, kom først til Hiet.

«Ser Du noget?» sa'n Hakkon og market sig efter.

«Bi nu, Karer!» skrek'n Halvor nede i Lien og la sig paa Skistaven, saa det knaket.

Han Pær stod straks utenfor Hiet.

Nu snudde han sig og hvisket:

«Je trur, han er ute efter Kokved, Gut.»

«Er der ingen?» spør'n Hakkon; han kommer andpust og rød.

«Ho—i!» skriker'n Hakkon. «Hoi, din Jævel,» skriker'n Pær og spænder for Sikkerhets Skyld Hanen.

Og saa holder de et syndigt Leven utenfor Hiet disse tre, kaster med Kvist og roper, saa det forslaar.

Men ingen Bjørn kommer ut.

«Skal vi gaa ind?» sier'n Pær og spænder av sig Skiene.

«Gakk fyst,» svarer'n Hakkon og gjør likesaa.

«Agt dere, Karer,» sier'n Halvor; han staar i Avstand.

For det var jussom litt vaa'ligt dette.

Saa gaar'n Pær bort til Hikanten, støtter sig paa Armen og ser ind.

«Vil Du ut!» skrek han.

Men da kom Bjørnen tvært som en Forladning sættendes ut av Hiet, klemte'n Pær fast mot Stenvæggen, saa det knaket, men blev selv sittende og kom ikke av Flekken. Saa gav den et Jø fra sig og sprængte paa, alt den orket.

«Au din Dævel!» skrek'n Pær.

Han hugg og hugg med den ene Haand efter Kniven, som hang midt bak, men fik ikke Tak; for det var lang Vei rundt.

Han Hakkon lo og knægget, saa han stod tvekroket, men turde ikke skyte.

Han Halvor satte nedover Bakken med Skistaven mellem Benene, saa Snespruten stod efter.

«Skyt Gut! Skyt Gut! skrek'n Pær og vred sig. Der slap Taket, og Bjørnen ut som en Kugle bent paa 'n Hakkon; 'n Hakkon rundt Koll i Koll, til han næsten ikke syntes i Sneen, og da han fik kræket sig op igjen, saa han Baken av Bjørnen forsvinde over en Nedfaldsgran langt nede i Aasen.

Men nede i Lien laa'n Halvor og storlo, saa det braket, og oppe ved Hiet laa 'n Pær Lykkjen og bandte

og svor. For vondt gjorde det i Armen, og i Nakken kjendte han en stor, vaat Vinterklatt efter Bjørnen.

Ja, dette var nu den Gangen, at Bjørnen skjøt 'n Pær Lykkjen, det.»

Nei, da hadde vi likere Bjørneskytterer længer nord da,» mente Finngutten; «for Maken til Granligubben fandtes nu vel ikke.» Heri var alle enige, og jeg skal her kortelig berette et enkelt Træk av denne Storskytters Liv:

Jo, det var i otte og halvtreds, det værste Ulivsaar for al Buskapen paa Østerdalsvoldene.

Bjørn hadde været fremme paa Kalberget og rundert en hel Buskap; fra Spekedalen og Brydalssætrene kom Bud om ihjælreven Sau og Hestehoper, som var drevne dødsrædde ind til Sæterhusene fra Fjeldbeitene, ja selv paa Hemstadvangen tæt ved Tønsæten hadde Udyr været fremme og revet ihjæl et Par Kvier av Nebybuskapen.

I sin Nød sendte Bygden Bud paa Gjermund Granlien, enkomment Bud to Mil indover Kjølen, der han bodde i sin Ensomhet.

«Det er ikke min Bjørn,» svarte Gjermund.

Nei, det var vel saa, det, mente Budet; men den var saa svinagtig slem efter Buskapen.

«Det er ikke min Buskap,» kom Svaret.

Budet kremtet, satte Ansigter, lo, sa gode Ting, saa raadløs ut, kort sagt brukte alle Overtalelsesmidler og lot tilslut forlyde, at Gjermund nok kom.

«Paa Vinterføre,» mente Gjermund.

Saa maatte da Manden gaa med uforrettet Sak. Træt og skamfuld naadde han Bygden, hvor han fortalte om det sørgelige Utfald av Sendelsen.

«Bare bi, bare bi,» blinket Brugubben.

«Trur Du det?» spurte Bergsetten, han trak paa det.

«Jaggu trur jeg det,» sa Sørhauggubben, han var i Slægt med Gjermund, saa hans Ord hadde Vægt.

Nu timedes det saa vel, at netop som Gjermund hadde vist Bygdekaren Vinterveien, saa kom Tegnstadkjærringen sættendes med Bakmes paa Ryg og Bun-

ding i Haand Sæterveien nedover bent til Granlien og fortalte, at nu var en Kvie av selve Granlibuskapen ihjælreven paa en Myr like utunder Volden.

«Biskejord var det ikke min Bjørn lel,» sa Gjermund, han slængte Øksen i Stabburvæggen.

«Uf, Du skræmmer mig mest, Gut,» sier Tegnstadkjærringen.

«Letskræmt blir ikke vetskræmt,» svarer Gjermund, han tar Skræppen frem og gaar op paa Stabburet.

Den vesle Finnebikkjen tar Veir av Skogskræppen, gnistrer og gauler og trækker i Baandet.

En halv Time senere er Gjermund paa Sæterveien med Hund i Baand og Bjørnestudseren over Akselen. Han hadde besluttet den Bjørns Død.

Fem og seksti Bjørner hadde Gjermund skutt, da han drog ut paa denne Jagt; — den seks og sekstiende blev ham den værste av alle.

Tre Dager og tre Nætter laa han for Aate paa sin egen Sæter; men ingen Bjørn vilde frempaa.

«Rakkelfare!» sa Gjermund, han tok Hunden i Baand og drog til Skogs.

I to stive Døgn fulgte han Sporet, nordover hele Kjølen, fra Aursjøbækken til Barkalden, over Kjølen langs Jutulskaret til Tyldalen, hvor netop seks Sauer var revne ihjæl paa en Sæter, da han kom; — derfra indunder Bellingskarene, hvor han, ret som det var, traf friske Slag i Rensdyrmosen; saa videre over Tønsettkjølen hele Aumlia opover og nedover; her hadde Gjætergutten en Dag set den, et digert, graagult Bæst, derifra tredje Døgnet over Grønfjeldet og ind i Brydalen, hvor Gjermund tok sig en Dags Hvile. «Vi har Høsten for os,» sa han.

Videre over Fjeldene ind i Spekedalen, nordre og søndre; her hadde Bamsen snudd og dradd i øverste Fjeldbaandet gjennem Sten og Ur over Elghøpiggens Skraaninger; — Gjermund snudde efter, gik Nat og Dag, tør og let, han og Bikkja hans.

Paa Baktur begyndte Folk at gjøre Gøi med denne

evige Rendingen over alle Fjeld «en Bjørn foran og en Mand bak.»

«Værre en Mand foran og en Bjørn bak,» sa Gjermund.

Til alle Bygder bragte Sæterjentene Bud om denne Gjermunds halsstarrige Færd, og Folk smaaknægget og undredes over alle Østerdalens Bygdelag. For nu led det paa fjortende Døgnet, og Gjermund var set i Rendalstraktene igjen, mager og sint, men like rapp i Vendingen.

«Du skulde ikke ha set noget til Bjørnen min vel?» hadde han spurt den Bygdekar, som sidst traf ham.

Saa kom femtende Dagen.

Gjermund hadde bundet Hunden hjemme; for her var han selv bedst kjendt i Trakten. Ret som han gaar i værste Ulændet under Hanekampen, kommer han like indpaa.

Det er en diger, graagul Binne, som sitter paa en stor Sten og soler sig og myser og snuser i Luften.

Han huker sig ned og tar Sigte; men hun er alt paa Sprang, da Skuddet falder.

«Vil Du bie; dit Svin,» roper han og springer efter.

Da reiser Bjørnen sig og kommer bent mot ham. Den var skadeskutt.

«Haar'e Dø!» sier Gjermund lavt. Han skotter ikring sig. Bjørnen er paa den ene Siden av en Bæk og han paa den andre. Lade Geværet kan han ikke faa gjort i den Hast.

Saa kaster han en diger Sten over. «Di Rakkelbinne,» sier han.

Bjørnen tar fat paa Stenen, og Gjermund øser løst Krudt i Børsepipen.

Nu skal Bjørnen over Bækken.

Gjermund kaster en Sten til, saa Vass-spruten staar.

«Din Slaggfare!» skriker han og lemper Knaldhætten paa.

Bjørnen sætter i et Jø og vil over. Gjermund venter, til den bakser op av Bækken opover bratte Uren, sætter saa Børsepipen like i Synet paa den og klemmer av.

Blindskutt og gaulende vælter Binnen ned i Bækken, hvor den blir liggende og rote med Ramene i de sviende Øienhuler uten at komme av Flekken.

«Jeg skal lære dig, jeg, di Taske,» sier Gjermund, han lader Geværet i al Hast.

«For jeg rendte som en Nar efter dig i fjorten Dager,» sier han, holder Mundingen ind under Øret paa det gaulende Udyr, og — Dødsskuddet falder.

Men fra den Stund hette Gjermund «Fjortendags-Gjermund.»

«Ja, det er underligt alt det, som kan hænde i Skogen,» sier gamle Haakkaa; vi har reist os fra Bordet og sitter rundt Aaren med Toddyglassene og nyder Kveldsvarmen.

«Har hændt sig det, Tiuren har sat sig paa Akselen min i Graalysningen, naar Leken har gaat som varmest.

Og hørt har Du vel om'n Gyntepær, som red paa Rensbukken borti Rondane i gammel Tid. Den Karen fik frisk Skyss, han. Næsten som han Vechl-Tølløv, som red paa Elgen her ene Aaret.»

«Red han paa Elgen?» spør jeg som i den dypeste Forbauselse.

«Ja, Gut,» kom det med Overbevisningens hele Festivitas i den dype, sympathetiske Stemme.

«Du vet, han Vechl-Tølløv ikke er rar til aa bruke Skogen, og han har vel adrig set en Elg før heller, det je trur; men saa har han naa støtt med sig en gammel Haggeldundre og skal se efter Fuglen. Saa drog han da aat Atnekjølen her ene Aaret. Og ret som han gaar — he — ret som han gaar og stirer og glaner op i Grantoppan' — he —, saa kommer han til en diger Sten, tæt ved et Bjørkrat. Og ret som han ska' til at skræve over denne Stenen bort paa Bjørkratet, saa — he —» — Haakkaas brede Mund med de sausede Mundviker skalv av tilbaketrængt Latter — «saa — ha-ha-ha — saa sprætt det en Elg op mellem Benøm paa 'n, høgt i Veiret, og 'n Tølløv blir sittende midt over Nakken paa 'n, med Baken frem mot Hodet paa Elgen, saa han kjendte Hornene i Rygbenøm paa sig.

Saa — hø! — saa drog Elgen til Skogs i hængende Tærn da. Han Tølløv holdt sig fast, saa han itte skulde dætte taa; for det skompet og kastet, saa han slang mest som en Mjølsæk paa en Folunge, og Tørkvisten føk om Øra paa 'n.»

Her spyttet Haakkaa rikelig.

«Ja, Du kan forstaa, det itte blev lang Ri'ingen detta; for det var omtrent som aa sitte paa e Kule. Og efter som Elgen drog paa, kom Baken hans Tølløv høiere og høiere i Veiret, og Hodet hans slang som e Dombjælde.

Ret som det var, Gut, saa kom de til en liten Bæk. Elgen skjøt sig høgt i Veiret; men da var det forbi med Skyssen. Han Tølløv flau ende op, og han visste itte taa sig, før han stod paa Hodet en halv Mil nede i Bækken og talte Smaafisken, som rendte rundt omkring ham i Vatnet.»

Gamle Haakkaa hadde Ret.

Der hænder i Skogen underlige Ting. Jeg husker saa grannt en Morgen paa Harejagt i Grevskaperne.

Jeg staar paa Post i Grønmarkaasen og venter Losen, som «Flora» og «Netta» holder gaaende i den anden Li.

Ret som jeg staar, ser jeg en Ekorn komme gemytlig hoppende bortover Veien. Den stanser ved hver Aspestamme og spekulerer, skyter sig halvt op paa en Skigard og ned igjen. Saa tar den Kursen bent over mot mig. Jeg staar hoggende still og holder Pusten. Det lille, vevre Dyr hopper freidig bort til min ene Fot, sætter sine smaa Klør op paa Støvlekanten, snuser opover Foten og fortsætter i Ro sin Promenade.

Det hadde tat mig for en Aspestamme.

Det var med en vemodig Følelse, jeg den Gang skjøt Haren. Jeg kom til at mindes Venskapet mellem Mennesker og Dyr, det Venskap, som Menneskene saa haardt har krænket, og den lille Ekorn tok Form i min Samvittighet som en taus Anklager.

Denne Stemning vilde atter frem, som jeg sat der paa Harsjøvolden om Kvelden og gjorde mine Jagt-

redskaper istand. Men «Finns» hidsige Bjæff ute paa Sætervolden og Storskogens vilde Stemning, da jeg i Maaneskinnet stod og stirret ut over Fjeldene, fyldte mit Sind med den ubændige Jagtlyst, den Trang til Antrængelse og Belønning, som driver Jægeren over de vilde Fjeld og gjennem de milevide Skoger Dag efter Dag til Sundhet, Kraft og Velvære.

Storjægere.

Vi hadde tat Farvel med selve Høifjeldet. Under Høstdagens høie Luft laa Vidder og rensdyrgraa Fjeld der solskinnende bak os, og over al Naturen var den kommen, denne Høstens kjølige Fred og tindrende Nærhet, som en saa nødig vil forlate, fordi den kjendes dypere end Sommerens yre, varme Mylder. Svalningen, da vi naadde Skoggrænsen. Fugtigheten i Trærnes Slagskygger mellem Solstripene, de tusind Slags modne Duft, alt Bækkesilders fyldige, kjølige Mummel gjorde Gangen nedover Sæterveien saa ubændig stærk og fri. Gammelbrunen la ut med lange, sikre Skridt, saa de vaggende Rypekløver slang, og Finngutten gik bakefter Hesten for at løse Tak, om en Kvist skulde hake fast, eller passe paa, om et Plagg skulde mistes i Skyndingen.

Av og til kunde der saa komme et Pust, betagende kjøligt, kjendt duftende, saa vi følte Fjeldets Aande og maatte stanse. Det var et Myropkomme ved Veien eller et iskoldt Kjern længer borte. Og da tok Hesten Beite langs Veikanten med Bigslet paa, og «Lord» slog saarbent ut for at undersøke, om kanske en Aarfugl holdt til der i Kjøligheten.

Men til Dals stod al vor Længsel. Til Dals, hvor nu i tre Døgn Dyrehunden «Finn» hadde staat bunden ved Hundehuset og gaulet og pæset i Solsteken, strukket sig paa Forbenene og logret fort og ubehjælpelig med sin tætte Halering mot enhver, som gik forbi — for at slippe løs.

Og saa gik Farten nedover, saa Svetten slog ut og de øvede Knær skalv, forbi Kværningas vilde, stor-

stenede Bækkefar, forbi de første Rydningsflekker og Husmandspladsene, forbi de dovne Gaarder, som sov i Middagshvilen, og like til Gaards med Smaasten sprutende om Hesteføttene, Oplukning av Grinder og Smaaprat os imellem, saa de tjorete Hester ute paa Jordet slog Hodet op og vrinsket, og Jentehoder tittet ut fra Laave og Kjøkken.

Men Haarsetten selv kom ut i Skjorteærmene og stod og saa opover.

Frem til Kløvavkastningen drog sig og vred sig jevnt og forsigtig, med begge Hænder i Lommen, 'n Langener, Bjønnraamaren* kaldet, og 'n Johan Dilt, Elgskytteren. Begge blev staaende i nogen Avstand og tygge Bussen.

«Vælkømmin att,» sier Johan Dilt fint og forsigtig, — de lyseblaa Øine under rødgule Øienbryn skinte og gløttet og lo.

«Hoi, saa myy Rype,» sier Langener grov i Maalet og løfter paa den ene Kløv med sin svære, krokete Haand.

«Ja, saa var det Elgen da, Johan,» sier jeg.

Ingen svarer noget.

Saa begynder Langener at smaale, saa en Række tobaksbrune Tænder synes. Og da storler Johan Dilt, ser fra den ene paa den andre og storler igjen. Høist umotivert og mystisk. Storjægerens professionelle, hemmelighetsfulde Latter, som sier saa meget og betyr saa litet.

«Ja, le Dere, Karer,» sier jeg og tar Tak i Rypekløven.

«Han finner'n nok, han Jakob,» sier Johan Dilt indsmigrende.

«Bare han faar sjaa 'n,» slænger Langener ind.

«Ja, Du skjøt'n naa bedst, naar Du itte ser'n, Du,» sier Finngutten, han driver paa med Kløven, men ser ikke op.

For det hadde hændt, maa vite, at Langener en Gang paa Bjørnejagt hadde skutt ihjæl den digre, svarte

* Slumpskytte paa Bjørn.

Oppistuvædden, som gik skogvild den Sommer. Det glemte man ham aldrig i Bygden. Og naar han blev for svær i Skrytningen, var det bare at nævne Oppistuvædden, saa blev han spak og kom sig unda.

Finngutten fik Gammelbrunen tjoret midt i det lysgrønne, saftige Arvegræs bakom Fjøset i Skyggen, og Langener og Johan Dilt bar Rypekløvene ind i Gangen og ned i Kjælderen, hvis kjølige Lugt av gammel Melk og stærk Ost slog op igjennem den brede Kjælderdør.

Men inde i selve Storstuen var Bordet dækket. Smørform med store Roser og gammeldagse Snirkler, Biteti av Tyndbrød og Skrivebrød, Siruptyndkake og Jernbrød med de tolv Apostle rundt Kanten og Norges Løve i Midten. Og Spekekjøt av Sau, av Fugl og av Ren og skummende Øl i en brunsort Bolle, saa stærkt og koldt, at det bet i Læben, naar en drak.

«Jeg tvilte paa, at Du kom,» sa Haarsetten, han bad os sitte indpaa. Da Ølet hadde gaat rundt, tændte han Pipen, saa paa os med sine kloke, graa Øine under stærkt tegnede Øienbryn og begyndte at smaaknægge saa godt indvendig.

«Du har vel rundert al Rypa indpaa Fjeldet her naa,» sier han.

«Aa, det er vel ikke saa farligt,» mente jeg. «Men nu var det Elgen da, som staar for Tur.»

Haarsetten smaaler igjen.

«Aa den Karen frir sig nok,» sier han, reiser sig og skjænker i Drammeglassene. Saa drikkes der høitidelig, og vi sætter os til at spise.

Da dette var gjort baade vel og længe, kom Toddyen frem, og Stemningen blev høi i Laget.

Den kjølige, store Stue med sine malte Eventyrfigurer rundt Taket og de to trofast forenede Hænder over Døren, de drivhvite Gardiner og de stærkt duftende Blomster, Geranium i blekrød Blomstring og Myrter i hvit og av og til indimellem en tung, stærkt farvet Rose — alt gav Velværets rike Stemning. En kjendte, at en var hos en Storbonde, som hvert Aar reiste til Kristi-

jeg tvilte paa: jeg antok.

ania i St. Hans, og som holdt sine Sønner og Døtre paa Skolen derinde.

Fra Kjøkkenet kom efter Budsending av Haarsetten selv 'n Langener og 'n Johan Dilt langsomt og undselig ind. De skulde ha sig et Glas, de ogsaa. Og en lys, stilfærdig Jente tok Maten ut; for Konen selv var paa Sæteren.

Saa begyndte Haarsetten at spørre, først om hvordan Avlingen stod paa Sæteren, saa om Finngutten hadde set Hestene, som gik i Fjeldbeite bortved Mistra, og saa om Bjørnen hadde været frempaa iaar. Pipene dampet, Finngutten og de to andre gav sine korte Svar — der blev talt om Engslaatter og om Tømmer, om Skog og Utmark, og før vi visste Ordet av det, var vi midt oppe i Jagthistorierne.

«Skal Du ta Elgen, Jakob, saa er det kanske likest, Du slaar Dig ilag med 'n Johan Høye.» sier Haarsetten og damper stærkt.

Finngutten og Johan Dilt ler.

«Naada?» spør jeg nysgjerrig.

Saa fortæller Haarsetten:

«Jo, ser Du, ene Aaret her kom 'n Johan Høye og 'n Pær Bergsett hjem fra Fjeldet om Høsten. Han Johan hadde endda Rifle med; men 'n Pær hadde ingen.

Ret som de kommer ned i Fjeldbaandet rykker 'n Johan i Armen paa 'n Pær.

«Staa still Gut,» sier han.

«Aa er det?» sier 'n Pær.

«Hysch Gut, der ser jeg en diger Elg.» Han Johan peker borti en liten Bjørkerist. Jo, der faar 'n Pær se et digert, graat Dyr, som staar bak en Bjørk.

«Staa att Du, saa skal jeg gaa frampaa,» sier 'n Johan, han bøier sig ned og tar til at stille paa Dyret.

Han Pær staar hoggende still.

Ret som det er, saa smælder det. Dyret gjør et Kast paa sig og stuper, bare saa det braker i Smaaskogen.

Han Johan reiser sig, vinker paa 'n Pær og blaaser Røken ut av Børsepipen.

Han Pær skynder sig bortaat 'n Johan.

«Datt'n?» spør han.

«Javist datt'n,» sier 'n Johan. «Det var den digreste Elgkolle, jeg har set.» Han gaar bortover mot der, Dyret laa, og 'n Pær efter.

Men ret som de kommer frem paa, stanser 'n Johan tvert og blir staaende som trollstukken.

«Er'n strøken att?» skriker 'n Pær. Han Johan svarer ikke, staar bare og stirrer frem.

Da gaar 'n Pær framaat.

«Kjære, aa er 'ta?» sier han.

Der ligger en diger, graa Gamp med alle fire Hover i Veiret.

Han Johan ser paa 'n Pær og 'n Pær paa 'n Johan.

«Skulde Du ha set slikt,» sier n' Johan.

«Nei, Du skulde vel aldrig ha set slikt,» sier 'n Pær.

Saa begynder 'n Pær at skratle. Og ret som det er, saa kan han ikke bare sig, han Johan heller. Slikt Leven skulde Du aldrig ha hørt i Skogen.

Saa sier 'n Johan tvert:

«Aakken Pokker ha skøti 'na Hesten da, Gut?» sier 'n.

«Ja, skulde undres det, Du?» sier 'n Pær.

Saa gaar de borttil.

«Er det Bygdegamp tru?» sier 'n Pær, han tar i Bjældeklaven og ser paa 'n Johan.

Da begynder 'n Johan at gapstirre og svarer aldrig et Ord.

Han Pær reiser sig.

«Aa er det for Gamp da, Du?» sier han.

Han Johan staar der, blank i Øinene, med begge Hænder i Bukselommene og stirrer.

«Det er Graamærra mi, Pær,» sier han, han var saa underlig i Maalet.

«Men Du store himmelske Under da!» sier 'n Pær.

Da var det ikke rart med 'm Johan. Han maatte sætte sig paa en Stubbe».

Haarsetten smaalo, og vi andre lo med; men 'n Langener drog bare paa Smilen.

«Du synes nok itte, det er naae morosamt detta, Du Ener,» sier Finngutten.

«Han synes Synd paa Husdyra,» sier 'n Johan Dilt og skotter bort paa mig.

«Aa, je raaker naa det, je skjøt, je; men det er vel mindre Von med dig,» sier Langener tørt.

«Ja, hossen var det med den Elgen der nord i Finnstadkjernet?» spør Haarsetten.

Jo det var nok ikke Johan Dilt ræd for at fortælle. For det var den værste Elg, han nogensinde hadde karret Livet av i hele sin Tid, og han hadde været ute for noget av hvert. Jo, saa var det da her ifjor i Slutningen av Augusti Maaned, han hadde hørt gjiti, at der holdt til en diger Bringe her nordmed Engene hans Pær Nordistuen. Elgen brukte at gaa frem paa et litet Kjern, som laa tæt ved Nordistubua, og æte Skjæfte om Kvelden. Ja, saa la han sig da der for at passe paa den.

Han Johan laa i selve Nordistubua og hadde laget sig en Glugge paa Væggen, saa han kunde se over hele Kjernet. Første Kvelden hørte han, at Elgen var frampaa; men han fik ikke se den, for det var saa stappende mørkt. Andre Kvelden kom den ikke. Han laa der og ventet Time efter Time. Jo, endelig hørte han den da komme og dra like ut i Kjernet. Mørkt var det den Kvelden ogsaa; men til slut fik han da se den røre paa sig, tok Sigte og klemte av.

Stilt blev der med ett. Saa han skjønte, han maatte ha truffet. Han skyndte sig at la Riflen paanyt og tok saa Sprangen ut av Bua bort til Kjernet.

Ingen Elg hverken at se eller høre.

«Hoi!» skrek han.

Stilt var det, og stilt blev det.

Saa satte han sig paa en Stubbe og ventet. Men ingen Elg kom.

«Saa er Du vel klar da,» sa 'n Johan.

Med ett faar han høre noget, som buldrer og blaaser saa underligt nedi selve Kjernet.

Bringe: Elgokse. — Skjæfte: en Slags Stargræs.

«Jassaa, saa Du holder paa at drukne,» sier Johan. Han reiser sig.

Saa blir der et vaadligt Plask i Vandet. Der reiser Elgen sig op paa Forbenene.

Johan tar Sigte og smelder paa.

«Sjaa aat, Du faar sitte,» sier han.

«Prrr,» sier Elgen og rister paa Hornene. Saa reiser den sig og staar og vagger.

«Vart Du ørhuen, Gut,» sier Johan, lar og smelder paa igjen.

«Hsss!» blaaser Elgen gjennem Næsen og drar i Vei med ett, saa Vasspruten staar.

«Skulde Du ha set!» sier 'n Johan — han saa aldrig det Grand.

Saa strøk han bent hjem til Nordistua. To Dager efter skjøt han og 'n Pær Nordistu Elgen langt oppe i Finnstadlien. Den bar Mærke efter et Streifskud i Skallen. «Ja, de andre Kulene fandt Gjætergutten igjen i et digert Tørtræ en halv Mil nordenfor Kjernet,» sier Finngutten.

«Ja, jeg har Rifle, som driver, jeg,» sier 'n Johan Dilt og reiser sig.

Og saa gaar de langsomt og forsigtig ut, de to Storskyttere. For der er altid et og andet, som skal stelles istand til Elgejagten.

«Hvordan var det egentlig med Langener og Oppistuvædden?» spør jeg Haarsetten, da de to vel var komne ut.

«Jo,» sier Haarsetten og ser paa Finngutten. «Det skal jeg nok si dig.» Og saa fik jeg hele Historien fortalt i de nøiagtigste Detaljer med alskens tilbørlige Pauser og den humoristiske Opfatnings skadefro Glæde.

Her senhøstes for en fire—fem Aar siden laa 'n Langener alene nordi Velstubuen framved Neka paa Tømmerhugst. Bikkje hadde 'n med sig, men ikke Børse.

Saa var det en Dag, han kom hjem aat Buen tidlig paa Eftaen, for det var blit slikt stygt Veir med Stridregn og Vind.

ørhuen: ør i Hodet.

Han Langener gjorde op Varmen og satte Gryta over. Saa la han sig paa Langbænken for at tørke. Ja, for paa Stuttbænken kunde han ikke ligge, 'n Ener, maatru.

Ret som han ligger og halvdormer, begynder Hunden hans at reise Bust og lye. Saa smyger den sig ræd under Bubænken.

Han Langener reiser sig og tar efter Øksen. Før han vet Ordet av, hører han det luske og gaa kringom Bua. Han bort aat Budøren og hægter paa Kroken, og da ser han Skimtet av et stort, mørkt Dyr i Dørgløtten.

Det gik baade kaldt og varmt over ham, der han stod, færdig med Øksen, om det skulde behøves.

For dette maatte være Bjørn, det var sikkert.

Han hørte det knake og gaa og tusle kringom Bua flere Ganger, og engang syntes han, Dyret la sig overende tæt ved Buvæggen. Han stod længe og lydde. Men saa reiste det sig igjen, ristet sig og gik.

Han Langener sov ikke stort den Natten. Ikke turde han andet end holde Varmen heller, og stekhett blev det.

Men med det samme Solen stod op om Morgenen, slap han Hunden ut. Den for og snuste utenfor Buvæggen en Stund og kom saa ind igjen.

Saa gik han selv ut; men Øksen hadde han med.

Aa jo! Her hadde nok været Bjørn, var det likt til. For bortmed Buvæggen var der en svær Grop efter et stort Dyr, som hadde ligget, og i Græsset saa han brede Slagspor baade her og der.

Han satte Hunden paa Sporet, men den vilde ikke røre sig av Flekken. Det hadde været Bjørn, det var sikkert. Og der! Sat ikke stride, brunsvarte Ragget igjen paa Buvæggen, der han hadde skuret sig, Styggen.

Langener stængte Bua og drog like hjem. Kom saa igjen med Børse og Hund paa Eftasiden og en halvvoksen Gut med for Sikkerhets Skyld.

For han visste, at den brukte komme igjen, Bjørnen, naar den først hadde faat Vanen.

Samme Stygveir var det, og regne gjorde det, saa det øste i Bakken. Han Langener fik gjort et Hul paa

Budøren, saa vidt han kunde faa Riflen igjennem, saa gjorde han paa Varmen, hægtet Kroken godt paa og la sig paa Bubænken.

«Naa ska' Du sjaa, Gut,» sa han. Aa ja, de laa baade en og to Timer; men ingen Bjørn kom.

«Du ska' sjaa, han har vørti skræmt igaar Kveld lel,» sier Langener, han tar av sig Trøien.

«Ja, det ska' Du sjaa,» sier Gutten. De lægger sig begge, han Ener paa Langbænken og Gutten paa Stuttbænken.

Men ret som de ligger slik og dormer, begynder Hunden hans Ener at reise Bust og lye.

«Naa ska' Du sjaa,» sier 'n Ener og reiser paa sig.

«Aa er det naa?» sier Gutten.

Saa faar de høre det tusle og gaa kringom Bua akkurat som forrige Kvelden.

«Hører Du 'ta?» sier 'n Ener.

«Ja,» sir Gutten, han staar og skjælver. Han Langener tar Riflen og gløtter ut.

Aa jo! Bortmed Vedstabben staar den, Bjørnen, diger og svart.

Langener tar Sigte. Gutten staar ræd bakom.

Saa smelder det.

Bikkja skvætter til og sætter i et Glæfs og 'n Ener dætter bakover like op i Gryta.

«Jaddon fik'n det naa lel,» sier 'n Ener, han tar sig forsigtig nedover Ryggen og gløtter ut.

«Jo, der ligger den, svart og diger paa samme Flekken. Saa lar han Riflen paanyt, slaar Budøren op, tar en stor Brand av Aaren og gaar ut.

«Høi!» sier han.

Bjørnen rører sig ikke av Flekken. Gutten staar i Døren og tør ikke gaa ut.

«Er Du dau, dit Raanaut?» skriker 'n Langener, og gaar nærmere.

Da løfter Bjørnen paa Hodet.

«Bæ—æ!» sier den.

Han Langener kaster Branden, og Gutten staar i Dørgløtten og storskratler.

«Jamen trur je itte, Du har skøti ihæl Vædden hans Simen Oppistuen!» sier han.

«Skulde en tru saa ilde da?» sier 'n Langener, han staar og kløer sig bak Øret. Men da de kom sig borttil, laa Vædden der dau som en Sild.

I Aasskogen.

Straks Multene begynder at rødme og Myrulden at hvitne, blir der Uro i den store Skog. Elgen, som Gjæterguttene kunde træffe til at se, ret som det var, midt paa Stormyra eller paa Skograbbene omkring Svartkjærn, blir som med et Slag borte — for der er faldt Skud i Skogen, og der er kommet Folk i de ensomme Tømmerkoier — Jagttiden er begyndt.

Det var fire av os, som skulde prøve Jagten i de store Aasskoger iaar. Først Elgejagten, som begyndte 1ste August, saa Rype- og Harejagten fra den 15de. Og vi hadde i den Anledning med os min gamle Harehund «Hei», min Fuglehund «Lord», en udressert Gordonsetter, som tilhørte min Ven Sakføreren, og en graagul Finnehund, som tilhørte Manden paa Gaarden. Det var heller ikke Mangel paa Ammunition; ti foruten de sædvanlige 400 Haglpatroner og de 10 Riflepatroner, jeg førte med, hadde min Ven Sakføreren 300 Haglpatroner, 30 Riflepatroner og desuten 2 Æsker Salonpatroner, hvormed han øvet sig dagstøtt paa Husvæggene. Naar dertil kommer, at Semming — saa hette Manden paa Gaarden — sat inde med flere Hundrede Haglpatroner av ældre Dato, og at Nr. 4 i Selskapet, en velnæret Kjøbmand fra Hovedstaden, medførte to splinter nye Haglgeværer, et Kaliber 12 og et 16 med tilhørende Ammunition, saa maa det medgives, at det ikke var uten Grund, at det store og smaa Vildt i Aasskogene begyndte at nære Uro pr. 1ste August.

Jagtselskapet var ankommet til Gaarden den 29de Juli om Aftenen i øsende Regnveir, med en efter Om-

ständigheterne kolossal Bagage, som maatte kjøres paa særskilt Lass med Presenning over, og for hvilken vi maatte betale halvanden Skyss. Lasset indeholdt tre store Kasser, tilhørende Kjøbmanden, 2 do. tilhørende Sakføreren, min Rypesæk fuld av Patroner, 1 hel Sæk Hundekjæks samt tre mindre Vadsækker. Geværer og Fiskestænger — Sakføreren skulde ogsaa fiske — var stuvet i Trillen og iagttoges med spændt Opmærksomhet under hele Turen av Kjøbmanden, som var bange for, at de nye Futteraler kulde gnides eller tilsmudses. «Lord» gik løs, og «Hei» fulgte Lasset; men Sakførerens Gordonsetter sat trofast i Trillen med Labbene i hans Fang i de to stive Klokketimer, Kjøringen varte.

Da vi ankom til Gaarden, var det trods Regnveiret megen Jubel med Hurraer ved Indkjørselen og en Av- og Utpakning, som medtok flere Timer. Det viste sig den Aften og endnu mere den følgende Dag, at Kjøbmanden hadde tat specielt Hensyn til de Ting, der sies at gjøre Tilværelsen behagelig, idet hans tre Kasser viste sig at indeholde 25 Flasker Rødvin at drikke til Rypekyllinger og Fjeldørret, 5 Flasker Madeira til Desserten, væsentlig med Blikket henvendt paa friske Multer med Fløte, 5 Flasker fin Portvin til Damerne og mot Maveknip, 5 Flasker gammel Akevit til Todtsuper samt 5 Flasker Whisky og 5 Flasker Cognac til de bekjendte koselige Sætertoddyer. Desuten fandtes der 100 egte Bockcigarer, 50 simple 10 Øres Kundecigarer, som han kaldte dem — og hvormed jeg hadde ham mistænkt for at ville traktere Semming, 10 Pd. Chokolade — jeg hadde raadet ham til at ta noget Chokolade med — en stor Pose med Kolakjæks samt en hel Del forskjellig Hermetik, hvorav især Grønsakene tiltalte mig. I en særskilt Kasse, som han aapnet med stor, jeg hadde nær sagt Ærbødighet, fandtes: En stor Pose dobbelt kulsurt Natron — mot Forspiselse —, en Flaske Koleradraaper mot Mavepine, en Flaske Terpentin — mot Lungebetændelse, en Flaske Kollodium mot Ulykkestilfælde for at hindre Forblødning, en Flaske Karbolsyre mot muligens indtrædende Blodforgiftning, samt desuten

en Æske Dittens Piller, et stort Stykke Borvat, en Bok Heftplaster, Sovedraaper, Tanddraaper, Aseptin, Antifebrin, en Æske Kininpiller, en Æske med Salicylkapsler for at kurere en muligens indtrædende Gigtfeber og endelig vellugtende Essenser, Insektpulver, Tandvand, Pomade og Bartevoks. Sakføreren, en mager, liten en, som stod hos og røkte paa en splinterny Snadde, uttalte sin Beundring over Kjøbmandens Forsynlighet, men beklaget i en bekymret Tone, at der ikke var medtat et Middel mot Barselfeber.

Kjøbmanden saa paa ham.

«Ja, Du faar virkelig undskylde,» sa han, «men dit Utseende tydet da slet ikke paa, at det var kommet saa vidt med dig.»

«Det var ikke netop mig selv, jeg mente,» svarte Sakføreren og klappet Kjøbmanden gemytlig paa Maven.

«Det er Fedt det, Far — ærlig erhvervet Fedt,» svarte Kjøbmanden og holdt sig tapper.

«Ærlig erhvervet!» Sakføreren gjorde en stor Grimase.

Jeg lot et Par Ord falde i med. «Kjøbmænd og Sakførere skal da ikke disputere om Ærlighet.»

«Nei hør paa Poeten, Di,» roper Kjøbmanden høit.

«Ja, bare vent, til jeg faar dig op paa Myrene her, saa skal Du nok bli ærlig kvitt det,» lægger Semming ind.

Paa saadan Vis gaar Passiaren, mens vi ordner vore Saker og gjør os færdige til den første Dags Jagt.

* *
*

Klokken var 8 om Morgenen den 1ste August, da Selskapet stod færdig til Elgejagten.

Det hadde regnet om Natten, og vi var klædd derefter. Kjøbmanden i tyk graa Regnfrak og store Sjøstøvler, der rak ham langt op over Laarene, samt en stor Lommelærke, Sakføreren i Knæbukser, Beksømsko, Kikkert, en elegant, kort Jagtfrakke av vandtæt Tøi

og paa Hodet en graa Uldlue. Desuten bar han Patrontaske, Kompas og en stor Jagtkniv, hvormed Elgen i Tilfælde skulde gives Dødsstøtet. Semming og jeg tok os tarvelig ut i de gamle, slitte Jagtklær, han med Hund og Skræppe, jeg løs og ledig, bare med Riflen over Skulderen.

Mens vi drog i Vei opover Lien, blev der talt meget om, hvor Elgen helst maatte ha Kulen. Baade Kjøbmanden og Sakføreren var enige om, at den skulde bogskytes, mens Semming og jeg fandt Legemets Bakparti at være den mest passende Plads desformedelst, at Hjertet hos det frygtsomme Dyr som Regel hadde sit Sæte der.

Vi blev imidlertid enige om, at ingen skulde skyte uten efter Signal fra Semming — medmindre man da skulde se Elgen paa Sprang. Da var der bare at klemme efter.

Det begyndte at lete paa opover Lien. Sakføreren, som hele Tiden hadde været ivrig foran, begyndte at sætte sig paa Stenene, av og til trække Kikkerten frem og beundre Landskapet; Kjøbmanden laa hæseblæsende en hundred Alen efter nede i Bakken, og Semming og jeg, som dog var fjeldvante, drog Pusten tungt og hadde intet imot at stanse. For Hunden, en gammel dreven Elgehund, gik slap i Baandet endda, og Semmings Skræppe tynget godt i de bratte Bakker.

«Er vi snart indpaa?» spurte Sakføreren, han satte sig paa en Tørstubbe ved Sæterveien.

«Aa ja, rettnaa,» svarte Semming og saa paa mig.

«Nei har det sik Hast da, Karer,» stønner Kjøbmanden nede i Bakken, han kommer pæsende opover og slaar sig ende ned i det vaate Lyng.

«Det blir saa ikke noget av, før jeg kommer allikevel,» sier han med et anstrængt Smil og trækker Lommelærken frem.

«Jeg tænker, vi tar Todtsupen,» sier Sakføreren ironisk — og drikker.

«Huf — det varsler Elg,» sier han og grøsser efterpaa.

Det kan ikke nægtes, at Forhaandssupen smakte os alle bra den Dag. Det var jo første Dag i Skogen, og Kroppen var ikke myknet op endda.

Efter et Par Minutters Hvil, hvori Kjøbmanden grep Anledningen til at oplyse, at han i tidligere Tid hadde været en ypperlig Fotgjænger, kom vi os op igjen og bøide av fra Veien tilvenstre indover mot nogen Myrer.

«Elgelænde,» sa Sakføreren avgjort og erfarent. Han hadde aldrig set en levende Elg.

Hunden begynder saa smaat at dra i Baandet, som ældre Hunder altid gjør, naar de kommer i Marken.

Kjøbmanden blir opmærksom.

«Her har været Dyr,» sier han varsomt.

Semming svarer ikke, gaar bare videre frem. Det er stilt for Prat i over et Kvarter. Vi passerer netop et bløtt Bækkesig, da Sakføreren med ett stanser og gjør Grimaser.

«Semming,» hvisker han.

Semming ser bort paa ham. Han peker ivrig ned i Myren.

«Elgespor!» hvisker han.

Semming gaar langsomt borttil. Jeg følger. Det er ganske rigtig et Spor, men med brede, runde Klover.

«Krøttør,» sier Semming lakonisk, snur og gaar videre.

Men længe efter hører jeg Sakføreren irriteret forklare Kjøbmanden, at han nu var sikker paa, det var Elgespor allikevel.

Med ett blir Hunden stram i Baandet og lægger sig paa. Det gaar i Kors og i Krok frem og tilbake over en bar Skograbb med Rensdyrmose iblandt.

Semming peker med Taaen. Jo, her hadde vi de kjendte Mærker.

«Morgenspor?» hvisker jeg.

«Ja.» Han hyttet til de to andre, som kom anstigende, bøide en Ungbjerk ned og viste dem. Der hadde Elgen tat sin Frokost. De avbitte Kvister var grønne endda i Barken.

Men da blev der Liv i Kjøbmanden og Sakføreren.

Med Riflen i Haand og skjælvende Knær kom de sig fremover. Sakføreren vilde endda foran Hunden.

«Nei stop naa,» sier Semming med ett og ser noksaa mørkt paa ham. «Hunden lyt gaa først,» lægger han til.

Saa gaar det langsomt og forsigtig fremad. Med ett stanser Semming ved en stor Bjerk. Snur sig mot os og hvisker:

«Her har'n ligget!» Han peker paa en stor Søkk i Mosen. Ganske rigtig, der er Lægstret.

Semming binder Hunden i Bjerken og sætter sig.

«Naa koker vi Kaffe, Karer,» sier han og tar Snadden frem.

Men da skulde Du ha set Sakføreren. Han sætter et Par Øine, som om han trodde, Manden var blit gal. Koke Kaffe, naar en er like indpaa Elgen!

«Har Du mistet Vettet, Semming?» sier han halvhøit.

«Aa nei — det er vel dig, som har mistet Taalmodet,» svarer Semming tørt; han sanker ihop Tørkvist og Næver og tænder paa.

Sakføreren staar en Stund og glor. Saa slaar han sig ende ned.

«Nu har jeg aldrig set paa værre,» mumler han.

Men Hunden ligger i Baandet og prøver at ta Aabentveir, og Kjøbmanden, som i Grunden synes svært godt om en liten Hvil, gjør stilfærdig opmærksom paa, at det at koke Kaffe i Skogen er det sikreste Middel til at faa Elg. Det har han hørt gamle Jægere fortælle.

«Ja, men saa nær indpaa!» mumler Sakføreren fremdeles fortrydelig.

«Aa, Dyret gaar itte tur Skauøm,» sier Semming og drar paa Smilen.

«Den, som farer smaat, farer godt,» føier jeg til, og før vi vet Ordet av, har den friske Kaffelugt forsonet os med det Faktum, at vi sitter her i god Ro og Mak midt i vilde Elgeskogen og drikker Kaffe med en Elg kanske ikke mere end tusen Alen ifra os.

Og da Kaffeen var drukket, hadde baade Sakføreren og Kjøbmanden med en viss Følelse av Velvære underordnet sig Skogens og Skogsmandens træge Love: at fare varsomt frem og aldrig gi sig. De sat der formelig og følte sig som gamle Jægere, og de saa visselig i Tanken det store Dyr faa Skuddet, gjøre det fortvilede Dødsspring høit op i Luften, storme en hundrede Alen avsted og saa med et Brak synke sammen, saa det knaset i Smaaskogen.

Jeg for min Del, som visste, at Elgejagt fire Mand høi hører med til de for Elgebestanden mindre skadelige Forlystelser, og som saa mangen en Gang hadde ligget og skjælvet mindre end hundrede Alen fra Elgen i de tætte Skogsnar uten at faa Skud, jeg tok Saken med mere Ro, endskjønt jeg jo av og til kjendte den forunderlige Frysning, som gaar foran for den høieste Spænding.

Mens vi sat og la Kopper og Kjele ind i Skræppen igjen, gav Semming alvorlige Raad til de to Elgejagtkandidater. Det var bedst at Kjøbmanden sat igjen med Hunden, mente han. Det var ikke godt, at for mange stillet paa Dyret, og Kjøbmanden var den tyngste og mindst skogvante.

Jeg hadde ventet, at Kjøbmanden vilde gjøre Indvendinger; men han fandt sig i sin Skjæbne med stor Resignation, nu da Avgjørelsens Øieblik var forhaanden.

Sakføreren skulde faa Lov til at gaa frempaa sammen med Semming; men han maatte ikke løsne Skud, før det blev sagt til, og saa maatte han holde ret i Bogen, heller for lavt end for høit.

Med denne Besked drog vi langsomt og forsigtig videre. Hunden laa flat i Baandet, saa Semming hadde al sin Nød med at holde den — den tok Aapentveir over en liten Haug — Elgen maatte staa nede i Dalsænken der ved Myrutsiget.

Nu blev det Alvor av Leken. Semming vinket Kjøbmanden til sig og gav ham Hundebaandet. Kjøbmanden satte sig under en Gran og holdt i Baandet med begge Hænder, som han holdt i en Dampskibstrosse.

Og nu stillet vi paa Elgen, hver paa sin Kant av Haugen, Semming fulgt av Sakføreren, der var rød som en Hummer og stirret frem med vidt opspilte Øine, jeg alene langs Myrsiget og noget bak de andre, da jeg rent ut sagt var ræd for, at Sakføreren skulde skyte mig istedenfor Elgen. Slik gaar nogen Minutter i den største Spænding. Med ett rykker jeg uvilkaarlig tilbake. Der, knapt hundrede Alen fra mig staar den, en stor Bringe med Bryst og Hode bent imot mig.

Jeg huker mig i Knæ og tar hurtig Sigte — — da smelder der et Skud — — saa nok et — der suser noget stort forbi mig med et voldsomt Lufttryk — jeg vakler bakover — det var Elgen, som drog. Men fra Haugen og nedover kommer noget graat efter i stor Fart, skrikende. Det var Sakføreren.

«Skyt Gut! Skyt Gut — jeg traf'n!» og han drog forbi nedover med Kikkerten dinglende rundt Ryggen, saa det braket i Tørgranene. Saa med ett snublet han i en Kvist, og overende bar det hovedstupes i Myrhullet.

Men oppe paa Skograbben stod Semming og lo med Hændene paa Knærne, og frem av Tykskogen kom Kjøbmanden væltende med Hunden hostende og trækkende i Baandet.

«Traf Dere?» ropte han i lang Avstand.

«Noe fekk'n,» svarte Semming, han blaaste likegyldig Røken ut av Bøssepipen.

«Bare ikke Sakføreren vart borte for os ne-i Myrøm her,» la han smilende til.

Men op av Myrhullet kom Sakføreren krækende i den ynkeligste Forfatning, men freidig som før.

«Aa et deiligt Dyr, Di!» Og saa gav han sig til at fortælle, mens vi drog nedover efter Sporet, om hvor godt Sigte han hadde, da det smald, og at han var sikker paa, at Dyret ikke skulde orke langt efter den Dosis, især da Semming ogsaa hadde slængt et Skud efter den.

Semming tok Saken med stor Ro; men mig fortalte

Bringe: Elgokse.

han siden, at Børsepipa til Sakføreren skalv «som Kaffeskaala hinner Gammel-Kari, mar a drek Kaffe.»

Ret som vi gik nedover Lien, hørte vi det brake tungt.

«Der dro'n att,» sa Semming. Komne et Stykke nedover saa vi, den hadde ligget. Semming pekte paa en Blodflek i Lynget.

«Ha ha! Hvad sa jeg,» ropte Sakføreren, hoppet ende op og ned og gned sig i Hændene. «Todtsup, Kjøbmand, Todtsup!»

Men nu vilde ikke Semming drikke. Det hændte ofte, mente han, at Dyrene gik med store Saar og aldrig blev fundne.

«Det er godt Grokjøt, maa vite,» sa han.

«Men her nedved Bækkøm er i lita Bu; je tænkjer, vi kviler paa fysst; han trøng kvile Elgen au,» føiet han til.

Sakføreren lo først som av en god Spøk; men da Semming uten videre tok Hunden av Sporet og drog henover Buveien, blev han aldeles fortvilet.

«Dette gaar jo rent Pokker ivold,» sa han.

«Nei, det gaar aat Buen,» svarte Semming, han bandt Hunden i Buvæggen.

* *
*

Da Semming hadde faat forklaret Sakføreren, at Elgen maatte lades i Fred, forat den kunde faa Tid til at lægge sig fore, og at den, naar den først hadde ligget en Times Tid, vilde stivne til slik, at den hadde ondt for at reise sig igjen, slog den utaalmodige Debutant sig til Ro, og vi hadde nu en idyllisk Stund i den gamle, halvraatne Tømmerbu. Semming sat ved Aaren og passet Kaffekjelen; Hunden laa og sov paa Langbænken; Kjøbmanden, som ikke likte Røken, sat ute paa en Stok og plystret, og Sakføreren og jeg skar Spekekjøt og smurte Smørrebrød.

Men ret som det var sprat Sakføreren op og mente, at nu var da vel Elgen stiv. Semming gav sig imid-

lertid gode Stunder, spiste godt og drak godt, tændte sin Pipe og varmet sig baade vel og længe ved Kaffevarmen. Saa endelig strækker han sig og reiser sig.

«Naa Karer; naa tænkjer je, vi faar sta og vekkje'n,» sier han og putter Snadden i Vestelommen.

Saa drar vi da avsted paany, Sakføreren altid foran.

«Sæt Band paa Sakføreren,» sier Semming til os andre. «Det er itte lovlig aa gaa med Løshund her i Skauøm.»

Nu tar Hunden Sporet, og i over en halv Time gaar vi frem i strak Marsch uten Stans.

Elgen hadde søkt ind i tætteste Ulændet, og det var et voldsomt Stræv, vi hadde for at naa indpaa. Men endelig tok Hunden Aapentveir paany; Semming vendte sig og hvisket:

«Gaa lydt! Naa er'n itte langt unna, Karer.» Og vi sneg os stille frem.

Jeg hørte Sakførerens skjælvende Aandedræt.

Med ett stanser Semming likegyldig. Vi andre gaar fremtil, stanser ogsaa, stirrer og ser os om til alle Kanter.

Intet at se. Intet at høre. Bare Hunden, som lægger sig paa Baandet av al sin Kraft og pæser.

Da bøier Semming sig ned og peker.

«Se der, opmed Stenen der.»

Jeg skammet mig som gammel Jæger; for der laa den, vaggende med Hodet saa nær, at vi saa Blinken i de trætte Øienlok. Den hadde ikke langt igjen.

Nu fik Sakføreren ogsaa se den og sprang frem. «Hurra!» ropte han.

«Nei, pas dig, Gut!» skrek Semming og grep ham i Armen.

«Hain er itte aa spøke med den Karen,» lægger han til og gaar langsomt frem.

Jeg spænder Hanen og følger.

Elgen gjør et Kast, sprætter op, staar, men vagger frem og tilbake, og synker i Knæ.

Vi staar stille alle fire, betagne, ærbødige over den voldsomme Kraft, som her gaar til Grunde.

Sakføreren er blek, Kjøbmanden vender sig bort.

Der gaar en Skjælven igjennem det mægtige Dyr — det snur langsomt Hodet med de store Øine mot os. Blikket brister, Hodet synker tvert ned paa Hornene — det vælter med et Støn om paa Siden. Nogen krampagtige Spark med de kraftige Ben, nogen Ryk i Kroppen — Elgen er død.

«Huf, saa underlig,» sa Sakføreren og saa paa mig.

«Naa kan Dø ta Todtsupen, Karer,» sa Semming lakonisk og gik fremtil.

Der blev drukket i al Stilhet, men uten den Jubel, en skulde vente efter saa stor en Daad. Sakføreren var ganske spak, der han stod. Først da Semming pekte paa Kulehullet, som gik ind øverst i Lungen, kom Stoltheten over ham.

«Det traf vel høit,» sa han likegyldig som en gammel erfaren Elgejæger. «Men det var nært Hold,» lægger han til. Semming smiler næsten umærkelig. Han har lett Dyret rundt, men kun fundet en eneste Kule.

«Ja je skøt vel Bom je da,» sier han tørt, men blinker bort paa mig.

«Det kan hænde den bedste,» svarer Sakføreren.

Om Kvelden, da Hjemkomstens Jubel var overstaat og den stille Toddy nydt, skrev Sakføreren i sin Jagtbok: «Elg No. 1. (Aas 1ste August). Stor Bringe, skutt ved Fiskvikmyren, truffen i øverste Lungespids. 8 Timers Jagt. Semming Bom.»

Men Dagen efter, da Elgen kom til Gaards, viste Semming mig i al Stilhet Kulen. Det var en stor Blykule, noksaa hel. Sakførerens Kule var Ekspres. Men herom talte vi aldrig.

Den heldige Elgejagt hadde sat Kjøbmanden i et skrækkeligt Humør. Efter at den første, store Fællesglæde var over, begyndte Sakførerens Stolthet av vække i hans Sjæl den mest rasende Jalousi. Han ymtet i Krokene om, at det nok var særdeles tvilsomt, hvorvidt det virkelig var Sakførerens Kule, som hadde gjort det av med Elgen, men at han selvfølgelig ikke vilde be-

røve ham den søte Tro, at han virkelig hadde voldt Elgens Bane.

Naar saa Sakføreren, som saa paa hans Ansigt, at noget var i Veien, for at trøste ham ytret, at tre eller flere altid var for mange paa Elgjagt, svarte han med dulgt Bitterhet og noksaa spydig:

«Ja; men det er i mange Tilfælde heldigt, at der i alle Fald er to,» — en Bemærkning, som Sakføreren aldeles overhørte.

Saaledes forløp Tiden utover til den 14de August. Vi var gjentagne Ganger avsted for at se efter Elgen paany; men dels var Veiret uheldigt, dels var vi selv saa uheldige at «strø» Dyret, noget, hvortil Kjøbmanden, hvis Iver var steget, eftersom hans Mave var minket, ikke mindst bidrog. Ti saasnart han paa Hunden mærket, at vi var nær «indpaa», glemte han al Forsigtighet og brøt sig igjennem Smaaskogen, saa det knaset.

Sakføreren, der efter det, som var hændt, straks hadde lagt sig til den erfarne Elgejægers hele Maate at være paa, gav ham gjentagne Ganger høie Irettesættelser; men da disse ikke hjalp, iagttok han en overlegen Taushet. Han hadde jo sit paa det tørre og hadde vistnok heller ikke synderlig imot Kjøbmandens gjentagne Uheld.

Endelig oprandt den længselfuldt ventede 15de August, Harejagtens og Rypejagtens Tid. Nu var det Haab for nogen hver om at bli den lykkelige, i allefald, hvis Vildtets Antal skulde komme til at staa i nogensomhelst Slags Forhold til vore ca. 1000 Patroner og hele det Apparat, som i den Anledning var sat i Bevægelse.

Det var en stille, litt tung Morgen med Natteduggog skyet Luft, rigtig Jagtveir, at vi drog avsted paa Harejagten. «Hei» kvinket og bar sig i Baandet, Kjøbmanden gik tung av Patroner i Vestelommer og Bukselommer, Frakkelommer, Brystlommer, Sakføreren med Patronbælte sirlig spændt om sit magre Liv, Semming og jeg med en fire, fem Patroner hver; for vi visste jo,

der ikke vilde falde mange Skuddene, og vi var desuten sikre paa at faa Los like ved Gaarden.

Vi slap like bortenfor Uthusene i en liten Trø med Løvskog og Gran blandet.

Sakføreren satte et forbauset Ansigt op. «Er det Meningen, vi skal jage efter Grisene?» spurte han.

Semming svarte ikke, gik bare hen til Skigarden, kløv over og satte sig paa en Stubbe tæt derved.

«Han gjæter Hjemmekjørene,» sa Kjøbmanden vittig og forsøkte likeledes at komme over Skigarden; men det mislykkedes.

«Det kan trøngs aa ha Gjæter; døm bryt ned Gar'en,» svarte Semming tørt.

Kjøbmanden gik ganske rolig hen til Le'et, kastet Staurene ut og gik igjennem. Kom saa langs Fæveien og satte sig paa en Tue tæt ved Semming.

«Han kan Rakstveien sin,» sa Semming.

Sakføreren hang paa Skigarden og lo. Jeg stod hos og skulde just over.

Da hørtes der et Kvink.

«Hysch!» Kjøbmanden sprat ende op.

«Aa det var bare en taa Grisøm» sier Semming og reiser sig.

Sakføreren er kommen over i en Fart.

«Skulde Du ha set paa Maken!» roper han og lægger i Vei nedover.

For dernede gaar Losen alt med Beskrik, og inden et Minut staar vi paa Post alle fire. Jeg ved Korsveien like nede ved Jordet, Sakføreren med Øinene langt ute av Hodet længere op, Semming og Kjøbmanden paa en anden Kant høiere oppe i Skogen.

Losen gaar ujevnt med Tap og Beskrik alt i ett. Det er en Unghare, som gaar og stikker; det er tydelig nok. Da kan det litet nytte at passe Veiene. Losen har to Ganger passeret os, men altid inde i selve Skogen. En eneste Gang saa jeg et Skimt av Pus — det var en ganske liten en, antagelig av andet Kuld.

Dette maatte tas paa en anden Maate.

Jeg drar mig indover efter Losen, forsigtig, saa at

ikke Sakføreren skal mærke noget. Foran mig er en halvaapen Braate i Skogen, med Tørkvist og Stubber, Tuer og Nedfaldstrær; her maa Losen komme, før eller siden, hvis ikke alle Mærker slaar feil.

Jeg staar en Stund. Længere oppe, nærmere Semming og Kjøbmanden hører jeg «Hei»s kvirve Maal. Et Skud falder. Det blir stille. Todt! tænker jeg og vil netop til at gaa opover. Da tar det atter fat.

Nærmere og nærmere kommer det. Denne Gang maa der bli Skud at faa.

Da med ett hører jeg nogen hæsblæsende bak mig. Jeg snur mig braatt. Det er Sakføreren.

«Kommer'n her?» hvisker han, han kan knapt faa Pusten frem.

Jeg gjør Tegn, at han skal tie, og peker opover. Da blir han staaende stille, saa Knærne skjælver; for nu hører vi «Hei»s Maal like ved.

Der ser jeg Pus komme skvættende frem mellem Tuene. En liten, lysgraa Stakkar, ikke stort større end en halvtaarsgammel Kat.

«Ser Du den?» spør jeg Sakføreren.

«Hvor henne?» Jeg peker. Han skotter og skotter. Men nu er Hunden like ved, og avsted bærer det igjen i Krok og Krings tvers over Braaten og ind i tykkeste Skogen.

«Saa Du den?» Sakføreren stirret forbløffet.

«Javisst saa jeg den.»

«Men hvorfor skjøt Du ikke?»

Jeg smilte. «Pas paa! Nu kommer den igjen,» sa jeg dæmpet.

Da fik Sakføreren se den, netop som den drog ind paa Braaten. Og nu begyndte der en Jagt, som bragte mig til at staa tvekroket av Latter.

Haren foran og Sakføreren efter bort over hele Braaten for at faa Skud. Ret som Sakføreren skulde ta Sigte, skvat Haren bakom en Tue eller en Granrot, og borte var den. Saa et Minut efter skvat den frem igjen og indunder en Nedfaldsgran.

Nu kom Hunden til, fik se Haren og la i Vei for at

ta den mellem Tuene. Men den var rask den lille Satan, stak og tverkastet, saa det var en Lyst. Da stanset Sakføreren og vilde skyte.

«Er Du gal!» skrek jeg. «Du kan skyte Hunden!» og jeg holdt ham haardt i Armen.

Et halvt Minut efter tok Hunden Haren.

«Det var den første,» sa Sakføreren, gik gravitetisk frem og løftet det ynkelig forbitte Dyr op fra Marken.

«Todt!» roper han triumferende opover.

Og frem av Skogen kommer Semming og Kjøbmanden. Den sidste svinger triumferende noget graatt i Haanden. Han har ogsaa sin Hare, om mulig en endnu mindre.

Semming hadde faat se det stakkars lille Dyr sitte og trykke under en Granrot, just som Losen gik forbi. Og saaledes begav det sig, at Kjøbmanden nedla det første Stykke Vildt i sit Liv.

Vi lot de to Nimroder tilbørlig veide de dræpte Dyr ut, stoppe dem med Brisk, tøie og trække dem, saapas de taalte, og saa drog Jagtselskapet stoltelig videre.

En halv Fjerdings Vei fra Gaarden, oppe ved en av de øde Husmandspladser, Brænden kaldet, tok «Hei» ut for Alvor. Og nu gik Losen to Timer i Træk hele Lien op, turet paa Høidene, kom nedover igjen, drog i strak Linje sydover, turet ned i Lien og blev borte.

«Ta var en gammal en det,» sa Semming og klødde sig i Hodet.

«Skal vi dra efter?» spurte jeg.

«Aa, han kommer nok att,» svarte Semming tørt og satte sig paa en Sten, rev av en Fyrstikke og tændte paa Pipen sin.

Men den, som ikke kom igjen, var Haren.

Alt vi ventet og alt vi lydde. Losen kom ikke nærmere.

I den svake Morgenvind hørte vi bare av og til et grovt Glæfs, langt, langt nede fra.

«Det skulde vel ikke være Ræv?» spurte jeg. «Eller er der Ulænde nede i Lien her?»

«Nei, Ræv var det ikke, for jeg saa den,» sa Kjøbmanden.

«Hvorfor skjøt Du ikke?» kastet Sakføreren ironisk ind.

«Jeg ventet paa dig,» var Svaret.

Men Semming reiste sig braatt, tok Geværet og drog nedover. Der var faret ham den samme Tanke som mig gjennem Hodet.

Det gik fort nedover den bratte Li, like til vi naadde halvveis til Dalbunden; da blev der Ulænde og det tilgagns. Storstenet Ur og Nedfaldstrær over hinanden, hulter til bulter. Vi stanset og lyttet. Fjernt og dæmpet hørtes «Hei's» grove hidsige Maal, vi kunde ikke skjønne hvor. Og ikke kom det nærmere.

«Det er langt unda,» erklærte Sakføreren som saklig erfaren.

«Det er nærmere end Du trur,» svarte Semming.

«Hunden staar for Berg,» la han til.

«Bare han ikke staar i Berg,» sa jeg, litt urolig.

«Du kan saa si,» svarte Semming og gik fortere.

Og jeg hadde ret. Nede i et av de værste Bergrasene stod «Hei». Det var saa vidt hans hvite Haletip syntes. Han rotet med Labbene i Smaastenen, saa det sprutet, bet og rev i Røtter og Jord og halset og gaulet om hinanden.

Semming fik Tak i Halen og drog Hunden lakonisk ut av Berget. Den sparket imot med Næsen ret frem og vilde krafse sig fremover. Da koblet jeg den og lot Sakføreren holde Baandet.

«Staa nu huggende still,» sa jeg. «For her er noksaa farligt.»

Han stod, men det var vist med den største Selvovervindelse, han som Jæger i det hele tat kunde præstere.

Semming og jeg undersøkte forsigtig Hullet. Der hang store løse Stenheller over. Dem brøt vi først løs. Fik saa rensket indover for Jord og Smaasten.

Jo, ganske rigtig, dypt derinde i en Revne, saa stor, at en Arm saavidt fik Plads, laa Haren dørgende still. Vi saa dens store, skræmte Øine; vi saa Pusten gaa.

Og kjendte av og til den stærke Vildtlugt drive os i Næsen, naar et Vindgufs stod paa.

Nu vilde Sakføreren ind. Semming og jeg ansaa det nu for ufarlig og lot ham faa Lov.

Han krøp ind. Strakte sig og spændte, stak Armen ind, saa langt han kunde naa:

«Nei, der ser jeg den!» ropte han. «En diger Fant,» la han stønnende til. «Den, som bare hadde en Staur!»

Da tok Semming og jeg ham i hvert vort Ben og halte ham ut. «Sæt nu Koblet paa,» ropte Kjøbmanden, som holdt «Hei». Og Sakføreren reiste sig muldet i Ansigtet, Fingrene graabrune av Jord og den gjilde Jægerdragt som en eneste Jordhaug.

«Hvordan i Alverden skal vi faa Tak i den?» spurte han.

Jeg gik hen til en Bjerk, som stod der. Skar en lang Gren av, kvistet den fri for Løv, men lot de ytterste myke Kvister staa.

«Fy, vil Du trække den ut?» ropte Kjøbmanden.

«Det var litet jægermæssig,» la Sakføreren til, han hadde visst læst om Saken i en eller anden Jagtbok.

«Det er godt, Du ikke har Ladestok med Korketrækker paa, ellers hadde Du vel skruet den ut,» fortsatte Kjøbmanden indigneret.

«Ja, det hadde jeg gjort; for det var det letvinteste,» svarte jeg tørt. Dermed tok jeg Kvisten og Geværet og gik hen til Berghullet.

De andre stod maalløse og saa paa.

«Pas paa, om den skulde komme ut,» ropte jeg tilbake og krøp ind.

Jeg saa Sakføreren gripe Geværet og stille sig i Positur.

Haren laa inderst i Bergrevnen som før. Ikke kunde den snu sig, og ikke kunde den komme frem.

Der kunde være vel en Par Meter mellem mig og den, naar jeg rakte Armen ind.

Jeg tok først Kvisten. Den var mer end lang nok. Haren kravlet til, da jeg rørte ved den; men den kom ikke længer. For at gjøre Pinen kort, tok jeg straks

Geværet, sigtet etter Hodet og fyrte. Et dumpt Knald, som næsten satte Tapp i mine Øren, en kvælende Krudtrøk — jeg føler mig grepen i Benene.

«Du store Verden. Han er død!» roper Sakføreren.

«Ja, han er død,» svarte jeg inde i Hullet.

«Er Du gal! Du skræmmer jo Livet av Folk!» Han blir staaende.

Jeg haler Haren ut med Kvisten og kaster den ut like for hans Føtter.

«Saa skal en Jæger gjøre: skyte først og hente siden!» sier jeg og krabber frem igjen.

Men ute stod Kjøbmanden og Sakføreren og løftet og veide paa den skutte Hare, og i nogen Avstand stod Semming og smaalo.

«Naa har vi Mat til Dugurds, Karar,» sier han, tar Patronerne ut og gaar hjemover. Og vi tre Bykarer følger efter, hver med vor Hare.

Men den duftende Skog er fuld av Høstens tendre Vellugt; Kornakrene staar halvmodne i det frembrytende Solskin, og den bløte, milde Skogluft svaler vort anstrængte Aandedræt.

Bjørnaatet i Kivdalen.

Midt inde paa Kjølen mellem Rendalen og Glomdalen ligger under Hanekampens Styrtninger et vildt Dalføre med storstenet Ur rundt omkring og øde, gresen Skog i Liene. Kivdalen kalder Bønderne denne Avdal, og vildere Elv end Kiva findes ikke paa Østerdalsfjeldene. Fossende gaar den ut over Kampesten og Styrtning, sprænger sig Vei mellem de trange, sortnende Sluk, dundrer i Fossefald inde i de dype, indestængte Fjeldgryter, indtil den endelig naar jevnere Land og med stor Fart gaar i Kivsjøen.

Sjelden er her Folk inde i Kivas øde Dal. Bare en og anden Gang en Fisker, som siger op mellem Kulpene med Næverskrukke paa Ryg og frister Smaakjøen med Metemark. Eller en ensom Jæger, som drar over med Elgehund i Baand.

Buskapen fra Sætervoldene vaager sig ikke hit; for litet er der at finde av Græs og Løv, og bjørnfængt har her været fra gammel Tid. Mere end en Bjørn har her nedgjennem Tidene faldt om Høsten eller om Vaaren for Østerdølens sikre Rifle.

Det var en kjølig Vaarmorgen i Mai 1876; op fra Glomdalen og sydover Lien langs Hanekampen drog 'n Hakkon og 'n Lykkjeknut og jeg med Børse paa Ryg ad Kivdalen til.

'n Hakkon hadde frempaa Vinteren skutt ihjæl en gammel Hest og kjørt den paa Vaarføret indover til Kivdalen for at lægge ut Aate.

Der laa den nu nedfældt med Stok og Sten og ventet paa, at Bjørnen skulde gaa av Hiet og komme sig frem-

paa. Lykkjeknut hadde været bortover paa Ski et Par Ganger paa Vaarparten for at se om Hiet; men da laa alt urørt, og ikke var der Slagfærder at se nogensteds hverken fremme ved Sjøen eller opover langs Elven. Nu var det over en Maaned siden, nogen sidst hadde været der; Solen hadde hat Magt i Liene længe; Sneen var smeltet i Storskogen, og alle Elver gik høit med graagul Foss; saa nu var Bjørnen gaat av Hi for længe siden, det var sikkert; og Aatet laa paa bar Bakke og hadde tinet forlængst, saa han kunde faa Tæften av det.

Jeg var bare fjorten Aar den Gang og hadde aldrig været med paa Bjørnejagt før; men jeg var «dreven med Børsen,» som Lykkjeknut sa, og Hakkon og Knut var Bygdens bedste Jægere, saa mine Forældre hadde ikke næret nogen Betænkelighet ved at la mig dra avsted.

Rifle hadde jeg faat laane av Hakkon, som hadde baade fire og fem av det Slaget, og ved Prøveskytningen, før vi drog, hadde jeg to Ganger sat Kule i Blinken, saa 'n Hakkon mente, jeg nok kunde greie Bjørnen, bare jeg ikke fik Skogskjælven.

Det gik tungt opover den bratte Li. Av og til braket Tiur op langs Veien, av og til seilet Høk og Jagtfalk skrikende over os. Komne op paa den magre, skogløse Hanekam, stanser Lykkjeknut og ser sig om.

«Ska' vi gaa ende fram, eller ska' vi ta Vinden?» spør han.

«Je tenkjer vi gaar rakt paa je,» svarer 'n Hakkon. «Hain er saa itte frampaa lel naa midt paa Dagen,» sier han.

Vi gaar stilt videre og nedover de brede, stenete Urer, som ligger over Kivdalen mot Vest. Det var ikke frit for, at jeg jo kjendte en besynderlig Kulde i Kroppen, endda Veiret var godt og varmt; jeg saa det hele for mig, der jeg gik: Aatet, som var oprevet, Bjørnen, som laa frempaa og slet i den døde Hest med glisende Tænder og Ramer fulde av størknet Blod; jeg kjendte den dirrende Fornemmelse i Ben og Armer, som Angsten gir, og kolde Sveden vilde frem.

Lykkjeknut stanser.

«Har Du Skogskjælven alt naa Gut?» spør han og ler.

Jeg kjendte Blodet skylle mig som en varm Strøm op i Ansigtet.

«Bare gaa Du,» svarer jeg, bøier mig ned og knytter min Skorem, endda den sat fast nok før.

«Det er føste Gaangen,» sier 'n Hakkon undskyldende. Og vi gaar atter stilt videre nedover de øde Stenras.

Det blir altid tungere at gaa. Vi maa klyve fra Sten til Sten. Nedenunder os hørte vi det fjerne Dunder av Kiva og saa det svartne paa Stupene mellem de glisne Snefaner.

Med ett stanser Lykkjeknut ved en stor Sten og peker ned i Sneen med Børsepipen.

'n Hakkon bøier sig ned og ser. Jeg stirrer ogsaa dit, og det gaar som et varmt Støt igjennem mig.

I Sneen staar de brede Slagspor efter en Bjørns Ramer.

«Ferskt,» sier 'n Lykkjeknut og sætter sig. Han Hakkon sætter sig ogsaa paa Stenen tæt ved.

Men jeg blir staaende og stirre nedover, mens Hjertet banker høit. For med Øinene kan jeg følge Sporene nedover den snedækte Skraaning like til Dals.

Lykkjeknut og 'n Hakkon tok det med stor Ro. Ett var sikkert, mente de, at nu hadde Bjørnen været frempaa og det kanske inat; men om den holdt til i Kivdalen eller bare var en Rakkelfare, det var endnu ikke godt at vite.

Saa blev Børserne efterset med frisk Knaldhætte, og det bar igjen forsigtig nedover efter Bjørnesporene like til Dals.

Komne omtrent frem til Kivaaen, maatte vi slippe Sporene; for Bjørnen hadde snudd og gaat op i Uren, hvor det var næsten ufremkommeligt. Vi la da Veien bent fremover mot den Dalgrop, hvor Aatet skulde ligge.

Lykkjeknut gik først, med Fingeren paa Avtrækkeren, stilt og smygende, 'n Hakkon letvindt bakefter og

jeg sidst, glohet i Ansigtet av Spænding. For det kunde jo hænde, at Bjørnen laa paa Aatet, saa vi kunde faa Skud, med det samme vi kom gaaende.

Kommen næsten frem mot Dalgropen, stanser Lykkjeknut og vinker, huker sig ned og kryper langsomt fremover. Hakkon og jeg blir staaende. Jeg dirrer i hver Nerve, som jeg ser den lange, magre Skogsmand forsvinde. Hakkon staar færdig til Skud, og jeg har allerede spændt Hanen. Slik blir vi staaende i over fem Minutter.

Da kommer Lykkjeknut tilbake, opreist og vinker.

Hakkon og jeg gaar fort bortover. Bjørnen har altsaa ikke været paa Aatet, da Lykkjeknut kom.

«Har'n vørre frampaa?» spør Hakkon, da vi har naadd frem til Lykkjeknut.

«Ja, je trur, hain har vørre der inat,» svarer Lykkjeknut, han biter en diger Bus av. Saa gaar vi alle tre langsomt nærmere Aatet.

Midt nede i en Grop tæt ved Elven var Aatet lagt. Bakom tilvenstre var der en Haug, hvor der vokste nogen smaa Grantrær mellem Brisk og Lyng. Paa denne Haug var der fra gammel Tid Skytterlægstre. Sten var lagt til Rette, saa en hadde Utkik, men selv var skjult.

Dit drog vi med vore Børser, la dem fra os og saa nedover mot Aatet.

Aa jo! Det lot til, at der hadde været Besøk. Stokkene var væltet, en hit en dit; Hugg efter de vældige Ramer saaes som brede Risp nedover. Av selve Hesten var Hals og Bryst oprevne og store Stykker slitt ut.

«Hain har vørre svulten, Gut,» sier Lykkjeknut med sit kolde, malmfulde Maal.

Hakkon staar en Stund og stirrer.

«Na Karen kjem att tel Natten hain,» sier han saa og sætter sig.

Nu kom Niste frem, og vi tok os en god Bit. Og saa blev det bestemt, at vi skulde dra os nedover mot Kivsjøen, hvor der findes en liten Ljaarbu, og ligge der til høgstnattes; siden skulde vi da gaa op til Aatet og

vente der til Graalysingen, om Bjørnen vilde komme frempaa.

* *
*

Det var ikke rare Hus at faa i den gamle Ljaarbu ved Kivsjøen. Vinterens Iskulde fyldte de fugtige Vægger og Bænker, og vi maatte stræve svært med at faa Varme. Men endelig tok det Fart, og Kaffekjelen surret snart mellem de knakende og smeldende Riskvister.

Og mens Emen av den stærke Varme fyldte Bua og vi drak den glovarme Kaffe i Kveldstilheten, fortalte Lykkjeknut og Hakkon om sine mange underlige Oplevelser med Bjørn og Elg. Og Klokken var blit ni om Kvelden med Mørke over alle Fjeld, før vi kom saa vidt, at der blev Tale om at søke sig nogen Timers Søvn paa den haarde Bubænk.

Det stilnet av fremme paa Varmen. Hakkon sov, saa det sang; Lykkjeknut laa still med lukte Øine; men jeg fik ikke et Øiebliks Fred. For i Ensomheten og Tausheten forfulgte min Fantasi mig med al Verdens Billeder av Skogens vilde Dyr.

Endelig efter mange Timer skulde jeg likesom til at dorme. Da farer jeg til. Ti over mig staar Lykkjeknut, lys vaaken, med Børsen i Haand.

«Naa lyt vi ut, Karer,» sier han.

Han Hakkon vaakner, strækker sig og er straks oppe. Jeg reiser mig ogsaa, mør og saa forunderlig træt i Hjernen. Men en Kop Kaffe og en Matbit sætter straks Blodet i Bevægelse, og inden et Kvarter er vi paa Veien fremover mot Aatet.

Ute er det mørkt, saavidt vi kan skjelne og følge Lykkjeknut, som gaar foran; men det er ikke mer end en halv Fjerding Vei, og snart er vi fremme.

Saa gaar vi op paa Skytterhaugen og lægger os efter fattig Leilighet til Rette mellem Buskene.

Det er en kold Fornøielse at ligge der oppe i Vaar-

kulden ved Nattetid; men vi graver os ned mellem Kvist og Bar, og Spændingen holder Varmen oppe.

Klokken er blit ett. Et Par bleke Stjerner skinner i den tause Luft. Kulden siger som en graakold Taake over os. Vi kryper ihop, Ryg mot Ryg for at holde Varmen. Reiser os av og til og sætter os igjen.

«Jamen var det kalt au,» sier 'n Hakkon.

«Je har kjendt det kaldere,» svarer Lykkjeknut.

«Ska' vi ta os en Dram?» spør 'n Hakkon igjen og tar efter Brystlommen.

«Nei itte ennaa,» sier 'n Lykkjeknut.

Og vi sitter atter en stiv Time stille og venter i Vinternatten.

Endelig kommer Graalysingen som en vaagnende Tone i Luften.

Lykkjeknut reiser sig forsigtig, ser sig om til alle Kanter og lyer.

«Rettnaa skulde 'n væra paa Føtøm,» sier han og slaar sig ned igjen.

Jeg skal ogsaa til at reise mig for at faa Blodet i Omløp og er allerede halvt oppe, da Hakkon med ett hugger Tak i min Arm og drar mig ned.

«Der kjem det naae Gut,» hvisker han vart og peker nordover.

Og i Natstilheten og det dæmrende Lys hører jeg Stenflaker, som løsner, og ser det mørkne paa noget fremved Elven.

Alt Blod jog som Ild gjennem min Krop. Jeg blev liggende still med Haanden om Geværskjæftet og stirre. Og ved Siden laa Lykkjeknut som huggen i Sten, med Børsen i Skytterskaaret, og bakom tilvenstre hørte jeg den dæmpede Lyd av Hakkon, som sagte drog sig fremover for at faa sit Gevær i Stilling.

Nu blev det, som svartnet der nede ved Elven, borte, og det var længe stille. Ikke et Knepp hørtes. Bare Kivas monotone Brus.

Saa med ett kom det svartnende Legeme frem i Aapningen ved Aatet. Det var en Bjørn.

Jeg skalv saa jeg dirret over hele Kroppen. Da kjendte

jeg Lykkjeknuts haarde Næve over min Arm, saa det sved.

«Ligg still,» hvisket han.

Og om litt kom en Haand op mot min Mund med noget svart i.

«Ta 'ta!» hvisket det igjen.

Jeg tok nogle Korn — det var Krudt. Men med det samme, de var komne mig indenfor Tænderne, var Skjælven slut, og jeg kjendte mig saa forunderlig fast og varm i Kroppen.

Nede ved Aatet hadde Bjørnen sat sig. Den sat og lyet med Ryggen til os, men paa vel langt Hold og ikke bekvemt for Skud. Den snudde Hodet hit og dit og snuset ut i Luften.

Og oppe paa Haugen laa vi alle tre, dødsens stille med Fingeren paa Avtrækkeren.

Bjørnen sat mindst ti Minutter slik. Endelig kom den labbende langsomt hen over mot Aatet, stanset igjen og snuste til de overkastede Stokker. Saa gik den atter fra Aatet, men ikke i Skudhold, gjorde en stor Sving nedover og blev borte.

«Faen au,» hvisket 'n Hakkon.

«Aa, han kjem nok att. Han ska' bare ha Greie paa, aakken ha vørre her,» sier han Lykkjeknut, han ligger dørgende still. Slik gik et Kvarter; da høres der paa den anden Side av Haugen, bakom os, Lyden av en Stenhelle, som røres. Lykkjeknut og 'n Hakkon snur sig varsomt og drar sig ditover. Jeg blir liggende som før. Det er atter stille. Da faar jeg med ett se Bjørnen komme gaaende i Skudhold like frem til Aatet. Jeg sparker med Foten flere Ganger paa Lykkjeknuts Ben. Han snur sig. Og snart ligger vi alle tre som før.

Bjørnen staar ved Aatet. Med ett reiser den sig paa Bakbenene, hugger Tak i Tømmerstokken og gir et dumpt Jø.

Og saa begynder et Arbeide saa vældig og storartet, at jeg, som laa skjælvende deroppe i Skyteskaaret, glemmer al Rædsel av Beundring over Skogkongens kjæmpemæssige Kræfter. Tømmerstokker løftes og

bæres, kastes unda og flises op av de mægtige Klør; det knaker og smelder av Slagene; det brister og knækker i det seige Træ.

Av og til utstøter Bjørnen en dump Brummen, som skjærer og ruller henover med en forunderlig skarp Lyd. Endelig faar den Tak i Aatet og sliter med et kraftigt Tak et Stykke løs.

Saa gaar den baklængs fra Aatet og haler og haler i det løsrevne Stykke, hvor Indvolder følger med.

Med ett slipper den Stykket, slikker sig om Munden, sætter sig og gir sig paany til at snuse ut i Luften. Den sitter med Ryggen til os og i godt Skudhold, men ikke i god Skudstilling.

«Bar'n vilde snu sei,» hvisket 'n Hakkon.

Bjørnen maa være blit opmærksom paa denne sagte Lyd; ti med ett som paa Kommando snur den sig helt om og sitter nu og stirrer bent op paa Haugen mot os.

«Skjøt naa Karer,» hvisker Lykkjeknut, og jeg kjendte Geværet danse op og ned i Haanden paa mig, mens jeg tok Sigte efter Brystet.

To Sekunder efter smald der to Skud og saa om atter et Sekund ett. Dette sidste var mit.

Men nede ved Aatet laa i voldsomme Spark og Kast Bjørnen døende, mens Lykkjeknut og 'n Hakkon stod opreist oppe paa Haugen og ladet sine Børser av alle Kræfter.

Ute av mig selv fôr jeg op og skrek Hurra, saa det gjaldet i Bergene rundt omkring.

Lykkjeknut lo.

«Naa vart det Liv ti'm Jakob au,» sa han.

«La Børsa di, Gut,» sier 'n Hakkon. Det er fast Regel i Skogen. Ingen vet, hvad der kan hænde. Og snart stod jeg og ladet som de andre av alle Kræfter.

Nede ved Aatet var der blit stilt.

Bjørnen laa paa Siden og gjorde bare nu og da et Spænd med en av Bakføttene.

Da Lykkjeknut og 'n Hakkon hadde ladet, tændte de sin Pipe og satte sig ganske rolig ned. Jeg vilde straks nedover for at se; men de holdt mig igjen.

«Nei, let Ana gaa tur'm føst,» sa Lykkjeknut. De kjendte til fra før, at slik en dødsskutt Bjørn kunde være farlig at komme nær, hvis den fik se Folk. Den døde heller ikke saa fort da.

Da Pipene vel var røkt ut, gik vi endelig nedtil. Bjørnen var død. Blodet silte fra Bryst og Mund; de brune Øine stod halvaapne i mat Glans.

Lykkjeknut sparket til den med Foten. Den gav en dissende Bevægelse, men rørte ikke et Lem. Saa stak han Børsepipen bort i Gapet. De gulbrune Tænder vistes; men Tungen hang slap ut.

«Ja denna er dau nok,» sa han.

Saa gav han sig til at undersøke Saarene.

Der sat to Kuler midt i Brystet, ikke mere end 3—4 Tommer fra hinanden. Men fler fandtes der ikke.

«Aanei, det var itte aa vente hel det, føste Gongen,» sier 'n Hakkon.

Da peker Lykkjeknut paa Bjørnens ene Øre, hvor Blod pibler frem.

«Aa han har nok trøffe, han Jakob au,» sier han.

Kulen var gaat igjennem Ørelappen, hvor der var et Hul.

«Han vilde mærkje Bjønnen vor, kan Du skjønne,» sier 'n Hakkon.

De stormler begge.

Men jeg stod der skamfuld over, at Skogskjælven hadde tat mig.

* *
*

«Naa kan Du kaammaa med en Dram,» sa Lykkjeknut, da vi vel hadde stenet Bjørnen ned til Avhentning med Hest og Flatslæde næste Dag.

Og saa drak vi Todtskaal i den isnende Vaarmorgen, midt i den vilde Natur, den eneste Todtskaal over Bjørn, jeg i mit Liv har drukket.

Tre Timer senere sat vi ved et godt Maaltid i den

store Stue paa H., og næste Dag fôr Bjørnen til Dals, trukken av Hakkons sprækeste Hest. Og over Stabburet paa H. griner nu dens brede, hvite Skalle i Solskinnet. Men nu tredive Aar senere er Bjørn i Kivdalen ogsaa snart en Saga blot. Ti de moderne Rifler har gjort det altfor lyst i Østerdalens dunkle Skoger, og findes der av og til en Bjørn, saa er den en Landflygtig, som er hjemløs selv i de vildeste Trakter.

„Lord".

Nu er hans Saga slut, den vældige Jæger. Hans Benrad hvitner i Høifjeldets Jord mellem Ryperisene bakom Mistras Kilder; hans guldrøde Pels hænger bortglemt paa en av Unnsettgaardenes kjølige Stabburslofter; men hans Bedrifter er i Bygdens Minde og i mit. Det er dem, jeg her vil fortælle.

Han var av ædelt Blod, «Lord.» Stammet paa fædrene Side fra en av Professor Rasch's bekjendte Hunder, de første som stod for Rype i dette Land, og paa mødrene Side direkte fra Ekersbergs «Frigg.» Høi, muskuløs, gylden av Farve, hvit i Brystet og over Snuten, stod han paa sine kraftige, rake Ben som paa Staalfjærer, med Hodet løftet og den brede, lange Snute snusende ut i Luften; Halen med den vakre, guldrøde Fane sænket i en blød Bølgelinje — jeg glemmer ham aldrig.

«Lord» var fjorten Maaneder gammel, da jeg kjøpte ham for hundrede Kroner av en Kjøbmand i Kristiania. Denne Kjøbmand hadde mange Barn, og Hunden var bortskjæmt paa alle de Maater, en Hund i det hele tat kan være bortskjæmt paa — og de er mange.

Den var ulydig. Den stjal. Den bet. Den kom ikke hjem om Kvelden. Den holdt sig ikke ren. Den sprang efter Smaafugl. Den hoppet op i Sengene om Natten. Kort sagt: Det var ikke den Uvane, «Lord» ikke hadde.

Men den blev tat radikalt, saasnart jeg fik den i Huset. Den kom i Baand. Den maatte lystre Pipe. Den blev tvungen til regelmæssige Vaner og blev vant til at lystre én istedetfor ti. Kort sagt: Inden en Maaned

var «Lord» forvandlet til en lydig, velopdragen Hund med en Appel, som jeg tror man skal søke baade vidt og bredt for at finde Maken til.

Kun to Ting var det umulig at lægge av. Den glæfset altid efter lurvet paaklædte Personer og rendte ret som det var tilbake til sin forrige Eier, hvor den stadig blev grepen midt i Barneflokken. Den fik regelmæssig Bank derfor, men gjorde det likesaa regelmæssig om igjen.

Jeg opgav da hele Saken, betalte av og til en Mulkt for en itureven Frak og hentet Hunden ganske rolig tilbake, hvergang den var paa Besøk i sit gamle Hjem.

Saa kom vi paa Fjeldet, for første Gang. Det var en Tiurjagt i Hanestadskogene. «Lord» gik i Baand ved min Side, medens «Diana», en rød og hvit forsigtig Tispe, avsøkte Terrænet. Det varte ikke længe, før «Diana» fik Fot og næsten ikke var til at faa av Flekken.

«Her er Storfugl,» sa Hakkon, som var med, og saa drog vi os Fot for Fot frem med «Diana», som krøp, liten og lav, Skridt for Skridt frem med vare, forsigtige Øine speidende til alle Sider. Jo, der stod den endelig, dirrende over hele Kroppen. Hanerne blev spændt, og i Iveren glemte jeg aldeles «Lord». Netop, som jeg skulde til at gaa frem for Skud, saa jeg mig uvilkaarlig om efter Hunden og mærket til min Forskrækkelse, at jeg hadde sluppet Linen. Nu var den vel væk!

Jeg saa mig igjen omkring. Nei, der stod den paa lang Avstand, halvt som paa Sprang, ræd og ihopkrøpen, men med Snuten vendt samme Vei, som «Diana».

Da braket der med ett et stort Brak av Vinger. En Røi og to Ungtiurer lettet — fire Skud smald, og to Fugler stupte.

«Toutbeau!» skrek jeg av alle mine Lungers Kraft, og «Lord», som alt var paa Flugt i vild Rædsel over det forfærdelige Leven i Skogen, standset, studset og saa sig om.

«Toutbeau!» skrek jeg igjen og sprang avsted. Da

slog «Lord» sig pladask ned som rammet av Lynet og blev liggende, til jeg kom like hen og tok den.

Der blev mange Lovord og mangen Klap — Hunden dirret litt, men var yderst nysgjerrig, og saa drog vi os, den og jeg, langsomt fremover mot den skutte Fugl.

Kommen fremtil bad jeg Hakkon løfte en av Fuglene op og komme hen til os med den.

Da «Lord» fik se Fuglen, vilde den igjen luske avsted; men med venlige Ord fik jeg den endelig til at bli paa Plads — rigtignok bak mig, men allikevel noksaa freidig. Jeg tok Fuglen fra Hakkon og holdt den bort til Hunden. Den reiste Bust, men snuste allikevel paa den og begyndte tilslut, da den saa, der ingen Fare var, at vifte saa smaat med Halen.

«Det bir nok Hunn ta,» sa Hakkon, gik hen og hentet den anden Ungtiur.

Dette var «Lords» første Prøve i Skogen, og det varte ikke mange Dager paa Rypefjeldet, før den stod, fast og sikkert som en gammel Hund og uten at prelle efter Vildtet, naar det fløi op.

Jeg drev den det første Aar meget forsigtig, og det var ikke stort mer end tyve Ryper, som blev skutt over den; men da jeg drog hjem om Høsten, kunde jeg si baade til mig selv og andre, at nu hadde jeg virkelig et Emne, som jeg var sikker paa, der vilde bli Hund av.

Men da jeg var kommen hjem til Kristiania, hændte det mærkelige, at «Lord» ikke en eneste Gang avla Besøk hos sin tidligere Herre. Den hadde faat stærkere Interesser, som den forstod var avhængige av min Person.

* *
*

Efter to Aars Jagt paa Østerdalsfjeldene var «Lord» navngjæten. Den hadde et forunderlig sikkert og systematisk Søk; den hadde en ypperlig Næse, stor Jagt-

lyst og stor Utholdenhet. Og den behandlet Vildtet med den mest raffinerte Klokskap.

De gamle Rypestegger, som gjorde sig en Glæde av at narre Hunden ved at rende i Kors og i Krok mellem Vidjerisene, fik den altid ved en eller anden slu Manøvre drevet op i et Hjørne, hvor de maatte bli liggende eller lette. Og aldrig lot den sig narre av de brakende Kuld, som fløi op, til at springe over en eller anden Efternøler, som tænkte at sluntre unda. Altid fandt den slike Lurendreiere op og blev staaende urørlig, indtil Jægeren hadde gjort Ende paa Saken.

Dens Evne til at faa Rede paa et Terræn i en Haandvending var forbausende. Med høit løftet Næse i kort Galop gjorde den et Par Slag over Terrænet under Vinden og kom atter ind. Gik den da rolig «hinter», var jeg sikker paa, at der intet var at gjøre. Begyndte den at gaa langsommere og vifte med Halen, var jeg vis paa, at der blev Stand.

Jeg skal fortælle et morsomt Træk fra denne «Lords» overlegne Sikkerhet i Behandlingen selv av et fremmed Terræn.

Jeg laa et Aar paa Hornsjøsæteren i Øier. En anden Jæger kom til med en hvit og brunbotet Hund av Bodørace. Det bar nu ut i Marken med os begge; den fremmede Jæger roste meget sin Hund; jeg taug om min. For at kunne jage i samme Terræn blev vi enige om, at den, hvis Hund først fik Stand, skulde ha de første to Skud, og var det Kuld, skulde vi saa videre opsøke hver vor Rype til hver vor Kant. Det gik ikke længe, saa blev den fremmede Hund meget ivrig i et litet Vidjekrat ved en Myr.

«Nu er det snart Ryper,» sa dens Herre og gav sig til at følge.

Det var underligt dette! Jeg saa paa «Lord», som gik rolig «hinter», av og til snusende ut i Luften, men atter like rolig. Den brukte jo at slaa ut selv, naar der var noget at bemærke.

«Søk, «Lord»!» Jeg pekte ut over Myren.

Mekanisk slog «Lord» ut til venstre over Myren,

langsomt og rolig helt til Myrens ytterste Kant og kom like saa rolig tilbake, tæt forbi der, hvor den fremmede Hund med Iver og viftende Hale og Næsen tæt i Jorden drev paa. Saa gik den atter «hinter» og fulgte mig som før.

«Jeg tænker, jeg ser opover her jeg,» sa jeg og gik langs Myrkanten videre.

Den fremmede Jæger smilte og nikket. Det var som et Slags medlidende Smil.

Jeg gik, det ene hundrede Skridt efter det andet. «Lord» bak, likegyldig som før og jeg i stærk Tvil. Kunde Hunden ha mistet sin gode Næse? Vilde den ikke søke sammen med andre, eller hvad var det?

Jeg saa mig tilbake; der drev den brunbotede Hund ivrig paa som før. Med ett, da vi var komne en Tusen Meter eller saa opover, slaar «Lord» i kort Galop ut tilvenstre, stanser midt i Myren, løfter Hodet høit og trækker i sagte Marsch an i ben Linje flere hundrede Meter opover. Saa blir den staaende foran et litet Ris.

Jeg skynder mig efter, naar fremtil og gir mig god Tid til at avancere. Endelig braker Kuldet op — to Skud falder — en Doublé — og Resten av Kuldet drar fra mig og Hunden opover Myren og slaar sig ned i Vidjekrattet øverst oppe mot Fjeldbaandet. Jeg vinker efter den anden Jæger og peker. Han vinker igjen, men kommer ikke. Han stoler nok fremdeles paa sin Hund. Men denne fandt ingen Ryper. Det var det samme Kuld, som var lettet og hadde dradd videre opover Myren. Men dette hadde den brunbotede ikke Næse eller Forstand nok til at begripe.

* *
*

«Lord» blev tidlig brukt som Apportør. Jeg var ikke bange for at lære ham Kunsten; ti den hadde aldeles ikke Anlæg til at prelle og apporterte kun paa Kommando. I Vand gik den med Glæde, og mer end én Rype har jeg paa denne Maate reddet, som ellers vilde ha været uigjenkaldelig forloren.

Da «Lord» blev fem Aar gammel, ytret der sig hos den fremragende Hund en Egenskap, som i høi Grad forøkede dens Værdi og glædet mig.

Vi hadde været i Sølendalen paa Aarfugljagt og drog netop hjemover med Lass og Kjærre. Fremved Sølendalsveien mot Møiaaen til er der en Række gode Ryperis, som vi ikke hadde Tid til at avsøke. Hunden gik bak og vi passiaret som livligst.

Da med ett slaar «Lord» ut, drar sydover en tusen Meter over Fjeldet til et stort Vidjeris og blev staaende.

Det maatte være Ryper.

Hvad skulde vi gjøre?

Patronerne var indlagt i Lasset, og Tiden var knap, skulde vi naa hjem til Kvelds.

«Let Hunnen staa! Hain kjem nok etter,» sier Finngutten.

Og da Nøden tvang os, lot jeg Hunden staa. Saa meget mer, som den hadde gaat uten at faa Befaling dertil.

Og saa drog vi langsomt indover Fjeldet, mens Hunden blev staaende. Jeg snudde mig av og til og saa efter den, indtil den blev borte for os i en Sving. Der gik nogen Minutter, og jeg begyndte at bli urolig. Begyndte at gjøre mig Bebreidelser, fordi jeg lot Hunden staa uten at kalde den tilbake.

Da endelig faar jeg se dens guldrøde Hode paa Bakketoppen. Der kom den dragende, alt hvad den orket. Og vi beredte os til at dra videre. Men da «Lord» kom frem, vilde den ikke videre. Den hoppet op paa mig, knistret og sprang samme Vei tilbake.

«Kopple Bikja!» sa Finngutten.

«Nei, n u skal jeg følge,» brøt jeg med ett ut, fik Patroner frem, tok Geværet og gik. For jeg forstod, at nu i dette Øieblik hadde jeg en Hund, som var Rapportør.

«Lord» foran og jeg efter hele ti Minutter nedover til Riset; der saa den sig tilbake, trak forsigtig an og blev staaende. Saa sig endnu engang tilbake, om jeg var med, og stod saa fast og sikker, til jeg naadde frem.

Jeg skjøt et Par av Kuldet, som lettet, og saa blev der en Ros over al Maate med Kjærtegn og Mat, og vi tok os en grundig Jagt paa 18 Ryper og en Jagtfalk opover Vidjerisene og vi naadde ikke hjem før høgstnattes.

Men fra den Dag var «Lord» Rapportør. Og jeg gik tryg baade i Skogen og paa Fjeldet. Fik den Stand utenfor min Synsvidde, saa kom den altid ind og varslet. Det var første Klasses Hund, og det visste hele Dalen, saa naar jeg ret som det var kom hjem med flere Ryper end de fleste, da het det altid:

«Ja, det er ingen Sak for dig, som har'n «Lord».»

Og de hadde Ret.

* *
*

Nogen egentlig Selskapshund var «Lord» ikke. Heller litt grætten og ensformig i sine Vaner. Den laa gjerne under Spisestusofaen og tok sig blot til visse Tider en Tur ut i Byen, altid alene; ti jeg, som først drog den med mig overalt, blev inderlig lei av den Trafik og forbød den saa engang for alle at følge med.

Den forstod det straks, saa yderst forbauset og slukøret ut, men fulgte mig aldrig siden. Møtte den mig paa Gaten, lot den, som den ikke kjendte mig, passerede i al Stilhet, men stanset saa op og saa efter mig. Snudde jeg mig da, viftet den saa smaat i Halen og drog saa videre.

Anderledes var det paa Jagten. Saa den mig med Gevær i Haand, vek den aldrig fra min Side, holdt Leven med Glæfs og Spræt, naar vi drog avsted, og passet paa mig som en Smed Nat og Dag. Den laa paa en Sæk ved Sengebenene; vækket mig om Morgenen — den forfulgte mig som en Skygge, hvor jeg gik og stod.

Kun en eneste Gang har den forlatt mig og det paa en Maate, som var baade bedrøvelig og skammelig.

Vi laa paa Missjøhaugen. Jagten var stræng og Hunden træt. Saa en vakker Dag, vi skulde ut om Morgenen, var den forsvunden. Den var og blev borte. Vi

beredte os netop til at reise hjem, da en Mand fra Bygden kom dragende med Hunden i Baand. Han hadde knepet den i Bygden, hvor den ranglet gaardimellem paa kjendte Steder.

Hunden var gammel dengang, jagtslitt og — den var sulten. Det fik jeg siden vite, at den fik sur Melk, og det aat den ikke. Men det var ogsaa den eneste Gang, den voldte mig Sorg.

Med Aarene blev «Lord» mer og mer grætten. Jeg fik Paalæg om at anlægge Mundkurv paa Hunden, og det led den meget under. Av og til stjal Byens Pøbel Mundkurven av den og meldte mig siden til Politiet. Jeg maatte betale min Mulkt; ti den fortørnede Retfærdighet maate jo ske Fyldest. Men «Lord» nærmet sig paa denne Maate i sit 12te Aar hurtig sine Dages Ende.

Dens Ører begyndte at slaa Feil; dens Næse blev svakere. Av og til kunde den springe en Rype over, og da intet er saarere end at se en Storhet paa Dekadancen, besluttet jeg at skille mig av med Hunden, idet jeg paa vanlig Maate forærte den til en Ven i Østerdalen, som ved Leilighet gjorde Ende paa den uten mit Vidende.

Men om dens sidste Jagt maa jeg fortælle. Det var senhøstes. Fjeldet stod i sin Vidunderpragt av Løvfaldsfarver. Rødt, violet, gult og grønt i et myldrende Eventyr; sval, kjølig Septemberluft, høi, blaa Himmel og svartnende Vand indimellem. Vi drev Jagten i Kværninghøgda. Det første Kuld var fundet; «Lord» stod bak en Haug. Jeg drog mig frem efter at ha ropt «Toutbeau» til Hunden. Ret som jeg gaar, letter Kuldet paa Toppen av Haugen. — Skuddene falder; men midt i Avtrækket løfter «Lords» Hode sig høit op midt oppe mellem Rypene. Saa høres en Kvink og en Snøften. Der staar Hunden blødende og slikkende, med Smaakvink nu og da. Jeg styrter til — et Streifhaggel har gaat gjennem dens Snute og sitter dypt inde i Næseroten. Hunden blør, slikker sig og skjælver. Jeg staar og lider ved Siden av, tænker saa smaat paa likesaa godt

at gjøre en Ende paa det med det samme, men betænker mig, da Finngutten kommer til og sier:

«Ta gjør itnaa — bare vent!»

Saa tok vi da Hunden, tullet den ind i et varmt Klæde og lot den ligge.

«Hund er Hund,» sier Finngutten for at trøste mig.

Og det viste sig, at Hund er Hund. Inden et Kvarter var Blodet stanset, og ti Minutter efter stod «Lord» paany for Rypene, som om ingen Ting var hændt, og gjorde sin Dont Dagen lang med sit Haggel i Næseroten.

Men samme Høst lot jeg den bli tilbake hos Vennen i Østerdalen.

Dens Skjæbne var bestemt.

Johan Dilt, den samme, som skjøt «Hei», blev ogsaa «Lords» Bane.

«Likere Hund faar Du ailler,» sa han, da han viste mig Skindet.

Han fik Ret.

„Hei".

«Hei» var Harehund, Slagsbror og Familiens gode Hode. Om hans Barndom vet jeg liten Besked. Jeg har ikke set den vakle avsted paa skraa bortover Gulvet og snuble i sine egne ledløse Ben; jeg har ikke hat Anledning til at korrigere dens første umotiverte Utgydelser paa det renvaskede Stuegulv, har ikke hørt dens unge, overgivne Bjæff eller set dens første klodsede Forsøk paa at ta Verden letvint, og mine Fingrer er fri for Rifter efter dens blaahvite Hvalpetænder.

Ti til mig kom «Hei» først, da den var blit fjorten Maaneder gammel, en kraftig, gulrød Hund, bredlemmet og muskelstærk, hvit i Brystet og med hvite Labber.

Dens Herre lot ikke til at ta sig Avskeden med «Hei» synderlig nær; ti han forlot den med et synligt Uttryk av Lettelse i Ansigtet; men «Hei» paa sin Side saa yderst nedslaat ut og var visselig alt andet end tilfreds med Transaktionen; ti den mottok mine Opmærksomheter med den fuldkomneste Likesælhet, hvori en Menneskekjender uten Vanskelighet vilde kunne ha eftervist tydelige Spor av Foragt.

Som en klok Hund bøide den sig imidlertid for det uundgaaelige og fandt sig snart til Rette i Forholdene, som den forstod at utnytte paa bedste Maate, og da vi ut paa Høsten hadde tilbragt nogen herlige Jagtdager sammen i de dype østerdalske Skoger, var den mig saa hengiven, som en klok Harehund i det hele tat kan være sin Herre.

Jeg gjorde nogen mislykkede Forsøk paa at dressere

«Hei», men opgav dem straks som unyttigt Tidsspilde; ti den var aldeles uimottagelig for Argumenter. Derimot drev den det ved sin egen Intelligens til at bli en meget respektabel, stø og brukbar Harehund. Den var utholdende i Losen og kunde gaa baade fem og seks Timer, — naar den hadde Lyst, og da var det umuligt at faa den ind; det hjalp hverken Pipe eller Paaskrik eller Skud; til andre Tider, naar den ikke var i godt Humør, kunde den efter en snau Times Los pludselig komme ind uopfordret og var da umulig at faa fra Benene.

Den var, som sagt, Stemningsmenneske og gav mig den rikeste Anledning til psykologiske Studier.

I alt, hvad der berørte «Hei»s Følelsesliv, var den energisk Koleriker, den forfulgte sit Maal med den mest stridbare, mest haardnakkede Utholdenhet.

Gjensynets Glæde, naar den en og anden Gang traf mig paa Gaten, var som en Følge derav ikke altid ublandet behagelig; ti den ytret sin Hengivenhet ved saa voldsomme Hop og Kast og Sprætt, at jeg en Gang var nær ved at søke Politiets Assistanse for at bli den kvit. Og hvad der var det værste: den lot til at nyde min Fortvilelse med den overlegne Forstands skadefro Glæde.

Likeoverfor andre Hunder var den i Grunden godmodig; men blev den angrepen, og det sørget den ved alle Slags spidsfindige Kombinationer altid for at bli, arbeidet den sig efterhaanden op til et Raseri, der stod paa Høide med dens forbausende kompakte Kraft. Og ve den Motstander, der da ikke var den absolut overlegen i Størrelse og Styrke!

I Kjærlighet var den til en Hund at være ganske overordentlig trofast, saa længe det varte.

En Dag i Mars Maaned fik jeg Bud fra en Skrædder i Lakkegaten, at jeg maatte avhente min Hund «Hei», der nu hadde ligget utenfor hans Port i fjorten Dager og var saa forbitt og formagret, at den knapt kunde røre sig. Jeg avhentet Hunden, og det viste sig, at den hadde tretten Saar og maatte kjøres hjem. Den ene

efter den anden av dens Rivaler hadde hinket sig blødende unda. «Hei» blev paa Valpladsen, saaret men seirende.

Han saa meget fortørnet ut, da han blev avhentet; ti nu stod der jo kun en Skrædder mellem ham og hans Lykke, og vær viss paa, at «Hei» hadde overvundet Skrædderen, hvis ikke andre Magter hadde grepet forstyrrende ind.

Som alle andre fremragende og originale Personligheter var «Hei» i Besiddelse av en ubegrænset Frihetstrang. At staa bundet uten at finde det forenlig med sine Interesser og sit Forgodtbefindende ansaa han som en barbarisk Nedværdigelse og en Krænkelse av de dyrebareste Menneskerettigheter, og for at undgaa en saadan utfoldet han hele sin Styrke, sin Energi, sin Forslagenhet og sin Opfindsomhet, kort sagt Komplekset av alle de Egenskaper, der gjorde ham til den Hund, han var i Samfundet.

Utallige som Havets Sand er alle de Forsøk, jeg har gjort paa at holde «Hei» bunden — alle er de løpet av som den mest komplette Fiasko; paa en eller anden Maate har det kloke Dyr kuldkastet mine Planer, krydset mine Ideer, gjort en Strek i mine Beregninger. Og for hvert nyt Fif, jeg har fundet paa, har han utfoldet en ny og beundringsværdig Side av sin sammensatte, rike Intelligens.

Jeg forsøkte først med almindelige Hundebaand av Hamp. Dem b e t han uten videre av. Saa gik jeg videre til almindelige Hundelænker av Jern. Dem s l e t han av, og jeg har en Mistanke om, at han moret sig over mig; ti hver Gang vi efter en saadan Begivenhet møtte hinanden, hældte han altid litt paa det ene Øre og saa venlig, men svinepolisk ut.

Saa slog jeg mig vred og mørbanket ham.

Han tok sine Prygl hylende, som det sømmer sig en Hund; men straks Eksekutionen var over, hoppet han ellevild av Glæde op paa mig og vilde slikke mig i Ansigtet, saa jeg leende maatte værge mig av alle Kræfter, og da han saa, at dette lykkedes, gav han sig til

med ihopkrøket Krop og kaate Kast at leke Sidsten med mig bortover Bakken. Tugtens Herredømme var dermed forbi, og jeg brukte siden aldrig Pisken.

Jeg lot anskaffe en solid Jernlænke, av disse, som man bruker paa Hestegrimer. Den kunde han ikke slite; men han tøiet efter ihærdige Anstrængelser Spændebøilen rak og kom dragende efter mig med hele Grimen.

Jeg konstruerte nu et eget Baand, avpasset efter hans Kræfter. Det holdt, og jeg triumferte, men desværre fortidlig; ti før jeg visste Ordet av det, kom han dragende like ind i Kirken, hvor jeg netop befandt mig — uten Halsbaand. Han hadde fundet en ny Utvei og smøiet Halsbaandet.

Til syvende og sidst konstruerte jeg en Hundesæle, som holdt, og trodde nu, at jeg da endelig skulde bli hans Mester. Men hvad gjør «Hei»? Den lar sig simpelthen ikke spænde i Sælen. Den gjør den mest absolute, den mest avgjørende Motstand. Jeg har aldrig set en Hund saa alvorlig bestemt paa at kjæmpe til det yderste for Friheten. Det blev en personlig Kamp mellem os to stridbare Naturer, som endte med, at «Hei» kom i Sælen; men i den Dags Tid, den stod der, hadde den endelig klækket ut den Ide, at det maatte kunne gaa an at gnage Lærremmene paa selve Sælen over; ti da jeg kom hjem, laa den ganske rolig og tygget paa Stumpene, viftet i Halen, da jeg talte til den, og fortsatte i alskens Ro sit Ødelæggelsesarbeide.

Sælen var dyr — jeg opgav Metoden. I det Haab, at den, naar jeg indrømmet den en v i s s Frihet, vilde bli medgjørligere, indskrænket jeg mig til at anvise den Plads under Sengen i mit Soveværelse, hvorefter jeg lukket Døren og gik.

Ganske rigtig! Da jeg kom igjen, var Hunden der; men den laa i Sengen istedenfor under Sengen, viftet i Halen og saa yderst taknemmelig ut.

For at være infam tok jeg næste Gang Sengklærne ut av Sengen og la en Spisestuestol oppi.

«Hei» har formodentlig fundet denne Spøk mindre

passende; ti da jeg kom hjem, stod Døren oppe, og «Hei» laa i Spisestuesofaen, logrende.

Den har antagelig benyttet Tiden til at anstille Betragtninger over Dørens Mekanik, at den altid pleiet at aapne sig, naar jeg rørte ved Laasen; ti fra nu av var Evnen til at aapne Dører gaat ind i dens Legio av Hjælpemidler, og det hændte hver Dag, at vi midt i dypeste Fred hørte Skrapet av «Hei»s brede Pote paa Dørlaasen og saa Døren springe op paa vid Væg, hvorefter hans opfindsomme Majestæt selv indfandt sig, saare lykkelig.

Følgerne av denne tekniske Dygtighet, som jeg selv mot min Vilje hadde utdannet hos det høit begavede Dyr, skulde snart vise sig.

En Dag, som jeg sitter fordypet i Læsningen av «Dyret i Mennesket» av Zola, banker det paa Døren, og ind træder en tækkelig pen Mand, som jeg ikke kjender.

«Mit Navn er Fuldmægtig S. i ... Departementet,» sier han, litt forlegen.

Jeg bukker, spørgende.

«Ja undskyld; men — De har vist en Hund?»

«Jo — jeg har den Fornøielse.»

«Det — det er — det er vist en ganske mærkelig Hund?»

«Ja — den er noksaa eiendommelig.»

«Den er gul?» Fuldmægtigen ængstelig ser paa mig.

«Gul ja.»

«Ja, for ser De — jeg har været saa uheldig at gi den et Stykke Brød engang, og siden har den vist faat svært tilovers for mig.»

«Ja, den er svært folkekjær.»

Fuldmægtigen smiler.

«Jeg kan skjønne det,» sier han; «for her i forrige Uke — vi hadde netop et litet Selskap — saa hører vi med ett et Skrap paa Døren. Døren smelder op paa vid Væg, og den gule Bikkja Deres kommer ind.»

Jeg klør mig i Hodet.

«De skulde ikke ha git den Mat,» anbringer jeg.

«Nei, det kan være det; men — De er kanske saa venlig at —»

«Ja naturligvis» — jeg staar længe og funderer. Endelig faar jeg en Ide.

«Bank den op,» sier jeg, «saa kommer den ikke igjen.»

«Ja det skal jeg gjøre,» sier han, anbefaler sig og gaar.

«Hei», der hele Tiden hadde ligget urørlig ved Skrivebordet, gaar bort til Døren, saasnart Manden har lukket den, snuser kritisk opover den, snur sig foragtelig og gaar dovent tilbake paa Plads. Men Fuldmægtigen meddelte mig siden, at den aldrig hadde indfundet sig hos ham oftere, saa han ingen Anvendelse hadde faat gjøre av de tilraadede Bank.

Likesaa opfindsom som «Hei» var i at skaffe sig Friheten og komme ut, likesaa ivrig og energisk var den, naar det gjaldt at arbeide sig ind, hvis den nogen Aften var blit utestængt. Mer end én Nat har den med sine uavladelige Kvink og sin ustanselige Skrapen tvunget mig op av min varme Seng og ned Trappene for at lukke den ind; mer end én Regning har jeg maattet betale for opflisede Porter og Dører med dype Mærker efter «Hei»s Klør og Tænder.

En Gang, jeg bodde i Kristian Augusts Gate, hadde vi en Portner, som bodde i Kjælderen tæt ved Porten. En Kveld, da «Hei» som sædvanlig holdt Leven utenfor, aapnet den gamle Portner Vinduet, tysset paa Hunden, klædde sig paa og lukket den ind.

Fra den Dag visste «Hei» Raad. Den gav først et Par Kvink, og hjalp ikke det, gik den hen til Kjældervinduet og banket, og den gamle Mand, som moret sig over dette, lukket trofast op. En kunde næsten graate over saa stor Klokskap hos et Dyr. Men Portneren vilde vite, at fra den Stund, «Hei» hadde fundet denne letvinte Maate at slippe ind paa, gik den oftere ut om Aftenen og kom oftere forsent hjem.

Naar «Hei» var hjemme, næret den altid en viss Respekt for det syvende Bud, og det hændte kun en sjelden Gang, at den forgrep sig paa et Fat Kjøtkaker

eller et stort Stekeben eller lignende; men ute blandt fremmede magtet den sjelden at fornegte sin medfødte Sans for Bordets Glæder. Paa Tønsett, hvor jeg to Somrer efter hinanden opholdt mig, var den altid den første, som reiste sig, naar Matklokken lød, og dens hyppige Besøk i Kjøkkenet gjorde den til en mere velkjendt end velset Gjæst.

Endnu værre faren blev jeg ved dens Optræden hos de nye Præstefolk i Rendalen.

Jeg var kommen som gjennemreisende Gjæst og hadde mine to Hunder «Lord» og «Hei» med. Fuglehunden «Lord», en engelsk Setter av nobelt Blod, var velopdragen Adelsmand, og min Tryghet over dens Opførsel lot mig glemme, at «Hei» ogsaa var med.

Vi spiste Middag og var netop kommet til Desserten, da den unge Præstefrue kommer ind aldeles bestyrtet.

«Ja Dere skulde hat en Kake til Dessert,» bryter hun ut, «men jeg er ikke istand til at finde den igjen.» Hun ser paa mig med et spørgende Blik.

Blodet farer mig til Hodet.

«Hvor er «Hei» henne?» spør jeg.

«Hei» er ikke at finde.

«Ja, Frue! Jeg føler mig skyldig,» sier jeg, reiser mig og gaar ut.

Efter nogen Leten blir jeg borte ved Laaven var «Hei», der rolig gjør sig tilgode med Restene av en stor bløt Kake, som var nok til tolv Personer og som var beregnet paa at skulle vare baade den Dag og kommende Søndag.

Jeg avbanket Hunden grundig i Præstefruens Paasyn, og det lot ikke til, at den medfødte kvindelige Barmhjertighet berørte hende paa nogensomhelst overvældende Maate eller foranlediget hende til at avbryte Avstraffelsen.

«Hei» var en Hater av Ensomhet. Kom den til et fremmed Sted og blev forlatt av sine kjære, anspændte den sin ytterste Evne for at gjenoprette den avbrutte Forbindelse.

Jeg har fortalt, at jeg to Somrer i Træk opholdt mig

paa Tønsett; men den anden Sommer utspandt der sig mellem mig og min elskværdige Vært en længere Korrespondanse, idet han for sit Vedkommende fastholdt, at jeg med Familie var velkommen, men at han ikke fandt sig beføiet til at regne «Hei» med til Familien og at han paa ingen Maate vilde motta den.

Vi kom endelig til et Kompromis, idet jeg forpligtet mig til at holde «Hei» saameget som mulig bundet til Nabogaarden, hvor jeg skulde bo.

Alt gik godt og vel de første Dager. «Hei» opførte sig eksemplarisk og stod meget sjelden bunden.

Men efterhaanden fik den Kjøkkenvaner, og vi maatte indføre det strænge Reglement.

Jeg fik laant en Hestegrime og lænket ham ved den til en stor Dobbeltseng, der stod i den store Stue paa Nabogaarden. Stængte til Overflod alle Dører og alle Vinduer, vred Nøkkelen om i Laasen og gik.

Vi sat just ved Middagsbordet, og Værten var lykkelig over, at «Hei» var vel forsørget, da med ett Døren springer op, og ind træder den arresterte Straffange, blodig i Hode og paa Labber, men ellers i et ypperligt Humør.

Da vi skulde se efter, hadde den trukket Sengen hen til Vinduet, revet Hestelænken itu og med et Sæt sat bent ut, saa Glassplintrene laa strødd utover.

Den blev øieblikkelig grepen og sat fast paany ved et stort, gammeldags Hundehus, som stod ved en Væg paa Gaarden. Ovenpaa Hundehuset laa en diger Kampesten, saa det maatte da holde en Hest.

Hvorpaa vi atter begav os ind for at fortsætte det avbrutte Maaltid.

Men da vi efter endt Middag kom ut, stod Hundehuset med Kampesten og alt midt paa Gaardspladsen og «Hei» hostende og snøftende i Lænken.

Den hadde trukket Huset og hele Stasen til hele Bygdens usigelige Forbauselse.

* *
*

Der gives Mennesker, som paastaar, at Dyrenes Forstand bare er et Slags vanemæssig Evne til at gjøre om igjen, hvad de har lært av andre, men at de aldrig tænker selvstændig. Det er mulig, at dette gjælder andre Dyr, ja for den Saks Skyld mange Mennesker med, men det gjaldt ikke «Hei».

Jeg er overbevist om, at «Hei» ikke alene kunde reflektere selvstændig, men at han til Overflod var et originalt Skuespillertalent, der kunde finde paa de mest forbløffende Skøierstreker for at opnaa sin Hensigt.

Det kunde hænde, naar vi var ute i Byen sammen, at «Hei» hadde noget bedre i Bakhaand og helst vilde trække sig tilbake fra mit Selskap. Det kunde han nu simpelthen ha gjort ved at rende sin Vei; men tror De, at han gik saa plumpt til Verks?

Nei, han tok mere Hensyn til det passende og til mine Følelser.

Naar vi kom til et Gatehjørne, gav han sig bare saadan ganske tilfældig i Kast med at undersøke en eller anden Ting, fulgte langsomt mine Bevægelser, men fik det Gang paa Gang travelt med den nøiagtigste Granskning av Bagateller, skottet i al Hemmelighet bort paa mig, blev mere og mere i Bakleksen, og naar den trodde sig i tilstrækkelig Avstand og følte sig tryg for, at jeg ikke iagttok den — hvad jeg dog hemmelig gjorde — vendte den pludselig og forsvandt i en Fart om Hjørnet.

Naar den da kom hjem senere paa Dagen, var den altid forekommende og velopdragen, men iagttok dog mine Bevægelser med en viss Forsigtighet.

Paa en av sine mange Jagtturer i Østerdalen paadrog «Hei» sig et Anfald av Reumatisme, der gav den en alvorlig Knæk, som den neppe nogensinde forvandt.

Jeg hadde været uforsigtig nok til at laane den bort en 14 Dages Tid, og den var blit uforsigtig behandlet under Jagten. Den kom hjem med Feber, mager og krumbøiet som en gammel Violinbue og saa stiv, at det knaket i Leddene paa den. Dyrlægen raadet mig til at gjøre Ende paa den — den blev aldrig Hund mere, mente han.

Jeg mente paa, at den var som et Menneske, og som et Menneske skulde den behandles. Og saa tok jeg da ogsaa ganske rigtig hele Lægekunsten til Hjælp. Den fik Kinin, varme Bad, uldne Indpakninger, Massage, og efterhaanden kom den sig virkelig. Den forstod udmærket godt at vurdere Virkningerne av Lægemidlerne, især av Massagen, der tiltalte den i den Grad, at den senere hele Livet igjennem hver Dag kom hen, stillet sig til Rette med bøiet Hode og ventet paa den velgjørende Behandling.

Mangen en Hare er skutt for den siden den Dag, og mangen en Styrkeprøve har den avlagt.

Da den begyndte at trække paa Aarene, forærte jeg den bort til en Ven i Østerdalen, og der tilbragte den da sin Alderdom.

Et Par Ganger laante jeg den hit ind til Byen, og paa en av disse Turer gjorde den det Kraftstykke at nappe en Jernkrampe, der var slaat tvers igjennem Jernbanevognens Væg og klinket paa Baksiden, tvers av. Jernbanebetjenten, som leverte mig Hunden, stod med Øinene langt ut av Hodet i Forundring. Slikt var aldrig hændt i den kgl. norske Jernbanes Historie.

I min østerdalske Vens Jagtdistrikt blev «Hei» med sin overlegne Intelligens snart en rent Landeplage.

Overlatt til sig selv fandt den snart ut, hvor samtlige Bygdens Harer hadde sit Tilhold, og ved alle Slags Kunstgrep i Losen, ved Benveier og andre Lurendreierstreker drev den det saa vidt i at ta Ungharen paa Spranget, at Harebestanden led i aller høieste Grad ved dens Tilværelse.

Alle Forsøk paa at kommandere den eller paa anden Maate at bringe den tilbake paa Dydens og Pligtens Vei tok den med et Slags overlegen Ironi, der virket i høi Grad irriterende paa dens nærmeste Omgivelser.

Likeoverfor Tilrettevisninger hyklet den en uforbederlig Døvhet og Blindhet, der stod dens Alder godt; men som pludselig forlot den, naar dens Sanser paakaldtes i et eller andet interessantere Øiemed.

Ogsaa paa anden Maate irriteret den min Ven. Den

kunde saaledes midt i Losen pludselig tape og bli taus uten at komme ind. Jægeren sat i timevis og ventet paa, at den skulde ta op paany; imidlertid var «Hei» gaat hjem, eller den laa noksaa gemytlig i en Solbakke og slikket sine Labber, som om Haren og de Deler aldeles ikke kom den ved.

Derfor blev ogsaa dens Dødsdom fældet et Par Aar tidligere, end den ellers skulde ha vandret til de evige Jagtmarker.

Det blev min gode Ven Johan Dilt, der fik det Opdrag at avslutte «Hei»s bevægede Liv, og han fortalte mig senere, at den gamle kloke Hund saa paa ham saa forunderlig taknemmelig, da han rettet det dødbringende Bøsseløp mot dens graanende Hode.

Ja, den Hund kunde være klok nok til at forstaa, at under visse Omstændigheter er Døden en Vinding.

Nu er der grodd Græs over «Hei»s Grav. Unge Hunders ivrige, naive Glæfs fylder Unnsettliene; men naar jeg staar paa Post deroppe i Skogensomheten, kan jeg ikke andet end bli i Perlehumør, naar jeg tænker paa den gamle, intelligente Kavaler, som ikke lot sig kue hele sit Liv av nogen eneste Ting i hele Verdens Rike.

GAMMEL-HAAKKAAS FORTÆLLINGER

Gammel-Haakkaas Fortællinger.

Mærkelig-Anders, Finngutten og jeg sat paa en diger Furukubbe i Solskinnet utenfor Sølenbua og røkte paa hver vor Snadde, da «Lord» med ett farer op og gir et Glæfs. Blir staaende og stirre opover mot Skogen og gi det ene dæmpede Glæfs efter det andre, mens den halvt reiser Bust.

«Naa kjem 'n Gammel-Haakkaa,» sier Finngutten.

Støtet av en Stok mot Stenene hørtes oppe i Veien, og frem fra Svingen kom der en Gubbe dragende med Skræppe paa Ryg, Fiskestang over Akslen og en diger Piggstav i Haanden.

Han kom gaaende fort, noget bøiet til den ene Side og gik bent paa Bua.

«Lord» gjorde en stor Ring og gik knurrende omkring og bak ham.

«Kunde skjønne, det maatte væra naae Ofyse, som kom, sia Hunden var saa vond,» sier Finngutten smilende.

Gammel-Haakkaa hugg Staven i Sandet, stanset og blev staaende og se paa os fra den ene til den andre under de sortsmuskede, buskede Bryn, hvor et Par dypblaa, kvasse Øine lyste frem.

«Er det Fæhund Du?» spør han mig. De løse, tobakssausede Mundviker dirrer som i et halvt tilbakeholdt Smil.

Finngutten ler. «Du Haakkaa, Du Haakkaa,» sier han.

«Aanei, Dø trøng fuill ingen Hund tel aa passe Dø,

Dø,» sier Haakkaa lunt, han blir staaende og se paa Fiskestængene.

«Dø er Fiskerer?» føier han til.

«Aa ja, vi farer med det,» sier jeg.

Gammel-Haakkaa slænger av sig Skræppen og sætter sig uten videre paa Kubben ved Siden av.

«Fjela leter paa, mar en bir gammal,» sier han undskyldende.

Mærkelig-Anders, som hele Tiden har staat stilfærdig støttet op mot Buvæggen og røkt sin Pipe, kommer nu langsomt borttil.

«Aa gammal er Du naa da Haakkaa?» spør han og slaar sig ned ved Siden.

Gammel-Haakkaa ser fort bort paa mig; saa stirrer han længe bent ut i Luften.

«Aa je vart naa konfermert det Aare', vi fekk Friheta, saa kan Du sjøl rekne etter,» sa han.

«Hoi!» sa Finngutten. «Det veks snart Maassaa paa dei da Gut.»

Gammel-Haakkaa værdiger ham ikke Svar. Han ser bare bort paa mig, alvorlig.

«Je er fødd akkurat Aare' 1800 je. Det er sikkert det,» sier han langsomt og stilfærdig.

Jeg stirrer forbauset paa ham. Den gamle, seige, bredskuldrede Fjeldkragg med det brunbitte, foldede Ansigt og det mørke, tavsede Haar, hvor bare en og anden graa Tist stakk frem sparsomt mellem den stærke, sorte Farve.

«Og saa gaar Du endda alene her i Fjeldene,» spør jeg.

Gammel-Haakkaa spytter likegyldig og stryker med Haandbaken over den rynkede Mund.

«Aa ja. Gaa er naa det, en sidst glømmer,» svarer han.

«Hain kuter nok au hain, om det trøngs,» lægger Finngutten ind.

«Her ifjol var 'n paa Fugllek oppi Haarrennlien Gut,» føier Mærkelig-Anders til.

m a r: naar. — **k u t e r**: springer.

Gammel-Haakkaa sitter og smiler med de brede, haarede Hænder i Kors over det ene Knæ.

«Aa je er itte rar att naa,» sier han.

«Aa, Du er vel ikke daarligere, end at Du tar en Dram?» spør jeg, reiser mig og gaar ind i Bua.

«Aa haa — nei Du ska' itte spandere,» sier Haakkaa efter mig.

Jeg kom ut igjen straks med mit gamle Sølvbæger fyldt.

Gammel-Haakkaa reiste sig.

«Du skulde itte vøl detta,» sier han. Tar saa stilt imot, tar Bussen ut og drikker til Bunds i ett Drag. Saa gjør han en stor Kremt og rækker mig Bægeret.

«Takk — ta var gilde Saker det,» sier han.

«Det er da Kræfter ti dei ennaa,» sier Finngutten. «Du aarker aa snu Koppen.»

«Aa je skulde fuill snu dei au, var det om det,» svarer Gammel-Haakkaa og drar paa Smilen.

Finngutten blinker bort paa mig.

«Ja, Du har nok itte vørré go' aa kaammaa ut før Du,» sier han.

Gammel-Haakkaa reiser sig og rusler frem mot Budøren.

«Har Dø faat naae Fisk da?» spør han.

«Aa, stor er 'n naa itte,» sier Mærkelig-Anders; «men det er fin Fisk lel,» sier han og drar Butten frem.

Gammel-Haakkaa blir staaende en Stund og stirre. Saa snur han sig langsomt.

«Hain bir minder Fisken heroppi Sjøem au naa,» sier han langsomt og likegyldig.

Finngutten skotter bortpaa mig.

«Ja, Du har faat 'n større Du,» sier han.

Gammel-Haakkaa stanser og ser ham bent ind i Øinene.

«Hoi Gut!» sier han. Saa rusler han langsomt hen til Tyrikubben og sætter sig.

Jeg spurte ham ut om Fisket i gamle Dager baade i

vøl (tyk l): bryde sig om.

Sølensjøen og Istern og Fæmund. Og før vi visste Ordet av, sat vi midt oppe i Fortællinger om Fiskeri og Jagt, og Gammel-Haakkaa fortalte med Troværdigheten lysende ut av det stærke Ansigt om alle sine Bedrifter over disse herlige Fjeld, fra den Tid, da Renflokkene drog i hundredevis av Dyr mellem Graahøgden og Sølenfjeld, og da Ørret og Gjedde stod digre som Nedfaldstømmer fremved Sjøtorven i Sølensjøen, saa en maatte ta dem op av Nettene med Baadshaker og Rep.

«Jo, sir Du,» sa 'n Gammel-Haakkaa — «det var endda det Aare' hain Kaljohan vart krønt i Trondhjem. Je og 'n Røknut laag ti Nystubuen nedmed her og skulde ta Røa om Høsten. Saa var det en Maarraa, vi skulde tel aa ta op att her sø-med Oddøm, Du vet. Ret som vi kjem bortaat Netta, faar vi sjaa en diger Tømmerstok ligge i Vatna, der Netta var. Den Stokken hadde vi ailler set før, og vi spekkelerte svært paa, aasdan detta kunne ha sei. 'n Røknut tar den ene Aara og stik bortpaa; men da kan Du tru! Stokken vart borte som en Blink Gut, og naar vi tok op att Nette Gut, saa var det reve tvært av.

«Ja anti er det Fisk hel Trollskap ta,» sa 'n Røknut aat mei. Om Kvelden da, saa tok vi en diger Støkrok, slik som døm bruker aat Gjedden. Paa 'na Kroken sætte vi en diger Frosk, og saa dro vi aat Oddøm med 'sa Greiøm.

Aa jo, om Maarraaen hadde vi Fisk, som gjorde Vei. Var'n itte saa diger Gut som en Vædde øver Ryggen, og vi hell paa like tel Auft, før vi fekk op'n og endda maatta 'n Røknut aat Vatna og sætte sei tværs øver Ryggen paa'm, mar je slo ihæl'n med i Øks.

Den Karen vov i doil Vau Gut, og det var saa myy Kjøt paa'm, saa je itte behøvde aa slagte naae Naut den Høsten.»

«Det var da mærkelig tel Fisk,» sa Mærkelig-Anders.

Auft: Eftermiddagsmaaltidet. — vov i doil Vau: veide en drøi Vaag.

Men Finngutten lo, saa hans Øine randt, og stirret hele Tiden paa mig.

Gammel-Haakkaa drog ikke paa Smilen engang.

«Ja, Dø synes fuill, det er rart detta Dø; men det var ainslessen ailt den Gaangen hel naa.»

«Aa Du var fuill den saammaa Du væ Haakkaa,» sier Finngutten. Saa rister han paa Hodet og smiler.

Gammel-Haakkaa ser langt paa ham.

«Gakk hematt etter Vetta dine,» sier han likegyldig.

Jeg spurte ham, om han kjendte til den digre Gjedden, som skulde været fisket i Fæmunden av en Engelskmand her ene Aaret.

«Aa det kunde fuill hænne det — for det var naa mei, som var med og rodde aat'm,» svarer Haakkaa og tar sig en ny Buss.

«Det var endda her saammaa Aare', som den store Lemænfloa var. Den Engelstmannen hadde laagge der bortmed Galten hele Saammaaren og ingen Fisk faat; men saa kom je bortøver i Agusti Maane, og saa sa'n Per Galten aat mei:

«Du faar sjaa aat og faa ti naae Fisk aat'm Davis Du — Davis kailte døm'n —, før Du er naa kjendt i Vatna Du da,» sa'n. Je mente naa paa det, at je hadde itte vørre stort i Vatna; men Slutten paa det vart naa det, je vart med'm. Jo, saa dro vi i Vei da, hain Davis og je. Itte skjønte je Engelst og itte han Norst, saa det gik naa jussøm lite abekle detta; men vi fekk da Baaten ut, og je tel aa ro aat'm.

Fôr'n da og fekle med nåa lite Gørsill, som'n sætte paa Kroken og dro etter Baatøm.

«Aa er det Du fær med,» sa je.

«Ei fisk!» sa'e hain og sau støggt paa mei.

«Det er før daarlin Greie detta,» sa je.

«Well,» sa han.

«Nei» sa je — «det er itte væl det,» sa je.

«Yu fisk,» sa han og ga mei Staanga.

Je tok taa 'na Gørsilla og sætte paa en diger Frosk. «Naa kan Du prøve,» sa je.

a b e k l e: vrangt.

«Vi hadde itte rodd lang Biten unna Husøm, saa røk det paa en diger Brane, tok Snora og hele Greia og dro tel Sjøs.

«Sau Du 'na Du?» sa je aat'm Davis.

«God dæm!» sa han.

Ja, saa maatte vi ro hematt da etter nye Greier. Men den Gaangen tok'n i Snor, som førslo, og Kroker mest som Langfingeren min, mar'n staar krokete.

«Yu fisk,» sa'n att, mar vi kom uti Baaten.

Je tel aa sætte paa att en diger Frosk, og saa dro det i Vei att.

Naa vet Du det, at opmed Galten er det i lita Vik med Størgras strast aava Husa.

Na Vika rodde je væl inni; før det brukte aa staa diger Gjedde der i gammal Ti'.

Aa jau, san! Ret som vi kom aat Viken, røk det paa en diger Fisk, og itte var det længe, før han tok hele Snora.

«Bære holl ti Gut,» ropte je aat 'm Davis.

Og han hell ti; før hain visste, hain hadde stærke Greier.

Aa saa Gut — hm! — saa dro Gjedda sø-øver aat Galten og Baaten med, bære saa Skomme' sto om Forstamnen paa 'm.

Og 'n Davis hell ti og lo, og je la op Aaren og tændte paa Pipa mi; før je syntes, det kunde væra snodi aa faa fri Skjuds sø-øver.

Ret som vi sigle paa den Maaten, møtte vi 'n Pær Galten og Kjærringa hass, som kom roenes.

«Men kjære, aa er det Dø gjør da Kærer,» ropte 'n Pær.

«Pløier med Oksøm dine,» sa je.

Og 'n Davis sat bære og hell ti saa Svetten rann; men lo gjore 'n lel.

«Ja Farvel da,» sa je aat'm Pær.

«Farvel og hels heme,» sa'n Pær.

Naar vi væl var komne paa Grunna ned med Galten, var det slut med Kjøringa.

Og naar vi skulde tel aa sjaa etter, sto Gjedda der som en diger Tømmerstok i Vatna.

«Sir Du 'na,» sa je aat'm Davis.

Han Davis bøide sei utøver Baatkanten og sau ne-i Vatne han au.

«Krokodil!» sa'n.

«Nei lel væ,» sa je.

Men aillt hain slet og dro, saa fekk'n a itte taa Flekkøm.

Naa var det saa væl, at den Baaten vi hadde, var Fløtarbaat, saa det fanns en diger Baadshaka. Den tok je.

«Naa ska' vi jøstre,» sa je.

«Well,» sa'n Davis.

«Ja naa er det vel naa,» sa je.

Je tel med Hakaøm, sir Du, og mar je naadde neaat, kjørde je tel, aillt je aarke.

Jo da skulde Du sjaa paa Spell. Gjedda flau ende tur Vatna og tel aa blaske, saa Spruten sto. Og Vatna vart rødt taa Blo hele Sjøen utøver.

Hain Davis vart rent blek der'n sat; men hell ti gjor'n.

Jo, ret som det var, vart Gjedda spakere. Vi sau ti kvite Buken paa'n, og saa gik vi tur Baatøm og i Land.

Der dro 'n Davis op a, og je haagg Hakaen ti a som ti en annen Tømmerstok. Men fy, aa lang a var Gut. Itte gik det an aa bæra a; vi maatte op etter Gampen paa Galten og en gammal Tømmerslae. Slik fekk vi op a.

Men Hue taa'n slo'n op paa Staldvæggen bortmed Galten, hain Davissen. Og der sit det naa au. Det var som it Elgshue saa digert; men det er vørte lite minder naa taa Sol og Tørk.»

«End Skrotten da,» spurte jeg.

«Jo hain Davis forærde mei baade en blaa en og Skrotten attpaa. Skinde' var saa segt, saa je maatte flaa det taa, og Kjøtte' var saa hardt, saa je maatte koke det i tri Daer, før Grisen kunne faa Høl paa det.

jøstre: lystre.

Sjølve Skindet garve je, og stærkere Skindbokser har je ailler hat. Men Ryebena brukte je te Jønnstaur i mange Aar.»

Her lo Gammel-Haakkaa og tok med skjælvende Haand imot Kaffekoppen, som Finngutten rakte ham. Og i nogen Tid var der stilt i Solskinnet utenfor Sølenbua.

Svale Glufs fra Sjøen kom av og til drivende. Det glitret i dirrende Solflom langt borte. Fluer surret i Solvæggen; Træthet begyndte saa smaat at falde.

Jeg foreslog, at vi skulde ta os en liten Middagshvil inde i Bua, og det blev med Glæde modtat av samtlige. Finngutten og Mærkelig-Anders sov snart paa venstre Langbænk, Gammel-Haakkaa og jeg paa høire, og «Lord» laa doven utenfor den aapne Budør, halvt i Søvn, halvt paa Vakt.

Klokken blev over fire, før vi fik Maten i os og kom i Vei i Baaten. Gammel-Haakkaa skulde ogsaa slaa Følge; for han var «aukjendt» i Trakten og visste, hvor Storfisken brukte at holde sig. Saa maatte da «Lord» bli igjen i Land for Pladsens Skyld, og det var med et saart, slukøret Uttryk, den paa min Befaling krøp under Bubænken.

Saa lukket jeg Døren til.

* * *

Finnguttens taktfaste Aareslag hørtes jevnt i Eftermiddagsstilheten. Fugl taug; Fly drev dirrende paa det speilblanke Vand; Lugt av Kvae kom drivende, hvor Solsteken stod stærkest; Myrlugt vederkvæget, hvor Skygge faldt.

Gammel-Haakkaa sat i Forstavnen med halvlukkede Øine; han hadde ingen Tro paa Fisket før i Solnedgangen; Mærkelig-Anders sat og plystret; men jeg holdt mekanisk Slukstangens Snor mellem Pekefinger og Langfinger, som jeg altid var vant, mens Tankerne fôr viden om.

Med ett er Gammel-Haakkaa vaaken og ser ut over

mot vestre Bred med skarpe Øine under de buskede Bryn.

«Sau Du ta?» sa han.

Vi hadde intet set og stirret nu i den Retning, han pekte.

Vandet var speilblankt. Vi saa intet. Jo, nu drog der sig sagte gjennem Vandskorpen en sort Fure som efter en Fisks Rygfinne — vi hørte et Blask, og saa var det igjen stille, med store baarende Ringer.

«Der er Storkara paa Færd,» sier Gammel-Haakkaa.

Jeg drog Snøret ind — vi blev liggende stille for at se.

«Dø faar saa ittnaa lel,» sier Haakkaa. «Sjaa ta!» Han peker igjen.

Atter gaar der Striper igjennem Vandet, flere ved Siden av hverandre. En sort Rygfinne kommer tydelig op og blir borte. Et dovent Slag av en bred Spol og alt er atter borte.

«Det er nok taa'm,» sier Finngutten.

«Nei saa mærkelig har je ailler set,» sier Mærkelig-Anders.

Men i store, seilende Ringer staar en vældig Fiskeørn over Sjøen. Jeg ser dens brune Skrott mot den sollyse Himmel.

«Ser Du den Du, Gammel-Haakkaa,» sier jeg og peker.

Gammel-Haakkaa skygger med Haanden og stirrer.

«Ja, 'na vet nok, aa 'n ska' finne døm etter, hain.»

Vi stirrer alle fire i dyp Taushet efter den vældige Fugl, som nu kommer langsomt nærmere. Med ett blir den staaende og stiller med hurtige, jevne Slag paa samme Plet. Det er bent over der, hvor Storfisken baarer. Saa sænker den sig hurtig ned, men stiller igjen lavere.

Saa med ett skyter den som en sortnende Stripe med et voldsomt Blask i Sjøen og forsvinder. Kommer imidlertid straks op, spreder de brede Vinger og vil lette.

Men der er noget, som holder igjen dernede i Dy-

aa etter: hvorhenne.

pet. Med voldsomme Slag av de stærke Vinger seiler Ørnen bortover snart hit, snart dit i Vandskorpen. Endelig faar den fuldt Vingeslag og letter tungt med en stor sprællende, mørk Fisk i Kløene.

Saa styrer den paa Skraa indover Stranden og slaar sig straks ned.

«Ta var jaddon sidst paa det Gut,» roper Finngutten.

«Skynd dig Gut,» sier Gammel-Haakkaa og peker bortover.

Finngutten hugger Tak i Aarerne og ror, saa Skummet staar for Stævnen.

Da vi støtte mot Stranden, lettet Ørnen paany med Fisken i Kløene. Men saa satte Finngutten i et skjærende Skrik. Fuglen skvatt til, slapp Taket, og Fisken tumler gjennem Luften like ned i Stranden.

Men stilt og bredt seiler Ørnen videre, som om ingenting var, for at søke nyt Bytte paa et fredeligere Sted.

Mærkelig-Anders sprang efter Fisken. Det var en vakker Ørret paa en ni—ti Mærker. Hodet var flænget efter et voldsomt Hugg, og i Ryggen var der store Mærker efter Ørnens Klør. Fisken var stendød.

Gammel-Haakkaa snudde sig likegyldig, da han fik se den.

«Hain fekk en taa di smaa,» sa han.

Saa rodde vi videre i al Stilhet sydover langs Landet.

Paa Fisketur.

Klokken var fire om Morgenen. Fra Ljoren paa Sølenbua steg en fin, blaanende Røk op. Luften var overskyet, men stille, graa i Vest og med en svak, rødmende Tone over Østfjeldene.

Paa venstre Langbænk i Sølenbua laa jeg og sov. Hørte gjennem Søvnen de forsigtige Skridt av Finngutten, som spikket Kokvarme og satte Kaffekjelen paa, fornam likesom fjernt den snorkende Lyd av Mærkelig-Anders, der sov, saa det duret.

Med ett er jeg vaaken, idet en halvvaat Lab skraper

over min Haand og en myk Hundetunge slikker mine Fingre. Det er «Lord», som synes, det nu kan være paatide at komme sig overende efter de mange stille Timers Søvn.

Jeg reiser mig halvt op paa Albuen og stirrer paa Finngutten.

«Hvormange er Klokken, Erik?» spør jeg søvndrukken.

«Aa, ho er fuill fire — Sola rinn snart,» svarer Finngutten, han helder Kaffe paa Kjelen.

Mærkelig-Anders's Snorken bryter tvert av. Han snur sig paa Bænken og er med ett lys vaaken, men blir liggende stille og stirre ind i Ilden.

«Det var svare tel Sømn,» sier han saa med sit grove, morgenrustne Maal.

«Lord» gaar viftende og snusende bort til ham.

Han kjærtegner Hunden, reiser sig stilt og strækker sin lange, magre Krop, saa det knaker. Tar saa Trøien paa og gaar ut.

Den duftende Em av Kaffekjelen fylder Bua. Mat kommer frem, og vi morgner os snart ved den rødflammende, lune Varme.

Mærkelig-Anders har været nede ved Baaten og øst den for Vand. Nu kommer han ind, frisk av Morgenkjøligheten.

«Det tær paa aa blaase lite,» sier han. «Saa idau bir det nok Storfiske,» føier han smilende til.

Inden et Kvarter sitter vi i Baaten med Stænger og Redskaper i bedste Orden: Finngutten nynner en ensformig Strofe av en gammel Fjeldsang, og Mærkelig-Anders ror med lange, stille, faste Tak.

Solen gyldet de mørke Skyer i Øst. Det blaaste saa vidt, at den sorte Sjø krusedes. I Viker og Bugter laa Andeflokker, som svømte unda og dukket, eftersom Baaten drog frem. Langt ute i Syd drog en stor Fugl i hurtig Svøm, langhalset og aarvaaken. Det var en Lom, som tok sin Morgenfrokost.

Finngutten tok efter Riflen.

«Nei skyt ikke! Det er bare spildt Krudt,» roper jeg.

«Tru det Du,» sier han smilende, men lægger dog Riflen fra sig.

«Det er Fisken vi skal ta idag,» sier jeg, jeg gir Slukstangen længere Snøre og sætter mig makelig tilrette i Baaten.

«Her sømed Odden fekk je og 'n Gammel-Haakkaa en ustyggelig diger Aure paa Gaan Gut her ene Aare',» sier Mærkelig-Anders, han reiser sig og leverer Finngutten Aarerne.

«Je trur, hain var mest Pundet,» føier han til.

«Hain ølae mest hele Nette' hass Haakkaa.»

«Ja, det pla staa diger Fisk her sømed Lanne',» svarer Finngutten, han ror og skotter rundt sig til alle Sider.

«Ja kjem det paa en sliken en, saa hell fuill itte Reskapen din hell da Jakob,» sier Mærkelig-Anders.

«Aa faar jeg saa stor Fisk, som Redskapen holder, saa skal jeg ikke klage,» svarer jeg likegyldig og gir endnu mere Snøre ut.

Det gaar nu med jevn Fart for passe Vind forbi Odden. Vi sitter alle tause og i ikke saa liten Spænding; for her skulde det være Von for Bit.

Men over Odden glir vi uten Spor av Napp.

En Fiskeørn, som har sittet i en Tørfuru ved Stranden, letter og seiler stille sydover.

Lommen gir et Skrik der langt ute.

«Snu,» kommanderer jeg — jeg har Lyst til at prøve Odden en Gang til.

Finngutten snur med en djærv Vending, gjør en bred Sving utover Sjøen og ror igjen forbi Odden.

Med ett gjør det et voldsomt Rykk i Stangen og Snellen gaar ut med et Hvin. Jeg napper hurtig Fingeren til mig som brændt.

«Stopp!» skriker jeg. — Snellen gaar atter med et surrende Hvin mindst tyve Meter ut.

Finngutten hamler av al Magt — Mærkelig-Anders reiser sig i Baaten.

«Hoi! Na er diger!» sier Finngutten, han stirrer paa

pla: pleier.

Stangen, der nu staar som en staalspændt Bue med Spidsen ikke mer end en Meter fra Vandskorpen.

«Jamen er det en diger Rusk,» sier jeg, jeg vinder paa Snøret av alle Kræfter; for nu søker Fisken Dypet og kommer nærmere Baaten.

Kommen saa nogenlunde nær gaar den ende ned og blir staaende urørlig.

«Naa har Du faat Kjørehest aat Reskapøm dine,» sier Finngutten, han sitter gløgg og færdig ved Aarerne.

«Ta var mærkelig,» sier Mærkelig-Anders, han staar med Kjeksen færdig til at hugge ind.

Jeg satte Spænd paa Stangen, saameget jeg med Sikkerhet antok, at Snoren taalte; men den stod urørlig.

Jeg var nogenlunde sikker paa mine Redskaper; for jeg hadde splinterny Silkesnor og Staaltraadfortom; det eneste kunde være selve Sluken; for det var en Celluloidsluk av tre Tommers Længde med forholdsvis smaa, men kraftige Kroker.

«Du ska' sjaa, det har sæt sei fast,» sier Mærkelig-Anders.

«Her er jo bare Stenbunden,» svarer jeg.

«Ska' je ro unda,» spør Finngutten.

«Nei! Lad den bare staa — jeg tænker den snart blir kjed av Leken,» svarer jeg og sætter mere Magt paa Stangen.

«Vi har Dagen før øss,» sier Finngutten, han tar sig en Buss.

Nu siger Fisken langsomt unda Baaden og opover. Den har faat nok av Arbeidet med at holde sig paa Bunden.

Jeg tar forsigtig Snøre ind. Nu er den ikke mer end et Par Favner under Vandskorpen; men endnu ser vi intet i det mørke, krusede Vand.

Jo, endelig gaar den op en ti—tolv Alen fra Baaten. En sort Rygfinne viser sig og længer hen en bred Spol, dovent og stort.

«Hoi!» roper Finngutten og Mærkelig-Anders paa en Gang.

Da med ett gir den vældige Fisk et bredt Slag med Spolen og sætter til Bunds og ut, saa det hviner i Snellen, og mindst femti Meter Snøre tages.

«Ta gaar ailler væl,» sier Finngutten.

«Bare bi,» svarer jeg ivrig.

Fisken begynder at gaa, urolig i store Ringer med det lange Snøre, men høiere oppe i Vandet end før. Jeg sætter hele Tiden god Magt paa Stangen og vinder forsigtig Favn paa Favn ind, saasnart Leilighet gives.

Anden Gang gaar den, men i stor Avstand fra Baaten, op, slaar Vandet voldsomt til Skum og stikker atter til Bunds.

«Jassaa Gutten min,» sier jeg mellem Tænderne, jeg strammer Snøret og sætter atter Stangen i Spænd.

Efter et Par Minutters Stilhet kommer den villig op og er nu ret under Baaten. Gaar snart paa den ene Siden av Stavnen og snart paa den andre og volder mig meget Bryderi. Mærkelig-Anders staar færdig med Kjeksen, dirrende i Knærne. Finngutten sitter still ved Aarerne og stirrer paa Snoren.

«Pas paa nu Anders,» roper jeg med ett; ti der kommer den op like ved Baaten.

Mærkelig-Anders styrter til, saa Baaten vipper, og hugger efter Fisken, men hugger feil. Med et voldsomt Ryk og Blask gaar den atter tilbake i Dypet, saa det snurrer i mine Fingrer.

«Dyredø Gut,» roper Finngutten.

«Hoi, hain var stor!» sier Mærkelig-Anders.

«Ta Kjeksen Du Erik,» sier jeg til Finngutten, jeg vinder atter Snøre op, Tomme for Tomme, forsigtig.

Mærkelig-Anders leverer forlegen Kjeksen. Finngutten ser paa mig og kommer sig stilt fremtil. Saa sitter han med Kjeksen ute paa Baatrælingen og venter.

Under stadig Smaaprat med Fisken og stadig Vinden paa Snellen faar jeg den endelig atter op. Den kommer, jevnt og dovent ikke mer end et Par Alen fra Baaten.

«Forsigtig naa! Forsigtig!» hvisker jeg. Dens brede

Hode dubber op og saa hele Kroppen som en sortnende Tyngde i Vandskorpen.

Finngutten bøier sig utover og rækker Kjeksen frem, indunder — det er for langt.

Med al min Magt strammer jeg Stangen. Den staar som en rund Bue i høieste Spænding.

Finngutten rækker atter Kjeksen frem ind under Buken og naar — næsten. Da gjør Fisken et Slag med Spolen, saa Skummet staar, og vil atter til Bunds.

Nei nu faar det briste eller bære. «Hugg Gut,» roper jeg og holder igjen av al min Magt.

Finngutten hugger til. Jeg hører et mat Knepp, idet Kjeksen slaar gjennem det seige Skind — saa vælter den vældige Fisk ind i Baaten og blir liggende paa Bunden med voldsomme Slag og tunge Kast.

«Hurra,» lød det med én Gang fra tre jublende Struper. Finngutten stod og smilte og stirret paa Fisken; Mærkelig-Anders hoppet op og ned og slog sig paa Knærne. Jeg stod med et halvt Smil og holdt Stangen høit med den ene Haand, forat Fisken ikke skulde ødelægge Sluken, naar den slog med Hodet mot Baaten.

Det var en Ørret paa en femten, seksten Mærker, vi hadde faat, mørk, med violet Skjær og sorte og røde Prikker.

Finngutten la sig straks over den med begge Knær, fik Kniven frem og satte den ind i Nakken til halvt op paa Bladet. Der gik en mægtig Dirren gjennem den store Fisk; saa var den død.

Av Slukens ni Kroker var de tre knækket og sat fast langt nede i Svælget. De andre seks holdt Tak, tre utenom og tre inde i selve Gapet. Men Fortommen hadde gnaget selve Slukens Celluloid tvert over, saa det hang i Stumper og Fliser.

Derved var der da intet at gjøre. Heldigvis hadde jeg nok av Sluk og satte nu en større, en Silkefantom paa omtrent fire Tommer og med vældige Kroker, paa Snoren.

«Lord», der hele Tiden hadde iagttat Optrinnet med en viss Forsigtighet, kom nu varsomt frem til mig, lug-

tet paa Fisken og vendte saa likegyldig tilbake til sin Plads i Forstavnen.

«Hain likte itte ta,» sier Finngutten.

Vi ror videre.

* * *

Langs den stenede, halvdype Ørretgrund gaar Fisket i det ypperlige Fiskeveir med Liv og Lyst utover Morgenen. Ørretter paa 4—6 Mærker slaar alt i ett paa og ekspederes uten større Ceremonier ind i Baaten. Men noget stort Napp har vi ikke kjendt siden hin første Time ved Odden.

«Søpaa her har vi i lita Vik,» sier Mærkelig-Anders. «Der pla det staa stor Fisk; men det sløng i og ainna Gjedde iblandt,» føier han til.

«Nei paa den vil jeg ikke spendere Redskapen min,» sier jeg.

Her spyttet Finngutten i Næverne og tok bedre Tak med Føttene, for nu kom vi ind i den dype Vik, Mærkelig-Anders hadde talt om.

Knapt vi har gjort den første store Sving, slaar en Fisk paa med et vældigt Napp og tar halve Snoren ut i et Tak.

«Naa er det en taa Kultøm atte,» sier Finngutten, han stanser med Roningen.

«Bare det ikke er Gjedde,» mumler jeg, litt utilfreds; for jeg synes Fisken gaar saa voldsomt og ujevnt paa Snoren.

Det var ikke Gjedde. Efter omtrent tyve Minutters anspændt Arbeide, der fik Svetten til at perle i store Draaper nedover mit Ansigt, kom den endelig første Gang op.

«Hoi! Ta er nok Bror aat Brokøm det!» roper Finngutten.

Det var en diger Svartørret, antagelig henimot Bismerpundet.

Men hvordan jeg snudde mig og hvordan jeg vendte

mig, saa kunde jeg ikke faa den ind til Baaten. Altid gik den paa Dypet, saasnart vi gjorde Mine til at faa Kjeksen frem.

«Vi lyt gaa i Land,» mener Mærkelig-Anders. Og jeg, som har været ute for slike Karer før, deler hans Opfatning.

Det blev da besluttet, at vi skulde sætte Baaten iland; saa skulde jeg gaa ut og Finngutten holde sig i Bakstavnen paa Baaten godt skjult, mens jeg søkte at lirke Fisken saa nær, at han kunde sætte Kjeksen i den med et raskt Hugg.

Jo endelig begyndte den at gaa i Vandskorpen, og efter meget Stræv fik jeg lurt den ind til Baaten.

Finngutten sprat op som en Raket og hugg Kjeksen i, og med et voldsomt Nap, der næsten bøide den stærke Krok, slængte han Fisken ind i Baaten. Da vi senere saa efter, hadde han revet Buken næsten tvers over.

Klokken var nu blit elleve, og Sulten begyndte at indfinde sig. Solen stak mellem Skyene, og vi drog os derfor langsomt hjemover, idet jeg hele Tiden prøvde Fluene, men uten større Held. Et Par Smaafisk paa en to-tre Mærker slog paa og kom i Hoven; det var det hele.

«Nei se Lommen!» ropte med ett Mærkelig-Anders. Der seilte den i ikke mer end et Par Hundred Alens Avstand, saa sig vaktsomt tilbake og svømte videre.

«Nei hold naa!» roper Finngutten, slipper Aarerne og hugger Tak i Riflen.

Før jeg vet Ordet av, dundret Skuddet mellem Aasene. Kuglen vander med et Blask like ved Fuglen, som letter besværlig og efterhaanden arbeider sig op, indtil den i store Ringer stiger og stiger rundt Sjøen. Finngutten lader igjen.

«Hain kjem att,» sier han.

Vi stirrer alle efter Fuglen, som nu har naadd en svimlende Høide.

«Hels heme,» roper Mærkelig-Anders og sætter sig likegyldig til Aarerne.

Men med det samme ser jeg, at Fuglen synker og likesom lar sig falde.

«Den er truffen,» roper jeg.

Bent imot os som en Sten fra stor Høide kommer Lommen susende. Der høres en Lyd som av stærk Torden — en bred, mørk Stripe slaar gjennem Luften, et Skrik som av et Barn i Nød, og Fuglen tumler flaksende ind over Strandbredden med en stor Jagtfalk paa Ryggen.

Vi blir staaende ubevægelige og stirre paa dette vilde, mægtige Dødens Skuespil. Lommen hugger med sit hvasse Neb efter Falken, der gir Slag paa Slag med de kraftige Vinger. Lommen vrir sig under de brede Klør, som ikke slipper Taket. Saa faar den et kraftigt Hugg i Halsen og blir liggende.

Jagtfalken ser sig om skarpt og faar Øie paa Baaten. Saa breder den de mægtige Vinger og letter tungt med Lommen slæpende langs Marken.

Da smald det anden Gang for Finngutten, og Fuglen tumlet flaksende til Jords.

«Det var godt gjort,» bryter jeg uvilkaarlig ut. Saa ror vi iland for at hente vort sjeldne Bytte.

Da vi kom borttil, var Jagtfalken stendød. Finngutten's Kule hadde skutt den øvre Del av Hodeskaalen bort. Men den seiglivete Lom vred sig endnu i Dødstrækningerne. Dens Hals var revet omtrent tvert av. Falkens Klør sat dypt i dens Ryg, og Brystet var oprispet paa flere Steder.

«Det var mærkelig tel Kar det da, Du,» sier Mærkelig-Anders, han staar og stirrer paa Falken.

Og det var da i Grunden ogsaa et sjeldent Tilfælde, den eneste Gang i mit Liv, jeg har set Fjeldets Konge gjøre Jagt paa Lom.

Med Fiskebutten fuld og de to store Fugler i Forstavnen, hvor «Lord» forsigtig vogtet dem, drog vi hjemover. Da vi veiet vort Utbytte fra Morgenfisket, viste det sig at vi hadde henved to Voger Fisk. Det var tolv større og mindre Ørreter.

Lommen flaadde Finngutten for at lave sig Jagttaske

av Skindet; men Falken slog vi op paa Buvæggen, efterat Mærkelig-Anders først hadde hugget høire Klo av.

Og da Frokosten vel var fortæret og vi sat der ved Kaffeen og med de dampende Snadder i det varme Solskin, som stak og glødet mellem Drivskyene, følte vi os som seirende Konger, Herskere i Viddens tause Rike. Sølen laa tung og mørk, lysere ved Foten og med Bjerkeskog rundt de flaa Vidder; Gloføken dirret i violet Lys, og Sjøen straalet som et stort, ungt, mørktfrynset Øie.

«Du Erik; nu maa Du fortælle Eventyr,» sa jeg, da Finngutten satte sig paa Stenen like ved Siden.

«Nei, naa lyt Du vente tel imaarraa; saa kjem 'n Gammel-Haakkaa hitøver att; hain har nok taa det Slaget hain,» svarte Finngutten, han damper, saa den stærke Skraatobak slaar sig like i Øinene.

Rensdyrjagten paa Misterfløiet.

Det blev langt paa Kveld næste Dag, før vi drog hjemover til Sølensjøbua fra Fisket med Gammel-Haakkaa som Kjendtmand. Ørret paa Ørret hugg Sluken i den svale Kveldsstund, mens Solen kastet sine lange, gyldne Streif over Sølenskaret i Vest og Gloføkens kupplede Koller i Øst, og en lind Søndenvind kruset det bløte, sorte Vand.

Og ikke var det Smaafisk de, som hugg sig paa. Ørret paa ti til tolv Mærker, som tok Snellen, saa det dirret, av og til en Kar paa seksten eller atten, av og til som en Overraskelse en paa to eller tre Mærker. Og hvergang det hugg, lyste det op i Gammel-Haakkaas stærke Ansigt, og de mørke Øine stirret paa den veke, fine Stang, som i Forundring over, at noget saa spædt kunde holde.

Klokken blev otte om Kvelden, før vi naadde nord til Fiskebua; men da var ogsaa Agterrummet paa Baaten fuldt.

Mærkelig-Anders tok imot Støten, da Baaten la til;

Finngutten sat ved Aarerne; men Gammel-Haakkaa stod med Hoven, still, og stirret paa Fisken, som jeg en efter en tok op av Agterrummet og kastet paa Land.

Det var en og tyve vakre Ørretter.

«Ta var itte værst det Gut,» sier Gammel-Haakkaa med sin dype, bævrende Stemme.

«Doille Halvtynna Gut,» sier Finngutten og reiser sig.

Saa gaar vi iland.

Og mens vi andre greier med Fiskeredskaper, koker Kaffe og faar Kveldsmat frem, rensker Gammel-Haakkaa Fisken inde ved Støen, kommer bærende Gang paa Gang med Hoven fuld, salter ned i Fiskebuttene og lar alt i ett Ord falde om, at det var underligt, der kunde findes Fisk i Sølensjøen endnu, slik som de drev og huserte baade Bygdefolk og Engelskmænd; men som i gammel Tid var det nu ikke allikevel, for da kunde en ta hele Tønden paa Dagen, og det var ikke langt imellem Pundsfiskene da, maavite.

Kveldsmaten kom frem; «Lord», som var ellevild over at være fri, laa ute i Sandet og væltet sig og knurret av Velbehag; den dampende Gryte med Fisk stod paa Dørstokken i Bua for at svalne, og vi fire Fiskere sat med Hænder i Fang inde paa Langbænken og ventet.

Saa tok vi da endelig fat; de dampende Fiskestykker kom op paa Trætallerkener og Flatbrødskiver; Dram blev drukket; der blev spist længe og i Stilhet; for Dagens Arbeide og den friske Luft hadde gjort os ubændig sultne.

Ved Kaffeen og de rykende Snadder kom Tungerne igjen paa Glid; det ene Spørsmaal tok det andre, og ganske av sig selv blev det tilslut Gammel-Haakkaa, som fortalte.

Faa der oppe i Dalene hadde færdedes saa meget i Skog og Fjeld som han, og faa hadde oplevet saa meget underligt derute i Ensomheten.

Der fandtes ikke Dyr i Skogen, som ikke han hadde været i Kast med; Bjørn hadde han skutt, baade i Hi og paa Spor; Ulv hadde han fanget, baade i Saks og

doille Halvtynna: drøie Halvtønden.

i Grav; Jærv hadde han tat i Stokk og Ræv baade med Gift og i Saks; Elger saa digre, at Hodet alene var nok til en hel Kløv, og Ren — ja Ren var naa det, som han mest hadde drevet med; for vildere Dyr og friskere Jagt skulde en lete længe efter.

Ja, det var nu i den gamle Tiden det, dengang det endnu fandtes Ren paa Østerdalsfjeldene. Hoi Gut, for Hoper! Mange Hundred Dyr kunde en se baade to og tre Ganger om Dagen, baade paa Graahøgdfløiet og paa Slettfjeldet omkring Mistra; men sikrest var Du, om Du tok Veien sydover selve Misterfløiet; for der drog Hopene over, baade de, som skulde bortover i Kværninghøgda og de, som drog aat Sølenfjeld, og det var de fleste; for Sølenfjeld var naa likesom Hjem for al Ren det den Tiden.

«Hvor mange Rensdyr har Du skutt Du da Haakkaa?» spør jeg for at bringe ham paa Glid.

«Hoi Gut!» — Den gamle Mand slaar de magre, knokete Hænder pa Knærne og stirrer paa mig under de buskede, mørke Bryn, som Forundringen strammer høit i Veiret.

«Aa, det har 'n nok inga Rekning paa,» sier Finngutten.

«Halvhundred?» gjætter jeg paa.

Gammel-Haakkaa ser paa mig med et Uttryk av dyp Foragt.

«Aa det var naa ittnaa Aar, je skøt minder hell ti da,» svarte han og røkte stærkt.

«Hvormange skjøt Du ifjor da,» spurte jeg igjen. Jeg visste, Rensdyrene bare enkeltvis fandtes paa Østfjeldene dengang.

Gammel-Haakkaa blev sittende længe uten at svare. Røkte bare, saa den stærke Skraatobaksluft fyldte Rummet som Skyer, der steg og droges med Varmen ut ad Ljoren til.

«Dyra har vørte borte tur Fjeløm her naa,» svarte han endelig og stirret vemodig hen.

Og saa gav han sig til at fortælle, saftig og stærkt, som hans Art og Maate var, om de gamle Tider, da

Vinterjagterne paa Ren gik for sig her indunder Sølenfjeld og Rensdyrskytterne kom hjem med baade fem og seks Dyr i Vendingen, saa der maatte baade fire og fem Mand med Skikjælker indover Fjeldene for at fragte.

«Haasdan var det 'na Gaangen, Du træfte paa Sømmøla oppi sjølve Sølenskare', Haakkaa?» spør Finngutten, han ser gløggt bortpaa mig.

Haakkaa saa sig rundt fra den ene til den andre med et fordægtigt, uforklarligt Smil.

«Har Du ailler hørd det før?» spør han saa.

«Jo — je har nok hørd det» — Finngutten streifer mig paany med sine kloke graa Øine. «Men je har gløмt aa att Gut!»

Gammel-Haakkaa er fremme i Aaren efter et glødende Kul, som han tar med Fingrene og lægger op paa Tobakspipen, hvis raa Skraatobak gjerne vil slukne.

«Jo, sir Du,» sier han langsomt. «Det var ene Vintern — ja det er længe sia naa — je og 'n Tufsing-Torberg laag bortmed Missjøhauen etter Renøm. Det var endda de Aare' hain føre Bull kom hit og Præsten Mandall døe. Ja nok taa di — det var et ostyggeligt Snødrev hele den Vintern, og itte frøs det hell, saa Sømmøla hadde svært saa vont før aa kaammaa sei fram, og itte var det rart med Maassaa aat 'n hell kain Du førstaa.

Jo, saa var det en Dau, je og 'n Torberg dro i Vei paa Ski aat Misterfløia. Vinden sto norda, og vi trudde naa som saa, atte det skulle kaammaa nåa Sømmøl draenes tur Storsølnem og nordøver aat Mistern; før normed Hovardshøgden var det itte værst vont før Maassaa; før Nordåvinden drev Snøen taa Fjeløm der, sir Du.

Ja, ret som vi kom framaat Mistern og skulde bort paa Fløie', gjør 'n Tufsingtorberg it Skott i Være' paa Skiøm.

«Naa værer je Ren,» sa' n.

Du vet 'n Torberg hadde det med di, hain kunde være Ren hain» — Haakkaa ser bortpaa Finngutten.

en Dau: en Dag.

Mærkelig-Anders flytter sig paa Krakken. «Det var mærkeli tel Kar da Du,» sa han.

Gammel-Haakkaa saa igjen bortpaa Finngutten, fult. «Ja, sir Du, det kom sei derifraa, atte Mor hass Torberg vart beten taa en Dyrhund, saammaa Aare' hain Torberg kom tel, det,» sier han — de bævrende Mundviker er i ustanselig Bevægelse, som om han ler indvendig.

Mærkelig-Anders ser bortpaa mig med sine troskyldige blaa Øine, spørgende.

«Kain det væra sandt detta da?» sier han.

Finngutten gløtter ogsaa bortpaa mig.

«Du kain da skjønne, det er sandt, Gut,» sier han i stort Alvor. — «'n Gammel-Haakkaa lyr ailler hain — hain bære finn paa,» føier han til lavt.

Gammel-Haakkaa hadde alt begyndt med sin stærke Stemme, saa de sidste Ord ikke hørtes av andre end mig, som sat nærmest.

«Ja saa begyndte je aa stire je au nordøver aat Misterborta; men det var itte godt aa sjaa, sir Du; før Nordagauven sto bent i Syna paa mei.

«Naa kjem Hopen!» ropte 'n Torberg og spændte op Hanaen paa Børsen sine.

Det var saa vidt je fekk spændt op je au, saa kom a drivenes Gut, en ostyggelin diger Hop bent aat øss. Ja det var naa mindst fem Hundre Dyr, og det var slik Læven taa Kneppem i Føtøm paa Dyrøm, saa en vart rent ørhuen Gut.

«Skjøt naa!» skrek 'n Tufsingtorberg aat mei. Og saa skøt vi midt i Hopen baae to. Men Du store Under Gut, aa det vart før it Læven! Hopen snudde tvært fraa Skotta Gut og dro aat Sølnem, bære saa Snøspruten sto kring øss. Vi vart staaenes aa stire, saa vi itte sau det Dust etter der vi skøt, og itte visste je Or'e' taa, før det kom i Sømmøl drivenes — bent aat mei og stufte rakt framfør Føtøm paa mei. Der vart a liggenes paa Knæøm og ba, Gut, og slike Auer har je ailler sit ti Krøttør aakke før hel sia. Saa med en

lyr: lyver. — ørhuen: ør i Hodet.

Gaang sætte a Hoinna i Snøhauen Gut, og mar je skulde sjaa etter, var a dau som en Lamonge.

Som je sto der frammed Dyra, fekk je sjaa 'n Torberg fara att og fram borti Snøhauøm, mest som 'n var tullete.

«Aa er det, Du gjør Du?» skrek je aat 'm.

«Je dræp Sømmøl,» sa 'n.

Og mar je kom bortaat, saa laag det seks Stykkjyer og blødde bortøver, og mar vi sau etter, saa var det gaat Kuler gjønnøm døm aille seks.»

Vi tre, som hørte paa, bar over os alle tre av Forundring over slik Jagtlykke og Finngutten mente paa det, at det maatte vel være Trollkuler ogsaa, som kunde gaa slik gjennem to og tre Dyr og ikke bli sittende endda.

«Nei, det er da Gudsens harde Sanning, og Kula støfte je sjøl taa i gammal Blyrute, som sat i Saammaarfjøsa paa Søvoldøm.»

«Da har det vørre Kjerkjebly,» la Finngutten ind.

Gammel-Haakkaa blev eftertænksom. Saa paa os alle, længe.

«Tru det har vørre Kjørkjebly,» sa han. «Ja før slikt har je ailler vørre ute før som paa den Turen.» Han tok sig et Drag av Pipen, spyttet forsigtig og begyndte igjen.

«Ja, før itte maa Dø tru det, det var slut med dissa seks Dyra. Ma vi væl hadde greve ne' døm, dro vi i Vei etter Sømmøln søøver aat Sølnøm. Og itte var det vondt aa finde Fælen, før det var i Grop søøver Misterfløie, mest som Du skulde ha kjørd med en Snøplog søøver.

Naa trudde naa je det, døm hadde dree aat Tangem bortpaa her; før der pla døm holle tel om Høsten. Døm sir saa ostyggeli langt der, sir Du. Men jaddon hadde døm itte dree bent aat Sølenskara Gut.

«Aa ska' vi gjøra naa?» sa je aat 'm Torberg.

«Holle øss aat Fæløm,» sa 'n Torberg.

Ja, vi hell øss aat Fæløm, og op og op bar det, tel vi sto og glante bent paa svarte Sølenskare' Gut.

Fælen: Færderne, Sporene.

Detta syntes naa je vart væl mye taa di goe.

«Aa gjør vi naa da?» sa je aat 'm Torberg.

«Vi faar dra aat Fjela,» sa 'n Torberg.

«Der Sømmøla kjem fram, kjem fuill vi au,» sa 'n.

Ja, saa dro vi i Vei da aat sjølve Sølnem. Men Skia maatte vi ta taa, ret som det var; før det vart bære harde, svarte Fjele aa gaa ti.

Som vi kom oppi it Stykkjy, fekk vi sjaa Renshopen staa borti i traang Kløft og stire paa øss. Og itte kunde Dyra kaammaa op og itte ne', anna hell den Veien vi kom.

«Naa er Sauen kømmin ti Trøa,» sa 'n Torberg. Og saa kute vi opøver aillt vi aarke, saa itte Sømmøla skulde sleppe aa att.

Men da kain Du tru, det vart Liv oppi Hopem. Mest som en skræmt Sauhop Gut. Den ene hofte op paa den are; somme sprat høgt te Værs, somme lae sei flatt ne' aat Bakkem.

Da skøt 'n Torberg.

Hoi Gut! Hopen kom drivenes bære saa det suste, bent aat øss. Føste Dyre' hofte høgt i Være', bent øver Hue paa mei, saa je sau de kvitne ti Bukem paa 'm. Men sjølve Hopen sætte bent øver 'n Torberg, saa 'n drev aat Bakkøm som et Vaatt, og saa bar det i Vei i hængende Tærn neøver sjølve Sølnen.

Je sløngte Børsa etter det sidste Dyre', og mar det small Gut, saa kante Sømmøla Kant om Kant neøver Bratsølnen, og borte var a.

Men jaddon laag det itte att tri Dyr lell, der Hopen hadde staat.

'n Torberg laag nee i Snøhaugen og grov etter Børsen sine, mar je kom bortaat.

«Aa er det Du gjør Du da?» sa je.

«Du kan saa spør,» sa 'n.

«Aa er Børsa di etter?» sa je.

«Ja den, som det visste,» sa 'n.

«En taa dissa Dyrøm, som flau her, fekk Tak ti

i hængende Tærn: i fuldt Firsprang.

Børs-rema — mer vet itte je; før je kom unner je, og ho aavapaa,» sa 'n.

«Ja det er itte, som Ret ska' være det,» sa je. «Men aa er det vørte taa Luen dine da?» sa je.

'n Tufsingtorberg sau paa mei. «Sit a itte paa Hue da?» sa 'n.

«Itte det je sir,» sa je.

«Da sir Du paa gælent Hue,» sa 'n.

«Er Du vørti gælen naa da,» sa je.

«Nei,» sa 'n. «Men det var i taa Sømmøløm, som frøs paa Hue, og den tok Lua mi,» sa 'n.

Aa jo, mar vi lette, fann vi att Lua hass langt ne-i Bakkøm; men Børsa sau vi itte likt tel aakke aava hel nea.

Ja, saa fekk vi da greve ner 'sa to Dyra og dra neøver atte.

Ma vi kom ne-i Skare', sau 'n Torberg op. Det var saa høgt Gut, atte en kunne læsa to Fadervor, ifraa en datt ner, tel en sto op att.

«Det var domt, vi itte tok beneste Veien,» sa 'n.

Men rett som je sto og lo taa sa Or'a, fekk je sjaa de svartne paa naae borti i Snøfonn nemed Skara.

«Kjære, aa er ta da Du,» sa je.

Og saa fekk vi paa øss Skia og dro bortaat. Skulde Du ha sit paa slikt Gut! Laag itte der den Sømmøla, je skjøt paa, mar Hopen dro, og lævanes var a, saa de blonke i Auøm paa a. Men ene Foten var aa Gut, og kring Hoinnøm paa a hong Børsa hass Torberg Gut.»

«Nei skulde Du ha hørd saa mærkeli da!» sa Mærkelig-Anders.

«Taa di Hoinnøm har je gjort mei in Hoinskruve, og trur Du itte aa je seier, kain Du sjøl være Hoinskruve,» sa Gammel-Haakkaa, la Pipen fra sig og lo, lunt.

* *
*

«Det var ikke saa værst det Haakkaa — ti Dyr paa én Dag,» sa jeg, fik Whiskyen frem og laget mig en

ny Toddy. Sendte saa Flasken rundt til de andre; men ingen tok. De holdt sig til Konjak og Kaffe.

«Men hvordan fik Du saa alle de Dyrene frelst hjem,» spurte jeg videre og la mig dovent til Rette paa Langbænken.

«Ja var det itte just som det var motskaft ailt ihop den Kvelden,» sa Haakkaa, han reiste sig og la et Par Spiker op i Aaren.

«Mar vi kom framaat Missjøbuen att, begyndte det it Snødrev saa stridt Gut, atte det frøs Skara paa Næsaem hass Torberg — før han hadde slik diger Næsa han Torberg.

Ja, saa løt vi ligge der i Buen da om Natta og itte gjøra naaen Ting med Dyra.

Men mar vi kom bort aat om Maarraaen, saa kain Du tru, vi fekk sjaa rart.

Sat det itte en sju aatte digre Ulver bortmed der, Dyra laag, og ulte, saa det sang ti Fjeløm. En drev og grov, bære saa Snøen gauv. Vi smeldte paa baae to; men ingen dat, og Ulva sat og ulte akkurat som før.

«Aa ska' vi gjør aat 'sa da?» sa je aat 'm Torberg.

«Har Du Søllknap?» sa han.

Jo je hadde Søllknapp.

«Vi lyt bruke den tel Kule,» sa 'n.

«Det bir i dyr Kule det,» sa je.

«Live' er fuill dyrere,» sa han.

Ja saa fekk 'n Søllknappen tur Skjorten mine da.

Med den ladde 'n Børsa si og saa skjøt 'n paa den, som grov.

Men med de saammaa hain skjøt, hørde vi Kula synge mest som i Kjerkjeklokke syng, og denna Songen dro langt bortøver Fjele.

Men, da vi skulde sjaa etter Ulvøm, saa var dom borte aille ihop; bære hain, som grov, sat att og gliste og blødde bortmed Gropen, der Dyra laag.

«Det var Kule, som dro det,» sa 'n Torberg.

Ja, saa dro vi øss bortaat da, aat Ulvem.

«Vil Du dra dei, dit Bæst,» sa 'n Torberg.

Ulven bære gliste i Tænnøm og sat.

«Sir Du itte, 'n blør,» sa je.

Saa tok je Børsa mi og sigte bent aat Hua hass, og itte trur je, je var længer ifraa 'm, hel je er fraa Dø naa. Men mar det small, sat Ulven like go og gliste og gren.

«Je ska' gjør aat 'm je,» sa 'n Torberg. Og saa tok 'n Skistaven sin og drev aat 'm øver Ryggen.

Da datt 'n aat Snøhauøm, og itte rørde 'n en Fot hel mer. Men svartere Blo' har je ailler sit paa Dyr hell det, hain hadde blødd.

Ja, saa grov vi op Dyra da og dro døm i tri Vendinger aat Missjøhauøm. Men det var Kjøt paa Dyr kain Du tru, indda det var Vinterstid.»

Her sluttet Gammel-Haakkaa sin Fortælling, drog Trøien av, laget sig et Leie paa Kortbænken og slog sig overende der, som om han var hjemme.

Søvnen drog sig snart indover os andre med uimotstaaelig Magt; Varmen frempaa Aaren blev dunklere; «Lord» gik i Ring og la sig under Bænken; Mærkelig-Anders klirret med noget Dækketøi, slog noget Vand ut, kom ind igjen og la sig stilt.

Om et Kvarter var det stille i Sølenbua, stille som det hadde været nedigjennem Hundreder av Aar, naar Fiskerne arbeidstrætte sov paa de haarde Bænker.

Sølensjøbua.

Nordom selve Storsølen med Akshaugen i Vest og Gloføken i Nordøst ligger Sølensjøen, et av Østerdalens bedste Fiskevand i gammel Tid. Hit drog de alle de, som hadde Sæterret i Sølendalen, for at ta Røe og Ørret, naar den om Høsten gik op i Sølna for at tide. Her hadde de ved den nordre Ende av Sjøen Fiskebuer paa den grønne Bred, hvor sval, mørk Granskog speilet i det sortnende Fjeldvand; Bu laa ved Bu, ti til tolv Stykker i Rad og Række; munter blaanende Røk steg, og Larmen av Folk, som stelte med Garn eller rensket Fisk, hørtes langveis i den stille Fjeldnatur.

Og naar saa Gydetiden var over og alle Fiskebutter var fulde, drog de hjemover i Flok, ofte tyve Hester i Følge; men Fiskebuene ved Sølensjøen laa stængte og tause og frøs i Høststilheten, indtil Sneen faldt og Vinterstormene fôr hujende henover og begrov alt med sit iskolde Likklæde.

Da kunde en og anden enslig Rypefanger vaage sig ditover paa Ski, grave sig ind i en av de nedsnedde Buer og ligge der en fjorten Dages Tid i Ensomheten, og da var det ikke vondt om at se Tiur paa Topp like ved Buvolden eller høre Rypeflokkene i Bjerkeskogen rundt omkring.

* *
*

Det var en Solskinseftermiddag i August Maaned for en fjorten, femten Aar siden. Indover mot Sølensjøen

fra Missjøhaugen over Akshaugveien drog tre Mand med Hest og Hund. Det var Finngutten, Mærkelig-Anders og jeg. Over Kløven laa Fiskestænger og Gevær. Vi hadde reist fra Dalen samme Formiddag og hadde tænkt os til at prøve Ørreten i Sølensjøen nogen Dager, indtil Rypejagten begyndte.

Det var stekende hett i den tindrende, solblaa Luft; «Lord» gik med Tungen ut av Halsen og vilde næsten ikke fra Benene; Mærkelig-Anders hadde slængt Frakken paa Kløven og gik nu i Blaatøisbusserul med min lette Reisekikkert i Rem over Skulderen.

Finngutten bar sin Rifle. Han hadde tat den med paa maafaa, endda vi jo ikke hadde reist ut paa Rensdyrskytteri eller slikt noget og ikke hadde Dyrehund med. Ingen kunde vite, hvad der kunde slænge til, mente han.

Efter en Times Marsch mot Sjøen naadde vi endelig fra tørre Fjeldet frem i Furuskogen, laget os en Svaledrik ved den første Bæk og tok saa sidste Halvmilen fat nedover den magert skogklædte Li.

Snart begyndte der at bli større Kjølighet; Granskog blandet sig med Furu og Bjerk; det sortnende Vand av Sjøen syntes mellem Trærne; Opkommer av iskoldt Fjeldvand piblet alt i ett frem ved Veien; grønskende Myr og stor, saftig Kvanrot duftet; saa kom en liten Sving i tæt Barskog — vi var fremme.

Der laa de, Sølensjøbuene, graanende i Solskinnet, med sine grønne Jordtak og svartnende Skorstenspiper. Og tæt ved laa Sjøen, sval og still med Speilbilleder av mørke Graner langs Breddene og Vildænder fredelig svømmende mellem de græsgrønne Holmer like fremved Husene.

Da vi tok Kløven av og begyndte at prate og larme, lettet Ænderne en efter en og drog sydover Sjøen, men slog sig straks ned; «Lord» fik travelt med at undersøke Saken, men blev kaldt ind. Storblakken tok Græsbakken fat, men fik Helde paa og Mosetappen ut av den stærke Bjælde.

Helde: Baand om Foten.

Vi aapnet med den gammeldags, kunstige Nøkkel Budøren til H—bua og gik ind.

En Lugt av Forlatthet og Øde slog imot os. Paa Bubænken laa en gammel sort, utslitt Sko. Noget morkent Høi i det ene Hjørnet, noget gammel Flis indunder Bænkene og paa Aaren en halvbrændt Furuspik, som var blit raa av Vinterkulden og Regnet.

I det ene Indhak paa Langvæggen laa en rusten Syl; overalt i Vægstokkene var der skaaret Navn og Aarstal like fremover til Begyndelsen av Aarhundredet, Mærker efter Folk, jeg visste var døde i min Barndom, Mærker efter Ungdom, som jeg knapt kjendte av Navn. Her hadde de alle levd Fjeldets frie Liv, langt borte fra alt, som saarer og sliter.

«Her maa gjøres rent,» ropte jeg og slog Døren op paa vid Gap.

«Ja det trøngs,» svarte Finngutten, han kløv op paa Taket og tok Ljorlemmen bort.

Tindrende drysset Solstrimen indover Aaren og det raa Bugulv.

Kløvene blev liggende ute paa Bakken i Solvæggen, mens Renskningen stod paa. Mærkelig-Anders, som var en Mester i alt slikt, fik Tak i en gammel Fjæl, som han laget om til Spade, maaket Gulvet rent, bar tør, varm Sand ind fra Sjøbredden, brøt Bjerkeløv og Brisk; men Finngutten vasket Vægger og Bænker, saa der blev duftende rent.

Spikved av Furu og fet Rot blev hentet og smaahugget i Haug utenfor Buvæggen; saa blev et knittrende Baal tændt paa Aaren, saa det blev gloende hett i den raa Bu, og mens Baalet brandt, sat vi tre i Solsteken ute i Buvæggen og stirret sydover den vakre, svartnende Sjø, hvor av og til en Fisk vaket i store Ringer eller en Fiskejo drog i vide Kredser for ret som det var at slaa ned, saa Spruten stod.

«Aa jo, her maa vel bli noget at gjøre,» mente jeg, reiste mig dovent og gik hen til Kløvene.

Finngutten aapnet Budøren og gik ind, men kom straks atter ut.

«Værre Varme skulde Du ailler ha kjendt,» sa han og strøk Svetten av Panden med Trøieærmet.

Vi slog Budøren op og lot det hele staa slik, mens vi pakket Kløvene ut. Om en halv Time, da Solen stod i Nedgang, var Varmen i Bua blit, som den skulde være; der var lunt og tørt med en Duft av Bjerkeløv og Furukubbe; Kaffekjelen surret over en jevn Varme; det kjendtes tørt og godt paa det sandige Gulv.

Al tør Mat kom frem mellem Kopper og Kar og blev stillet paa Tverbænken; Tæpper og Sengeplagg kom paa Langbænkene, Klædesplagg og Sko blev hængt op; men til Smør og Fløte laget Mærkelig-Anders nede ved Sjøen et særskilt Avlukke av Sten og Kvist efter nyeste Koldtvandsmetode, og Flaskeforet blev gravet ned i en liten kjølig Krok under et Grantræ tæt ved Sølenbua.

Som vi da sat der og indtok vort første Maaltid med Budøren aapen og de svindende Solstreif over Trætoppene, kjendte jeg en Naturens Glæde saa stor, at det aldrig glemmes, og selv de skogvante Fjeldfolk fornam stærkt Fjeldets betagende Velvære, saa Mærkelig-Anders, der gjerne altid først fik Tungen paa Glid, utbrøt:

«Ta blir rekti en hugsam Tur det Gut.»

Finngutten strøk sig over Munden med Haandbaken, saa først paa mig og saa ut:

«Ja, hain begynner bra,» sa han.

Ute hadde et svakt Pust av Søndendrag i Veiret kruset Sjøen, mens vi spiste. «Lord» laa paa Bakken og drog Veir av Vinddraget; Finngutten kom ruslende med tændt Kridtpipe borttil mig, som jeg stod, støttet op mot Buvæggen og stirret.

Han blir staaende en Stund taus.

«Skulde vi freste 'n i Kveld?» spør han endelig smilende.

Jeg var noget træt og støl av den lange Marsch; men Spørsmaalet fôr allikevel som en elektrisk Gnist igjennem mig. Det var jo forresten noksaa makeligt — at sitte i en Baat, mens de andre rodde.

«Ja, faar vel det da — en Stund,» svarer jeg. «Gjør istand Stængene,» lægger jeg til.

Finngutten snur fort og gaar ind i Bua.

Jeg gaar langsomt efter, faar Fiskesakene frem, Snor, Snelle, Vormgut, Fluer og Sluk. Det er ikke saa litet at ta vare.

Og mens Mærkelig-Anders steller Slukstangen og Finngutten Ørretstangen under idelig Beundring av Snellernes fine Knepp og Snorenes Styrke, drøfter vi ihærdig, hvad Slags Flue en skal bruke denne Aarsens Tid, og hvad for Sluk Fisken helst vil ha her i Sølensjøen.

For det er første Gang i mit Liv, jeg har ligget her borte paa Fiske, og der skal være Kulter paa et Bismerpund eller mere at faa, naar en bare træffer til at by dem det, de vil ha.

Endelig er de vidtløftige Forberedelser færdige og vi gaar i Baaten.

«Lord», som er vant til at følge med, skyter med et Hopp frem i Forstavnen, hvor den sætter sig. Jeg gaar baki med mine Stænger og Flueæsker, og de to Fjeldfolk sætter sig ved Aarerne.

«Ja, daarlig Lykke da Gut», sier Mærkelig-Anders og spytter. Finngutten smiler og ror i Vei med stille Tak langs Bredden sydover.

«Ska' det bi Fisk, som vi har Redskap tel, detta, saa bir det myy,» sier Mærkelig-Anders; han sitter med Hov i den ene Haand og Kjeks i den andre og ser paa de nye, blanke Greier.

«Aa, vi har Fiskebutter nok,» svarer Finngutten.

Jeg har faat Slukstangen ut med en brunblank Devonslug og rækker den nu til Mærkelig-Anders for at gjøre Fluestangen istand, til vi kom længer syd, der hvor en Fjeldelv falder ut i Sjøen tilhøire.

«Nei, hvad skal Du med den?» bryter jeg ut — jeg faar se, at Finnguttens Rifle ligger i Forstavnen like ved «Lord».

Finngutten smiler.

Vormgut: — Fortom.

«Aa, det er det ingen, som kain vætta! Det kain væra Bjønn her søpaa Sjøøm,» sier han.

Ja, derved var altsaa intet at gjøre. Vi rodde i Taushet videre.

Vindkruset paa Sjøen hadde atter stilnet. Det var blankt, saa langt Øiet kunde se. Av og til hørtes et fjernt Blask av mindre Fisk fremved Landene; ellers var alt stille.

Slik gik det et Kvarter; Finngutten rodde med Pipen i Mund; «Lord» laa doven i Forstavnen; Mærkelig-Anders holdt Slukstangen og saa ut, som han hvert Øieblik ventet at faa en paa et Pund; jeg sat i Bakstavnen med Ørretstangen færdig og drømte. Luften hadde Sommeraftenens Varme; men av og til kom enkelte kjølige Gufs, som mindet om, at vi var i August. Fjernt skrek en diger Fiskeørn og stillet høit oppe, for atter at sveve videre.

«Nei, det er før blankt aat 'm,» sier Mærkelig-Anders, han tar Pipen frem med venstre Haand.

«Ja, det er bedst, Du tar ind,» svarer jeg. «Vi skal forsøke med Flue her syd ved Elven.»

Mærkelig-Anders tok Pipen i Munden og vindet forsigtig ind.

Ret, som han sitter og vinder, stanser han med ett og holder over Stangen med begge Hænder. Jeg ser, Stangspidsen rykker og bøier sig.

«Er der noget paa?» spør jeg.

«Det — det — det var da mærkelig,» sier Mærkelig-Anders, han holder i Stangen som før.

«Gi mig Stangen!» Jeg reiser mig.

Det kan ikke være stor Fisken, siden den ikke gjør større Spræll.

Mærkelig-Anders slipper beredvillig Stangen, og nu gaar Snellen, men jevnt og smaat.

Fisken kan ikke være over tre Mærker.

Finngutten har stanset med Roingen; jeg vinder forsigtig ind, og den følger villig like hen til Baaten. Da gjør den et Par viltre Kast, saa jeg ser, det blinker i Buken — og kommer løs.

«Gik'n!» ropte de to paa én Gang.

«Ja, det var bare en liten en. Ro væk,» svarer jeg, faar Devonsluken ind i Baaten, fæster den og lægger Stangen forsigtig fra mig. Gaar saa paa Plads og tar Ørretstangen.

* *
*

Fra Sølenflaaene paa Nordsiden gaar der en rivende liten Fjeldbæk under Staak og Styr utover Fjeldhamrene og falder i Sølensjø. Smaakjøe, knapt Fingeren lang, gaar op her i Fossefaldene; men større Fisk finder Du ikke før like ved Mundingen, der Bækken falder i Sjøen. Her er der Stenbund, fin Smaasten av graagul Lett like i Bækkegapet, større Sten iblandet med Sand utover den lange Grunde, som Bækken i Aarhundreder har dannet. Og dypere ute gaar Moldbakken tvert ned i det svarte Braadyp.

Her i denne Elvemunding og rundt omkring paa Grunden har fra gammel Tid Ørreten Tilhold, helst mellemstor Fisk og helst paa Høstparten. Er Elven stor, gaar den gjerne et Stykke oppi og våker efter Fly, som drysser av Løvskogen langs Breddene; er Elven mindre, staar den gjerne paa Grunden utover, helst der, hvor det er storstenet, saa den har Skjul.

I stilt, blankt Veir er Fisken svært vår paa denne Grunde; men blaaser det friskt, helst fra Øst, eller er det natmørkt eller dæmrende Morgen, våker den flittig og tar ufortrødent Fluen.

Dit til denne Elvegrunden var vi nu komne, og jeg bad Finngutten at holde støtt paa Aarerne, saa vi naadde helt opunder Elvestryket; for Elven er noksaa stor.

Finngutten tok i, det han orket, og da han var kommen vel op, lot jeg Ankerstenen falde paa omtrent to Alen Vand.

«Naa ska' Du faa se paa Moro,» sa jeg, idet jeg ordnet med Fortommen og satte en brusende «Brown» med brungraa Vinger paa.

Mærkelig-Anders hadde ikke synderlig Tro paa Fisket; det var for stilt i Kveld, mente han.

«Vi skal hjælpe paa det,» svarte jeg, skjænket en dygtig Dram rundt av Feltflasken og slængte ut.

«Den bet godt,» sa Finngutten, han skyllet Glasset.

«Ja, det var rent mærkelig tel goe Brændvin Du,» sa Mærkelig-Anders — han stirret efter Fluen, som drev paa skraa med Strømmen nedover.

«Ja, bit 'n itte paa 'ta, saa bit 'n itte paa naae,» sier Finngutten, han karver Skraatobak i Pipen sin.

Han har knapt talt, saa skyter et brungult Lyn frem ved Fluen, et Blask høres, og Snellen gaar ut, saa det synger.

«Naa Anders,» sier jeg, jeg staar urørlig og vogter paa Fisken med Haanden paa Snellesveiven, færdig til at vinde ind.

De to Fjeldfolk har reist sig som paa Kommando — «Lord» farer op og lytter, Baaten vipper i Strømmen.

«Ja skulde Du ha set saa mærkelig da Du,» sier Anders, han stirrer efter Fisken, som nu igjen drar Snellen, saa det hviner.

«Stille i Baaten,» hvisker jeg, jeg staar som før, men vinder ind av alle Kræfter.

Fisken er svært spræk; den har været oppe et Par Ganger, saa jeg har set Størrelsen. Den maa være omkring fire Mærker, en glimrende Sportsfisk, kraftig og lynsnar; snart piler den ret ut til Siden mange Favner i et Kast; snart gaar den stiv og trodsig ret mot Strømmen. Snart gaar den op i Vandskorpen, krummer sig og slaar, snart gjør den et Hopp høit i Luften, saa en ser dens gulbrune blinkende Krop spillevende.

«Det var Faen tel Frø,» sier Finngutten, han har nu staat over ti Minutter med Hoven færdig og ventet.

Endelig begynder den at gaa i store, dovne Ringer for lang Tom paa Grunden. Jeg beslutter at anvende litt mere Magt og tar den langsomt, men jevnt ind med Snellen. Den kommer villig, vender en og anden Gang Buken, gjør et Par trætte Forsøk paa at skjære

ut, men blir straks tat ind igjen. Nu er den like ved Baaten, og Finngutten sætter Hoven ned.

«Nei, vent, til den er i Vandskorpen,» roper jeg og løfter Stangen.

Finngutten venter, sætter Hoven forsigtig under og kipper Fisken op i Baaten.

«Din Vildstyring,» bryter han ut og hugger Tak om den med begge Hænder.

«Hit, saa jeg kan faa ta Fluen,» roper jeg.

Finngutten kommer med den, triumferende.

«Na var rekti gild hain Gut,» sier han smilende og holder Fisken frem.

Fluen sat med godt Tak i Tungeroten. Jeg maatte skjære den ut efter først at ha git Fisken Dødsslaget med Øsekarret.

«Det var mærkelig pen Fisk,» sa Mærkelig-Anders, da jeg kastet den fremover til Finngutten.

Saa bar det igjen i Vei med Stangen paa samme Sted som før, og Ørret efter Ørret, mest tre og fire Marks Fisk, slog efter og kom op, like til Mørket faldt.

Finngutten og Mærkelig-Anders hadde nok med at flytte Baaten og ta Fisken ind og Fluen ut; av og til byttet jeg min Flue med en ny, av og til drog en diger Kult avsted, idet Taket slap; men da vi drog hjemover, hadde vi nitten vakre Ørreter og en liten Røe, som mærkelig nok hadde vaaget sig op efter Flue saa sent paa Aaret.

Mærkelig-Anders vilde endelig ha Sluk ute paa Hjemveien, og jeg lot ham faa sin Vilje, endda jeg jo godt visste, det var faafængt, nu Solen var gaat ned og Kveldsmørket faldt.

«Det var da mærkelig,» sa han, da vi var komne frem til Baatstøen, og han maatte vinde det tomme Snøre op igjen.

Saa gav han sig i Ro og Mak til at renske Fisken og sætte Panden over til Steking.

Fremved Buvolden laa alt i Aftenskumringen fredelig som før. En Andefamilie saaes stille ved det andet Land; fra Ljorbuen steg Kveldsvarmen ende op, tynd

og fredelig; det lyste rødt fra den aapne Dør og gav Gjenskin i det sortblanke Vand. Sølen laa bakom, høi og fri. Ikke en Sky om den mørke Tind — godt Veir i Vente.

«Naa lyt Du kaammaa ind og eta,» ropte Finngutten til mig fra den aapne Dør. Jeg snudde mig adspredt. Tankerne hadde været paa drømmende Vandring henover alle disse kjære, kjendte Fjeld, hvor jeg hundred Ganger hadde vandret som ung, hvor jeg kjendte hvert Kjærn, hvert Bjerkeris, hvert Myrsøkk og Bækkesig.

«Lord» stod stille hos og stirret mig op i Ansigtet. Saa fandt den mine Øine og viftet saa smaat i Halen. Vi to hadde nu i mange Aar kamperet sammen der inde paa Viddene. Han kjendte Ryperisene like saa godt som jeg.

Jeg gik ind.

Derinde sat Mærkelig-Anders med den brunstekte Fisk putrende i Panden. Finngutten raket stekte Poteter frem av Asken, og paa Tverbænken, der tjente som Bord, stod Brød og Smør, Spekekjøt og Ost, Stabburpølse og Skinke færdig og ventet.

«Anders.» Jeg satte mig.

«Ja.»

«Det er noget, vi mangler.»

Mærkelig-Anders ser sig forbauset om til alle Kanter. Han synes, han skal ha tat alt med og kan ikke forstaa. Jo endelig gaar der et Lys op.

«Haaredø'!» roper han, knepser i Fingrene og lægger paa Dør. Kommer om et Minut igjen, dragende med en diger Flaske.

«Je skjønte, det maa væra 'ta,» smiler Finngutten, han sitter og spikker Spekekjøt med en stor, haarkvass Tollekniv.

Og Fiskesupen drikkes under Klink og stilfærdig Skjæmt i den lune Bu, og Maaltidet smaker fortræffelig for os sultne Fiskere, som skal op Kl. 4 næste Morgen.

Et Kvarter efter er det dødsens stille i Sølenbua. Bare tre trætte Menneskers sunde, stille Pust og en Hund paa Vakt fremved Aaren.

Paa vilde Vidden.

Der drog tre Mand med Rifler over Skulderen og Finnehund i Baand i strak Marsch over Fjeldviddene fra Spekedalen og sydover.

Det var Finngutten, Gammel-Haakkaa 'pi Sveøm og jeg.

Det skalv av Sol og blaa Himmel over Viddene; det var en av de første Dager i September; Rypejagten hadde tapt sin Tillokkelse; nu var det Rensdyrjagten, som skulde prøves.

I de sidste Aar hadde Renen været som utdød paa Østerdalsfjeldene; en og anden Streifer kunde man træffe, stor gammel Rensbuk; men de store Hoper fra gammel Tid var forsvundne.

De gamle Rensdyrjægere forundret sig meget og gav snart ett, snart et andet Skylden, og det var netop det, vi nu gik og talte om, vi tre, mens vi drog Graahøgdfløiet op og videre frem mot Graafjeldet og Misterfløiet sydover.

«Graabenen har vørté borte,» sa Gammel-Haakkaa — «saa bir'n borte Renen au?»

Jeg mente, det maatte være omvendt, at naar Renen blev borte, blev Graabenen borte; men nei! Gammel-Haakkaa holdt paa sit; slik sa de gammelt, og slik maatte det være. Graabenen blev først borte, og saa strøk Renen efter; det hadde han da selv saa mangt et Aar lagt Mærke til.

«Du skal se, det er Renen, som æter Graabenen,» tillot jeg mig at bemærke.

Finngutten lo, og selve Gammel-Haakkaa drog paa Smilen.

«Nei,» sa han; «men det kain hænde det, det er Graabenen, som driv Renen hit aat Fjeløm, og mar hain bir borte, drar døm sin Vei att aat Nordfjeløm.»

Jeg taug. Dette var virkelig en Forklaring. Her i det kuperte østerdalske Terræn hadde Renshopen lettere for at frelse sig end paa de uendelige flaae Maasaavidder nordenom Røraasen.

Men Finngutten var av en anden Mening.

«Je trur naa det, det er Jønnbanen je,» sa han. «Renen vart borte det Aare', døm drev med Banen. Hain tørs itte gaa øver Linna. Det er sikkert det.»

Vi kom ikke videre eller dypere i vor Forklaring; ti netop, som vi drog over Lophaugen og fik Utsyn nedover Misterfløiet, la Dyrehunden sig stram i Baandet.

«Sjaa naa,» sa Gammel-Haakkaa.

Vi fulgte Hunden, som laa med Næsen tæt ved Jorden flat bortover Bakken.

«Her har vørré Dyr,» sa Finngutten.

«Ja, det ferskt au,» svarte Gammel-Haakkaa; og nu gik det et Kvarters Tid langs Graafjeldets Skraaning fremover mot Mistra.

Komne dit, hvor Skjelaavoldsveien gaar over Mistra, stanset vi.

«Bi naa lite,» sa Gammel-Haakkaa.

«Anti er'n naa dreen aat Misterfløia og aat Sølnem, heilsaa er'n snudd.»

Han saa paa Hunden, som hadde tapt Sporet her i Myrlændet, og som stod med pæsende Tunge og stirret sydover.

«Vi lyt over Mistra,» sa Finngutten.

«Ja, det er mest Von, hain er dreen søøver aat Sølnem,» sa Gammel-Haakkaa. «Hain bruker ellers gjerne aa snu her og dra aat Hovardshøgden.»

Vi fulgte Finnguttens Raad, vadet over Mistra og drog os sydover paa østre Side. Hunden søkte længe; men nei! Sporet var forsvundet.

m a r: naar. — **d r e e n:** draget.

«Dette var snodigt,» sa Finngutten. Vi begyndte at tro, at Gammel-Haakkaa fik Ret.

«Vi faar snu att og dra øss nordøver aat Hovardshøgden,» sa Gammel-Haakkaa. «Det har vørré in Ren* Gut! Sømmøla heil sei mer paa Fløia naa denna Tia!»

Og vi drog langsomt i Kors og i Krok Fjeldflaaen nord-østover mot Hovardshøgden.

Ret som vi gik, fik Hunden atter Spor, og vi var nu sikre i vor Sak. Gammel-Haakkaa hadde hat Ret; Sporet drog bent paa Hovardshøgden.

Fremved et Myrsig ovenom Misterbortet bøide Finngutten sig ned og tok Hunden av Sporet.

«Sjaa der,» sa han.

Vi bøide os ned og saa.

Det var det brede Spor efter en stor Rensbuk, som stod klart avtrykt i Myrgjørmen.

«Stor-ren!» sa Finngutten.

«Ja, detta har vørré in diger Kult,» utbrøt Gammel-Haakkaa. «Døm gaar gjinne isamne slike like tel i Optober!»

Uten videre Forklaring satte vi Hunden paa Sporet og drog nu, tause og i stor Spænding Fjeldflaaen opover mot Hovardshøgden.

Fjeldet er her fuldt av smaa lagvise Sænkninger, Smaadaler mellem de graa Fjeldrabber; vi kunde vente, hvad Øieblik det skulde være, at komme like indpaa.

Vinden stod fra Vest, saa vi var godt dækket mot aapent Veir; men de mange Sænkninger i Flaafjeldet var lumske. Den kunde ligge nede i en eller anden liten Dalgrop og springe op, før vi fik Tak til at skyte.

Hunden blev strammere og strammere i Baandet; nu laa den igjen flat efter Bakken med sprikende Labber og Næsen ret frem.

«Dø og klore, Karer,» sa Gammel-Haakkaa med sin Skjælve-bass.

«Naa er'n itte langt unda!» Tobaksausen stod ham i Mundvikene.

* R e n, her Rensbukk, motsat S ø m m ø l, Hunren.

i s a m n e: alene.

Vi stanset.

«Det var kanske bedst, vi skiltes,» sa jeg. Og jeg foreslog, at vi kulde dra os opover i saa lang Avstand fra hinanden, at vi hele Tiden saa hinanden, jeg tilvenstre, Finngutten med Hunden i Midten og Gammel-Haakkaa tilhøire.

Efter nogen Hvisken og Fundering gik de to ind paa mit Forslag, og Lurjagten begyndte.

Vi kunde efter gammel Erfaring være sikre paa, at Renen ikke var drat over Hovardshøgden og ned i Skjelaabortet; al Sandsynlighet talte for, at den holdt Middagsrast i en eller anden av de mange Smaadulper deroppe under Høgden, og da visste vi, at den holdt godt Utkik.

Vi avancerte langsomt, idet vi gik, hukende og smykende og stadig holdt Øie med hinanden.

Jeg krøp netop paa alle fire fremover en Fjeldrabb foran en litt dypere Dalsøkk i Lændet, da jeg med en Gang ser Finngutten slaa sig ned og dra Hunden til sig.

Jeg gjorde som han.

Han hyttet i Næven og pekte nordover mot Dalsøkket, der han laa.

Et Par hundrede Alen ovenfor saa jeg Gammel-Haakkaa ligge flat bak en Sten.

Dette var tydeligt.

Finngutten hadde set Renen, som enten laa eller stod i Dalgropen like foran os.

Jeg drog mig paa alle fire fremover, uhyre langsomt og skjælvende i hver en Led. Det var første Gang i mit Liv, jeg var Ren saa nær, skjønt jeg mer end én Gang hadde gaat efter den, Dag efter Dag, uten at komme indpaa.

Øverst paa Maassaarabben stod en liten Ener. Kanske kunde det gaa an at dra sig bortover dit og i Ly av dens lubne Kvister faa sig uset et Gløtt ut over Dalgropen?

Flat, med Hodet like ved den maassaagraa Fjeldflaa drog og slet jeg mig paa Albuene fremover, flyttet

Børsen foran mig, der jeg krøp, og naadde endelig Brisken.

Der laa jeg nu, tungt aandende uten at løfte Hodet. Hjertet dunket, saa det smald i Halsaarene; Svetten stod mig for Panden.

Jeg hadde nu Børsen foran mig med Mundingen frem og Haanden om Skjæftet. Det skulde være gjort i et Blink at spænde Hanen.

Nu løftet jeg forsigtig Hodet, dækket av Eneren, og gløttet sky nedover Dalgropen.

Der var intet at se.

Jeg drog mig dristigere litt længer frem, løftet Hodet litt høiere og gløttet igjen.

Men jeg kom fortere ned end jeg kan fortælle. Like foran mig i Bakken under Brisken, ikke mer end en femti Alen borte, hadde jeg faat se de slanke Spirer av et mægtigt Rensgevir.

Det bevæget sig saa smaat, som om Dyret vugget med Hodet.

Heten fôr mig gjennem Bringen. Der, nedenunder mig laa den, og saa nær, at jeg skalv derav. Den var bare saa altfor nær. Den maatte jo kunne mærke den ringeste Bevægelse, høre den aller svakeste Lyd.

Jeg holdt Aanden. Jeg grep om Avtrækkeren med Pekefingeren og spændte med Tommelfingeren Hanen lydløst og langsomt uten at løfte Hodet.

Nu var jeg færdig, drog forsigtig Pusten og lettet med dirrende Halsmuskler Hodet.

Jo, der saa jeg de vuggende Takker av Hornene som før; men hvor meget jeg tøiet mig, kunde jeg ikke faa Øie paa dens Hode eller Krop; den laa nedenom en brat Fordypning i Lændet.

Hvad skulde jeg gjøre? Krype videre frem var umuligt. Den vilde straks høre mig og springe op. Hadde jeg været sikker paa at kunne skyte den i Spranget, hadde det været en anden Sak; men jeg hadde aldrig prøvd mig med Rifle paa den Maate og maatte være glad til at træffe, om den stod.

Jeg saa mig tilbake efter mine to Kamerater.

Der laa Finngutten med Hunden som før. Heller ikke han kunde faa Skud; men oppe ved Stenen var Gammel-Haakkaas Hode og Krop forsvundne. Det var ikke andet at gjøre; jeg fik vente, jeg som Finngutten; kanske Renen kunde reise sig, eller kanske Gammel-Haakkaa kunde faa Skud. Træt av den anstrængte Stilling la jeg mig atter ned, men hadde hele Tiden Haanden om Børseskjæftet og Fingeren paa Avtrækkeren.

Slik gik nogen lange Minutter.

Da løfter jeg igjen Hodet og gløtter. Det farer koldt gjennem mig. — De takkede Horn er forsvundne; den maassaagraa Stenrabb er blank og bar. Jeg reiser mig høiere — da kjender jeg et Tak i min Buksebak.

Jeg snur mig fort. Det er Gammel-Haakkaa. Han staar halvt smilende og peker utover Skraaningen.

Jeg følger Peket og ser nederst paa Flaberget mot Graafjeldet en Ren dra med Hornene bakoverlagt i strak Galop.

Da lo Gammel-Haakkaa.

«Hain fekk høre dei,» sa han.

«Are Gaangen, Du var frampaa, vart'n vâr dei.»

Haakkaa saa nedover Fjeldet.

«Og saa dro'n i Vei!»

Jeg reiste mig harm.

«Hvorfor skjøt Du ikke?» spurte jeg.

Haakkaa smilte.

«Det var før langt Maal,» svarte han. «Jeg syntes det, Du var nemmer tel di!»

Nu kom Finngutten med Hunden.

«Skulde Du ha set slikt,» sa han. «Saa lurt'n hadde lagt sei tel!»

«Saa Du den?» spurte jeg.

«Ja, saa mar'n dro i Vei. Ellers sau je bære Hoinna.»

Jeg var fortærende harm. Ikke en Lyd hadde jeg hørt, da den reiste sig. I al Stilheten hadde den tat os ved Næsen og var forsvunden.

«Vi maa efter den,» utbrøt jeg og la Geværet paa Akselen, efter at ha spændt Hanen ned.

Da lo Finngutten.

«Aa jo,» sa han. «Naa naar Du att'n!»

Vi saa alle efter Renen; men den var allerede forsvunden mellem Fjeldflaaene ind under Graafjeldet.

«Hain drær aat Graahøgden,» sa Haakkaa og tok en ny Buss op av Vestelommen.

«Hvad skal vi nu gjøre?» spurte jeg, ivrig.

Haakkaa stak Bussen i Munden.

«Naa ska' vi koke Kaffe,» sa han. «Vi naar saa itte hønnøm leil idau.»

Han satte sig.

Og saa fik Finngutten Kaffekjelen frem.

Nede i den samme Grop, hvor Renen hadde ligget, og hvor vi saa Avtrykket av dens Krop i Rensdyrmosen, laget vi Kaffevarme.

Brisk og Dvergebirk blev rafset ihop, og snart stod den røde Lue frasende til Veirs.

Fjeldene laa i tindrende Sol langt, langt indover: Rondane Slot ved Slot i straalende Række, Lilleelvedals-Sølnens mørke Ryg i Forgrunden, og længst i Vest Anelser av Jotunheimen.

«Det er vakre Fjél,» sa Finngutten.

«Ja, det er flaa Fjél,» svarte Gammel-Haakkaa; han løftet av Kaffekjelen, som nu kokte.

Og i den tindrende Luft sat vi paa Maassaarabben og drak den duftende Drik, mens Tollekniven gjorde Vei i Fenaknoken og det knaprende Flatbrød gled ned.

Vi gav os god Tid deroppe under Hovardshøgden.

Gammel-Haakkaa foreslog, at vi skulde dra os nedover til Mistra igjen og sydover Misterfløiet; saa kunde vi ligge i Missjøhaugen om Natten, og næste Dag dra til Sølenfjeld. Fanns her Sømmøl i Fjeldet, kunde vi være sikre paa at træffe den der, enten den ene Dag eller den andre.

Da en god Pipe var røkt og vi hadde tat os en liten Lur attpaa, bar det nedover igjen mot Mistra samme Vei, vi var komne.

Hunden gik nu slakk i Baandet, og vi slentret med Børsen paa Akslen let og ledig nedover Skraaningen.

Gammel-Haakkaa pekte alt i ett, snart over mot Nek-

sjøhøgden, snart mot Kværninghøgdene. Og altid var det Fortælling om, at der hadde han skutt Ren.

Pludselig stanser han.

Han ser nedover Misterfløiet.

«Sjaa der,» sa han og pekte.

Baade Finngutten og jeg stirret, og med ett faar vi se noget, som jeg aldrig siden har kunnet glemme.

Frem over Fløiet søndenfra, ikke mer end et Par tusen Alen borte, kommer en Rensimle med Kalv dragende.

Det gaar i svævende Galop over Maassaaflyen; Simlen foran, den lille Kalv omkring den og efter den, lekende.

Det gik som paa svævende Vinger fremover. Det var, som rørte de knapt Jorden med sine Føtter de to.

Av og til stanset Simlen ved en Busk, slængte Snuten efter noget Fjeldgræs, tok sig en Smak og drog videre; Kalven, mørkere end Moren, gjorde som den. Slik drog de to i sin uskyldsfulde Lek Vidden fremover i let Galop og forsvandt nordover langs Mistra.

Jeg var blit staaende betagen og stirre.

«Nei, saa vakkert,» utbrøt jeg.

«Sømmøl,» svarte Finngutten.

«Bære en,» sa Gammel-Haakkaa. «Det er itte mange taa døm hiti her!»

Han spyttet erfarent.

Saa drog vi os videre nedover, men nu paa østre Side av Mistra, forat ikke Hunden, som nok hadde faat Tæft av Dyrene i Vestenvinden, skulde slaa sig paa Sporet. Ti vi var fast bestemt paa at naa Missjøhaugen til Kvelds. Veien langs Mistra paa østre Siden mellem Sølendalsveien og Missjøhaugen gaar gjennem Stenauler og Krat; der er ikke Antydning til Rensdyrtrakt, en og anden Rypestegg kan lette; men ellers er det ogsaa smaat bevendt med Rypebestanden, som holder sig nærmere Misterbortet og fremved Kvannriset paa Mistras vestre Bred opover mot Kværninghøgden.

Det egentlige Rensdyrtræk er paa Mistras vestre Bred hele Fløiet nedover forbi Missjøhaugen, hvor

Hopene gjerne drar over de myrlændte Strøk og over Mistra, for at sætte ende østover til Storsølnen. Strøket like fra Graahøgden i Nord og til Sølenskaret i Syd var i gammel Tid sikkert Rensdyrtræk, idet Hopene skiftevis beitet i Storsølnen og under Graahøgden.

Veien mellem disse to Høgder kan være indpaa halvanden Mil.

Rundt Sølenskaret.

Det var under Storsølenflaaene vi næste Morgen tænkte at prøve Lykken; ti der var for otte Dager siden av Gjætere set en liten Hop Dyr paa en tolv, fjorten Stykker; saapas mange visste vi altsaa der opholdt sig i Fjeldene der omkring.

Vi laa i Sørhaugshusene paa Missjøhaugen om Natten og drog videre, før Buskapen løstes om Morgenen.

Akshaugen og Sølen laa med Taakehætter, saa det varslet Regn; men hverken Haakkaa eller Finngutten mente, det vilde komme i Løpet av Dagen. Ellers saa var Regn ofte godt Rensveir, især om der slog sig Skodde til. Da kunde en med god Hund ofte komme like indpaa. Det var med Renen som med Storfuglen, mente Gammel-Haakkaa; den blev spak i Skodde.

«Hain vet itte aa'n ska' gjør taa sei, sir Du,» sa han.

Klokken var otte, da vi naadde ind under Storsølnen.

Gammel-Haakkaa, som var kjendt i Trakten som i sin egen Stue, gik foran; Hunden hadde intet Spor; den gik slakk i Baandet og saa frem for sig.

I over to Timer drog vi paa kryds og tvers over Storsølnens vestre Skraaninger, uten at finde Spor.

«Ho maa vara længer sø,» mente nu Gammel-Haakkaa, og Færden drog saa uten Stans sydover langs Sølenskraaningen like til Skaret. Der først fik Hunden Spor.

«Det var svært tel Traaving,» sa Finngutten.

«Aa ja — ho har godt taa Føtøm dein Megga,» svarte Gammel-Haakkaa.

Der var nu intet andet at gjøre end at følge Hunden, som hadde tat Spor mot Syd, gjennem Myrtøv og Krat høiere og høiere op under Skarets Styrtninger.

Jeg hadde aldrig kunnet tænke mig, at Renen gik saa høit til Fjelds og gjennem saa vanskeligt Lænde; men Gammel-Haakkaa forsikret, at Saken var i Orden.

«Ho er mest som Gjitta Sømmøla,» oplyste han.

«Je har skøte Sømmøl ende opunder Hamrøm her.» Han pekte ende op.

Vi hadde naadd op under selve Sølenfjeldets Ur. Hunden laa hidsig i Baandet; det var meget, som talte for, at det var Ren i Fjeldet.

Finngutten mente, det kunde være Spor efter de to fra igaar; men Haakkaa sa nei.

«Det er ferskt detta,» sa han.

Nu tok Hunden Aapentveir. Dyrene maatte holde til øverst indunder Uren.

Saa begyndte samme Komedie som Dagen i Forveien. Vi skiltes og huket os sagte fremover. Men her var Lændet lettere. Store Stener og av og til en Bjerk gav godt Skjul; efter en halv Times smygende Jagt var vi like indpaa.

Finngutten med Hunden la sig igjen bak en diger Stenblok, som var styrtet ned fra Uren; Gammel-Haakkaa og jeg smøg os krypende fremover. Nu var vi ikke længere fra hinanden end en tyve Alen eller saa.

Med ett stanser Gammel-Haakkaa og hytter til mig.

Jeg gjør som han.

Og vi stirrer begge to fremover.

Fremfor os laa en flaa Strækning av nedraset Sten med fint Fjeldgræs indimellem. Jeg anstrængte mig for at se, men kunde intet opdage; saa krøp jeg paa alle fire like hen til den Sten, bakom hvilken Gammel-Haakkaa laa.

Han huket sig ned og pekte.

Der — nogen Hundred Alen skraas op i Uren — stod en stor Rensbukk, og under den mellem Stenene skimtet jeg Horn av Simler, som laa. En fire, fem Dyr i det mindste.

Jeg kjendte straks den dunkende Fornemmelse inde i Bringen; men jeg var dog betydelig roligere end forrige Dag, antagelig fordi jeg hadde den gamle, erfarne Rensdyrjæger tæt indpaa mig.

Vi huket os begge ned.

Den store Rensbukk der oppe i Uren øverst stod opmærksom paa Post.

«Hvad skal vi nu gjøre?» hvisket jeg.

Gammel-Haakkaa snudde Hodet.

«Det er langt Hold,» sa han. «Vi lyt vente lite.»

Jeg laa og smaaskalv.

«Aa, vi skyter,» sa jeg.

«Nei, nei!» Han ristet paa Hodet. «Vi lyt vente tel Sømmøla reser paa sei!»

Jeg forstod, at han hadde Ret, skjønt Jagthidsigheten skalv mig gjennem Blodet.

I over et Kvarter — ja, saa længe forekom det i alle Fald mig — laa vi bak Stenen og ventet. Fingeren var paa Avtrækkeren, for det Tilfælde Dyrene skulde sætte avsted.

Den store Rensbukk stod den hele Tid paa Vakt, nippet av og til efter noget Græs mellem Stenene, men stod saa igjen veirende.

Men bak Stenene fremover saa vi de spæde Horn av Simlene, som laa og ortet.

Det var til at tape Taalmodigheten over; men paa samme Tid kjendtes det efterhaanden saa forunderlig eventyrfriskt at ligge der i vilde Naturen midt oppe i Rensdyrhopen.

Nu la Rensbukken sig. Makelig til Rette mellem Stenene.

Dette var til at fortvile over.

Gammel-Haakkaa, som hele Tiden tygget Bussen, snudde igjen Hodet og saa paa mig. Saa smilte han.

«Vi kom midt i Kviltien,» hvisket han.

Med ett sprang Bukken op, og hele Simleflokken dukket op mellem Stenene.

De hadde enten hørt eller lugtet noget. Et Vindglufs

kunde ha baaret Tæften av os imot dem, eller Haakkaas dæmpede Hvisken kunde ha været opfanget.

«Naa Gut!» hvisket Gammel-Haakkaa. Jeg saa ham ta Sigte.

Hurtig la jeg an paa Bukken, som stod længst borte, og med et Sekunds Mellemrum smald det to brakende Skud.

Jeg saa et Par Horn høit i Veiret; saa drev Krudtrøken os i Øinene. Men da vi reiste os, var Dyrene forsvundne.

«Døm dro nordøver,» sa Haakkaa høit; han blaaste Røken ut av sin Børse og gav sig ganske rolig til at la paany.

«Traf Du?» spurte jeg — jeg gik fremover for at se. Haakkaa stod.

«Je vet itte je,» svarte han. «Je heil naa tel aat i Sømmøl.»

Jeg ventet ikke paa videre Svar; jeg mere sprang end gik fremover Uren.

Pludselig stanser jeg og roper.

Jeg har set det graane mellem Stenene og faat Øie paa et mægtigt Gevir. Det var Bukken. Den laa grue med Hodet ned mellem Stenene en ti, tolv Skridt foran mig.

Gammel-Haakkaa saa efter mig ved Ropet.

«Vart det naae?» ropte han opover.

«Hurra!» skrek jeg tilbake.

Da endelig kom han ruslende efter og like hen hvor jeg stod bøiet over Bukken.

«Jaggu leil,» sa han.

Jeg lyste av Triumf.

«Det var langt,» sa jeg.

Haakkaa tok Rensbukken i Hornene og halet den frem, saa den valt paa Siden.

«Sjaa her,» sa han.

Han pekte.

Skuddet var gaat ind tvers igjennem Halsen, tæt bak Øret og hadde nok knust Halshvirvelen.

«Heil Du aat Hue da?» spurte han.

Jeg lo.

«Jeg holdt paa Bogen,» svarte jeg.

Da lo Gammel-Haakkaa ogsaa.

«Raamskytter,» sa han.

Jeg fik Jagtflasken frem.

«Det er det samme,» sa jeg og skjænkte. Jeg hadde Spændingens Dirr i Fingrene endda.

Vi drak.

«Men Du da, Haakkaa?» spurte jeg i litt ondskapsfuld Tone. «Hvor traf Du henne?»

Gammel-Haakkaa saa nedover Skraaningen, hvor nu Finngutten kom med Hunden.

«Vi faar sjaa aat,» svarte han.

Finngutten kom nu optil, fik sig en Dram og besaa Rensbukken, som Hunden rev og rusket i.

«Dette var rekti in gjild Ren det,» sa han; han rakte mig Bægeret og gren anerkjendende.

«Aakken træfte?» spurte han saa.

Gammel-Haakkaa smilte.

«Aa, det var nok'n Jakob det,» sa han.

Finngutten fik et forundret Uttryk og saa fra den ene paa den andre.

Jeg følte mig ikke netop smigret.

«Det var drøit Hold,» forklarte jeg.

Finngutten pekte paa Skudhullet.

«Ho kom akkorat 'na,» sa han og smilte umærkelig.

«Aa ja — det var føste Gaanga,» undskyldte Gammel-Haakkaa; han tok sig en ny Buss.

Jeg kan ikke si andet, end at jeg harmet mig over denne bitre Pille i min Jægerstolthets Bæger og den Overlegenhet, hvormed Gammel-Haakkaa tok Saken.

«La os saa se paa din Ren da,» sa jeg.

Gammel-Haakkaa svarte ikke. Tok bare Hunden, la Børsen paa Akslen og drog i Vei.

Hunden rotet endel i de mange Spor og vilde endelig nordover; men Haakkaa rykket den Gang paa Gang av Sporet.

«Nei hold naa,» sa han.

Endelig, som vi drog os i Kors og Krok nedover gjennem Lændet, tok Hunden aapent Veir.

Vi fulgte den gjennem det stenete Lænde, hvor en og anden Fjeldbjerk vokste.

Da stanset Haakkaa.

«Her, Karer,» sa han likegyldig.

Fremfor ham i en treti, firti Skridts Avstand laa en Simle halvt paa Ryg med den hvitnende Buk i Veiret.

Hunden, som Haakkaa hadde sluppet, røk like paa og rev og bet som rasende i det dræpte Dyr.

«Jo!» sa Finngutten. «Detta vart svære Greier!»

Nu gik vi alle tre borttil, og Finngutten drog Hunden av Dyret.

Det var stendødt.

Haakkaa bøide sig frem, undersøkte langs med Siden paa Dyret og pekte.

«Sjaa her,» sa han.

Vi bøide os frem. — Kulen var gaat ind et Par Tommer bak Boven. Den hadde nok enten klippet en stor Pulsaare over eller streifet selve Hjertet; ti en lyserød Blodsprut hadde farvet Mosen rundt omkring.

«Bogskud!» ropte jeg.

Gammel-Haakkaa stod ved Siden, smaalo og godtet sig.

«Det var itte saa langt Maal detta,» sa han ironisk undskyldende.

Og den anden Todtsup kom frem.

Jeg hadde nu faat Blod paa Tand og vilde absolut dra efter Hopen; men Gammel-Haakkaa sa nei.

«Det nytter itte idau,» sa han.

Han reiste sig og saa utover mot Misterfløiet, som laa flaat i Graaveiret foran os.

«Sjaa sa,» sa han.

Jeg fulgte Retningen og saa mot Kværninghøgdens Horisont de takkete Horn av Sømmølhopen, som nu netop drog fra Misterfløiet over i Dalene mellem de to Kværninghøgder.

«Jø, saa døm dræ r!» utbrøt Gammel-Haakkaa.

«Ja, 'sa er itte goe aa naa att døm,» sa Finngutten.

Han satte sig paa en Sten fremved Simlen og tok Nisten frem av Matskræppen.

Gammel-Haakkaa kremtet.

«Nei — vi lyt flaa føst,» sa han.

Finngutten smilte, men la saa Skræppen til Side.

Knivene kom frem, og de to Jægere gav sig til at flaa det skutte Dyr, aapnet og tok Indvoldene ut. Det gjaldt at gjøre dette, før Dyret stivnet; ellers blev der et svare Leven med at faa Skindet av.

Det ene Dyr var snart færdigt; Hunden fik sin Andel av Indvoldene; saa bar det opover til den store Rensbukk, som gik samme Vei. I mindre end en Time var begge Dyr flaadd, Kjøtet parteret, baaret i Haug og Skindene lagt over.

Saa blev det hele forsvarlig nedstenet, saa ikke Jærv eller Ræv skulde naa til, mens vi drog hjemover til Missjøhaugen efter Hest.

Gammel-Haakkaa paatok sig alt med Hentningen av Kjøtet, mens vi, hvem Jagtiveren og Ungdomshidsigheten sat i Blodet, gjorde os en Sving efter de forsvundne Dyr.

Gammel-Haakkaa sat smilende og røkte fremved Nedsteningen, da vi drog.

«Detta gjorde je ailler,» sa han.

«Ja vent nu,» svarte jeg.

Og med Hunden i Baand paa Sporet drog vi nedover Sølnens bratte Skraaninger, over Mistra og bent ind i Misterfløiet, mens Gammel-Haakkaa med Børse paa Ryg drog beneste Veien nordover til Missjøhaugen.

Over alle Haugene.

Misterfløiet op gik det fort, da vi ikke behøvde at følge Sporet; vi hadde jo set, hvor Flokken drog over til Kværninghøgdene; men Rensdyrmosen var skarp efter alt Godveiret; vi gled og gled med blankslitte Saaler opover den lange Fjeldflaa, og da vi naadde Overgangen til Kværninghøgdene, maatte vi puste paa.

Klokken var da over ett.

Fremved et litet Briskekrat midt i Fjeldovergangen holdt vi nu Rast og aat vor tarvelige Middag. Det var Fenaknoke og Flatbrød, Smør og Fetost.

Efter en kort Pipe drog Færden videre; vi tok et Slag tvers over Flaaen mellem Høgdene for at finde Sporet, og fulgte saa dette i strak timelang Marsch videre.

Dyrene hadde slaat sig over i nordre Høgd paa dennes Skraaning, men hadde ikke stanset; vi rækket dem hele Høgden rundt, like frem til Søvoldstraktene; derfra hadde de dradd tvers over Sølendalsveien i Fjeldbaandet ovenom Sæteren og var strøkne nordover Sletfjeldet like til Neka; hadde saa braavendt østover mot Graafjeldet, men atter snudd, før dette var naadd, og dradd nordover paa østre Side av Neksjøen, derfra til Neksjøhøgden og videre bent mot Graahøgdfløiet.

Klokken var blit seks om Eftermiddagen, da vi trætte og slitne naadde Graahøgdfløiet, hvor vi atter maatte hvile.

Kvelden var disig; vi prøvde forgjæves at faa Øie paa Dyrene et eller andet steds oppe i Graahøgden;

Hunden tok snart det ene Spor, snart det andre — vi holdt paa at opgi Rækkjingen. Finngutten foreslog, at vi skulde ta en Sving øverst i Graahøgdfløiet paa Vestsiden, saa derfra fremover til Neksjølien igjen, hvor vi skulde ligge i Nystusæteren om Natten; saa kunde vi næste Dag fortsætte fra Graahøgdfløiet rundt Graahøgden, derfra over i Svarthøgden og Elghøpiggen (Elgshøgden); vi skulde da imorgen Nat ligge i Spekedalen og saa tredje Dagen dra tilbake til Missjøhaugen, hvis vi da ikke skjøt Dyr før.

Dette blev formeget for min Taalmodighet. Jeg foretrak at vende tilbake til Missjøhaugen og Rensbiffen allerede næste Dag, og vi besluttet da bare at ta os den foreslaatte Sving øverst i Graahøgdfløiet i Kveld, ligge i Neksjølien og imorgen gaa bent til Missjøhaugen. Det kunde jo desuten ogsaa slumpe, at vi traf en eller anden Sømmel langs Mistra, hvor vi hadde set den enslige Sømmel med Kalv idag paa Utfarten.

Som sagt saa gjort.

Vi tok Hunden av Sporet og gik bent mot Graahøgdens vestre Skraaning.

I over en Time gjennemsøkte vi denne paa kryds og tvers, men uten Resultat; endelig, da vi drog os nedover i nordre Skraaning, traf vi Spor, som gik nordover; men da var det allerede blit saa mørkt, at vi maatte ta Hunden av Sporet og snu.

«Døm er dree aat Svarthøgden,» forklarte Finngutten.

I tumlende Mørke arbeidet vi os nu senkveldes nedover Graahøgdfløiet, fik Tak i Spekedalsveien og naadde ved Nitiden ind paa Neksjølisæteren.

«Jø, saa sent Dø er ute,» ropte Sæterkullen; hun kom netop fra Fjøset med Melkesaaen.

Vi bad vakkert for os og fik da endelig Nattely i en liten Ljaarbu tæt ovenom Volden.

Mat fik vi ogsaa, Rømgrøt og kokt Fisk av Neksjøens vidunderlige Fjeldørret, den bedste i hele Østerdalen.

Næste Morgen tidlig drog vi atter avsted efter en stentung Søvn paa en noksaa kold Bubænk.

Komne frem til Mistern fik vi nyt Spor, ganske ferskt;

det bar syd over Misterfløiet, men blev tapt i Myrene nordenom Missjøhaugen.

Vi var ikke synderlig oplagte paa videre Jagt, snudde derfor og gik bent paa Missjøhaugen, hvor vi ankom ved Ellevetiden om Formiddagen.

Gammel-Haakkaa hadde git sig god Tid; først idag tidlig ved Ottetiden hadde han faat Hest og hadde saa dradd i Vei selvanden for at hente Kjøtet.

«Dø er svært tel Skytter au Dø,» sa Sørhaugskjærringen, da hun kom med Melkeskaalen.

Klokken blev tre om Eftermiddagen, før Gammel-Haakkaa og Gjætergutten kom igjen med de skutte Dyr.

Det var blit to stive Kløver, og det var et stolt Syn, da de to Hester med Rensdyrhornene øverst paa Kløven kom vaggende Sæterveien frem og ind paa Volden.

Gammel-Haakkaa selv, med Børse paa Aksel og Pipe i Mund, leide den første Hest, Gjætergutten den andre.

«Vælkømmin att,» sa Sørhaugskjærringen; hun stod midt paa Tunet.

«Aa Tak!»

Gammel-Haakkaa fik Pipen av Munden, mens han leide Hesten like frem for Døren.

Han saa paa os, som stod der, nokaa slitne og magre.

«Naa Karer?» spurte han.

Vi fortalte nu vidt og bredt om vor lange, mislykkede Marsch.

Haakkaa hørte paa uten Smil.

«Je skjønte det,» sa han.

«Ho er dree aat Sølnen att,» oplyste han. «Det blir Regn.»

Han saa erfarent omkring.

Om Kvelden sidregnet det, og vi var glade, vi var komne i Hus.

* * *

Da vi næste Dags Formiddag sat kringom Bordskiven i Sørhaugsæteren og godgjorde os med Rensdyrbiff og Røme, krydret med en klar Dram, hadde Veiret bedaget sig.

Det rev i Skyene; der stod lyse Solstreif indover de grønne Fjeldrifter, hvor Fjeldgræsset vokste langs Bækkesigene. Gjennem Skylagene saa vi Akshaugens bare Skalle rake fri for Taake frem av Disigheten.

Men selve Sølenfjeld laa endnu regntilhyllet.

Jeg spurte Gammel-Haakkaa, om det nyttet idag.

«Nei itte idau,» svarte han. «Ho ligg still naa; men imaarraa, om det itte regner, og det trur je itte, det gjør.»

Han saa betænksom ut gjennem Glasset.

Nu kom Kaffeen paa Bordet.

Jeg hadde været saa forsynlig at ta en halv Flaske Kognak med, og saa brøt vi da paa alle Konveniensens Baand og laget os en grundig Kaffedokter midt paa blanke Formiddagen.

«Ta gjør godt det,» sa Gammel-Haakkaa. «Attapaa,» la han til.

Finngutten smilte og drak.

«Baade føre og attapaa,» sa han.

Gammel-Haakkaa drak og ristet paa Hodet.

«Nei Gut,» sa han. «Aa bruke Brænnvin føre in ska' aat Haugøm, det ska' in ailler gjøra. Je har vørre ute før sa!»

Og saa fortalte han under stor Munterhet, hvorledes han og han Rødknut engang paa en Rensjagt hadde drukket «Dokter», før de drog i Vei. De hadde naadd indpaa en diger Renshop indunder Svarthøgden; men ret, som de stilte indpaa og skulde til at skyte, tok Skjælven dem slik, at begge skjøt Bom.

«Hain Knut skøt ihæl en diger Sten bortpaa der,» lo Gammel-Haakkaa; «og je — je raakte naa ailler det Grainn!»

Nei — Brændevin f ø r en drog i Vei, det skulde en vel vogte sig for; «men attapaa er det Faen saa godt,» forsikret han.

«Det bræinner tur in det vonne Bloe,» forklarte han.

Vi fortsatte en Stund i al Gemytlighet med at brænde ut av os det vonde Blod, og saa kom Pipene frem.

Jærv og Ren.

Da Dagen ikke kunde benyttes til Jagt, tog jeg Anledning til sammen med Finngutten, som altid var oplagt, at fiske paa Missjøen. Jeg hadde Fluer i min Tegnebok, og med en høist primitiv Fiskestang uten Snelle begav vi os da i Vei.

Vi besluttet os efter Omstændigheterne til at bruke Fluen som Dræg med mit lange Snøre efter Baaten; i Tilfælde der kom nogen svær Kult paa, maatte vi da kaste Redskapen overbord og la Fisken rende med Stangen, til den blev træt.

Gammel-Haakkaa, som stod paa Stranden og ikke vilde være med, trøstet os. Der var ikke større Fisk end paa en 4—5 Mærker der i Sjøen, oplyste han.

Og han hadde Ret.

Efter flere Gangers Roing paa dypt Vand uten et eneste Slag efter Fluen holdt Finngutten, som rodde, ned mot Misteroset, hvor Sjøen gaar i Mistra, og hvor Vandet ikke er mer end vel en Meter dypt. Her er Bunden Smaasten og Sand, og her skulde Ørreten efter Gammel-Haakkaas Sigende helst holde sig.

Vi rodde langsomt over Grunden.

Jeg hadde to Fluer paa, en stor Lakseflue, gul med rødgul lubben Skrott og en stor Brown som Sideflue.

Vi hadde naadd omtrent midtveis over Grunden uten at faa Slag.

Saa — Pladsk — Pladsk!

To gulblankt blinkende Ørreter hadde slaat sig paa.

Det blev et Basketak, skjønt ingen av dem var over tre Mærker.

Jeg hadde ikke Hov med og maatte nøie mig med at trætte dem fuldstændig ut og saa frækt vippe dem ind over Baaten efter Fluen. Den paa nærmeste Sideflue slog sig av tæt ved Baaten; den paa Laksefluen kom lykkelig ind. Det var en vakker guldspillende Ørret paa omkring tre Mærker med stærke, blodrøde Prikker.

Esperimentet blev gjentat. Fisken hugg ivrig efter Fluene med Tvebett Gang paa Gang; men næsten altid slog den paa inderste Flüe sig av, saa jeg efter et Par Omganger, for ikke at saare unødig, tok Brownfluen av og kun beholdt den store gule Lakseflue.

Da gik Fangsten gladelig fra Haanden; den ene Ørret efter den andre, snart av den gyldne, snart av en mørkere Art, kom ind i Baaten.

Efter en god Times Fisking saa Finngutten oprømt ned i Agterskotten.

«Ja naa har vi Kokføsk Gut,» sa han.

Det var over tyve vakre Ørreter.

* *
*

Næste Morgen var det straalende Høstveir.

Sølen og Akshaugen hadde mistet sine Hætter; de stod rentvættede og saa ganske nær i den tinderklare Høstluft.

Vier-ris og Brisk var natvaate, Bjerkebladene blanke av Regnet og duftende.

«Naa er det godt aa gaa ti Fjela,» sa Sørhaugskjærringen, da vi stod paa Færd.

Luften var kjølig; men Solen tindret blank, saa det vilde bli hett inden Middag, denne stemningsfyldte, stærke og korte Høstvarme, som gjør Fjeldet i August og September saa vidunderlig tiltrækkende.

Gjætergutten hadde dradd til Dals med de skutte Dyr; vi tok Farvel paa Missjøhaugen; det var vor Agt at ta Fjeldene nordover og ikke komme tilbake, men søke Nattekvarter som det kunde falde sig, enten i Neksjølien eller paa Klætsæteren eller — hvis Jagten drog læn-

ger nord og over i Elgshøgden — i selve Spekedalssæteren.

Gammel-Haakkaa var i Perlehumør.

Som vi med Hunden i Baand og Nisteskræppen fuld av Sætermat og Rensdyrbiff drog nedover Sæterveien til Misteren, gik hans gamle skjælve Mund alt i ett; Lune og Skjæmt lurte under de svartsmuskede Øienbryn fra de mørkeblaa Øine; Bussen var under ustanselig Bearbeidelse mellem de tobaksbrune Tænder.

Han fortalte om sine mange eventyrlige Jagter rundt omkring her i Fjeldene baade ved Sommer og Vinter, og Finngutten frisket altid paa ved Spørsmaal snart om det ene, snart om det andre, som kunde vække hans gamle bygdekjendte Historier til Liv paany.

Vi vadet over Mistra og drog Misterfløiet op.

«Idau bir det Dyr,» sa Haakkaa munter; «je kjinner det paa mei!»

Han spyttet drygt og saa sig tilbake.

Bak os laa Sølen solbelyst.

«Ja anti er døm ti Sølnem heil ti Svarthøgden idau,» fortsatte Haakkaa. «Døm dræ aat Høgdem etter slik Regn.»

Vi gik videre; vi var oplagt paa at følge dem, om det saa var til Verdens Ende. Den fjeldfriske Luft fløt som et Bad om os; det var saa betagende let og lykkeligt at aande.

I over et Kvarter drog vi os saa, tause opover Misterfløiet. Marschens Faamælthet hadde tat os; vi ventet desuten hvert Øieblik, at Hunden skulde faa Spor.

Men det gik en stiv Time nordover Fløiet langs Mistras vestre Bred, uten at Hunden gav det ringeste Tegn til Spor.

Da vi paa denne Maate var naadd like frem til Sølendalsveien, stanset Gammel-Haakkaa og saa sig forskende omkring.

«Nei naa vet je rekti itte,» sa han.

«Sø-øver her har døm itte vørré idau; je trur mest døm er dree aat Svarthøgden.»

idau: idag.

Han saa sig igjen opmærksomt omkring. Først østover langs Hovardhøgden, saa nordøst over Graafjeldet, men rystet saa paa Hodet.

«Nei,» sa han. «Døm er nordafør.»

Og saa blev det da straks bestemt, at vi skulde gaa rakt paa Graahøgdfløiet og derfra paa vestre Side rundt Graahøgden og videre nordøst over til Svarthøgden.

Fandt vi dem ikke der, skulde vi dra til Elgshøgden og overnatte i Spekedalen.

«Da maa vi fuill træffe itt-haart,» mente Gammel-Haakkaa tryg.

Det er en drøi Marsch fra Sølendalsveien og til Graahøgdfløiet. Vi valgte Veien østenom Neksjøen og befandt os efter to stive Timer paa Graahøgdfløiets høie Skraaninger.

Hunden hadde fremdeles ikke Spor; Dyrene maatte ha holdt sig høit oppe under Høgdene i Regnveiret.

«Nei, vi lyt aat sjølve Høgden,» sa Gammel-Haakkaa.

«Her nedpaa har døm itte vørré idau!»

Og bent mot Graahøgden like opunder den storstenete Ur av nedstyrtede Stenhamrer drog vi.

«Her er Mat aat døm,» sa Gammel-Haakkaa; han pekte paa det fine, sparsomme Fjeldgræs, som stak op kringom Stenene.

Vi drog os nu langsomt nordover rundt Høgdens Skraaning.

En og anden Fjeldrype sprang foran os mellem Stenene; Hunden skottet efter den, men brydde sig ikke videre om Sporene; den gik vaktsom gløttende, som hadde den ett eller andet paa Fornemmelsen.

Med ett rykker den til og ligger flat i Baandet.

«Naa Gut,» sa Gammel-Haakkaa dæmpet. «Her har døm vørré.»

Og hete i Kroppen, med Øinene stivt fæstet paa Hunden fulgte vi fremover.

Pludselig stanser Gammel-Haakkaa.

«Kjære aa kain 'ta væra,» sier han.

itt-haart: ett eller andet.

«Hunden er saa underlin.»

Vi saa alle paa Hunden, som drog i Baandet med blodsprængt stirrende Øine og med Busten reist langs efter hele Ryggen.

Finngutten saa paa Gammel-Haakkaa.

«Bjønn kainskje!» sa han.

Gammel-Haakkaa, som holdt Hunden, ristet paa Hodet.

«Nei, det trur je itte,» svarte han. «Hain bruker itte gaa saa høgt i Snaufjela.»

Vi fulgte igjen Hunden, som laa flat efter Bakken med Busten reist.

Gammel-Haakkaa stanset paany.

«Kjære, er det Jærv hiti her da,» utbrøt han. Han saa sig forsigtig om, op over Uren og frem mellem Stenene. Med ett hugg Finngutten ham i Armen.

«Sjaa 'na!» hvisket han. Han stirret fremover.

Vi stod alle tre som fjetret.

Halv midt oppe i Uren saa vi noget sort, som sprang. Det lignet næsten en svart Hund; men Spranget var mere huskende end en Hunds Sprang; nu smatt den ned mellem nogen Stener og blev borte.

«Jaggu er det Jærv leil,» utbrøt Gammel-Haakkaa. «Ja da er itte Sømmøla langt unda!»

«Slepp Hunden,» hvisket jeg.

Gammel-Haakkaa saa paa mig, næsten kvasst.

«Er Du gælen Du?» sa han.

«Nei, denna Karen hain frir sei han,» fortsatte han høit.

«Det er itte værdt aa sjaa etter'n.»

«Sjaa der er'n att,» sa Finngutten og pekte. I luntende Sprang drog det sorte Dyr Uren opigjennem og forsvandt i en Stenrøis høiere op.

Jeg hadde tat Sigte for at sende den en Kule; men Gammel-Haakkaa grep mig i Armen.

«Nei, skjøt itte,» sa han. «Du bære skræmmer Sømmøla.»

Og det sorte Dyr var forsvundet.

Men som vi drog os videre fremover Graahøgden,

fortalte Gammel-Haakkaa om, hvorledes han engang paa Rensjagt var kommen over en Jærv, som netop sat paa en Rensbukk og suget Blodet av Halsaarene paa den. Han hadde da sluppet sin Hund, en strid, sint Finnehund, og det bar i hængende Tærn bortover Fjeldet.

Fremved en Stenrøis naadde Hunden Jærven igjen, og der røk det ihop; men da Gammel-Haakkaa naadde fremtil, laa Hunden ihjælreven med Strupen avbitt, og Jærven saa han ikke Duften av.

«Nei, hain frir sei,» gjentok Gammel-Haakkaa og ristet paa Hodet.

Der gik ikke lang Tid efter at vi hadde oplevd Eventyret med Jærven, før Hunden paany fik Fot, og denne Gang var det greit Rensdyrspor efter flere Dyr.

Det bar i Vei rundt Graahøgden og over i Svarthøgden, hvor vi i over to Timer hadde vor fulde Hyre med Sporet uten at træffe et Dyr.

Derfra bar det endelig videre over i Elghøpiggen, hvor vi ut paa Eftermiddagen paa en Fjeldflaa mellem Elghøpiggen og Spekedalen fik Øie paa en 4—5 Dyr, som holdt Middagsrast midt paa Flaaen.

Jeg var godt kjendt paa disse Trakter, hvor jeg hele Sommerer frem hadde streifet over alle Fjeld som Gut.

Selve Elghøpiggen hadde jeg i sekstenaars Alder besteget; jeg hadde søkt Skjul for Regnskuren i den lille Hule paa Toppens Vestside; jeg hadde staat ved det lille Kjærn øverst deroppe, skrevet mit Navn paa en Træflis og stukket den ind i Varden, og hadde paa Nedturen hat det vidunderligste Utsyn over Fjeldene, da Regnet sluttet og Solen rev i Skylaget under mig.

Jeg kjendte Terrænet ut og ind og visste, at der, hvor Rensdyrene nu laa, var det flaaeste Fjeld paa hele Østerdalsviddene; Dækning fandtes ikke; de laa trygge, der de laa, de stolte Dyr — de hadde over en Fjerdings Utsigt over Fjeldet til alle Sider.

«Je kuinne skjønne detta,» sa Gammel-Haakkaa, da vi hadde staat litt og set paa Dyrene.

«Døm vet aa døm lægg sei etter!»

Han smaalo.

«Ja, aa gjør vi naa?» spurte Finngutten.

Gammel-Haakkaa satte sig paa en Sten.

«Naa koker vi Kaffe att,» sa han. «Vi trøng kvile vi au,» la han til og drog Pipen frem.

Fremved nogen Stener laget nu Finngutten Kaffevarme, og med Dyrene ret frem for os i vel en Fjerdings Avstand borte paa Fjeldet, kokte vi vor Kaffe trygge; ti den lille Bris av Vest, som blaaste, stod ret fra Dyrene Fjeldflaaen hitover og ende paa os, saa Hunden ret som det var løftet paa Hodet, der den laa bunden, og tok Aapentveir.

«Hvordan kommer vi ditover?» spurte jeg, da vi hadde faat Pipene frem.

Gammel-Haakkaa spyttet, saa fremover Flyen og røkte igjen.

«Døm lyt kaammaa aat øss døm,» svarte han erfarent. «Døm lyt øver aat Svarthøgden att i Kveld.

«Tru det?» sa Finngutten.

«Ja, det er sikkert det,» svarte Gammel-Haakkaa.

«Døm har Rakstveien sin øver her.»

Han pekte paa den smale Tange, hvor vi laa.

Jeg røkte.

«Det kan bli længe at vente,» sa jeg.

Gammel-Haakkaa drog paa den sure Pipen og lo.

«Ja, in lyt ha Taalmo',» svarte han.

Jeg foreslog, at en av os med Hunden skulde ta en Sving nedenom Flyen og komme bakpaa dem, mens de to andre tok Post her paa Tangen for om muligt at komme i Hold.

Men da satte Gammel-Haakkaa Ansigt.

«Hoi Gut!» utbrøt han.

«Døm drær i hængende Tærn bent aat Svarthøgden!»

At skyte paa Dyr i Sprang forefaldt ham som saa mange andre av Østerdalens gamle Fjeldjægere rent ut utænkelig. Lurjagten var gjennem Aarhundreder grodd dem fast i Skrotten.

Jeg for min Del hadde i Grunden heller ikke stor

Tro paa et godt Resultat av mit Forslag og gav mig derfor straks.

«Ja ja, saa faar vi vente,» sa jeg resignert.

Og vi ventet.

Døsige av Kaffevarmen tok vi hver vor Middagslur i Solskinnet; to sov, mens den tredje vaaket og holdt Øie med Dyrene.

Renshopen gjorde sig det rigtig makelig derborte paa Flyen.

En stod Vakt, mens de andre laa. Saa indimellem reiste flere sig, gik omkring, beitende, stanget hinanden i Lek, stod litt og saa — og la sig igjen.

Vi blev enige om, da vi endelig var færdige med Middagsluren, at det maatte være en Bukk med fire voksne Simler og et Par Kalver.

Endelig ved Femtiden begyndte de at røre paa sig.

Alle Simlene reiste sig og begyndte at beite; saa flyttet de makelig Plads litt længere borte paa Flyen.

«Du skal se, de drar vestover!» utbrøt jeg.

Gammel-Haakkaa laa ganske rolig.

«Aa nei — døm kjem nok hit att,» svarte han beroligende.

Og atter gav vi os til at vente.

Med ett farer Finngutten op.

«Haaredø — der kjem døm!» ropte han.

Vi kom os op alle tre og hugg Geværene.

Der, fremover Flyen kom Flokken dragende. Den store Bukk i Spidsen, Simler og Kalver to og tre efter.

Det bar bent mot os.

Slik gik det i strak Galop kanske fem Minutter. Da braastanset Flokken og saa sig tilbake. De hadde øiensynlig blit vâr en eller anden Fare der vesteri.

Saa bar det igjen i Vei.

Vi tok Spranget fremover Tangen og stillet os med kanske et Par Hundred Alens Mellemrum og Hanen opspændt.

Her maatte de komme.

Gammel-Haakkaa, som ikke hadde stor Tro paa at

træffe, la sig efter gammel Vane ned mellem et Par Stener.

Finngutten med Hunden gjorde likesaa.

Nu hørte vi den klapprende, kneppende Lyd av Dyrene.

Og jeg saa Horn stige over Maassaarabben.

Der kom de.

Bukken foran i jevn Galop — den vante Vei; paa ham tok jeg Sigte.

Det var ikke mer end kanske hundred Alens Hold.

Jeg holdt efter Bogen og klemte av.

Flokken fôr sammen og tverstanset. Saa drog den i rasende Galop videre.

Da smald to Skud. Men ingen stupte.

«Faen au!» hørte jeg Gammel-Haakkaa mumle idet han reiste sig.

«Der dro de,» sa Finngutten; han stod og saa efter Dyrene.

Saa kom de to like bort til mig.

«Je visste 'ta,» sa Gammel-Haakkaa.

«Det vart Bom!»

Finngutten smilte.

Jeg hørte ikke stort efter, hvad de to sa; jeg stirret fremdeles bortover Fjeldet efter Dyrene.

De var nu naaet over Tangen og drog opover Skraaningen mot Svarthøgden.

«Han sakker!» utbrøt jeg.

De to stirret samme Vei som jeg.

Den store Rensbukk var blit efter; den smaasprang saa underlig raglende.

«Jaggu har'n vørté skamfert leil!» utbrøt Gammel-Haakkaa.

«Sjaa, naa lægg'n sei!»

Rensbukken la sig virkelig.

Simlene stanset, snudde Hodene og drog videre.

Men Rensbukken laa.

«Kom Karer!» sa Finngutten, hugg Hundebaandet og drog i Vei.

«Nei vent naa,» sa Gammel-Haakkaa. «Det er bedst aa la' att føst!»

Vi stirret igjen bortover Fjeldet.

Nu reiste Bukken sig og raglet langsomt videre efter de andre.

«Hain er vomskøten!» sa Gammel-Haakkaa.

Vi ladet i al Hast; saa satte vi Hunden paa Sporet, og saa fort, som Benene kunde bære os, drog vi efter det saarede Dyr.

Det blev over en Times Rækkjing.

Bukken hadde snart ligget, snart sprunget; men midt i Svarthøgdfløiet hadde han skilt Vei med de andre og holdt sig nedover og sydover.

Fremme mellem Svarthøgden og Graahøgden er det en storstenet Ur. Dit drog Hunden.

«Rettnaa er'n her,» sa Gammel-Haakkaa.

«Far vârt naa Karer!»

Vi fulgte, langsomt og listende Hunden, som med ett reiste Bust.

Pludselig fik vi som op av Jorden se et svart Dyr, som spratt op paa en Sten og la i Vei mot Uren.

«Det ska' Du sjaa!» sa Gammel-Haakkaa.

Og der smald — tre Skudd.

Det svarte Dyr sakk ned i Bakdelen, men arbeidet sig i smaa Hopp med slæpende Bakføtter ind mellem Stenene og forsvandt.

Da storlo Gammel-Haakkaa.

«Jamen fekk'n det!» lo han.

«Svine'!»

Han gav dype Latterklunk.

Jeg vilde ta Spranget efter; men Gammel-Haakkaa hindret mig.

«Nei, vøl itte denna,» sa han. «Kom naa!»

Og han fulgte Hunden, som for Aapentveir trak sydover.

Vi hadde ikke gaat mer end en halv hundrede Skridt, da vi traf Rensbukken. Den laa mellem Stenene, aandende endnu.

Nakken var forbitt og blødig; den laa med Frem-

føttene bøiet ind under sig som sunken i Sprang. Haakkaa gik like hen, fik Kniven frem og satte den ind i Nakken bak Hornene.

Bukken gjorde et Ryk og seg sammen.

Nu stod vi alle tre rundt Dyret og søkte efter Kulen.

Vi fandt den snart. Den hadde gaat ind i Vommen ret foran Lysken og sat under Huden paa den høire Side.

Det var mit Skud.

Jeg hadde — uvant som jeg var — ikke vaaget at holde foran Dyret og beregne Farten; jeg hadde sigtet paa Bogen og truffet en Alen længer bak.

«Du bir itte værst Du,» sa Gammel-Haakkaa.

Saa satte han sig.

«Naa trøng vi Drammen,» sa han og smilte.

«Nei,» indvendte jeg. «Først vil vi se efter Jærven.»

«Det var da tydeligt, at den ogsaa fik det!»

«Ja, det gjorde'n,» forsikret Finngutten.

Gammel-Haakkaa indrømmet dette; men han hadde ikke stor Lyst.

Saa blev det da til, at Finngutten og jeg ladet vore Rifler og drog uten Hund opover Uren, hvor Jærven var forsvunden. Der skulde vi lete, mens Gammel-Haakkaa flaadde Renen.

«Hunden faar Dø itte ta,» sa Haakkaa. «Heilsaa bir'n ihælreven!»

Vi drog i Vei.

Det var ikke vanskeligt at finde Stedet, hvor Jærven var gaat ind i Uren. Der var Blodstriper over Stenene. Men da vi vel stod utenfor Hullet, forstod vi begge, at her kunde en intet gjøre. Hullet gik bent ind i Berget og var mange Alen dypt.

«Vi faar røke ut'n,» foreslog Finngutten. Jeg var enig i, at det maatte kunne gaa an; men da vi saa os om efter Ved, fandtes der ikke andet end Sten i vid Omkreds.

«Ja — ut att ska'n itte kaammaa,» sa Finngutten.

Saa gav han sig til at bære Sten for at fylde Hullet. Og skjønt jeg ikke netop syntes om den barbariske Maate at ta Hævn paa, deltok jeg allikevel i Minérarbeidet.

Da Gammel-Haakkaa var færdig med Flaaingen, og kom opover mot os, var Hullet forsvarlig stængt. Vi stenet Renen ned saa fort vi kunde og drog i Vei sydover; vi skulde naa Neksjølien til Kvelds, og det var to Timers Marsch.

Næste Dag, da vi kom for at hente Kjøtet, hadde vi to Hester og Jernstaur og Græv med.

Vi brøt Uren op efter fire Timers stridt Arbeide; inderst inde laa Jærven død. Den hadde faat en Kule ind gjennem venstre Laar, tvers igjennem Tarmene, og kunde ikke ha levd mange Timene; ti en større Blodaare var ogsaa klippet av, saa Bukhulen var fuld av levret Blod.

Men Haakkaa fik Skindet.

Skabjønn.

Det var en Oktoberkveld med Styrtregn og Nordenvind.

I den gamle Sæterstue paa Gammelsæteren fremved Uggelaaen lyste det; gav luerødt, flammende Skin mot den regnpiskede Rute, steg med tyk, sur Røk ut av Murpipen med Gnister, som fôr kvasst op og ut i Stormen for at slukkes.

Bækkene høljet svartgraa forbi; Hafællen kring Sætertrøen stod graa og vaat; han, som kjæmpet sig frem mot Nordenvinden med Børse paa Aksel og Finnehund i Baand fremfor sig, traadte i de dype Sølepytter, saa det skvatt; det var saavidt han saa den graa Vei i alt det svarte fra Skogen rundt omkring.

Nu naadde han frem til Volden, famlet sig snublende over Sten og ujevn Jord, stanset foran den gresne Sæterdør og satte Børsen fra sig ved Naaven.

Hunden ristet sig, saa Draapene skvatt av den graasvarte Pels; det singlet og sildret i Jernbaandet.

«Aakken er 'ta?» blev der sagt derinde; de tre, som sat kringom Varmen og spilte Kort med en graa Kortlek paa Bubænken, saa op.

Nu aapnedes Døren. En Hund i Baand kom ind først; saa smøg en Jæger ind med Børsen i Rem over Skulderen. Vinden slog Døren i efter ham.

«Goddag!»

«Aa go' Kveld!» Det var Johan Dilt, som svarte.

«Nei jaggu mener je —» hans Ansigt skinte kobberrødt; Tænderne gulnet; de blaa Øine blaanet.

Hafællen: Gjærdet.

«Nei er det itte Du, da Gut!»

Han reiste sig.

De to andre — det var Knut Lykkjen og Mærra-Krestaffer — stirret, men blev sittende hver med sine Kort.

«Nei, spil naa Karer,» sa jeg og satte Børsen fra mig.

Jeg var kommen oppaa Klettvolden Dagen i Forveien for at gaa efter en Elg, de hadde set deromkring, og hadde en ung Dyrehund fra Ytterbygden med.

Jeg vilde binde Hunden fremved Bænken; da møtte der mig en dyp, vild Knurren.

«Nei itte der lel Gut,» sa Johan Dilt smilende.

«Det er Folk før der! — Her bortmed!» han bandt Hunden ved Sengen.

Det var Knut Lykkjens sortbrune Bjørnehund, som nu kom frem under Bænken.

Den reiste Bust og viste Tænder, mager og pelsslitt mot den andre.

Knut Lykkjen saa bortpaa.

«Hut!» sa han med sin iskolde, dype Røst.

Hunden slog Øinene ned og satte sig; men den gliste med onde Øine bortpaa den Graa, som stod forundret bunden ved Sengestolpen.

«Ta bir Venskap,» sa Johan Dilt.

Da smilte Knut Lykkjen sit magre, sultne Smil.

«Ja, det sir saa ut,» svarte han.

Mærra-Krestaffer skjøv Luen længer bakover det svartsmuskete, lurvete Hode.

«Spell ut da,» sa han. Han krøket Kortene i Haanden.

Men Johan Dilt la sine fra sig paa Krakken.

«En lyt væra Folk au,» sa han.

Saa fik han Stol frem, og jeg satte mig fremtil Varmen. Fik Skræppen av og hængte den paa Knaggen fremved Kopphylden.

«Naa blir det bra,» sa jeg.

Knut Lykkjen saa fra mig og paa Johan Dilt.

«Er vi Folk att naa da?» sa han.

Da tok Johan Dilt sine Kort og satte sig paa Bænken nær mig.

«Aa ja, saavidt er det,» svarte han; han saa paa mig.

«Spell ut att da,» sa Mærra-Krestaffer.

Der blev spillet længe med Slag i Bord og Latter, naar Spil blev vundet; jeg løste imens mine Støvler og hængte dem op til Tørk; sat i Strømpelæsten med Føttene oppe i Aaren og saa paa Spillet.

«Nei, naa vil vi ha Kaffe,» sa Johan Dilt; han slængte Kortene og satte Kaffekjelen paa. Fyldte med Vand fra Bøtten og karet Glør indunder.

«Du er tøst støtt,» sa Mærra-Krestaffer; han hadde vundet.

«Naae lyt en væra,» svarte Johan Dilt.

«Du er svulten støtt — er det likere det da?»

Han løftet Loket av; det var begyndt at syde i Kaffevandet.

«Aa ja — mar en har naae aa eta saa,» svarte Knut Lykkjen. Han saa bortpaa mig.

«Aa, det blir vel snart ferskt nu,» sa jeg; jeg gløttet bortpaa Knut Lykkjen.

«Dere skal efter Elgen Dere ogsaa vel?» Jeg saa fra den ene paa den andre.

«Nei, je vet itte d e t!» svarte Knut Lykkjen med sit kolde Maal.

Johan Dilt stod oppi Aaren med den ene Fot og stelte med Kaffevarmen.

«Vi ska' etter Bjønn naa,» sa han, munter.

«Jeg skjønner det,» svarte jeg.

Der blev stilt. Knut Lykkjen saa ned paa sine Hænder; Mærra-Krestaffer reiste sig og gik hen for at drikke.

«Det er nok Bjønn her,» sa om litt Knut Lykkjen.

«Det var saa før,» svarte jeg.

«Aa, det er ennaa nu det,» la Johan Dilt ind.

«Fram med Kaffeen naa Knut,» ropte han, han saa rundt sig; nu kokte Vandet.

Knut Lykkjen reiste sig for at gaa mot Skapet.

«Nei bi naa,» sa jeg. «Jeg skal fugte Talenten.»

Dermed fik jeg min Skræppe ned og Kaffedaasen frem.

Johan Dilt satte store Øine.

«Nei har Du Kaffe Du au da,» sa han. Saa lo han.

«Aa ja — Du har nok!» la han til og tok imot.

Saa fyldte han forsigtig paa, mens Knut Lykkjen fik Kopper frem.

Mærra-Krestaffer sat paa Krakken fremved Sengen og strøk min Hund. Smaapratet med den og lysket den.

«Mer,» sa jeg — jeg puffet paa Johan Dilt, den lysbrune Kaffe fyldte Kjelen.

«Nei far med Maate naa,» sa Johan Dilt; «det er dyre Draaper dette!» Han satte Kaffedaasen forsigtig til Side og rørte i Kjelen med sin Kniv.

«Det er in Dau imaarraa au,» la han til.

«Vi trøng Kaffe, mar vi kjem att med in Bjønn!»

Han skottet fult paa de to andre og saa tilsidst paa mig.

«Ska'bjønn!» sa jeg.

«Ja Dyredø,» svarte Johan Dilt.

«Der er mange ta di Slaua.»

Jeg lo.

«Ja her har vi naa fire da,» sa jeg.

Da lo de tre Skogsmænd.

«Ja Du Jakob, Du Jakob,» sa Johan Dilt. «Du er naa mest som Bror aat Bjønnem Du,» la han til.

De tre smilte. De kjendte sig trygge.

«Bjørnen er Frimand i Skogen,» sa jeg og reiste mig.

«Hain skuille saa væra,» svarte Knut Lykkjen.

Nu kokte Kaffen over og blev flyttet til Side.

«Vi maa ha Mat ogsaa,» sa jeg.

Johan Dilt saa paa mig.

«Du seier naae,» sa han.

«Ja aaffer itte det,» sa Mærra-Krestaffer.

Og saa blev der dækket Bord. Den gamle Bordplate

ta di Slaua: av det Slaget.

blev slaat ned; Smør og Flesk, Fenaknoke og Stabburpølse kom frem; Flatbrødlever og Ost.

En liten Dram Lysholmer, som jeg sendte i Forveien, gjorde Maaltidet muntert, og før vi visste Ordet av, sat vi tyggende og pratende kring Bordskiven, mens Kaffekjelen putrende ventet fremi Aaren.

«Ét naa Krestaffer,» sa Johan Dilt. Mærra-Krestaffer hadde sittet taus den hele Tid og gaflet i sig av alt som fandtes.

Knut Lykkjen lo.

«Det er sidst paa med'm Krestaffer naa,» sa han.

«Hain synes, hain lyt eta, før'n dør!» — Det var Johan Dilt.

Krestaffer aat og lot som ingenting.

«Je har itte eté sia sidst,» svarte han.

«Det har itte vi heil det,» svarte Johan Dilt.

«Hain er som Bjønnen hain Krestaffer — hain ét bare om Saammaaren,» sa Knut Lykkjen.

«Je synes, det er Høsten naa je,» sa Mærra-Krestaffer.

Slik gik Spøken og Maaltiden, mens Varmen spraket derfremme i Aaren og Regnskuren fra Nord pisket paa Vinduet.

Saa blev Kaffen drukket under Blaasing paa Skaal og mætte tilfredse Støn.

Derefter gik man fra Bordet, og nu kom Pipene frem.

Med dem var den sidste Rest av Bjørn og Ulv jaget paa Port fra de stærke Fjeldfolk; Gemytligheten skinte nu ut av de vassblaa Øine; Hændene hang i Fang, og Munden kom paa Gli.

— — — —

«Ja, Du har vel skutt Skabjønn ogsaa Du Johan?» sa jeg og saa paa Knut Lykkjen med det samme.

Johan Dilt røkte. Det gløgge Ansigt skiftet over i et Smil.

«Spør'n Knut!» sa han lunt. Han sat og saa ret frem.

Knut Lykkjen spyttet.

«Det har'n nok,» svarte han.

«Med hvit Ring om Halsen?» Jeg sa det smilende.

Mærra-Krestaffer skjøt Luen bakover.

«Du trur kainskje itte det Du?» spurte han.

«Nei,» sa jeg tørt.

Der røktes av alle fire i Stilhet.

Da sa Knut Lykkjen:

«Ja itte har'n kvit Ring,» sa han, «haar gammal hain er; men graakvit er'n kring Halsen, det er da sikkert.»

«Har Du skutt nogen slik?» spurte jeg bent paa.

Knut Lykkjen saa ned.

«Hoi Gut!» ropte Johan Dilt.

«Laagg døm her aille døm!» la han til.

Knut Lykkjen sat litt og saa hen for sig. Der kom noget tænksomt i det magre Ansigt med de vassblaa Øine og de stærke Øreknuter, som han sat der stilt og røkte.

«Det gik en borti Fonnaaslien her ene Aare',» sa han lavt og kjølig. «Det var den værste, je har vørré ihop med!»

Jeg bad ham fortælle.

Han sat litt.

«Var det oppi Brattlien det?» spurte jeg for at faa Fortællingen paa Gli.

Knut Lykkjen saa fordægtig ut.

«Du kjinner Lændet hører je,» svarte han.

«Jo — det var endda je og 'n Lars, Bror min; vi hadde denna Svarthuinnen hass Pær Fonnaas. Det var kømmi Bud paa øss, at Bjønn hadde vørré frampaa i Nordigardssæteren og slee ihæl in Vædde.

Ja, saa maatte vi da i Vei om Maarraaen; det var endda strast føre Mikkjulmess.

Det var styggkalt nordover Fjele'; strast vi kom oppi Lia, fekk vi Spor; men je var itte sikker paa, om det var ferskt; den Svarthuinnen var saa brændende kvass i Nasaem; hain tok gjinne daggammalt Spor, om det knep.

Ja — det bar aat Brattlien da, og da skjønner Du, aa vi fekk før Lænde.

Bære Stenrøser opøver hele Tia og Rât og Nedfaldstrær og Stygghet. Huinnen dro ti Banda bære saa det suste, og vi gik, saa Svetten sto, endda saa kailt det var.

Ma vi kom øvst i Lien, sa je aat'm Lars: «Nei naa sett vi øss,» sa je.

Ja, saa satt vi da og kvilte paa opmed in diger Sten.

Ret, som vi sat, slo Hunden op Hue' og reste Bust.

Nasaen stod ende nordøver, saa vi skjønte, at naa hadde'n ithaart.

Jo, ret som vi stiret nordøver, fekk je sjaa Hue' paa in Bjønn bortmed naaen Stenrøser der øvst i Lien.

«Sir Du 'na Du,» sa je aat'm Lars.

Hain Lars stire'.

«Nei det gjør je itte,» sa'n.

«Der øvst i Stenrøsen,» sa je.

Men da je sjøl skuille sjaa etter, saa hadde Bjønnhue' vørté borte opmed Røsen der.

«Sit still naa lite,» sa je aat'm Lars.

Med det saammaa saa fekk vi baae to sjaa Bjønnen øvst paa Lien; hain gik og aat Bær Gut.

Det var in diger graa in, mest ljøs — je har ailler sit saa ljøs Bjønn.

Det var øver dobbelt Børsmaal, saa det var itte Mening ti aa skjøte; men jamen var je harm. Je sau hele Bjønnen mot Lukten, der'n gik.

«Ta er rette Karen det,» sa han Lars.

Ja, vi skjønte baae, at det maatte væra Skabjønn, og saa sae vi aat øss sjøl det, vi fekk prøve, om det gik an aa kaammaa indpaa, endda det var lite Von der oppi Stenrøsøm.

«Vi faar gaa hver vor Vei,» sa je aat'm Lars.

«Ja,» sa hain; «men skjøt itte ihæl mei,» sa'n.

«Du er fuill ingen Bjønn Du lel,» sa je.

«Faen vet, aa je kain bi,» sa'n Lars.

Ja, saa vart det naa saa da, at det je gik cvaåt med Hundem og'n Lars skuille gaa nea-aat og møte mot nedi Stenrøsøm.

ithaart: et eller andet.

Saa hadde'n vørté borte Bjønnen da opmed der, føre vi gik.»

Knut Lykkjen dampet paa Pipen længe.

Mærra-Krestaffer sat paa Sengen, Johan Dilt paa Krakken ved Siden av mig med gløgge Øine, vâk og laatauen.

«Hain dro aat Stenrøsøm da væ,» sa Johan Dilt.

«Ja, naa ska' Du høre,» fortsatte Knut Lykkjen.

«Je hell mei opmed Kammem je da, og'n Lars gik ne-i Røsøm.

Ma je kom oppaa høgste Kammen, vilde Hunden endelin nordøver.»

«Kjære er n' strøken dit da,» tænkte je. «Men saa syntes je, det var bedst aa likte Hunden og saa strøk je da i Vei nordøver.

Aa det vart taa 'm Lars det vet je itte.

Ja detta det dro i Vei baade fort og væl nordøver Lien øvst i Skogsbandet.

Je trur je gik hele Halvtimen og kom mest oppaa sjølve Sletfjele'.

Nei, saa maatte je snu. Før oppaa der tapte Hunden Færden, og saa skjønte je, det var gammal Færd, han følgde.

«Fæhund,» sa je; je spændte tel aat Hundøm.

Hain saa paa mei, og saa slepte'n Færda.

Ja, saa var det aa dra søøver att da. Det gik naa fortere det, før naa var det med Vindøm; men det skjønte je, att naa var det slut med Bjønn før den Dauen.»

«Ja det dufter før stærkt taa dei,» la Johan Dilt ind.

«Somme Gaanger saa,» svarte Knut Lykkjen lunt.

«Ma je kom frampaa aat Stenrøsøm att og sau neøver der, saa sat 'n Lars midt ne-i Røsøm.

«Aa gjør Du nepaa der da?» ropte je aat 'm.

Je visste det, at naa var Bjønn førbi før den Dauen.

«Hain er ned-i her!» ropte 'n Lars attender.

«Haaredø aa er det Du seier,» sa je, og saa bar det i Vei ne-øver Stenrøsen baade med mei og Hundøm.»

likte: adlyde.

«Har Du sit'n?» sporde je, ma je kom fram aat 'm Lars.

«Ja,» sa'n Lars.

«Hain dro' aat Røsen akkurat her,» sa 'n.

Og det skjønte je var sant; før Hunden reste Bust og vilde aat Røsen.

Det var i ostyggelig diger Stenrøse Gut, bære vilde Berge' indøver.

«Sau Du 'n dra aat her da?» sa je aat 'm Lars.

Jo, saa fortalde 'n Lars det han hadde søtte i lita Stønn etter at je var gaat, og ret som 'n sat, fekk'n høre det kløkk oppi Berghamrøm.

Føst sau 'n itte; men ret som det var fekk 'n sjaa Ryggen paa Bjønnøm, just som 'n dro aat Røsøm.

Det var som en Blink bære, og saa vart'n borte.

Det var endda godt Hold, der han sat, og han var styggelig harm, at han itte fekk skjøte.

Ja, saa vart'n sittenes da og vente paa mei.

«Aa ska' vi gjøra naa da?» sa je aat'm Lars.

Nei, hain visste itte det.

«Du dro fuill aat Høla Du?» sa Johan Dilt.

«Det var likt dei det.»

Knut Lykkjen smilte.

«Je sau borti au,» svarte han; men det var saa ostyggelig langt indøver.

Ja, saa tok je att Hunden da; for hain vilde absolut aat Høla.

«Ska' vi sleppe'n?» sa 'n Lars aat mei.

Hadde det naa vørré min egen Hund, saa hadde je naa slept'n; men det var Hunden hass Pær Fonnaas.

«Vi faar vente,» sa je.

Ja vi vente' baade in Time og to; men ingen Bjønn kom.

«Sit att Du naa,» sa 'n Lars, saa ska' je ta mei in Sving nordom og sjaa etter, om 'n er gaat ut att.»

Ja, je vart sittend in hel Time. Saa kom 'n Lars att.

Nei — det var itte fersk Færd aa faa.

«Du ska' sjaa, det er Trollbjønn,» sa je aat 'm Lars.

«Ja kainskje det,» sa 'n Lars.

Det var langt paa Dauen og blaase gjore det, skjønt Vinden var lite likere.

«Ja aa gjør vi naa da,» sa je aat 'm Lars.

«Ja neimen om je det vet, aa vi naa ska' gjøra,» sa hain.

«Ja, vi ét naa føst naa,» sa je.

«Du seier naae,» sa 'n Lars.

Ja saa fekk vi fram Skræppa da og aat. Men Hunden ville itte smaakkaa det Grainn. Hain laagg bære og stire' aat Stenrøsen.

Saa vi skjønte, hain maatte væra indi der leil.

Ma vi væl hadde été da, saa tok vi fram Pipa.

«Det er bedst aa røkje,» sa je.

«Du seier naae,» sa 'n Lars.

Men ret som hain sat aa røkte, sa sa'n:

«Ja hain faar naa itte Mat hain indi der da,» sa'n.

«Itte naa,» sa je. «Men ma Natta kjem, saa drær'n ut att.»

«Det er bedst vi sit her i Nat da,» sa 'n Lars.»

Vi andre lo. Johan Dilt ristet paa sit fordægtige Hode og lo.

«Ja hain Lars, hain Lars,» sa han.

Knut Lykkjens vassblaa Øine fik et dristigt Uttryk.

«Ja, vi vart sittend der om Natta vi,» sa han tørt.

Johan Dilt stirret paa Knut Lykkjen.

«Neggu leil væ?» sa han.

«Jo, Gut!»

Lykkjeknut spyttet blankt og forsigtig.

«Svartere og svartere vart det om Kvelden; itte vilde Bjønnen ut att og itte ville vi gaa.

Aa saa vart det før sent da aa gaa hem att.»

«Huf!» Johan Dilt frøs.

Knut Lykkjen smaalo.

«Ja, Du vet, det vart kaildvolé detta,» sa han med sin dype Stemme.

«Je trur vi gjør paa Varme, je,» sa 'n Lars, ma det led paa.

«Ja naa seier Du naae,» sa je.

Saa dro je i Vei da aat Skauøm mørkt som det var,

og fekk ti naae Kvist og in Tørhala, som laag tæt opmed der.

«Naa ska' det bi ljøst aat 'm,» sa je, ma je kom att.

Ja, saa spike vi da Flis taa Tørhalaem og gjorde op in diger Varme strast utafør Høle', der Bjønn gik ind. Vi sau saa væl Gut langt indøver. Men ingen Bjønn sau vi.

Ja, der sat vi da om Natta, kokte Kaffe og spelte Kort paa in Sten, je og 'n Lars.

Saavvaa torde vi itte; før ret som det var reste Hunden Busta og vilde aat Høla.»

«Skulde Du sit paa Maakkaaen Du!» utbrøt Johan Dilt; han reiste Tørved op i Varmen.

«Ja vent naa,» sa Knut Lykkjen. Han dampet stærkt paa Pipen, før han begyndte, og der kom nogen smaa, kolde Latterklunk paa Forhaand.

«Jo, det vart Maarraaen den Dauen au,» fortsatte han; «men ingen Bjønn kom.»

«Ja naa faar vi sjaa paa 'n,» sa je; og saå tok vi Børsen og gik bort aat Høla. Huinnen batt vi att framved in Sten.

Det var bære svarte Berge' indøver Gut! Men itte likt tel Bjønn sau vi.

Og skuille en ind, saa maatte en krype paa aille Føtem; saa traangt var det!

«Ska' vi gaa ind aat 'm,» sa je aat 'm Lars.

Johan Dilt løftet Hodet.

«Raunaut!» udbrøt han.

Knut Lykkjen smilte.

«Ja det vart naa ittnaa taa di da; før 'n Lars vilde itte.

Ja der sto vi da og sau paa hverare!

Saa tok je Børsa mi je og skjøt indøver. Aa jo — da svara 'n.

Det kom it Jø Gut saa ostyggelig, saa 'n Lars kute attender. Hain trudde, Bjønn kom bent tur Hia.

Men nei — det slap Du! Det vart stilt att. Men Hunden søkte og bar sig framved Stenøm, saa det bære song.

kute attender: løp tilbake.

Je fekk ladd att og gik bort aat 'm Lars.

«Neggu kjem itte hain ut,» sa je.

«Nei, ma 'n itte kom naa, saa kjem 'n fuill itte,» sa 'n Lars.

«Ja, aa gjør vi naa da?» sa je om i lita Stønn.

«Je tænkjer vi tær tel aa mure je,» sa 'n Lars.

«Mure!»

Johan Dilt ristet paa sit Hode og lo.

«Ja hain Lars, hain Lars,» sa han.

Knut Lykkjen saa bort paa mig.

«Ja, saa begyndte vi da aa mure att Høle'. Hain Lars bar Sten og je mure'.

Det gik smaat detta, og rædde var vi au; før ret som det var kuinne Bjønnen kaammaa, og da kuinne Fanken vætta.»

«Jo Du var fuill ræidd Du!» sa Johan Dilt.

«Det var nivst,» svarte Knut Lykkjen og saa igjen paa mig.

«Ja, saa drev vi da med 'sa Muringen tel det Sola kom fram. Da var Høle' teppt Gut og det, saa det førslo'.

Vi var saa svette Gut, saa det rainn taa øss.»

«Naa ska' det bi varmt aat 'm,» sa 'n Lars da.

Saa dro vi i Vei da, rundt om Røsa før aa sjaa, om 'n hadde naaen ainnen Utgaang; før det bruker hæinde det.

Nei, itte det vi kunde sjaa. Det var it lite Høl insta, og det lae vi tri digre Stener øver.

«Naa gaar vi hem att,» sa 'n Lars.

Ja, saa tok vi da Hunden og skuille dra hematt; saa kuinne Bjønnen ligge att, teil vi kom att.

Men med det saammaa vi dro os nedmed Stenrøsen og framved in Bæk der, fekk Hunden brændendes Fot og la i Vei bent til Dals.

«Kjære aa er detta?» sa je.

«Jaggu har'n dree att lel,» sa 'n Lars.

Ja, vi skjønte det, hain hadde dree sei ut gjennem det andre Høle', mar vi drev og mure'. Saa gik vi opaat att da med Hundem — og jo, mar 'n kom aat sa mind-

ste Høla, saa tok 'n Fæla bære saa Busta sto paa Ryggøm paa 'm.

«Faen au!» sa je og vilde lægge i Vei ne-øver.

«Nei vent naa,» sa 'n Lars.

Saa tok 'n tel aa vælte ifraa att 'sa tri digre Stenan fraa det andre Høle'.

«Ta ti her naa,» sae 'n.

Ja, saa kople' je Bikkja og hjalp 'n.

«Hain kjem fuill att,» sa 'n Lars.

Saa dro vi da i Vei ne-øver etter Fælen, og da fekk vi Skjuds. Det bar bent aat værste Ulænda ne-i der, saa øver Uggelåa og opøver att paa den are Sia, saa hit aat Gammelsæteren og nordøver hele Fjele'.

Vi gik Gut, bære saa Fillen' føk kring Føtøm paa øss, og aat gjorde vi itte hele dein Dauen. Før sinte var vi vørté, og det svor vi paa baade je og 'n Lars, at Bjønnen skuille vi følgje, tel 'n gik aat Hia att.»

«Jøss før Karer,» sa Johan Dilt.

Knut Lykkjen sat litt, før han fortsatte.

«Jamen var vi harme,» sa han. «Men saa paa Eftassia da dro 'n aat Brattlien, og da skjønte vi, hain vilde aat Hia.

«Naa gaar vi smaat,» sa je aat 'm Lars.

Ja, saa gjorde vi det, endda Bikkja laagg flat etter Bakkøm.

Vi naadde opøver aat Stenrøsen att akkurat som Sola gik attfør; Huinnen dro bent aat Røsen paa nordre Sia og bent aat di Høla der.

«Naa er 'n vor Gris,» sa 'n Lars.

Ja, saa bar det tel aa vælte attfør Stena att da, og den Gaangen gjorde vi det væl, det var naa mindst to Hestlass, vi dro ihop og vælte attfør 'ta Høle'.

Je har ailler slete slik i mit Liv.

Knut Lykkjen strøk sig om Munden.

«Du trænger en Toddy da, kan jeg skjønne,» sa jeg.

«Ja d e t var itte værst,» svarte Knut Lykkjen.

Johan Dilt fik Vand paa mit Kokekar og satte frempaa. En Flaske Kognac kom for Dagen fra min Randsel,

F æ l a: Færden, Sporet.

Sukker i Biter lagdes frem, og snart dampet Toddyen av Kaffekoppene omkap med Piperøken.

«Ja Skaal for Skabjønn da,» sa jeg.

De tre drak stiltiende.

Saa fortsatte Knut Lykkjen:

«Vi drev der mest in Time med dissa, og da vi var fælaune, sa je aat 'm Lars:

«Naa ska' vi eta,» sa je.

«Vi har ittnaa Mat,» sa 'n Lars.

Da vart je sint. «Ja da gaar vi hem att,» sa je.

«Nei,» sa 'n Lars. «Naa ska' vi ta øss in Røk,» sa 'n. «Baade vi og Bjønn,» sa 'n.»

«Ja hain Lars, hain Lars!» lo Johan Dilt. Og selv Mærra-Krestaffer smilte, der han sat svartsmusket paa Sengen med dinglende Ben og Toddykoppen i Næven.

«Ja, saa bar det tel att da og røke, og godt gjorde Tobakken; det er sikkert.»

Knut Lykkjen drak.

«Nei naa gaar vi hem att,» sa je, ma vi hadde røkt tomt. «Bjønn bir nok der hain er naa.»

«Hain gaar itte ut att før i Vaar hain,» sa 'n Lars.

«Og da er 'n dau,» sa 'n.

Je sau paa 'n Lars.

«Aa vil Du da?» sa je.

«Je vil steke Bjønn,» sa 'n Lars.

Da maatte je le.

Jo, saa vi tel aa dra ihop Rât og Kvist og ailt det, som røk værst, og lae det frammapaa ta vechle Høle'. Før naa var det Vestavind, saa Røken dro bent aat Høla.

«Ja, her kjem'n itte naa,» sa 'n Lars, ma vi vel hadde tændt paa. Saa gik vi da baae to bortaat di andre store Høla, der vi hadde mure' føst.

«Kjem'n, saa kjem'n her,» sa 'n Lars.

«Aa jo!» — Knut Lykkjens Ansigt stod i Smil. Ret som det brainn og brasa som værst og Røken dro aat Høla, saa det vart rent stramt aat øss, som ute stod, fekk vi høre, det gaule' tel indi Røsen. Og ret som det var att, saa hørde vi'n kom. Hain slo Ramen tel Stenøm

fælaune: færdige.

Gut bære saa det smaill, og saa ga'n itt Jø att, bære saa det skalv ti Røsen.

Jo — trur Du itte hain fekk Høl!» Ret, som det var — og det var mest som en Blink — kom in taa di største Stenøm væltenes ne-øver, og saa kom Hue' fram.

«Skjøt naa Gut,» sa je aat 'm Lars. «Naa kjem'n.»

«Nei skjøt Du,» sa 'n Lars.

Ja, saa skjøt je da bent aat Hue paa 'm.

Da vart'n hængendes.

Knut Lykkjen spyttet, likegyldig.

Ja, saa gik vi bortaat da, baae je og 'n Lars.

Ja, Bjønnen var dau den. Men Røkpulderen stod slik Gut, saa vi løt slekke Varmen bortpaa der og vente in hel Time, før vi var goe før aa faa'n fram.

Det var den digreste Bjønn je har sit. Graa ti Hua Gut og med Klør rent kvite. Men vi heil paa i to Timer, før vi fekk'n løs tur Stenhøla.»

«Hadde den hvit Ring om Halsen?» spurte jeg.

«Nei itte det, je sau,» svarte Knut Lykkjen; «men Skabjønn var det, det er sikkert det.»

Han la de haarete Hænder over hinanden og stirret ind i Varmen.

«Ja det var svære tel Jagt,» sa nu Johan Dilt; han sat stille med tømt Kopp og saa frem for sig.

* *
*

Regnet og Stormen ute hadde git sig noget; Kvelden begyndte at svartne baade ute og inde. Hundene laa med lukkede Øine; vi fire Jægere gjorde os istand til at køie.

Johan Dilt overlot mig sin Plads paa Langbænken under Bordskiven; jeg fik en Feld omkring mig, en Randsel under Hodet, og snart sov vi alle fire under sluknende Varme Skogsfolks tunge sunde Søvn.

Det var blit bestemt, at vi næste Dag skulde dele os i to Partier. Johan Dilt og jeg skulde gaa efter Elgen op med Uggelaaen og hele Klettsæterskogen syd-

over; Mærra-Krestaffer og Knut Lykkjen skulde gaa efter Bjørn nordover mot Spekedalen. Der var set en Ungbjørn frempaa en Myr der for nogen Dager siden, sa de.

Vi var tidlig oppe næste Morgen, drak Kaffe og spiste godt, før vi drog avsted.

Paa Jægeres Vis skiltes vi uten Farvel; Knut Lykkjen høi og mager med Mærra-Krestaffer i Følge og den svartbrune Buhund i Baand drog Sæterveien nordover til Neken; Johan Dilt og jeg gik langs Uggelaaen, som var stor av Høstflommen, opover mot Fjeldbaandet.

Det var en deilig Morgen. Stormen hadde feiet Luften ren; Sol glitret over de duggede Trær. Alle Bækker gik store; Løvfaldet laa som Guld drysset henover Mose og Græs; Rensdyrlaven var myk under Foten.

Da vi naadde Fjeldbaandet, satte vi os.

«Her er vakkert,» sa jeg til Johan Dilt.

Han saa utover.

«Aa itte naa,» sa han.

«Nei om Vinteren!»

Hans blaa Øine tok Glans.

«Jø Gut! Ma Sola skjin! Du sir langt langt indøver aat Daløm!»

Han pekte mot Vest, hvor vi nu anet enkelte av Jotunfjeldenes hvite Topper.

«Kan det være Elg saa høit?» spurte jeg; jeg saa fremover Vidden.

«Jø — ja!» sa han. «Saa om Høsten i Haldtiden. Da er 'n svær tel aa jaua.»

Han saa indover Fjeldet.

«Je skjøt in strast opmed Uggelaaen borta her ene Aare',» sa han. «In diger Bringe,» la han til.

«Lovlig?» spurte jeg.

Johan Dilts fule Øine lyste.

«Du vet, det var lovlig,» sa han.

«Det er lovlig ailt oppaa her,» la han smilende til.

«Saa før øss.» Han gløttet.

Jeg fik et Pust av ægte Fjeldliv av Folk, som er ett

Haldtiden: Brunsttiden. — jaua: jage.

med Skogen, Skogens fribaarne Skytterer med Evighets Ret fra urgammel Tid.

Vi hadde kvilt; saa drog vi os med den unge Hund i Baand videre langs op med Uggelaaen.

Som vi langsomt og under jevnt Prat gik fremved Aaen, stanset pludselig Johan Dilt.

«Naa ska' je syne dei naae,» sa han med ett.

Jeg stirret.

Han kom like bort til mig, tok mig i Armen og pekte opover mot Sletfjeldet.

«Sir Du 'na!» sa han.

Jeg kvakk til.

Over Fjeldkammen, saa den syntes mot Luften, gik i jevn Gang en vældig Elg. Hodet litt lutt, Manken som en Pukkel; de lange Ben slængende.

«Død og Pine!»

Jeg hugg Børsen fra Skulderen.

«Nei nei!» sa Johan Dilt. «Staa hoggende rolin, saa faar vi sjaa. Kainskje hain kjem ne-øver att.»

Vi stod huggende still; Johan hadde ogsaa tat Børsen av Akslen.

Hunden, som ikke i den vestlige Vind hadde faat aapent Veir, saa spørgende op paa os og stod i strakt Baand, ventende, med Tungen ut av Halsen.

Elgen gik langsomt paa skraa nedover mot Uggelaaen. Nu saaes den kun som noget mørkt mot det graa Fjeld.

«Haaredø, Du ska' sjaa hain kjem,» sa Johan Dilt lavt.

«Vi lyt slaa øss ned!»

Med Hunden mellem os la vi os paa Knæ bak en høi Brisk.

«Bære'n itte faar Vær taa øss,» hvisket Johan Dilt.

«Nei,» svarte jeg. Jeg vætet Fingren og holdt op i Luften. Draget var fra Nordvest.

I over ti Minutter laa vi slik, speidende.

Men ingen Elg kom.

«Du ska' sjaa, hain er dreen nordøver,» sa Johan Dilt og gløttet op.

Med det samme drog han sig brændsnart ned igjen.

«Der er 'n,» hvisket han.

Skjælvende gløttet jeg op og spændte Hanen. Paa langt Skudhold kom Elgen gaaende, vadet over Aaen, gik en Skraaning op og stod, beitende paa en Fjeldbjerk.

Det var et stolt Syn. Men Tiden var ikke til at anstille Betragtninger; skjønt Maalet var drøit — kanske 3—400 Alen — fik jeg Børsen frem for at ta Sigte.

Da smald det like ved mit Øre.

Elgen gjorde et Tverkast, snudde og forsvandt som en Skygge nordover Fjeldet.

«Nei naa Johan!» ropte jeg.

Johan Dilt hadde reist sig; stod med Børsen i Haanden og stirret nordover.

«Faen au!» sa han; de blaa Øine var blasse.

«Fillebikkje!» han spændte til Hunden.

Jeg lo.

«Filleskytter da heller,» sa jeg.

«Nei jamen var det itte hain lel — hain flau tel i Banda!» undskyldte han sig.

Saa blaaste han Røken ut av sin Børse.

Vi kom langsomt op paa Haugen, der Elgen hadde kommet, og saa utover.

Der var intet at se.

Hunden vilde ta Sporet; men Johan Dilt rykket den av.

«Det nytter itte mer detta naa,» sa han.

«Hain dro aat Lien.»

Der var ikke andet for; vi maatte slippe Sporet og drog os i en stor Sving sydover mot Kværninghøgden for at prøve, om vi kanske kunde faa noget andet Dyr op i Skogen nedmed Kværningen.

Vi gik hele Dagen, men uten at faa Spor. Johan Dilt sa ikke stort; han var harm over sin feiende Bom.

Ret som vi gik fra Kværningen og nordover nedenfor Søvolden, smald det langt nordover i Lien.

«Bom!» sa jeg.

Johan Dilt saa alvorlig ut.

«Aa nei — detta var nok itte Bom,» sa han. «Det var taa Børsen hass Knut.»

Vi gik videre.

Klokken blev over seks om Eftermiddagen, før vi igjen naadde Uggelaaen. Solen var gaat ned; der faldt høstlige Skygger.

Som vi gaar Veien, med Børsen paa Aksel, rykker Hunden i Baandet.

«Skjøtt!» sa Johan Dilt og stanset.

Men tvers over Veien i hængende Sprang og ned gjennem Gransnaret stryker en Elg.

Det var som et Lyn.

Ingen av os fik Børse av Aksel, før den var borte.

«Nei skulde Du ha sit paa værre!» ropte Johan Dilt.

«Fillebikkje!»

Han rykket Hunden til sig i Baandet.

Og nu blev vi begge enige om, at vi hadde for ung Hund.

En dreven Skogshund maatte ha varslet; ti nu stod Vinden ret fra Nord.

«Nei vi ska' gjør om att detta,» sa Johan Dilt harm.

«Nei det er ikke værdt,» svarte jeg.

Da lo han.

* *
*

Ved Syvtiden, da vi trætte og slitne kom tilbake til Gammelsæteren, var Knut Lykkjen og Mærra-Krestaffer alt komne.

Hunden stod bunden ved Skigaren og saa morsk ut, viste Tænder og søkte, da vi kom.

Vi gik ind.

De to sat fremved Aaren.

«Naa Karer?»

Jeg satte mig paa Krakken.

Johan Dilt hadde det travelt med Børsene.

«Det smaill taa Dø,» svarte Knut Lykkjen — han saa op.

skjøtt: stop.

«Av Dere ogsaa,» svarte jeg.

Han saa ned og svarte ikke.

Johan Dilt slog sig ned med Hænder i Fang.

«Det vart Bom før øss,» sa han.

«Før oss au,» svarte Knut Lykkjen.

Da smilte Johan Dilt.

«Je skjønner det paa Huinnem,» sa han.

Der blev ikke talt videre.

Men da Mat kom frem, gik Knut Lykkjen ut og kom litt efter ind med ferskt Kjøt opskaaret i en Stekepande.

Han hadde stilfærdig Smør oppi, la Ved i Kors fremi Aaren og satte Panden over.

Jeg gjorde store Øine.

«Bjønnstek,» sa Johan Dilt.

Knut Lykkjen smilte.

«Ja, vi skøt en Bjønn nordi Lien her,» sa han fult.

«Med Hoinn og lange Føter da væ,» svarte Johan Dilt.

«Skabjønn?» spurte jeg.

Da smaalo Knut Lykkjen sin kolde Latter.

«Ja det var Skabjønn,» sa han.

Kværnnæss-Elgen.

Høst falder over de brede Lier. Gulnende Løv og rødt skjælver i de store Aasper langs Sjøen; Gaardene speiler i det høstsvarte Vand.

Under lueblaa Himmel og straalende Sol tar Granskogen gyldengrøn Farve indover de lange Aaser; det rødmer stilt mellem Skarene; det vilde Maasaafjeld der langt inde paa Vidden ligger i gulrød festlig Glans, saa fredeligt, saa friskt og saa fuldt av Eventyrets Aande; alt Lyng rødmer; alle Skogens sene Bær ligger som Bloddryp henover de stenete Nabber; Trost skvatrer; Kraaker sitter paa Grantopp med høstligt Kra — det er langt ute i September; Jagtens ellevilde Friluftsglæde er kommen i Blodet.

Det var fire av os, som denne Gang hjemsøkte Østerdalsfjeldene.

Vi var komne fra Koppang over Burudalen, langs Storsjøen i Baat uten at faa Fisk, hadde ligget i Sjøbotten otte Dager og drevet Hare i Fiskvik- og Aasliene; nu var det Elgen, som stod for Tur.

Jeg hadde sammen med Finngutten gaat paa Sporet med en ung Hund efter en gammel Elgokse to Dager i Træk i Fiskevikskogen; hadde været indpaa men uten at se Dyret; saa hadde en Røi fløiet op og skræmt, og siden var det ikke Tale om at komme Dyret saa nær, at Hunden hadde aapent Veir engang.

Sliten av den lange Jagt hadde jeg vendt og hadde lovet mig selv, at med ung Hund gik jeg aldrig mer i de Trakter. Dertil var Viddene for store og Landet

for fuldt av Nedfaldstrær og Stenauler. Finngutten hadde ristet smilende paa sit Hode og sagt, at værre Elg hadde han ikke været ute for; Aasgubben hadde ment, det var Hundens Skyld; men de tre Kamerater hadde leende erklært, at Feilen ene og alene laa hos Jægeren; saa hadde de forlangt Toddyen frem, som det eneste og sikreste Kurmiddel for mislykket Jagt, og nu sat vi da i den store Stue paa Aasheim vi fire, Finngutten, Aasgubben og gamle Per Støen, fast bestemte paa, at Flasken skulde være tom, før vi skiltes.

Næste Dag skulde vi nemlig til over paa den andre Siden av Lomnæssjøen for at prøve Elgen ind over de blaa Vidder mot Østfjeldet.

Glassene var laget; Pipene tændtes.

«Ja Skaal da Karer,» sa jeg og drak et langt Drag.

«Skaal.» Mine tre Kamerater løftet høitidsfuldt sine Glas og drak.

Finngutten, Per Støen og Aasgubben drak forsigtig og kremtet.

Taushet.

Vi saa paa hverandre.

«Naa?» spurte jeg.

Finngutten lo.

«Jo, det gaar an,» svarte han.

Syv Piper dampet.

Da smakte Aasgubben igjen.

«Det er Todtsup, kjender je,» sa han.

Finngutten smilte.

«Ja, 'ta bir nok Elg,» sa han.

Gamle Per Støen sa intet, drak bare og smilte.

Jeg saa paa ham.

«Hvad sier Du Per?» spurte jeg.

Han smaalo.

«Aa ja — det er da nok Skjytterer,» sa han.

Han drak igjen.

«For lite Elg da mener Du?» spurte jeg.

Han drog igjen paa Smilen og trak den krokete Fot godt indunder sig.

«Aa nei — itte netop det leil,» svarte han.

Mine tre Kamerater Sakføreren, Grossereren og den kongelige Fuldmægtig blev opmærksomme.

«For daarlige Skyttere kanske?» spurte jeg.

Finngutten, Aasgubben og Per Støen lo.

«Aa, je vet itte je,» svarte Finngutten.

«Jeg er Medaljeskytter,» la Grossereren ind.

«Itte paa Elg væ?» svarte Finngutten.

Da kremtet Aasgubben.

«Hain Pær mener det,» sa han formildende, «atte det Dø er før mange!»

Vi saa paa hverandre!

«Reis nu Sakfører,» sa jeg.

«Reis paa Saga!» svarte Sakføreren. «Jeg har skutt Elg her i Skogen før!»

Han sa det triumferende.

De tre Skogfolk saa smilende paa hverandre.

«Je har hørd gjete det,» sa Per Støen; han drog saa inmari fult paa Smilen.

«Med Børsen hass Semming!» sa han.

«Nei naa —,» fôr Sakføreren op, men taug straks.

«Det bir sjelden Elg, naar det gaar saa mange paa en Gang,» la Aasgubben atter avledende ind.

«Jeg synes ikke det blir fler, om en gaar alene,» sa Fuldmægtigen; han kastet et noksaa foragteligt Blik paa mig.

«Det kom av, at jeg visste, Dere var i Nærheten,» svarte jeg, skadefro.

Grossereren drak.

«Skaal,» sa han.

«Skaal!» Vi drak alle.

«Det var fuill Gammelelgen, Dø fekk ti igaar da væ?» spurte Per Støen; han saa spørgende paa Finngutten.

«Ja det var Von det,» svarte Finngutten.

«Gammelelgen?» gjentok jeg.

«Ja!»

Per Støen dampet og saa bort paa Aasgubben.

«Ja det gaar att en sliken en her,» sa denne; han flyttet paa sig.

Og nu fortalte han avbrutt av Dampen paa Pipe og Drikning av Glas om, hvordan Jægere nu snart i tyve Aar hadde gaat og gaat efter denne gamle graa Elg der i Fiskevikstraktene uten at faa Livet av den. Den hadde det paa den Maaten, at den drog til vilde Gransnarene, der Nedfaldsratet laa høit, saasnart den mærket Hund efter sig, og der gik den i Kors og i Krok hele Dagen, saa det var umuligt at faa Greie paa Færdene.

Men om Natten drog den lange Veier, før den la sig, og Lægstre hadde den gjerne paa nogen aapen Rabbe, saa den saa og hørte viden om.

«Men har Dere ikke prøvd at skyte den paa Myr om Morgenen?» spurte jeg.

«Vi har saa gjort,» svarte Aasgubben; «men han er saa slu, at han aldrig gaar paa samme Myren to Nætter i Træk.»

«Det nytter litet at passe den op,» sa han.

«Døm prøvde en Gaang tri Stykkjer taa døm her ene Høsten,» sa Per Støen; «døm stod paa hver si Myr, baade paa Aasmyren og Fiskvikmyren og Balstadmyren; men den Maaraaen kom'n itte frampaa.

Da sunne' hain øver Storsjøen Gut og dro aat Andraaskauem.»

Der blev atter drukket og dampet.

«Er det bare en slik her paa Trakten?» spurte jeg.

Per Støen saa betænksom bort paa Aasgubben.

«Aa je vet itte je,» sa han.

Aasgubben saa paa Finngutten. Denne sat lur og still.

«Aa Dø træff fuill fler,» sa han omsider.

Vi saa paa hverandre.

Vi skulde Dagen efter til Kværnnæsskogen og hadde ikke stor Lyst paa at rende slik igjen dagevis over al Skog og Mark uten at naa indpaa.

«Er der nogen derborte ogsaa?» spurte jeg; jeg pekte med Hodet over Sjøen.

Per Støen smilte.

«Det er itte frit,» sa han.

«Bror hass er nok bortpaa der,» sa Finngutten.

Aasgubben røkte.

«Ja, træff Dø paa Kværnnæsselgen, saa er Dø bergne,» sa han.

«Ja, da kjem Dø aat den rette,» sa nu ogsaa Per Støen.

Vi saa tvilraadige paa hinanden.

«Har Du set 'n?»

Jeg spurte litt vantro.

Per Støen smilte.

«Det er itte frit,» svarte han igjen.

Og nu fortalte han, hvordan han og han Knut Lykkjen her ene Aaret hadde ligget i Engene bortunder Misteren; de hadde endda Gammelhunden hass Knut med; saa var det en Morgen med Skodde, de drog ut og opover Kværnnæss-skogen; ret som de kom dit, han Per Kværnnæss og han Ola Ottnæss og han Erik Akre skjøt 'n Taterkristen gammelt, fik Gammelhunden Fot og reiste Bust.

«Naa ska' Du sjaa,» sa 'n Knut Lykkjen.

De skjønte, det var stort Dyr; for Hunden la sig flat i Baandet, og saa gik de huggende lydt opover Lien.

Ret som de gik og gik, blev det værre og værre Lænde; Rât og Kvist og Nedfald laa til langt oppaa Laaret, og de spekulerte stygt paa, hvad dette kunde være. Men Gammelhunden laa flat i Baandet og reiste Bust hele Tiden, saa de syntes, de fik følge.

«Du ska' sjaa, det er Bjønn,» hadde 'n Lykkjeknut sagt.

Nei, det var itte Bjønn.

For ret, som døm gik, fik døm se varm Elgeruke.

Ja, saa dro de da i Vei igjen, og slik gik det Lien op i Kors og i Krok Time efter Time.

Det led paa Eftaen, og saa kvilte de da i Lomnæssbuen; men Hunden var strid hele Kvelden utover.

Med det samme det lysnet om Morgenen drog de avsted.

Knut Lykkjen satte endda Kors over Bua, før han drog; for han syntes dette var rart. Og med det samme Hunden kom i Skogen, laa den flat i Baandet igjen.

Slik gik det nu, til de naadde Mistermyra. Du vet,

ho er ostyggelig blaut og brei — over tusen Alen mindst.

Hunden drog bent aat Myren.

«Har Du set slikt,» hadde Knut Lykkjen sagt. Det var da ikke Molighets Raad for Dyr aa gaa den Myra.

Da de kom frem til Myrkanten, slog Hunden Nasaen op og tok aapent Veir.

Jo san!

Fkk døm itte sjaa en diger Elg, som stod paa andre Siden av Myren fremved en Bjørk. Større Dyr skulde Du aldrig ha set. Den hadde Horn Gut saa digre og kvite og var graa som den graaeste Gamp.

«Død og Pølse!» utbrøt Sakføreren.

Per Støen spyttet.

«Ja, Du seier naae Du,» svarte han; «men det vart naa itte aakke Dø' heil Pølse dengaangen!»

Han strøk sig forsigtig over det graa Skjæg.

Jo, der stod Dyret og Gammelhunden stod paa Toføtter og drog Aapentveiret; Busta stod ende i Veiret paa Ryggen paa 'n.

Men det var da Omolighets Raad aa skjøte; for det var saa ostyggeligt langt.

Ja, saa drog de sig da langs med Myren nordover saa stilt saa stilt.

Ikke traadte de i en Kvist og ikke gav det et Kny i Hunden.

Men da de mente paa, at nu maatte de være i Hold, og gløttet op bak en Maassaarabb fremved Myren — da var det ikke likt til Elg at se.

De tænkte, han var dragen indover i Smaaskogen, og saa drog de sig stilt og forsigtig fremover; men da de kom dit, Elgen hadde staat, saa vilde endelig Hunden aat Myren, og der var det da ingen Ting at se!

Ja, hvordan de gik eller ikke gik, saa tapte Hunden Sporet med ett, og siden fik de ikke Spor hele Dagen.

Om Natten igjen laa de i Kværnnæssbuen, og næste Dagen tidlig om Morgenen, med det samme de gik ut, fik de Spor.

Det bar ende opover like opkring Mistermyren, men

bøide av nedover igjen og drog Lien nordover i Kors og i Krok næsten frem til Hornsett-skogen; der svingte det i en stor Sving opover og fulgte Lien sydover igjen like til Lomnæss-skogen. Den Dagen var de indpaa Gang paa Gang; det kunde de se paa Hunden.

Men faa Sigt paa Dyret det var Omolighets Raad.

Per Støen drog paa Pipen og stanset.

«Er Du sikker paa, det var Kværnnæss-elgen?» spurte jeg og saa tvilende paa Aasgubben.

«Ja — det er je,» svarte Per Støen.

«Slagfærden efter 'n var saa diger, at det maatte væra hain, og Gammelhunden reste Bust hele Tia!»

Saa, da vi hadde brygget nyt Glas, fortalte Per Støen videre.

Dagen efter var ethvert Spor som strøket bort, og Knut Lykkjen, som skulde paa Auktion i Øverbygden, sa da, at nu fik de slutte; slik Elg nyttet det nok ikke at se videre efter.

Ja, om Kvelden, da de kom frem til Lomnæssbuen att, blev det saa da, at han Knut skulde gaa att om Maarraan og 'n Per Støen faa att Hunden og prøve paa egen Haand. For han hadde faat slik Hug paa at raake att denne Digerelgen.

«Hain Per er itte taa døm, som gir sei hain,» sa Finngutten og gløttet bortpaa mig.

«Ja, naa ska' Dø faa høre rart Karer,» fortsatte Per Støen og stak paa Glasset.

«Jo, Maarraaen etter gik 'n Knut Lykkjen, og je dro tel Skogs med Bikkjen.

Du vet, Gammelhunden ligg strid ti Banda støtt, og je hadde Bort med aa hoille ti 'n, strast 'n kom aava Myra framved Buen.»

«Det var vel Sau,» sa Kjøbmanden.

Per Støen saa op og smilte.

«Hadde Du vørre med, hadde det vørré Sau,» svarte han lunt.

De andre lo.

«Nei, saa visste je naa itte, aa detta skuille bety

da,» fortsatte Per Støen; «for Hunden laag rent flat etter Bakkøm.»

«Kjære kain det væra Dyr her strast frammed Husøm,» tænkte je.

Aa jo, det vart da Dyr!

Ret som Hunden dro, tok 'n Aapentveir med ett og sto paa Toføtter og snuste med Nasaen ret fram mot Myren.

Je dro mei indpaa og skotte' fram.

Jo, der sto 'n, Digerelgen.

Midt paa Myren Gut saa graa og diger — og slike Hoinn!

Hain sto indda og sætte Nasaen høgt op i Være' og dro og dro.

Det var fuill 'n Knut Lykkjen hain hadde vørté var.

Det var langt Maal detta. Je batt att Bikja framved in Granlægg og dro mei frampaa det forteste det gik an.»

«Du var fuill hidsauen da!» la Finngutten ind.

Han smilte og saa paa os.

«Hidsauen,» svarte Per Støen.

«Je skalv Gut, saa det riste' ti Armøm mine. Større Elg hadde je ailler sit, og naa hadde vi gaat etter detta Svine' i tri Daer.

«Det skuille væra Moro naa, om je fekk dei aat,» tænkte je.

Ja, saa kom je da bortaat i diger Gran og lae an paa in Kvist.

Men med det saammaa je lae an og heil paa Bogen paa 'm, saa svingte 'n unda og snudde Baken tel aat mei.

Jaggu gjorde 'n saa!»

Vi lo.

«Det er Gudsens Sanning det!» sa Per Støen.

Føste Gaangen vente' je da lite; saa gik 'n, og saa fekk je Bogsigte; men med det saammaa je skulle tel aa klemme, — snudde 'n sei att og vendte Baken tel.

Finngutten lo og ristet paa Hodet med Blik paa os.

Per Støen stanset og saa paa mig.

«Dø trur itte detta Dø?» sa han.

«Nei,» svarte Sakføreren.

Aasgubben sat alvorlig.

«Aa det er nok sandt lel,» sa han. «Det hænder myy rart ti Skauøm!»

Han fugtet sin Mund av Glasset og sat andægtig.

Per Støen fortsatte.

«Jo, saa vart je kjed taa dissa. Er det det, Du vil, tænkte je, saa ska' je nok træffe Blinken.

Aa demmersaa smeldte je paa 'n, ma'r 'n vendte tel att Baken tree Gaangen.

«Bom!» ropte Sakføreren.

Per Støen lo.

«Ja Pokker vet, aa det vart,» sa han; «men med det saammaa det smald braasnudde Elgen og kom i hængende Tærn dragendes bent aat Myren og dit je sto.

Je tok Kuten Gut og bakom Grana før aa løse Hunden; men je fekk bære saa vidt smøid taa 'n Bande, saa kom Elgen!»

«Da var Du ræd Per Støen,» sa jeg.

«Rædd!» Per Støen saa alvorlig ut. «Je har ailler vørré ræiddere i mit Liv!

Der kom Elgen draendes bent aat mei. Du skuille ailler ha sit styggere Syn. Aua sto langt tur Hue' paa 'm, og Hoinna sætte 'n framfør sei mest som in sint Okse!»

«Haaredø Gut — aa gjorde Du da?»

Det var Aasgubben, som spurte; hans Øine stod stive og blygraa paa Per Støen.

«Je tok Kuten!» svarte Per Støen.

Vi fire lo.

«Ja le Dø Karer!» sa Per Støen; han drak en dygtig Støt.

«Je fekk ainna aa gjøra!»

Han satte Glasset fra sig.

«Je flau neøver fraa Myren og tel Skogs ailt je aarke; Børsa slepte je strast. Men ma je kom ne-aat in liten Rabb der framved Myren, saa tok 'n mei Elgen paa

Hoinnem Gut og sløngte mei langt borti et Gransnar. Der vart je liggendes.»

Vi saa tvilende paa Finngutten.

«Det er sandt detta,» sa Finngutten.

Per Støen fortsatte.

«Ja, je visste naa itte mer taa mei je — for je aavætta; det sidste, je hørde, var Gammelhunden, som røk i Baken paa Elgen og dro etter — saa vart det svart ailt ihop!»

«Men kjære — er dette sandt?»

Jeg stod op og saa paa Per Støen, som sat der fuldt troværdig.

«Ja, det er sandt detta,» sa Aasgubben.

Per Støen drog Foten indunder sig.

«Hvordan gik det saa?» spurte Grossereren. Han var med ett blit troende.

«Jo — det ska' je seie dei,» sa Per Støen. «Det var saa væl, at 'n Knut Lykkjen, som hørde Smelden, snudde og kom att.

Aat honom kom Gammelhunden, og saa fainn hain att mei opmed Myren der.»

«Slap Du med Skindet?» spurte Sakføreren.

Per Støen reiste sig og stod.

«Je fekk 'na Foten,» svarte han og fremviste sit krokete Ben.

Der blev Taushet.

«Ja, det er rekti sandt au 'ta,» sa Finngutten; han flyttet paa sig og tændte atter Pipen.

Vi røkte og drak i Taushet.

Kveld var falden. Der var talt om, hvorvidt vi skulde gaa til Kværnnæss-skogen næste Dag eller ikke, hvorvidt vi skulde gaa alle eller bare to av os; hvorvidt vi skulde ta den unge Hund eller vente, til vi fik Fiskvikhunden, som nu var øst i Fjeldet.

Per Støen reiste sig.

«Vent Dø Karer og ta Fiskvikhunden,» sa han. «Den er kjendt paa Trakten.

je aavætta: jeg faldt i Avmagt.

Og gaa bære en taa Dø, saa kainskje Dø faar sjaa Kværnnæss-elgen.»

«Gaar den der endda da?» spurte jeg.

«Ja — det gjør'n nok,» svarte Per Støen. «Detta er naa otte Aar sia; men itte har je hørd, det naaen har skøte 'n!»

Han stod færdig til at gaa.

«Jeg vet ikke, om jeg har Lyst paa at faa kroket Fot,» sa jeg.

«Nei nei,» svarte Per Støen.

«Men detta var naa i Haldtiden det,» fortsatte han. «Og da er'n slem Gammel-elgen.»

«Ja ja, lad gaa da,» sa jeg.

Og saa blev det besluttet, at mine tre Kamerater skulde gaa med den unge Hund i Aasskogen endnu et Par Dager og jeg dra ind til Lomnæss-sæteren sammen med Finngutten for at faa Tak i Fiskvikhunden og siden prøve Gammel-elgen i Kværnnæss-skogen.

Klokken var blit elleve.

Vi fulgte den gamle Skogsmand og Fisker ut paa Svalstenen og stod og saa ut i den mørke Kveld.

Vi hørte den dove Sus av Bækken og fjernere hen Mistersusen; vi hørte Per Støen løsne Baatlænken og sætte ut.

Litt efter drog en ensom Baat med forsigtige Aaretak sydover langs Storsjølandet til Støen.

* *
*

Det var en graa Septembermorgen med Skodde over Sjøen og stiv Søndenvind, da de to Jagtpartier drog ut hver paa sin Kant for at prøve Elgen.

Mine tre Kamerater, som skulde til Aasskogen, hadde Saken let og klar. Vinden stod fra Syd; de hadde bare at dra Lien op og holde sig i nordligste Laget, saa var de sikre paa, at intet Dyr kunde faa Veiret av dem, og selv hadde de al Utsigt til at faa Aapentveir.

For mig og Finngutten derimot, vi som skulde over

i den anden Li paa Østsiden av Dalen, og som hadde tænkt at ro bent over Sjøbotten ved Elveoset og siden følge Mistra, til vi naadde op i Lien, for os var dette nu i den stærke Søndenvind ugjørligt; vi vilde da være komne i Vinden for Dyrene og ha strødd dem, længe før vi fik Spor.

Skulde vi kunne utrette noget, maatte vi ta Kongeveien nordover til ret under Balstad, derfra ro Lomnæssjøen tvers over til Lomnæss og saa ta Lien op derfra. Dette var en drøi Tørn, før man kom til Skogs, og vi var ikke synderlig blide hverken Finngutten eller jeg.

«Fan tel Vind au,» sa Finngutten.

«Udmærket Jagtvind,» docerte Sakføreren.

«Bare vent,» trøstet jeg.

Saa drog da hele det stoltelige Jagtfølge avsted, seks Mand med to Hunder.

En av Fiskvikguttene hadde nemlig lovet at følge mine tre Kamerater.

Vi fulgtes ad nordover like til Akreveien; der tok vi Farvel under alskens stygge Ønsker, som det sig hør og bør og høver gammelt Jagtfolk.

De tre glade Jægere med Fiskviks unge Hund drog Akreveien til venstre; jeg og Finngutten forsvandt i Taaken nordover Kongeveien mot Lomnæss-sjøen.

«Jo, naa ska' det bi Elg,» lo Finngutten.

«Si ikke det,» svarte jeg.

Han taug, og vi gik videre med Gammelhunden paa Fiskvik i Baand nedover Almandveien.

Da vi var vel komne nord i Balstadsvingen og skulde bøie ned til Baaten, møtte vi Per Støen.

Han bar en Fiskhank og kom fra Sjøen.

Vi stanset.

«Goddag Per.» Jeg saa paa Fisken. Det var mest Harr.

«Goddau.»

Han stod og saa paa os.

«Dø ska' aat Skauøm?» spurte han.

«Ja det var Meningen det,» svarte jeg.

«Og Du er Fisker?»

«Aa ja, je fær med di,» svarte Per; han stod og skottet paa Fiskvikhunden.

«Dø ska' etter Elgem skjønner je,» sa han.

Jeg nikket.

«Kværnnæsselgen,» svarte jeg.

Finngutten smilte.

Per Støen stod litt.

«Aa — Dø har naa go' nok Huinn,» sa han. «Og godt Vær au!»

Han saa op i Luften.

«Ja det er stiv nok Vind,» svarte jeg.

«Ja rekti gild Vind,» svarte han.

«Dø ska' øver aat Lomnæss naa da?» spurte han.

«Ja. Kainskje Du sæt øss øver Du,» sa Finngutten.

Han stod litt og tygget paa det.

«Je kuinne fuill det au,» sa han. Han saa sig tilbake.

Jeg bød ham en Krone, og det livet ham straks op.

Han snudde og gik uten videre mot Baaten.

Fiskehanken slængte han oppi, stod og ventet, mens vi kom os til Sæte med Hunden imellem os, og skjøv saa ut med Aaren.

Satte sig stilfærdig til Aarene og rodde uten et Ord.

Det var Topsjø paa Lomnæss-sjøen med hvite Gjæs i den stride Søndenvind.

Men Per Støen holdt Kursen for Lomnæss uten at svigte.

De gamle seige Næver bet som Klør om Aarene.

Den krokete Fot var dradd indunder; det gamle slitne Ansigt tegnet Furer av stor Kraft.

Det tok et godt Kvarter at ro; ingen av os sa et Ord.

Hunden sat og veiret mot Vinden med halvlukkede Øine og blank Snute hele Tiden. Finngutten med Børsene i Fang, smaat smilende.

Endelig tok Baaten Land ved Lomnæss-støen. Per la Aarene forsigtig fra sig, kom iland og drog Baaten fast.

«Naa er Dø frelst Karer,» sa han.

Vi kom os ut og op; han fik sin Krone.

«Tak for Skyssen da!» sa jeg.

«Aa, itte aa takke,» sa han og støtte fra.

Vi saa efter ham.

Men da han vel var kommen utpaa, reiste han sig i Baaten og ropte:

«Hoill Dø aat nordre Lien, saa raaker Dø nok Gammelelgen idau!»

Saa satte han sig.

Vi snudde og drog os langsomt Lien opover efter hans Anvisning.

«Ja, hain vet det nok hain,» sa Finngutten, «bære 'n vil tala om det.»

Vi gik forbi Lomnæssgaardene, hvis Hunder søkte paa os, og videre den gamle Sætervei, som laa nordenom Gaardene.

Komne i Granskogen holdt vi endnu længer nord, tok en stor Sving for at faa nordre Lomnæss-skogen med og var snart midt inde i vilde Storskogen.

Ved Lomnæssmyrsøkket satte vi os for at hvile.

Jeg fik noget Niste frem. Jeg brukte bestandig at ta mig en Bit, før en lang Marsch begyndte; men Finngutten vilde ikke ha.

Han hadde spist Rømmegrøt først og Flatbrød og Spekeflesk efter. Det gaar man paa hele Dagen, mente han.

Men da jeg tok en Lommeflaske op og ganske rolig skjænket en Sup Madeira, blev han opmærksom.

«Tær Du Todtsupen naa Du,» spurte han.

Jeg drak, skjænkte og rakte ham.

«Ja saa for Kværnnæsselgen,» sa jeg.

Finngutten smilte og drak.

«Kainskje det,» sa han.

Saa tændte jeg mig en Pipe. Han gjorde som jeg. Og Hunden laa ganske rolig ved Siden.

«Ska' vi koke Kaffe au kainskje?» spurte Finngutten.

«Nei, det gjør vi, naar vi har faat Spor,» svarte jeg.

Finngutten lo.

«Ja døm gjør saa dissé gamle Skyttera,» sa han.

Jeg sat rolig paa en Sten og røkte.

«Var det sandt dette med Per Støen?» spurte jeg.

Finngutten tok Pipen av Munden.

«Jo, døm seier det ska' væra sandt,» svarte han.

«Ellers saa vet je naa itte je!»

Han saa yderst forsigtig ut.

Jeg røkte.

«Tror Du det?» spurte jeg braatt og saa paa ham.

Finngutten blev endnu fordægtigere.

«Aa je vet itte je Gut,» svarte han og saa op paa mig fra Siden.

«En skuille itte tru slikt heil,» fortsatte han; «men det er saa rart med di.»

Jeg sat still.

«Det er meget rart i Skogen,» bemærket jeg.

«Jamen er det itte det leil.»

Finngutten saa med blaanende Øine fremfor sig.

Med ett fór Hunden op med et kvasst Glæfs.

Vi kvakk begge.

Den reiste Bust og gav nok et Glæfs.

Finngutten rykket den til sig.

«Skjøtt Burmann!» sa han lavt. Den knurret og stirret mot Skogen.

Vi fulgte begge Retningen og saa noget svartne.

Det kraset i Tørkvaset.

Da blev Finngutten sittende og smile.

«A Gammel-Kari,» sa han; han holdt Hunden.

Der kom en gammel Fjeldkrake frem. Halt og med Stav. Graat Tørklæ over Hodet og Kurv paa Ryggen. Svart Trøie og graat Skjørt.

Hun smaamumlet for sig selv og skottet, der hun gik med Staven søkende i Kvaset foran sig.

Nu fik hun se os og tverstanset. Gløttet med røde Øine i Taaken, holdt Haand fremfor og gløttet igjen.

«Aakken er 'ta?» sa en sprukken Røst.

Vi sat. Ingen av os svarte.

Hun stod litt, men kom ikke nærmere.

«Kjære aakken er 'ta?» spurte hun igjen.

Da reiste vi paa os og ruslet fremtil.

Hun stod litt og saa.

«Nei er det itte 'n Erik da?» sa hun.

«Jo — Du sau ret naa,» svarte Finngutten.

Hun stirret igjen.

«Det er Bykar detta da væ?» spurte hun. Hun saa forskende paa mig.

«Ja,» svarte Finngutten.

Hun taug og saa fremdeles.

«Dø bor paa Lomnæss da væ?»

«Nei — ved Sjøbotten.»

Hun stirret.

«Hoi saa langt,» sa hun.

Jeg satte mig.

«Ja — det er langt.»

Hun stod støttet paa sin Stav.

«Dø er Skytterer,» sa hun.

«Aa ja!» svarte jeg.

Finngutten spyttet.

«Du har itte sit naaen Elg indpaa her væ?» spurte han.

Hun gløttet.

«Elg?» sa hun.

«Ja.»

«Nei itte naa lel,» svarte hun spakt og tørt.

Der blev Taushet.

«Men sø-i Kvænnæslien er det nok taa 'm.» Hun stod og skulde gaa.

«Er Du sikker paa det?» spurte jeg.

«Ja, det er je,» svarte hun.

«Stor?» spurte Finngutten.

«Ja. Den er nok stor,» svarte hun. «Det ska' gaa en der saa diger og gammal, at Du skuille ailler ha sit slikt — seier døm.»

Hun satte Staven fremfor sig.

«Har Du ikke set'n?» spurte jeg.

«Je —? Nei!» — hun snudde sig og gik.

«Nei det har je ret itte,» mumlet hun, der hun gik.

Finngutten grov Maasaa op med Fingrene og kastet efter hende, der hun var av Syne.

«Tvi vori!» sa han.

«Ja naa bir det naa bære Elendiheta,» sa han videre.

«Mar vi træff tel aa møte slikt Kvindfolk!»

Jeg lo.

«Du er overtroisk,» sa jeg.

«Ja saa paa 'na Maaten,» svarte han sikker. «For det har je da sit.»

Og nu fortalte Finngutten, mens vi atter tok Skogen fat forsigtig sydover Lien, den ene Historien efter den andre om, hvor faafængt det er at gaa enten til Skogs eller efter Fisken, naar det første en møter er Kvindfolk — helst gammelt. «Er det ongt, saa gaar det an aa gjøra ved det,» la han smilende til.

«Ja, men det var ikke hende, vi møtte først,» la jeg ind.

«Per Støen!»

Finngutten knepset i Fingeren.

«Ja, da er det Von lel da,» sa han.

Og vi gik videre, men uten at faa Spor.

«Hvem var dette?» spurte jeg om litt.

«A Gammel-Kari —»; han saa undrende paa mig. At jeg ikke kjendte hende!

Og saa fortalte han, at hun, den Gang hun var ung, var den vakreste Jente kring Lomnæss-sjøen.

Hu skulde endda være av Sollerngubbfolket.

Alt Karfolk Bygden rundt rendte efter hende; men hun slap ingen ind; hun hadde en sø-med Sjøøm, som hun vilde ha.

Men Faren, som skjønte dette, stængte hende inde paa Gaarden et helt Aar. Han vilde nok gjøre hende mjuk.

En Dag, som Faren kom hjem fra Sæteren, var hun borte.

Ingen visste, hvordan dette hadde gaat for sig; men alle hadde den Gutten mistænkt, som bodde sø-med Sjøøm.

Og da de drog sydover for at træffe ham, var han ogsaa borte. Han var dragen av Bygden, svarte Mor hans.

Ja, Jenten hun var borte hele den Høsten over en Maaned; da kom hun att, men gik ikke til Gards; hun holdt sig i en liten Stue fremved Sjøen.

Dette fik Faren vite og drog straks i Vei for at hente hende.

Da han kom, stod hun og tok op Poteter i Akeren der.

Faren gik borttil.

«Du kjem att naa Raanaute,» sa han, «og det strast paa Flekken.»

«Vil Du ha mei att da, slik je er?» sa' ho.

Da skjønte Far hendes, aasdan det sto teil.

Du vet, 'sa to hadde vørre ihop hele Høsten utøver isamne.

Ja, saa kom a da hem att, og om Saammaaren att hadde a Baan.

Jeg nikket.

«Gav Faren sig?» spurte jeg.

«Nei, det gjorde'n itte,» svarte Finngutten. «Ho fekk naa gaa der med Løsongen ho.»

«Blev hun gift siden?»

«Aa nei.» Finngutten smilte.

«Det var nok ingen, som vilde ha ho da lel. Og itte vilde ho ha naaen andre heil den Gutten.»

«Hvem var det!»

Jeg spurte nysgjerrig.

Finngutten saa op.

«Hain Pær Støen,» svarte han.

Jeg blev staaende og stirre.

«Jasaa?» sa jeg.

«Ja da skjønner jeg al denne Jagten i Kværnnæss-skauen.»

Finngutten svarte ikke.

Ti just nu la Hunden sig stram i Baandet, og da jeg saa op, stod der store Elgespor i Lændet fremover ved Myren.

«Ferskt Spor,» hvisket Finngutten.

Og i stor Stilhet fulgte vi nu Hunden fremover.

* * *

i s a m n e: ensomme, alene.

Det tok flere Timer med at greie det første Elgespor ut.

Det hadde nok været en Kolle med Kalv; men de var dragne over de store Myrer og like op til Mistermyrene; der tapte vi Sporet, og det var os trods al Forsigtighet og al Anstrængelse ikke muligt at finde det igjen.

«Troll-elg,» sa Finngutten.

«For gammel Hund,» sa jeg.

Finngutten ristet paa Hodet.

«Aa nei,» sa han. «Hain er nok go' nok.»

«Døm skjøt seks Dyr før'n ifjor.»

Der var ingen videre Indvendinger at gjøre. Harme og noksaa trætte og slitne drog vi os sydover mot Kværnnæss-skogene.

Som vi gik der — Vinden stod fremdeles stiv fra Syd, men Skodden holdt paa at lette — hørte vi et Skud i Vestalien.

Vi stanset og lydde.

«Aaken skøt Bom naa da?» spurte Finngutten.

«Det maatte bli Sakføreren det vel,» svarte jeg og blev med ett munter.

Finngutten lo.

Ret som vi gik, smald det igjen, denne Gang længer ned i Lien.

Vi stanset atter.

«Det maa ha vørté Harajagt,» sa Finngutten.

Saa blev alt stille.

Vi stod endnu litt; saa bar det igjen i Vei fremover Kværnnæss-skogen.

Med ett som vi gaar, slaar Hunden Næsen i Veiret og reiser Bust. Den lægger sig i, saa Finngutten har ondt for at holde.

«Naa Gut!» hvisker han og ser paa mig.

Jeg kjender Storvildtfeberen fare i mig og føler Hjertet slaa.

Og vi følger yderst forsigtig Hunden, som ligger stram i Baandet og endelig vil opover mot en liten skogvokset Granknaus længer oppe i Lien.

Vi tok den med Magt av Sporet; ti kom vi paa Elgen ad den Vei, vilde den straks faa Vinden og dra.

Vi drog os nordenom Haugen langsomt og svært forsigtig, mens Hundens Hode og Næse vendte mot Haugen som en Kompasnaal mot Nord, der vi gik.

Endelig fik vi Vinden.

Vi listet os forsigtig fremover og bandt, da vi var et kort Børseskud fra Haugen, Hunden igjen i en Granlægg.

Den laa med løftet Snute veirende, men still som en Mus.

Saa begyndte vi at stille paa Elgen.

«Hain staar ne-i Myrsøkken bakom Haugen,» hvisket Finngutten.

«Je gaar ne Veien!» han pekte mot Syd.

«Agt dig for Vinden,» hvisket jeg. Saa snek vi os hver vor Vei, jeg til venstre og han til høire av Haugen, langsomt nærmere.

Der var paa selve Haugen intet at se. I det tætte Gransnar kunde den nok staa uten at vi fik Øie paa den; men Hundens Næse viste mere mot Øst, saa jeg fik den Tro, at Finngutten hadde Ret.

Skridt for Skridt snek jeg mig nærmere. Aanden kom tungt; Hjertet slog, saa det hørtes høit.

Nu fik jeg Syn paa Myrsøkket bakom Haugen. Der var frodigt Græs med en og anden Bjerk; store Grantrær reiste sig av og til.

Jeg gløttet og gløttet, laa paa Huk og krøp fremover.

Det var ingen Elg at se.

Og da jeg saa mig tilbake, laa Hunden med Busten reist og Næsen bent mot Veiret som før.

Den m a a t t e være der.

Bare nu ikke Finngutten skræmte den!

Jeg krøp sagte videre, speidende.

Pludselig slog jeg mig like ned og blev liggende. Jeg hadde set det største Elgehode i mit Liv.

Framved en Unggran, stort, svartgraat med langt hængende Hakeskjæg og et Par vældige Horn.

Gammel-elgen! — fôr det igjennem mig.

Jeg drog mig langsomt tilbake langs Jorden; nu visste jeg jo, hvor den stod. Det gjaldt at ha Børsen fremfor sig og faa Sigte.

Jeg drog mig skjælvende frem igjen. Hadde spændt Hanen uten at Lyd hørtes og tittet nu mellem Grenene av en svær Gran, hvor jeg laa i Ly, frem mot Myrsøkket.

Bare nu ikke Finngutten!

Jeg bøide mig langt frem. Jo der stod den. Den stod og gned det store Hode mot Unggranen.

Tok av og til en Topp av en Kvist og gned igjen.

Men selve Kroppen saa jeg ikke.

Jeg krøp længer indunder Granen. Jo, nu var Bogen og den store Manke fri.

Jeg la an.

Da smald der et Skud.

Og et Sekund efter faldt mit paa maafaa. Ti Elgen gjorde et voldsomt Sæt og drog i hængende Tærn frem mot Myren.

Hunden fôr frem i Baandet, og jeg selv la paa Sprang efter med en Patron i Næven.

Midt paa Myren stupte Elgen og blev liggende.

Et gjaldende Hurra skar gjennem Skogen.

Litt efter stod Finngutten ved min Side.

«Datt'n?» spurte han.

Jeg pekte bort paa Myren, hvor det graanet og svartnet paa det store Dyr.

Finnguttens Ansigt var et eneste Smil.

«Ta var nok Gammel-karen det,» sa han.

Saa blaaste vi ut av Geværpipene og gik fremover.

Myren var bløt, og vi sank straks i.

«Aasdan ska' vi faa ti'n?» spurte Finngutten.

«Aa, det blir vel en Raad,» sa jeg.

«Der Elgen kan gaa, kan vel vi ogsaa gaa!»

Og vi arbeidet os videre frem gjennem den bløte Myr.

Med ett som vi gaar, farer vi til.

Elgen har reist sig med ett og kommer nu langsomt gaaende like mot os.

«Dø' og snyte,» ropte Finngutten. Han sprang, saa Myren skvat, tilbake samme Vei, han var kommen.

Jeg stod litt; saa tok Rædselen ogsaa mig; jeg fulgte hans Eksempel, og efter mig kom langsomt og sikkert det store Dyr vadende.

Øinene var blodsprængte; det svartgraa Ragg stod ende til Veirs fra Manke og Ryg.

Jeg saa mig tilbake, saasnart jeg naadde tørre Skogen; Elgen kom støt og sikkert bent mot mig.

Jeg slængte Børsen og satte i Vei mot en diger Gran, som stod litt længer nede.

Der hugg jeg Tak og svang mig op det forteste, Benene og Armene kunde bære mig, og det var nok paa høi Tid; ti da jeg skjælvende av Skræk og Anstrængelse skottet ned, stod Elgen like under Træet.

Men borte fra Granholtet knistret og gaulet Burmann og rev og slet i Lænken.

Jeg fik ikke en Lyd frem, fast jeg kjendte en stor jublende Frelsesfornemmelse, der jeg sat med Benene dinglende over en tyk Grankvist høit oppe; det store Dyr betok mig ganske og aldeles.

Det stod der med de store, røde Øine sprængt ut av Hodet, Panden med de vældige Horn sænket og stirret bent paa Granen.

Jeg kunde ha spyttet ned i dets Ragg.

Det stod der med den lange Snute kroket mimrende; det fnøs av og til og gav et underlig hæst Jø.

Det ristet i Hornene og sænket saa med ett Hodet lutt.

Slik stod det litt, vaggende; saa løftet det igjen sit Hode.

Da først saa jeg, at der randt Blod av den svære Manke. En jevn mørkrød, silende Strøm; det dryppet fremved de svartgraa Føtter, som den flyttet alt i ett, der den stod.

Jeg hadde mankeskutt den; det skjønte jeg nu, og

at det var den gamle Kværnnæss-elg det saa jeg paa alt det graahvite i det brunsvarte Ragg.

Med ett gav Elgen en stærk, trompetlignende Lyd; Busten reistes end mere. Saa svingte den det tunge Hode og saa efter Hunden fra Siden.

Snudde saa og drog med langsomme Skridt og Bakben, som slingret ind mot hinanden, bent mot Hunden.

Burmann satte i et rasende Glæfs; ti nu var Elgen like indpaa.

Elgen stanset foran Hunden og løftet et Forben for at slaa, men orket ikke og blev staaende. Burmanns hidsige, gaulende Glæfs skar gjennem Skogen; den fôr like i Snuten paa Elgen, som nu vilde ta den paa Hornene, men som blødende og ristende i det eventyrlige Hode drog sig bakover. Den løftet anden Gang sin Forfot til Slag, men ranglet og vilde falde.

Jeg skalv der jeg sat og angret som en Hund, at jeg hadde sluppet Børsen.

Og Hundeglæfsene derfremme, hvor Dyret stod, skar og rev kvasst gjennem Skogen.

Elgen stod nu med sænket Hode still, mens Burmann alt i ett rev og slet i sin Lænke og uavladelig gav Stormhals.

Jeg tænkte saa smaat paa at krype ned for at hente Børsen, men vaaget ikke.

Da løftet Elgen med ett sit Hode og drog Veir mot Syd.

I det samme smald det fra Skogen der nede, tæt ved.

Elgen gjorde et Hopp med Snuten rakt i Veiret, satte saa avsted i store Sprang forbi Hunden og i en Halvcirkel rundt Gransnaret; saa hørtes der et tungt Brak, og alt blev stille.

Men Hunden tok atter paa at stormhalse som før.

Da stak der et kjendt Hode frem av Gransnaret i Syd.

«Jadden fekk'n det naa 'lel,» ropte Finngutten og kom helt frem til Hunden.

«Hoi!» ropte jeg og kløv ned.

Finngutten skvatt. Saa fik han se mig.

«Nei naa mener je!» ropte han.

Han stod med Børsen over begge Knærne, tvekroket og lo.

Jeg blev sittende paa den nederste Kvist.

«Hvad ler Du av?» spurte jeg.

«Taa dei væ!» sa han.

«Er det vørté Fuggel taa dei naa?» spurte han. Han løste Hundelænken og kom borttil.

«End Du da —,» svarte jeg. «Vart det Hare av dig —?»

Han lo igjen.

Jeg var kommen ned.

«Det var Gammel-elgen,» sa jeg.

Finngutten smilte fornøiet.

«Ja han ligg bortpaa her naa,» svarte han.

«Er Du sikker paa det?» spurte jeg.

«Ja — ligg 'n itte naa, saa ligg'n ailler,» svarte han tryg.

«Je fekk Tak paa sjølve Skottflekken,» la han til.

«Ja det braket stygt her borte,» svarte jeg. «Bare han nu ikke reiser sig igjen.»

«Aa nei,» svarte Finngutten.

«Da maatte det være Trollelg,» føiet han alvorlig til.

Nu lo jeg.

«Aanei — han var da mankeskutt første Gangen,» sa jeg.

Med det samme løftet Hunden atter Hodet stridt, og vi hørte Brak der nord.

«Der drar 'n att,» ropte Finngutten. Hans Øine stod store av Forundring.

«Ja, drar han nu, saa faar han dra,» sa jeg; jeg var blit baade harm og kjed.

Finngutten svarte ikke.

Vi gik for at finde min Børse igjen; den laa i bløte Myren.

Vi ladet begge paany, og nu satte vi Hunden paa Sporet.

Den fulgte hidsigt med Næsen like langs Marken og gjorde den store Halvsving rundt Gransnaret.

Fremved Myren hadde Elgen faldt; der var dypt Mærke i Lændet baade efter Faldet og efter Spark, da den reiste sig.

Der var en stor Pøl av levret Blod.

Hunden snuset med stirrende Øine og slikket Blodet.

Finngutten rykket den til Side.

«Huf, det er Trollblo' detta,» sa han.

Jeg svarte ikke; men jeg skjønte, han ikke var sikker.

Og jeg fik en eiendommelig fælen Eventyrfornemmelse.

Vi fulgte Sporet; det bar i store Sprang bent ned i Kværnnæsslien.

Gjennem Tykskogen der fulgte vi indpaa en halv Time og var næsten fremme i Hjemmeskogen ved Kværnnæss, da Hunden paany tok Aapentveir.

Fremved et litet Kjærn er der her en tæt Granskog med halvstor Gran.

Kommen fremtil her stanset jeg og pekte.

Der laa den, tæt ved Kjærnet, stokdød i den dype grønne Mose.

Hunden gik paa Bakføttene med blodige Øine i Baandet; Finngutten holdt den og smilte.

«Ja sandelig,» sa han. — Det var, som om han ikke trodde det.

Vi koblet Hunden i en Granlægg; men den var næsten ikke til at styre.

«Skjøtt Burmann,» skrek Finngutten; han tok efter en Kvist.

Saa gik vi langsomt borttil.

Det var et imponerende Syn.

Der laa det vældige Dyr med Hornene kjørt ind i Mosen. Det laa paa Buken, halvt væltet paa Siden med Forbenenes Knær trykket ned i Myrbunden, som om det vilde ta Sprang midt i Døden.

Øinene var fagert brustne, den store Snute krummet av Kraft.

Nu sov det, det stærke Dyr i sin egen Jord, trygt der paa Myren.

Kjærnet laa høstblankt med Taake kring Bredden; Bjerk med gule Blad stod høstfærdig omkring.

Men av Dyrets Manke og Bog silret sagte det størknende Blod. Draaper laa i Mos og Græs som Høstens røde Bær i Lyngen.

Og den store Elg sov.

Vi stod længe og stirret, Finngutten og jeg. Han turde ikke tale; ti jeg taug.

Endelig kræmtet han, da jeg saa op.

«Kværnnæss-elgen,» sa jeg.

Han smilte.

Saa gik han like borttil. Og han pekte, først paa Manken, hvor det brede Indslag av en Elgerifle syntes, saa paa Bogen, hvor Blod endnu silret.

«Ta var nok,» sa han tørt.

Nu gik jeg ogsaa borttil, og vi besaa begge Dyret nøie:

Det var en urgammel Elgokse.

Hakeskjæg og Manke var graahvite av Alder, Mulen isprængt med graat.

Vi søkte nøie efter Finnguttens første Skud og fandt det endelig.

Det hadde gaat ind i det ene Laars Svange og ut langs Buken, men hadde ikke truffet Ben eller større Aare.

Mit Mankeskud hadde truffet høit oppe. Elgen hadde stupt av Chokket, men hadde reist sig igjen og fortumlet kommet bent paa os.

Finnguttens andet Skud var høit Bogskud. Døden var nok kommen gjennem indre Blødning fra Lungene; Hjertet viste sig frit, da vi siden aapnet Elgen.

Finngutten søkte nøie.

Saa pekte han paa Laaret, hvor fire hvitgraa Strimer strakte sig nedover i det svartgraa.

«Bjønn,» sa han.

Jeg stirret.

Kværnnæss-elgen hadde nok været i Kast med Skogskongen saa det ut til.

Og var sluppet levende fra det.

Finngutten lette videre.

Han tænkte, han skulde finde Mærker efter mer.

Men der var intet at finde. Bare en liten hvit Flek øverst paa Laaret.

Finngutten mente, at her hadde der nok været Kule; men intet var at finde.

Vi gav os saa ifærd med at aapne Dyret og holdt paa med dette i over to Timer. Saa la vi Hunden paa Elgen og drog til Kværnnæss efter Hester og Karshjælp.

Da vi kom paa Gaarden, stod Kværnnæssen og gamle Per Støen der.

«Vælkømmin att,» sa Per Støen.

«Aa Tak.»

Vi støttet os paa vore Geværer.

«Jamen trur je, Dø har skøté,» sa Kværnnæssen.

«Hunden ligg att.»

«Har Du Hester?» spurte jeg.

Kværnnæssen svarte ikke.

Da sa Per Støen: «Je hørde det smaill; men det vart saa mange Skott!»

«Jo; denna Gaangen vart det Dyr,» sa Finngutten.

«Og det stort Dyr,» sa jeg.

De to saa paa mig.

«Gammel-elgen,» føiet jeg til.

Per Støen og Kværnnæssen stod litt.

«Nei lel væ,» sa Kværnnæssen.

«Ja, Dø faar bli med bortpaa naa, saa faar Dø sjaa,» sa Finngutten. «Det er itte langt unda.»

Der blev nu Opstandelse. Hester blev hentet og Kløvmeser paasadlet; vi drog fire Mand stærk i Vei.

Det tok en halv Time, før vi fandt Stedet igjen. Der laa Burmann som før paa Vakt paa Elgen og knurret.

Finngutten gik borttil, fik Tak i Baandet og rev Hunden av Elgen. Den glæfset og reiste Bust, men fik et Par Slag av en Paak og blev saa bunden.

Per Støen gik borttil og blev staaende helt underlig.

«Jaggu mener je,» sa han for sig selv.

«Ja 'ta er rette Kæren,» sa Finngutten.

Per Støen blev staaende med Hændene i Lommene længe. Kværnnæssen ved Siden av.

«Jamen er det saa,» sa Per Støen.

Saa gav vi os ifærd med at flaa og partere.

Men da Huden vel var av og Laarene skulde avlemmes, tok Finngutten borti mig med ett.

«Sjaa her!» sa han.

Saa pekte han med Kniven paa Laarbenknoken. Der sat en hvit Klump, indkapslet. Han skar. Det svartnet. Han skar det hele op. Det var en indkapslet Rundkule.

«Sjaa 'na Du Per,» sa han til Per Støen, som holdt paa med Hodet.

Per saa bortpaa.

Finngutten rakte ham den flatklemte Kule. Per tok den i Haanden, saa længe paa den.

«Na har je skøte,» sa han.

«Du!»

Jeg saa forundret paa ham.

«Ja — je har nok vørré føre Dø je,» svarte Per Støen.

Og han saa paa Kværnnæssen.

«Jo det er nok sandt au det,» sa Kværnnæssen.

«Men det er mange Aar sia.»

«Ja det er det,» svarte Per Støen.

Mere blev der ikke talt om den Sak; men da vi om Kvelden gik hjem og Finngutten og jeg holdt os efter Hestene, som nu gik for fjerde Vendingen, fortalte Finngutten mig, at det Aaret han Per Støen laag etter 'n Kari, hadde han ret som det var ligget paa Elgskytteri opmed Mister'n og skutt et Dyr næsten hvert Aar.

Siden, da Kari blev med Barn og det vokste op, drev han hvert Aar paa Skytteri der i Liene til for en ti Aar siden, da Kværnnæss-elgen ødela Foten hans.

Aaret i Forveien hadde han skadeskutt en stor gammel Elg ved Mistermyren og rækket efter den i tre Døgn, men uten at finde den. Det maatte være denne;

for den haltet hele Tiden paa venstre Bakfoten; det kunde man se av Sporene.

Og nu, da de hadde Kulen, var de sikre; for han Per brukte altid Rundkule, fast de paa de sidste femten Aar hadde lagt av med slikt der i Bygden.

«Men Ongen hass Per — hvem er det?» spurte jeg Finngutten.

«Ho er rest til Ammerikka ho — det var a Gælen-Anne vi kaildte,» svarte Finngutten.

* *
*

Vi laa over paa Kværnnæss den Natten, og da vi næste Middag med Elgehode og Hud kjørte ind paa Sjøbotten med Per Støen som Skysskar og Hunden løs, blev der i Ordets egentlige Forstand «Opstandelse» paa Gaarden.

Mine tre Kamerater, som Kvelden i Forveien var komne hjem efter ti Timers Marsch i Aasskogen, laa nemlig alle sammen og sov, da vi kom.

Aasgubben stod ved Baaten, da han fik se os.

«Nei der kjem nok di rette Skyttera,» sa han; han ruslet opover mot os.

«Hoi!»

Han stirret paa det store Elgehode; vi sat stille og lot os beundre.

«Nei naa lyt je vekkje!» utbrøt Aasgubben; han drog ende op paa Salen og ropte.

Litt efter stak der Folk i bare Skjorten ut av alle Vinduer deroppe, og Hurrarop klang baade oppe og nede.

I en Haandvending var de forsovede Mennesker i Klærne og kom ned.

Og nu blev da Jagtens lange Historie fortalt, mens Kaffen og Todtsupen tokes til Frokost paa blanke Formiddagen.

Saa kom Pipene frem.

«Nei nu Karer, maa Dere ogsaa fortælle,» sa jeg;

jeg følte mig noget, der jeg satte mig i Sofahjørnet med Benene over Kors og røkte.

Sakføreren satte sig frækt ved Siden. Han røkte idag av sin lange Pipe og hadde brodert grøn Kalot paa.

«Ja,» sa han.

«Vi har Elg vi ogsaa!» Han skjøt en lang Røk fra sig gjennem vigtige Læber.

«Har Dere?» Jeg studset.

Sakføreren røkte, men skottet bort paa Grossereren, som gik i Tøfler frem og tilbake paa det malede Stuegulv og nød sin Havanna.

«Ja vist har vi Elg,» svarte Sakføreren.

«Men den gaar igjen i Skogen endnu,» la Fuldmægtigen ind.

«Med to Kuler i Skrotten,» la Sakføreren til.

«To av Sakførerens Kuler,» oplyste Grossereren og svingte i det samme.

«Aa saa naa!» utbrøt jeg og satte mig atter rolig tilbake i Sofahjørnet.

«Vi hørte to Smeld,» oplyste Finngutten; «vi trudde det var Haralos.»

Nu lo alle.

«Det var to Bommer,» sa Fuldmægtigen.

Sakføreren hadde hele Tiden sittet med et foragteligt Smil.

«Det faar vi se imorgen,» sa han.

«Skal Dere ut igjen?»

«Ja visst!»

Sakføreren nikket.

Jeg rettet mig.

«Men alvorlig,» sa jeg. «Var det Elg?»

«Ja vist var det Elg,» svarte nu Grossereren.

Og nu fortalte han, ofte rettet av Sakføreren, at de efter to Timers Vandring frem og tilbake ovenom Aasmyren endelig hadde faat Spor av et ungt Dyr.

Det hadde gaat helt til Kjøls og sydover til Burudalen; der hadde det snudd og dradd nedi Lien nordover igjen.

Paa Aasmyren hadde det stanset. Der tapte Hun-

den, og Sakføreren, som var «kjendt» i Trakten, hadde da trods de andres Advarsel dradd sig alene frem paa Myren.

Han hadde strødd Dyret bortom Myren og hadde slængt et Skud efter det paa lang Avstand.

«Det stupte!» oplyste Sakføreren.

«Av Forskrækkelse,» bemærket Fuldmægtigen.

«Over dig,» svarte Sakføreren.

Saa hadde Dyret kommet sig tversover Myren i hængende Firsprang og like forbi de to andre Jægere. Da hadde Grossereren klemt paa; «men det blev en feiende Bom,» la han beskedent til, da han fortsatte.

Fiskvikgutten, som sat ved Kakkelovnen og hørte paa sammen med Finngutten, drog paa det.

«Aa det er naa itte sikkert det,» sa han. «Je sau, han sakk i Bakføttøm, mar det smald,» oplyste han, vendt mot Finngutten.

Grossereren slog ut med den fete Haand.

«Nei, det var Bom,» sa han. «La os være ærlige.»

Gutten ristet paa Hodet, men svarte ikke.

Sakføreren korslagde Armene.

«Ja en Kule har den da,» sa han.

Da lo alle.

«Ja ja, vi faar da se imorgen,» svarte Sakføreren.

«Nu vil vi min Sandten ha Elgestek — Biff og det straks!»

Middagen kom; Biffen blev bragt ind; men det var ikke frit for, at den var litt seig, endda vi hadde tat Mørbradstykkene.

Sakføreren rev og slet med sine gresne Tænder.

«Ja, dette er nok Gammel-elgen,» sa han.

«Methusalem-elgen,» la Fuldmægtigen ind.

Og saa drak vi i god Rødvin en Skaal for Methusalem og hans Avkom.

Saa kom Toddyen frem.

— — —

Næste Dag, da der blev Spørsmaal om at søke efter den skadeskutte Elg i Aaslien, gad ingen av de tre Herrer rikke sig.

De var stølbente som Methusalem alle tre.

Saa sendte vi da Finngutten og Fiskvikgutten med Gammelhunden.

De kom hjem paa Kveldsiden og hadde skutt et Ungdyr.

Det faldt for første Kule fra Finngutten og viste sig at være det samme, de hadde hat oppe Dagen i Forveien.

Det var vomskutt og hadde vondt for at komme unda, da de strødde det. Det stanset efter en halv Times Jag og fik da Dødsskuddet.

«Hurra!» ropte Sakføreren og Grossereren paa en Gang.

«Det var bære ett Hul,» sa Finngutten tørt.

«Nei — ho hadde it bak au,» svarte Fiskvikgutten.

«Det var mit!» ropte Sakføreren.

«Kainskje det,» svarte Fiskvikgutten.

Da lo Aasheimgubben, Finngutten og Fiskvikgutten alle. Derefter jeg og saa de andre tre.

Den Kveld fik vi mør Elgebiff; ti Finngutten hadde været saa forsynlig at ta et Stykke med.

Harelos paa Høifjeldet.

En Harelos paa Høifjeldet er en ganske særskilt Sak. Det er vanskeligt nok i Skog at kunne bedømme og slutte sig til, «hvor Haren gaar»; men i Høifjeldet slaar alle Mærker og Regler klikk. Dalstrøk, Stier, alt, hvad Haren ellers bruker at ta Hensyn til, foragter den her; den føler sig — og med Rette — som Viddens frie Ganger; dens rappe Føtter fører den i en Haandvending langt, langt bort fra sine firbente Forfølgere; det er alene Jagtfalken, som tvinger den til at dække sig i Stenur eller de smaa tætte Briskbuskene, som kan gro sparsomt bortover mellem Stenene.

Det blir derfor ogsaa det rene Slumpetræf, om man kan komme til at postere sig saaledes, at man kan faa Skud, medmindre man da ikke er en fem seks Skyttere i Følge.

Men hvad man taper i Chancer for Skud, har man hundredfold igjen i den herlige, friske Los. Hverken Hare eller Hund generes av Terrænet; Forfølgerne ser ofte lange Strækninger den forfulgte, saa Øinene mer end Næsen styrer Losen, som alt i ett gaar over til Beskrik.

Vi stod alle tre paa samme Plads oppe paa en Bakkekam og stirret efter Losen, uten Tanke paa at postere os.

Der saa vi Haren høit oppe under Gloføkens Ur; dens hvite Haletipp vippet op og ned under Hoppene.

Nu drog den mot Uren, men betænkte sig og slog ind paa en flat Flaa nordmed Gloføksskraaningen. «Hei»s varme Maal der nede fra Vidden i Øst kom

stadig nærmere; nu saa vi Hunden. Der arbeidet den sig frem og op til Uren, tapte, men tok straks Sporet, og nu bar det i Vei nordom Glofløken, indtil enhver Lyd av Losen tapte sig i det Fjerne.

«Detta var Kapkuting,» utbrøt Johan Dilt.

«Ja, detta gik fort,» svarte Kristen Fykomkring; han stod med sit vante Smil og saa nordover.

«Ska' vi dra etter?» spurte Johan Dilt.

Han lo.

«Vi kjem ailtiss att imaarraa tidli,» la han til.

«Nei, naa sætter vi os,» sa jeg.

Og saa gjorde vi.

Fik Mat frem og spiste med god Appetit, mens vi alt i ett lyttet efter Losen, om den ikke skulde komme tilbake.

«Du vet'n kjem att,» sa Johan Dilt.

«Ja, det gjør'n,» svarte Kristen Fykomkring tørt.

Vi sat i over et Kvarter og hadde alt faat vore Piper og Maten frem, da vi atter hørte «Hei»s klingende Maal i det Fjerne.

Men denne Gang kom den bent fra Nordøst. Turen hadde altsaa gaat Glofløken rundt.

Vi fôr alle op, fik stukket de forskjellige Piper i Lommen og tok Børsene fat.

Losen hørtes nu tydelig nærmere og nærmere i det stille halvklare Høstveir.

Jeg fik Kristen Fykomkring og Johan Dilt stillet paa Post i hver sin Dalsænkning ned imot Uttaket og tok selv Stilling paa en liten Bakke, der behersket to smaa Daler, en tilhøire og en tilvenstre.

Nu hørtes Losen skarpt og tydelig; den kom dragende langs Uren og bent imot os.

Vi kunde hvert Øieblik vente Haren, og der hvor jeg stod, maatte jeg — syntes jeg — under alle Omstændigheter faa den at se, ti jeg hadde Utsigt over hele Fjeldflaaen fremfor mig.

Jo, der ser jeg den. Den kommer i svære Hop nedover fra Uren og forsvinder igjen bak nærmeste Bakkekam.

Kapkuting: Kapløp.

Nu gjælder det.

Det blev pludselig Tap. «Hei» fôr videre langs Uren, men forstod straks Meningen, braasnudde og optok Søket.

Der saa jeg Haren igjen, nu paa selve Bakkekammen, ikke mer end hundrede Alen fra Johan Dilt.

Det smald.

Hadde han skutt bom eller truffet?

Et Minut var alt stille; saa tok «Hei» i med Beskrik, jeg syntes, Losen var like ved mig. Der kom Haren, langs selve Kammen; den hadde tversnudd ved Johan Dilts Skud og hadde da møtt Hunden, som straks beskrek den.

Jeg la an og holdt den paa Kornet; det var endnu umuligt Haglmaal; da — vips forsvinder den med et Sidesprang og blir borte i den lille Dal tilhøire; jeg ser i Forbløffelsen bare dens hvite Haletipp, idet den stikker ned.

Jeg springer frem for at komme tidsnok til Skud; — der smætter den netop ned fremved Bækken, tæt fulgt av Hunden og forsvinder paany med et langt bommende Haglskud efter sig.

Harm snudde jeg mig helt og fik nu paa flere Hundrede Alens Avstand se den dra nedover mot Kratskogen, hvor den blev tat op.

Men paa Bakkekammen bent imot mig stod Johan Dilt og lo.

«Jaggu skøt Du Bom, Du au!»

Det roptes triumferende.

Jeg svarte ikke; ti bak ham dukket nu ogsaa Kristen Fykomkrings tørre Ansigt op.

«Gaa paa Post att,» ropte han.

Og det var paa høie Tid; ti nu kom atter Losen, som hadde tat en liten Tur i Fjeldbaandet, dragende opover.

Johan Dilt og Kristen Fykomkring sprang paa Post; vi stod fjetrende stille.

«Hei»s Maal var tæt, hidsigt og mørkt, der det kom opover langs Vidden; vi stod med Hanerne spændt; hvert Øieblik kunde Haren være og da like ind paa.

Det kneppte i en Kvist ved Bækken; det var den!

Som en Aabenbarelse, et Blink av en Aabenbarelse, drog den forbi; den fik begge Løb, men fortsatte uanfægtet og drog over Bakkekammen.

Saa kom «Hei» i stønnende Los, Tungen slængende ut av Halsen, Kroppen kastet hit og dit for at øke Farten.

Den forsvandt samme Vei som Haren.

Skamfuld byttet jeg Patroner og drog mig efter, fulgt av Johan Dilt; han luntet saa smaat opover med Børsen i Haand.

«Vart'n der?» ropte han.

«Nei,» svarte jeg harm tilbake.

«Haa haa!»

Han stormlo.

Jeg stod nu paa øvre Bakkekam og stirret opover.

Der fik jeg se noget, som tildrog sig min Opmærksomhet:

Haren kom i stadig synkende Fart mot Uren og Hunden, som næsten i Beskrik satte efter og halte indpaa.

Ha ha! Den var allikevel truffet.

«Se der!» sa jeg likegyldig og pekte opover.

Johan Dilt og nu ogsaa Kristen Fykomkring stod spændt og stirret.

«Jaggu trur je itte hain tær'n!» ropte Johan Dilt; nu var det ikke mer end vel et Haglskud mellem «Hei» og Haren.

Men Uren var endnu nærmere, og idet Hunden pludselig taus jog like ind under Stenberget for at sætte Tænderne i, smatt Haren ind mellem Klipperne og — forsvandt.

Straks efter klang Stormlos for Berg nedover imot os.

«Nei skulde Du ha set slik Hara Du!» datt det ut av Johan Dilt.

«Jo nu —» jeg fortsatte ikke, men la bare Børsen paa Aksel og drog i Vei sporenstreks opover langsomt fulgt av de to, som nu ikke syntes det hastet.

— — —

«Hei» stod for Berg. Med hidsige Glæfs utenfor en

stor Stenhelle, som lukket for en mindre Røs av Ur. En Spræk, stor nok for en Hare, men forliten for en Hund, viste Stedet, hvor den var stukket ind.

Andpust og hæsblæsende kom jeg fremtil, stod først litt, huket mig saa ned og kikket ind. Der inde mellem Stenene inderst saa jeg den graa Skrott ligge indstukken saa langt det lot sig gjøre. Bakløpene var trukne efter, men laa flate i hele dens Længde; jeg kunde se dens Ører bevæge sig under Pusten.

Der var mindst tre Alen ind; det vilde blive et drøit Arbeide at faa den gravet ut.

«Hei» grov knistrende, saa Stenene sprutet. Jeg koplet den straks og klappet den.

Da den kom i Kobbelet, gav den Glæfs paa Glæfs, men stod dog stille uten at gjøre videre Leven.

Nu var Johan Dilt og Kristen Fykomkring ogsaa naadd frem.

«Halloi Karer!» sa jeg, idet de kom opover.

De kom interesseret til.

«Den Du,» sa Johan Dilt; han bøide sig ned og kikket ind.

«Hoi Gut,» sa han, idet han reiste sig.

Saa saa han paa Kristen Fykomkring.

«Naa lyt Du tel Dals att,» sa han.

«Nei vent nu,» svarte jeg. «Vi skal først se, om det ikke lar sig gjøre.»

Kristen Fykomkring saa paa Stenhellen; saa kikket han ind.

Men han sa intet.

«Ja, ut skal den,» sa jeg da. «Enten idag eller imorgen. Den er skadeskutt.»

Saa gik jeg uten videre hen, stak Geværet ind, tok hurtig Sigte og klemte av.

En dov Smeld og et stort Pulder av Røk fulgte, og «Hei» begyndte igjen at stormhalse.

Johan Dilt bøide sig atter ned og saa ind.

«Aa jo,» sa han. «Detta var nok før inn Bjønn det. Kom naa Gut!»

Han hugg Tak i Stenhellen.

Tre Mands forenede Kræfter fik efterhaanden den store Helle væltet.

Vi væltet derefter Sten efter Sten i over en halv Time, førend vi, blanke av Sved i Ansigtet, fik den vesle Hareskrott frem i Dagslyset, hvor «Hei» tilfreds besnuset den.

«Ta var værre heil værst,» sa Johan Dilt — han tørket Svetten.

Saa drog vi med «Hei» i Kobbel langsomt nedover Gloføkens Skraaning i nordvestlig Retning. Vi vilde prøve, om det var Hare i Aarfuglændet nordenfor Volden.

Komne ned i Fjeldbaandet slap vi, og «Hei» forsvandt i Bjerkekrattet.

Det blev den muntreste Del av Dagens Jagt.

Neppe hadde vi naadd frem til den første Bjerk, før vi fik høre Bjældeklang i Gallop og tunge Sprang av Buskap gjennem Smaaskogen.

Det var Nordistubuskapen, som vi hadde været saa ulykkelige at dumpe like oppi.

«Saa til Pokkeren,» sa Johan Dilt og saa sig raadvild om.

«Ta Kuten strast Gut,» sa han.

Men det var lettere sagt end gjort.

Der kom den vilde Jagt. «Hei», letvint og forundret foran, bent tilbake til os og den olme Buskapen med Bjældekua i Spidsen stormende efter.

«Dyredø' kut Gut,» ropte Johan Dilt; han la paa Sprang. Kristen Fykomkring stod smilende still; jeg saa mig om; ti jeg visste, at mig vilde det gaa ut over, da Hunden kom til mig.

Pludselig fik jeg Øie paa en diger flat Sten av næsten Mandshøide borte paa Fjeldet, i kanske en Hundrede Alens Avstand.

Jeg tok mit Parti.

«Der oppe!» ropte jeg til Kristen Fykomkring, la Benene paa Nakken og sprang med Hunden og Buskapen som den vildeste Asgaardsrei efter mig. Kristen Fyk-

omkring stod igjen og lo; Johan Dilt fornam jeg langt borte paa Fjeldet.

Jeg har sjelden sprunget saa let.

I Løpet av nogen faa Minutter var jeg ved Stenen og svang mig op, drog Børsen efter mig og sat nu midt paa den maasaagraa Kampesten, hæsblæsende og forpustet, men i Sikkerhet.

Ikke halv hundrede Alen efter mig kom «Hei» og like bak ham Buskapen i Gallop med Halerne bent i Veiret, sprutrøde, gloende Øine og vidt spilede Næsebor; men langt borte paa Fjeldet stod de to. Johan Dilt tverkroet av Latter nu, da han var i Sikkerhet, og Kristen Fykomkring tør og forundret som altid.

De visste jo begge, at Hunden holdt sig kringom mig, og at der altsaa ingen Fare var for deres Skind.

«Hei» stanset ved Stenen og saa op, men maatte straks igjen paa Farten i Krok og Sving; ti nu kom Buskapen.

Somme drog i Gallop forbi og efter Hunden; andre fik se mig og stanset forbløffede ved Stenen og glodde:

«Mø!» sa de. Et litet indætt, mordlystent «Mø».

Nu begyndte den egentlige Heksedans rundt Offerstenen.

«Hei» vilde absolut ikke forlate mig, gjorde bare smaa Ekskursioner bortover Fjeldet med Kjørene i Hælene og vendte stadig tilbake til Stenen. Og rundt om denne gik da den vilde Jagt.

Det var til at le sig fordærvet over nu, da man sat i Sikkerhet paa sin Fæstning.

De store, kluntede, dumme Dyr med de sænkede Horn og Halen i Veiret; Hunden, som smøg og smatt — det uendelige Brøl og Spektakel.

Bare nu ikke en av dem ved et Uheld fik Hunden paa Hornene!

Jeg besluttet at gjøre en Ende paa det og lokket Hunden til mig.

Med et Sæt var den oppe paa Stenen; jeg hugg Tak i Nakkeskindet, og der sat vi nu begge med forbausede,

hornede Kufjæs næsten like op i Synet paa os rundt Stenen.

Bjældkua med de store utstaaende Øine og Messingknappene paa Hornene var værst.

Den blaaste og ristet i Hornene og stirret paa Hunden og mig der vi sat, som vilde den sluke os levende. Det var formelig fælent at sitte Vildskapen og den truende Livsfare saa nær; men den matematiske Logik seiret. Jeg visste jo, at det klodsete Dyr ikke kunde naa os, og saa nød jeg efterhaanden Situationen.

Jeg begyndte en Samtale.

«Ja ha,» sa jeg. «Ser man det!»

Bjældkua blaaste bare.

«Du er et stort Fæ, er Du! Det største Fæ, jeg har set!»

Den ristet bare i Hornene og fnøs.

«Mø,» sa den — et Kalvemø, som skjulte et Udyrs vellystige Mordtrang. Den nød vistnok i Tanken «Hei» paa Hornene.

«Fhhh!» Jeg blaaste til den.

Den stirret forbløffet; gik rundt Stenen og stod igjen.

Det var noget nyt for dens usigelige Dumhet dette.

«Fhhh!» blaaste jeg igjen.

Den slog Bakbenene op og gallopperte paa Stedet. Saa stanset den og stod, formodentlig forundret over, at Galloppen ikke bragte den Maalet nærmere.

«Ja, min Ven — Du bør slagtes,» sa jeg.

Hunden, som syntes, de blev noget nærgaaende, gav et Bjæff.

De fôr forskrækket tilbake fra Stenen, men stod atter, olme og stirret. Og gav lystne Pust og Støn.

Jeg søkte at ta dem med det gode.

«Kjyra,» sa jeg og rakte Haanden frem.

Ingen Forstaaelse!

Bare røde gloende Øine.

«Fæ!» ropte jeg.

Saa kom jeg til at tænke paa Situationen. Den kunde i Længden bli ubehagelig nok; jeg hadde hørt forskjellig om Dumhetens Utholdenhet.

Der stod de to andre uvirksomme borte paa Fjeldet og saa paa mig. Der satte Gud hjælpe mig Johan Dilt sig og tændte sin Pipe.

Det samme kunde jeg gjøre. Kjølig Ro fôr igjennem mig som et Lyn.

Man fik være gemytlig! Man fik tute med de Kuer, man var kommen iblandt. Vi hadde saamen Tiden for os.

Jeg saa paa Klokken. Den var tre. Altsaa otte Timer til det blev stappmørkt.

Godt.

Jeg tændte min Pipe og nød Stunden.

«La dem staa de Fæ,» tænkte jeg. Hadde jeg hat Ved og Kaffekoker i min Rypesæk, saa hadde jeg kokt Kaffe deroppe. Det hadde kanske beroliget dem. Raseriet og Dumheten beroliges altid ved at man later som ingen Ting.

Kanske jeg i Grunden ganske rolig kunde gaa min Vei?

Jo, det lot til det!

Der stod de, optændte og likedanne rundt Stenen alle fjorten. Var det fjorten! Jeg gav mig til at tælle dem — det var bare tretten. Naturligvis et uheldigt Tal.

Jeg fik gjøre som Fridtjof Nansen — la Videnskapen trodse det uheldige Tal. Aand maatte kunne seire over Kjøt. Ja, for dette var da Kjøt i Ordets mest bokstavelige Betydning. For ikke at tale om dets aandelige.

Jeg følte Lyst til at slagte en av dem. For Eksempel Bjældekua. Jeg maatte ha Ret til det som Selvforsvar. For at redde Livet. Ens Kjød en andens Brød!

Der fôr mig en realisabel Tanke gjennem Hodet. Kanske de var skudrædde. De maatte sikkerlig være saa dumme at være skudrædde. Ikke for Farens Skyld, men for Smelden.

Det vilde jeg ved Gud forsøke.

Det værste var, at jeg hele Tiden maatte holde «Hei» i Nakkeskindet. Ikke for det — den laa ganske stille

og betragtet med Foragt de fnysende og gloende Kjøtklumper rundt om os; men hvis jeg skjøt, kunde den faa det Indfald at sætte avsted.

Altsaa. Jeg spændte ganske stille Hanen op paa høire Løp, tok med venstre Haand «Hei» fast i Nakkeskindet, løftet langsomt Børsen med høire — og klemte av.

«Duinn!»

Denne Pludselighet maatte dog gjøre sin Virkning! Men nei! De flygtet ikke. De kvakk bare til i den yderste Forbauselse — og blev staaende. De var saa dumme, at de ikke engang blev rædde.

Da ropte det bortpaa Fjeldet.

Det var Johan Dilt. Jeg syntes der var Forskrækkelse i Stemmen.

Han trodde vist, jeg hadde skutt ei Ku.

Det Fæ —! — Kua mener jeg!

Nei nu gik Situationen snart over Skrævet. Den begyndte at forvandles fra munter til tvilsom.

Disse Bæster vilde ikke gaa. De tok det med Ro netop nu efter Skuddet; de begyndte at græsse, men forlot ikke Stedet. De var vist ikke saa dumme endda. De visste, at de hadde mig. Naa ja ja! Vi fik da se, hvem som holdt længst ut. Jeg hadde av Bøker, at Planteætere trænger ti Ganger saa meget Føde som Kjøtætere og taalte Sult ti Ganger saa litet.

Jeg var heldigvis Kjøtæter og de Planteætere. Men saa hadde de rigtignok Mat her rundt omkring og jeg ikke, medmindre jeg vilde æte «Hei», Ophavsmanden til det hele.

Nei, det Standpunkt maatte opgives. Jeg kom tilkort.

Men der var et andet. De skulde melkes. De var vant at melkes hver Kveld; de m a a t t e melkes; de kunde ikke l e v e uten at melkes. Men jeg skulde ikke melkes.

Der hadde vi det. Dette Standpunkt var uangripeligt. Jeg kunde vente, kunde til Nød avgjøre det nødvendige paa selve Stenen: de maatte hjem. Deres lykkelige Avhængighet av Menneskene kom mig til Hjælp i dette

kritiske Øieblik; jeg visste nu med matematisk Sikkerhet, at inden Kveld var jeg fri.

Men saa steg Harmen. Eftermiddagens Harejagt var spolert! De to der borte paa Bakken gjorde intet for at redde mig!

Jeg skrek ditover.

De kom noget nærmere.

Jeg ropte, at de skulde jage Kjørene væk.

De svarte at det var umuligt.

Her var gode Raad dyre. Det gjaldt at bruke sin Fantasi og sin Intelligens. Man maatte kunne seire over disse dumme Dyr.

Jeg satte mig til at tænke. Jeg røkte, og Tobakken samlet mine Tanker. Jeg appellerte til mine Indfald, men de viste sig sparsomme.

Jo, endelig fandt jeg noget.

Det var jo Hunden, de Fæ endelig vilde ha Tak i. De var jo saa dumme, at de i over to Tusen Aar endnu ikke hadde lært at gjøre Forskjel paa en Hund og en Ulv.

De vilde aldeles ikke os Mennesker tillivs. Faren laa kun i, at de i Farten og Raseriet kunde komme til at ta os Mennesker for Hunder.

Kunde jeg nu blot faa en av de to til at komme hit ganske rolig og langsomt som Menneske og krype op paa Stenen — og det maatte virkelig efter al Sandsynlighet kunne lykkes, — saa hadde jeg min Plan færdig. Jeg vilde da la den anden holde «Hei» tilbake og selv ganske rolig forlate Stenen uten Hunden. Da vilde ingen av dem gjøre mig noget. Saa vilde jeg gaa til Skogs, langt ind i vilde Skogen, baade jeg og den tredje av de to.

Naar vi to vel var forsvundne, skulde han paa Stenen slippe «Hei», som da usvikelig vilde ta mit Spor og være hos mig i Løpet av nogen faa Minutter. Buskapen vilde følge, men tape Hunden av Syne, saasnart Kratskogen begyndte, og stanse. Imidlertid kunde han, som sat igjen paa Stenen, ganske rolig gaa sin Vei.

Planen var genial. Den ildnet mig. Jeg skrek den

omstændelig over til de to og opfordret en av dem til at komme.

De var begge enige i min Plans enkle Fortræffelighet; men da den skulde til at realiseres, opstod Uenighet.

Det var ikke muligt for dem at faa avgjort, hvem av dem der skulde gaa.

Jeg saa dem tale sammen; jeg saa dem riste paa Hodet.

Jeg haanet dem for deres Ubeslutsomhet; men det blev ikke til noget.

Endelig ropte Johan Dilt, at det var umuligt.

Buskapen vilde ikke la nogen av dem passere for et Menneske.

Jeg ropte ditover, at den i alle Fald vilde anta dem som Fæ, Staldbrødre eller uskyldige Rædharer; men aandrig Haan bet ikke paa disse Fjeldfolk. De stod bare og pratet og røkte der borte paa Bakken i al Uendelighet.

Endelig ropte Johan Dilt noget skammeligt over til mig.

Han forklarte, at bare Kreaturene ikke saa Hunden, saa kunde jeg gaa gladelig, hvor jeg vilde. Ja der var endog dem, som med Hunden oppe i Fanget hadde gaat bent igjennem Buskapen, uten at en eneste Kjæft hadde rørt dem.

Da fôr Stoltheten og Harmen i mig. De feige Hunder foreslog mig dette, men vilde selv intet resikere! Jeg skulde vise dem!

Jeg er av god Familie; der er Høvdingeblod i mig. Man sier endog, at jeg skal nedstamme fra de gamle norske Konger, rigtignok paa Spindesiden, saa Nedstamningen hænger i en Traad — men allikevel!

Jeg skulde vise dem! Disse gamle Træler!

Jeg tok min Beslutning, — men med Klokskap og Omtanke, hvilket beviser det sande Mot.

Jeg drog ganske rolig min Jagtfrak av. Knappede alle Knapper godt igjen, bandt Ærmene sammen med Knute og fik saaledes dannet en respektabel Sæk. Ind

i denne Sæk lempet jeg «Hei», som forbauset fandt sig til Rette. Fik min Børse — vel ladet — over Akselen efter Remmen, tok resolut Tak i de to av Sækkens — fordums Frakkens — Hjørner og slængte den paa Ryggen.

Hoppet saa resolut ned av Stenen paa den Side, hvor Bjældekua ikke var, og som om Kjør aldrig hadde eksistert, skred jeg rolig og betænksom frem gjennem Buskapen, som vikende og undrende lot mig passere, hvorefter den gloende og stirrende atter samlet sig om Stenen — de ærkedumme Fæhoder.

«Hei» gjorde et Par Spark derinde, men fandt sig i det; jeg gik sporenstreks nedover til de to, som stod og glodde og ventet paa mig — tænk med et Smil paa Læben.

«Nei, bær Du nu!» skrek jeg formelig til Johan Dilt og langet ham Sækken.

Uten et Ord tok han den paa Ryg, og vi marscherte hurtig og taust nedover Skraaningen mot Fjeldbaandet.

Da vi naadde Vierkrattet, snudde jeg mig og saa mig tilbake. Jo, Dumheten var i Velgaaende; hele Buskapen stod fremdeles omkring Stenen og glodde, forbauset over, at deres Dødsfiende, den samme Harehund var forsvunden.

Da vi vel var komne til Skogs, tok Johan Dilt Sækken av Ryggen, og «Hei» smatt slukøret ut.

Saa satte vi os alle tre paa Huk og skraldlo.

«Ta var jamen Opfindels det,» sa Johan Dilt.

INDHOLD AV FJERDE BIND

Side

I STORSKOGEN:

Johan Dilt 9
Paa Østerdalsfjeldene 17
Venner 37
Magnhild Utistuen og Bjønn-Raamaren 42
Freya 53
I Storskogen 69
Storjægere 81
I Aasskogen 91
Bjørnaatet i Kivdalen 109
«Lord» 119
«Hei» 128

GAMMEL-HAAKKAAS FORTÆLLINGER:

Gammel-Haakkaas Fortællinger 141
Sølensjøbua 169
Paa vilde Vidden 179
Rundt Sølenskaret 188
Over alle Haugene 195
Jærv og Ren 199
Skabjønn 211
Kværnnæss-Elgen 231
Harelos paa Høifjeldet 263

JACOB B. BULL:

NUTIDSROMANER I—III

15 Kroner, eleg. indb. 35 Kr. 50 Øre

Bd. 1. Livets Triumf. - Lys Hævn.
„ 2. Præstens Søn.
„ 3. Den nye Gud.

FOLKELIVSROMANER I-III

14 Kroner, eleg. indb. 34 Kr. 50 Øre

Bd. 1. Jutulskaret. - Glomdalsbruden.
„ 2. Eline Vangen. - Fonnaasfolket.
„ 3. Østerdalskongen. - Knut Veum.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

A/S P. M. BYE & CO., KR.A

BOUND BY
HM

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
839.83 B87F0191 C001 v.4
Folkelivs billeder /
3 0112 089031782